OSMAN PAMUKOĞLU

Kara Tohum

"Savaşlara ait kitaplar kütüphanemin en güzel eserleridir. Yorgunluğumu gidermeye çalıştığım zamanlarda okuduğum ve bana en çok zevk veren kitaplardır."

Napolyon Bonapart
(1769-1821)

"Savaş bilimi pek az kişi tarafından bilinen gizemli bir sırdır."

Otto Von Bismark
(1815-1898)

"En büyük sevinci, savaş konularında bir şeyler okuduğum zaman duyuyorum."

M.Kemal Atatürk
(1881-1938)

(Albay Kont Yorck De Wartenburg, Paris, 1899, "Savaş Önderi Napolyon" kitabındaki el yazılı notundan)

Şanghay'da rıhtımdaki bir balıkçıya, niçin Çin kayıklarının başlarında iki tane büyük göz gibi oyuk bulunduğu ve boyandığı sorulduğunda, yaşlı adam şöyle cevap verdi:

"Eğer onlar olmazsa, o bakıp göremez;
Bakıp göremezse de, savuşamaz.
Savuşamayınca da hiçbir şey yapamaz!"

Barış sadece bir idealdir ve insanların böyle hayallere ihtiyacı vardır.

ISBN 975-10-2404-8
9 789751 024046

OSMAN PAMUKOĞLU Kara Tohum

OSMAN PAMUKOĞLU

Kara Tohum

"BARIŞ SONSUZ BİR RÜYADIR"

İNKILÂP

www.cizgiliforum.com

OSMAN PAMUKOĞLU

KARA TOHUM

Barış Sonsuz Bir Rüyadır

İİ: İNKILÂP

ÎNSAN VE HAYAT

Erik ağacının çiçeklerinin üzerine lapa lapa kar yağar.
Sana göstermek için bu kardan toplamak istedim,
Ama ellerimde eridi.
Tepeler arasında hâlâ kar var,
Ama sellerin birleştiği yerdeki söğütler gonca goncadır.
Ey ilkbahar yağm uru; ya vaş yavaş yağ,
Kirazların çiçeklerini ben görmeden dağıtma.
Sisin yükseldiği fundalığa çıktığımda, bülbül ötüyordu.
Sanki ilkbahar gelmişti.
Yaşadığımız bu hayatı neye benzeteceğim ?
Tıpkı, tan ağarırken kürekleri sayesinde uzaklaşan
Ve ardında hiçbir iz bırakmayan kayık gibi.
Gökyüzü bulut yığınlarının yükseldiği bir denizdir,
Ve ay bir kayıktır;
Yıldız demetine doğru kürekle ilerler.

Japon Edebiyatından

Ben gençliğimden beri her zaman
Çok şey dinledim hekimden, evhyadan;
Hangi konuda olursa olsun
Çıktım hep girdiğim kapıdan.

Ömer Hayyam

İÇİNDEKİLER

Önsöz **13**

Birinci Bölüm:
Kaybolmuş İnsanlar **17**

İkinci Bölüm:
Kendi Güçleriyle Kör Olanlar. Bitmez Tükenmez Dert **23**

Üçüncü Bölüm:
Değişen Savaş Ne Demek? İnsan Yerinde Dururken **29**

Dördüncü Bölüm:
Her Şey Eskir **35**

Beşinci Bölüm:
İnsan Kurallara Sığmaz **43**

Altıncı Bölüm:
Oduncuya Bile Güçten Önce Tecrübe Gerekir **51**

Yedinci Bölüm:
Gündüzün Arkasında Karanlık Bir Gece Bekler **57**

Sekizinci Bölüm:
Savaş İnsanlığın Yüküdür. Sevdikleriniz Size Geri Dönmeyecek **61**

www.çizgiliforum.co

On Sekizinci Bölüm:
Şamil ve Kafkas Dağ Gerillaları... Saldırırsak Ölürüz, Saldırmazsak Bu Utancı Ömür Boyu İçimizde Taşırız 173
On Dokuzuncu Bölüm:
Antep Halk Savaşı. Vatan İnsamn Evidir, Evimi Savunurum. Ölüm Zamanım Tanrı Belirler, Sen Hazır Ol, Bir Şey Olmaz 197
Yirminci Bölüm:
Apenin Dağlarında Kurt Uluması. Seher Vaktinin Uykusu Ağır Olur. Fırtına Kuşları ve Yüan Yiyicüer Bunu Bilir 229
Yirmi Birinci Bölüm:
Ernesto Che Guevara ve Ölüm Ormanları. "Ölüm Doğumdan Daha Zor Değildir. Benim İçin Ağlama" 255
Yirmi İkinci Bölüm:
Psikolojik Savaş "Pek Çok Hastalık Yalnız Sakat Bir Zihinden Kaynaklanır. Bu Dünya Her Zaman Bir Savaş Alanı Olacak" 265
Yirmi Üçüncü Bölüm:
Barış Sonsuz Bir Rüyadır 285
Kaynakça 291

ÖNSÖZ

Klasik tanımıyla insan, biyolojik bir varlıktır; doğar, yaşar ve diğer canlılar gibi, eskidiği için de ölür.

Rüya rahatsızlıklardan doğar. Rahatsızlıkları yaratan da insanın hayal gücüdür ve tüm gerginliklerin kaynağıdır. Hayal gücü, hayvanlar ve ağaçlar gibi diğer canlılarda yoktur. İnsanın hayal gücü ne kadar genişse, gerginliği de o derece fazla olur.

Beyin ve sinir dokusunu sarsan gerginlik, her şeye ve daha çok şeye sahip olma hırsına dönüştüğünde yıkıcı hale gelir. Bu hal, insanın kendisini varlığından daha ötede görmeye kalkışmasıdır.

Hiç kimse, kendinden tam olarak memnun değildir; hiçbir zaman da kendini bütünüyle rahat hissetmez.

İnsan, doğal varlığım kabul etmez ve inkâra kalkışır. Sürekli ister, sürekli bir şeylerin peşinden koşar. İşte bu, insan arzularımn sonu gelmez doğası "savaşmak" isteğinin tek ve değişmez temel sebebidir. Milyonlarca yıldır insan bu ilkel yanını aşamamıştır.

İnsan, diğer bir tanımla omurgalı memeli; her geçen asırda icat ettiği yeni araçları da kullanarak, ken-

di türünün soyunu yeryüzünden kaldıramadıysa da, milyonlarcasmın ölümünü erkene almış, onları acı, yoksulluk ve sefalete sürüklemiştir.

İnsan, kendisi ile oyunlar oynamayı sever, zihinsel numaralar ile kendini oyalayabilir, zihinsel oyunların ölçüsü kaçınca da, fikir ve düşünce düzeni bozulur. Bunun sonu da kavgaya, dövüşe ve savaşa çıkar.

Çinliler: "Niye birbirinizi öldürüyorsunuz; aceleniz ne? Zaten hepimiz öleceğiz" diyerek, insanların telaşım anlayamadıklarını söylerler.

Savaşma meselesinde, insanların acınacak bahaneleri de diz boyudur. Kendileri avlandıkları zaman bunun adı spor olur; gel gelelim avlamaya çalıştıkları hayvan onları öldürdüğünde, buna vahşet derler. İnsan öldürmenin adım da kendilerine göre belirleyenler vardır. Peter Üstünov'un söylediği gibi; "Büyük ülkelerin terörüne savaş, küçük ülkelerin savaşma da terör denir" ve Albert Einstein'in, "Dünyaya hâkim olan güç, ahmaklık, korkaklık ve açgözlülüktür" değerlendirmesi; insanlık tarihi ve geleceğini tanımlayan, kavga çıkarmak için her zaman bahane bulunacağını en kestirmeden anlatan sözlerdir.

Savaşlar bundan sonra da olanca hızıyla devam edecek, daha çok bölgesel sorunlar çıkacak, insanlar kendi haklarını daha fazla arayacak ve kaynaklarına sahip çıkma duygulan çok fazla yükselecek. Ama savaşlar artık batı modeli değil, Asya savaş tarzmda yapılacak, demir değil, ruh ağırlıklı olacaktır.

Coğrafi alanların doğal yapışma veya şehirleşmenin yoğunluğuna uygun olarak, kır ve şehir gerillacılığı biri diğerine göre daha ağırlıklı olarak uygulanacaktır. Bitirilemeyen, uzun, yıkıcı ve kemirici savaşlar, geleceğin modelidir.

Önceden haber alan, hazır olur.

Osman Pamukoğlu

22 Ağustos 2005

www.çizgiliforum.con

BİRİNCİ BÖLÜM

Kaybolmuş İnsanlar

Uzayın ölçülemez sonsuzluğunda yer alan güneş sisteminin, küçüklüğü itibariyle en sıradan uydusu dünyanın yarıçapı 13.000 kilometreden biraz eksiktir. Yüzü buruşuktur. Bu buruşukluğun çıkıntı yerleri dağlardır. Çukurlarda zar gibi ince su tabakası toplanmıştır. Bunlar okyanuslar ve denizlerdir. Bu su zarı, en derin yerinde ancak sekiz kilometre kalınlık gösterir. Yani en derin okyanus bölgesi, sekiz kilometre derinliğe sahiptir.

Yeryüzünün çevresinde ince bir hava katmanı vardır. Bir dağa çıkıldığında bile havamn gittikçe yoğunluğunu yitirdiği fark edilir. Sonunda hava o kadar azalır ki, yaşamak imkânsız olur. Otuz iki kilometre yükseklikte hava hemen hemen hiç yoktur. Bir kuşun çıkabileceği en yüksek nokta, altı bin metreyi geçmez.

Yaşam, yeryüzünün denizlerinde iki yüz metre derinliğine kadar, karada ise 6000 metreden aşağıda-

ki tabakalarda ortaya çıkmış bulunuyor. Gezegenin çevresini kaplayan bu hava ve su tabakalarının içinde var olan yaşam dışında başka bir yaşam biçimi henüz tanınmıyor.

Yaşamın kökenleri konusunda pek çok teoriler ve öngörüler bulunmasına rağmen ortak olan nokta, yaşamın güneş gören sığ ve sıcak sularda, büyük olasılıkla da ilk oluşan denizlerin kıyıları boyunca uzanan göller ve bataklıklarda başlamış olmasıdır.

İlkel ve eski zaman canlılarının yaşadığı ilk dönemlerde, uzun zaman dünya üzerinde sular içinde kaynaşan, yüzen ve sürüklenen canlılardan başka bir şey bulunmadı. Zamamn ilk aşamasını oluşturan yüz milyon yıl içinde canlılar yarı hayvan yarı bitkiden meydana geldi. Bu dönemde karalarda yaşamın varlığına ilişkin hiçbir iz bulunamamıştır. Düşünülmesi bile insanı sarsan bu uzun zaman boyunca, bütün yaşam bunlardan ibaret kalmış, bu zamandan önce de dünya, milyonlarca yıl tamamen yaşamsız ve ateş halinde dönüp durmuştur.

Karaların oluşmasından sonraki yaşam tarihi, yaşayan her şey iz bıraktığından kayaların bizzat kendisi ve kayaların üzerinde görünen fosiller ilk tarihsel belgeleri oluşturdu. Yaşamın sürekli olarak değişime ve dönüşüme uğramak zorunda kalması, başkalaşma ve ayrışmalarla eski türlerin ortadan kalkarak yerlerini sürekli yeni türlerin alması, evrenin sürekli değişip gelişme sürecinin sonucudur.

Birinci Buzul Döneminden daha önceki zamanlarda, döneminin öncesinde ve Birinci Buzul Dönemi

süresince, kaba biçimde yontulmuş taşlar, çakmak taşlarının balta biçimine sokulup, elle tutulur hale getirildiği kalıntıları olmasına rağmen, yarım milyon yıl önce bu aletleri yontmuş ve kullanmış insana ait ne kemik, ne de buna benzer başka bir ize, bugüne kadar herhangi bir kara parçasında rastlanmamıştır.

Beş yüz bin yıl önce, taş devri insanları eski kıtalarda koşup dolaşırken mamutlar, gergedanlar, su aygırları, büyük kunduzlar, aslanlar, bizonlar ve yaban öküzleri, yabani atlarla beraber yaşıyorlardı.

Üçüncü Buzul Dönemine ait bıçaklar, kazmalar, burgular, kargılar ve mermi gibi kullanılmış taşların bulunması; başka bir canlıya kolay av olmama, beslenme ihtiyaçlarını daha az zahmetle karşılayabilme, barınma amaçlı yerlere diğer canlıları sokmama, kavga ve mücadelelerde üstünlük kazanma ihtiyacının sonuçlarıydı.

Dördüncü Buzul Döneminin etkisinin en üst noktaya gelindiği zaman, insanlar mağaralara sığındı ve buralarda çok sayıda iz bıraktılar. Bu ilk insanlar, daha önce değilse bile, yaklaşık 50.000 yıl önce ortaya çıkmışlardı. Artık kafatasları ve kemikler, insana ilişkin tüm kuşkuları gideriyordu. Mağalara sığınanlar yalnız insanlar değildi. Aslanlar ve ayılar da mağaralardaydı. Kendilerini, sığınaklarım, buralara depoladıkları yiyeceklerini koruyarak, hayatta kalma mücadelelerini sürdürdüler.

İlk insanlar yalmzca, şimdiki küçük ev hayvanlarına benzer türdeki hayvanları izleyip avlayabiliyorlardı. Zamanın iri geyikleri, mamutlar ve mağara ayı-

www.çizgiliforum.coı

larma karşı icat etmeye çalıştıkları ilkel aletleri silah diye kullandılar. Büyük hayvanlar hastayken veya kendi aralarındaki kavgalardan yorgun düştükleri zaman, onları izliyorlar veya bataklıklara battıkları, su veya buz içinde çırpınıp kaldıklarında üzerlerine hücum ediyorlardı. Buzul çağı insanı sabrı, fırsatçılığı ve kurnazlığı biliyordu. Avm paylaşımında sorunlar çıktığında, büyük parçanın kendisinde kalmasını sağlamak için taş baltasını, aynı avın yakalanmasında emeği geçen diğer bir insanın kafasma indirmekte de tereddüt etmediler. Bazen de av aramaya çıkan insanlar, hayvanlara av gittiler.

Eski Taş Çağının son zamanlarında avcı kavimleri birtakım olumsuz koşullara rastladılar ve ortadan yok oldular. Başka yönlerden gelen yeni tür insanlar bunların yerlerini aldılar. Bu son gelenler, ok ve yay kullanıyorlar, ayrıca iyi ve keskin çelik bıçaklara sahiptiler.

Üç bin yıldan daha uzun bir süre önce insanlar Asya'da demiri eritmeye başladılar. Bu madenin ortaya çıkışı yaşamın genel görünümünü ve düzeyini değiştirmeye yeterli gelmedi ama, silah ve araç yapımında bir devrim gerçekleşti. En sonunda bronz ve onun yerini alan demirden üretilmiş silahlar insanların yaşamında kesintiye uğramaksızın, derece derece büyük çatışmalara yol açtı. Bunları ele geçiren kabileler, olmayanlara büyük üstünlük sağladılar.

Yiyecekleri bol iken, eti ağır kokulu diye beğenmeyip tilkiyi yemeyen bu eski insanlar, iyi bir besin

olmasına rağmen tavşan etini de yememektedir. İlkel insanlar bu kadar korkak bir hayvanın huyunun kendilerine geçireceğinden çekinmişlerdir.

Milattan önce, büyük olasılıkla 30.000-10.000 yılları arasmda diğer tüm canlılarla birlikte insan 20. yyMa tarih öncesinin en büyük dramlarından birini yaşadı. O devirde Akdeniz karaların içinde bir tatlı su gölüydü. Nil'in dışında, bugünkü Adriyatik Denizi ile Kızıl Deniz'in oluşturduğu iki nehir daha bu göle sularını boşaltıyordu. Sonra birdenbire okyanus, batı dağlarının üstünden kabararak bu ilkel kavimlerin üzerine saldırdı. Önce evleri ve dostları olan bu göl, düşmanları kesildi. Sular ardı arkası kesilmeksizin yükseldi. Bütün ilkel yerleşim alanları sular altında kaldı. Dalgalar kaçanları kovaladı. İnsanlar sürekli yükselen sel suları arasına karışarak yok oldular. Bu yükselme hiçbir engelin önünde durmadı. Ağaçların tepelerinden aştı. Ta ki, bugünkü Akdeniz havzası meydana gelip, doluncaya kadar.

Seller, o devrin Arabistamnı kaplayıp, Afrika'nın sarp dağlarma dayandı. Ege'yi meydana getirip, kuzey doğuyu yararak, tatlı bir su gölü olan bugünkü Karadeniz havzasını oluşturdu.

Böylece yazılı tarih başlamadan çok önce bu büyük yok oluş gerçekleşti. İnsan topluluğu dramının en büyüleyici ilk sahnelerine sudan korkunç bir perde çekildi...

Birbirlerinden okyanuslarla, denizlerle, sık ormanlarla, çöller ve dağlarla ayrılan, oldukça geniş alanlara yayılmış olan insan türleri, sırf bu dağınıklık

yüzünden çok çeşitli iklimlerin etkisinde kalmış, değişik beslenme biçimleri geliştirmiş, çok çeşitli düşmanlarla mücadele etmek zorunda kalmış ve bütün bu nedenlerden dolayı, çeşitli insanlar, birbirinden büyük farklılıklar ortaya koymuşlardır.

Avcılık dönemlerinde av sahaları, çobanlık ve yarı yerleşik dönemlerinde otlaklardayken, atları ve filleri savaş aracı olarak kullanmaya başlayınca yer değiştirme yetenekleri ile, altına, gümüşe ve her tür ticari mala sahip olmak, din ve mezheplerinin üstünlüğünü kanıtlamak için, kavga çıkardılar, dövüştüler, savaştılar.

İKİNCİ BÖLÜM

Kendi Güçleriyle Kör Olanlar

Bitmez Tükenmez Dert

İnsanların ataları olan ve çiğ et yiyen vahşi avcılar döneminden beri, dört yüz ya da beş yüz kuşak birbirini takip etmiştir. Bir yeni dörtyüz kuşak süresince, derin bir biçimde kendini değiştirmeye asla zaman bulamamıştır. Bir kere kıskançlık, korku, hınç ve fesat hortladı mı, işte o an mağara adamlarını ammsatan, kan çanağı gözlerin parladığı görülür. Kendisine üstünlük sağlamada ayak sürüyerek yoluna devam etmeye çalışmaktadır.

Yaşamın bütün amaç ve acılarına neden olarak, doymak bilmeyen insanın açgözlülüğü gösterilmektedir. Acı, insanın yetinmek bilmeyen bencilliğinin hak ettiği eziyettir. İnsan bireysel tutkulardan kurtulamadığı için yaşamında uzun süren kaygı ve endişelerden başka bir şey bulunmaz. İnsanm bireysel son-

www.çizgiliforum.cor

suzluk isteği, mal ve servet tutkusu, bu isteklerinin bütününü denetim altına alamaması, vazgeçememesi, onun tam ve sürekli huzur ve rahatlığı bulmasmı engeller.

Kin, bir yaşamı bütünüyle egemenliği altına alabilen en güçlü duygulardan biridir. "Adalet bulmak" için öc alma şekline bürünen, "mutluluk" aramaya yatkın kişilik türleri de vardır. İlkel mağara devri vahşiliği ile kıskançlığının kök ve tomurcuklan bugün de insanın doğa ve yaşamında taşınmaktadır. Bütün tarihçilerin bildiği üzere, büyük savaşların çoğunluğu bu "kin besleme" karakteri üzerine gelişmektedir.

"Tarih olayların yinelenmesinden ibarettir" sözü gerçektir; yani, her kuvvet kendi soyunun devammı diğerinin mahvolmasmda aramaktadır. İnsan yaratılışında bulunan kin ve düşmanlık yüzünden binlerce yıl, savaş alanları mahşeri andırmış, hava da ateş parçası gibi oklar, yeryüzünde demir tarlası gibi kılıç ve kalkanlar, kalelerin içinde aslanlar gibi cesaret, atların üzerinde karakuş gibi hızlı hareketler, onların bedenlerini fani dünyadan erken almıştır. Yeryüzündeki fitne ateşi, hepsini bile bile ölüm girdabına çekti. Tarih içerisinde öyle devirler yaşandı ki, savaşlar; hastalıklar, depremler ve sellerden daha fazla insan nüfusunu azaltarak, insan soyunun geleceğini tehlikeye düşürdü.

Malın mülkün, güç ve kudretin bu orta ömre sahip memeli için, doğanın ayrımsız sert yasası "ölüm" karşısında bir işe yaramadığı aşağıdaki örneklere benzer, çok alacağı ders olmasma rağmen, insanların buna ne merakı ne de gayreti vardır.

İskender ölmeden kısa bir süre önce vasiyet etti:

"Elimin birini tabutun dışmda bırakın. Halk öbür dünyaya hiçbir şey götürülemediğini görsün."

Alpaslan'a karşı uzun bir süre kalesini koruyan Yusuf Kutvali, Alpaslan'ın huzurunda idama mahkum olunca, hançerini çekip Sultamn bulunduğu yere doğru koşmaya başladı. Çok güçlü ve ok atma yeteneği herkesçe bilinen Alpaslan, Yusuf u tutmak isteyen muhafızlara mâni oldu. Kendisi ok atmak istedi; attı, fakat isabet ettiremedi. Saldırgan da tahtından aşağıya inmeye devam eden Alpaslanı hançeri ile yaraladı.

Alpaslan'ın aldığı yara ölümcüldü. Öleceğini anladı. Etrafındakilere: "İnsan kimseyi küçük görmemeli, kendi nefsine çok büyük kıymet vermemeli ve özellikle kuvvetine güvenmemeli. Hayatımın son gününde bunları ihmal ettim. Güç ve yeteneğime çok güvenerek onu kendim öldürmek istedim. Şimdi anlıyorum ki, hükümdarın ve insanların kuvvet ve yetenekleri, Tanrı'nın takdirine karşı pek âcizdir."

Alpaslan öldükten sonra Horasan'da Merv şehrine nakledildi. Mezar taşına şu sözler yazıldı:

"Göklere kadar yükselen Alpaslan'm büyüklüğünü görmüş olanlar, gelin şimdi onu mezarında bir avuç toprak altında gömülmüş halde görünüz."

İnsanın yıkıcı etkilere sahip kalıtsal özelliği hiçbir değişime uğramadan sürüyor. Kabile kökenliliği ve saldırgan bölgeciliği var. Asgari ihtiyaçların ötesinde şahsi alan sahibi olmaya düşkün, bencil güdüler ve üreme güdüleri tarafmdan yönlendiriliyor. Aile ve

kabile seviyesi ötesinde işbirliği yapmakta zorlanıyor. Yaşayan dünyamn büyük bir bölümünü mideye indiriyor. Amansız besin arayışı sayesinde, karada, göllerde, nehirlerdeki canlı yaşamını iyice azalttı. Şimdi de okyanuslarda aynı şeyi yapıyor. Her yerde havayı suyu kirletiyor, toprak altı su seviyesini düşürüyor, türleri yok ediyor. İnsan savaşlarda sadece kendi türünü yok etmekle kalmayıp, tek kelimeyle çevre için de bir felakettir. Genetik olarak bir, en fazla iki nesil öteyi düşünmeye eğilimlidir. Günlük hayatın küçük sorunları ve çekişmeleri üzerinde çok durur, kolaycılığa eğilimlidir. Statülerine ya da kabile güvenliklerine azıcık meydan okunduğunda hızlı ve genellikle zalimce bir tepki verir. Ama tuhaftır, psikologların keşfettiği gibi, insanlar aynı zamanda büyük depremler ve kasırgalar gibi doğal afetlerin gerçekleşme olasılığını ve yaratacakları etkiyi hafife almaya eğilimlidir.

Dünyada birçok türün yüksele yüksele kendi yaşam yeteneksizliklerinin düzeylerine eriştiklerini biliyoruz. Dinazorlar, kılıç dişli kaplanlar, pterodaktiller, mamutlar; büyük gövdeleri, kesip parçalayan, saplanan dişleri ya da kanatları gibi özelliklerinden dolayı gelişip çoğalmışlar, alanlar da hâkimiyet kurmuşlardı.

Ne var ki önceleri, bunların yükselmelerini sağlayan özellikler daha sonra, aynı türlerin yeteneksizlik düzeylerine ulaşmalarına neden olmuştur. Onların yükselmelerini sağlayan yetenekler, bir zaman geldiğinde bu defa tersine, daha fazla yükselmelerini engellemiştir. Bu şu demektir; birçok canlı türü çağlar

boyunca sürekli olarak yükseldikten sonra, yeteneksizlik düzeyine erişerek orada kalmışlar; ya da en üst yeteneksizliğe erişerek yok olup gitmişlerdir.

Bu durum birçok insan toplumlarının ve uygarlıklarında basma gelmiştir. Güçlü ulusların gözetimindeyken gelişen kimi toplumlar bağımsızlığa yükseldiklerinde yeteneksizliklerini ortaya koymuşlardır. Şehir devleti, krallık veya cumhuriyet olarak kendilerini başarı ile yöneten birtakım ülkeler, imparatorluk olduklarında yeteneksizliğe düşmüşlerdir. Güçlüklere, tersliklere, yokluklara dayanan uygarlıkların başarı ve bolluğun getirdiği koşullarda yeteneksiz oldukları görülmüştür.

İnsanlığın tümü nasıl değerlendirilebilir? Zekâ, insanlığı yükselmeden, yükselmeye ulaştıran niteliktir. Zekâ denilen özellik, bu yükselmelerin daha ileri gitmesini engelleyebilecek midir? Yoksa bu özellik, insanlığı üstün yeteneksizlik durumuna çıkaracak ve böylece onun hayat hiyerarşisinden ayrılmasını mı hızlandıracaktır?

www.çizgiliforum.coı

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Değişen Savaş Ne Demek?

insan Yerinde Dururken

Son 2500 yıllık tarih şunu göstermiştir ki belirsizlik, yanlış hesaplama, yetersizlik ve en önemlisi de şans, savaş içinde var olmaya devam edecektir. Ve nihayetinde, kimin galip, kimin mağlup olacağına karar verecek olan şey; teknolojiden ziyade kararlılık, moral, savaşabilme becerisi ve önderliktir.

Savaşın nasıl bir şey olduğu anlaşılırsa, ileride de nasıl olacağı kestirilebilir. Savaşı doğru bir şekilde anlamanın tek yolu ona insan ve tarih merceğiyle bakmaktır. Bu, geçmişin belirli şekillerde kendisini sürekli tekrarlamasından değil, geçmişteki olayların savaşın her zaman geçerli olan yönlerini ortaya koymasındadır.

Savaşta zorluklar giderek artar ve sonunda, savaşı tatmayan bir insanın anlayamayacağı bir çeşit sür-

tünme oluşur. Savaşta tehlike, karmaşa, korku, aşırı yorgunluk, bıkkınlık ve huzursuzluk düşmanca bir fiziksel çevre ile birleşince, hem insan hem de makinelerin gücü önce sarsılır sonra düşer.

Asya tipi savaş, yaratıcı bir savaş yönetimini ortaya çıkarmış; batının savaş sanatı ve ateş gücüne dayanan savaşma düzenini sona erdirme usullerini, insanın sabır ve iradesine dayamıştır. Bunu Mao Çin'de iç savaşta, Vietnamlılar önce Fransızlara, sonra Amerikalılara karşı kendi topraklarında General Vb Nugeyen Giapla, çabuk ve dramatik bir tarzda uygulamışlardır. Sovyetler Afganistan'da sonu gelmez pusu ve baskınlarla bitap düşüp, işgal ettiği toprakları terk etmek zorunda kalmışlardır. Bugün de Irak'ta Asya tipi savaş devam etmektedir.

Asya tipi savaş, gayri nizami savaş, gerilla savaşı, tam bir savaş olup; düşünen, yaratan, hayal eden, yüksek sabır yetenekli, uzun savaşlardır. Zamanı yayma ve sabrın doruğu, hasım tarafı hayal kırıklığına uğratarak felç etme temel amaçtır. Batı modeli, ağır ateşle felç etme geçici bir etkidir. Ama 24 saat düşmana rahat vermemeye yönelik "En iyi savaş taktiği düşmam rahat bırakmamaktır" ilkesine hiçbir insamn sinir sistemi dayanamaz. Bunun için yüksek teknoloji gerekmez, en düşük silah teknolojisiyle bile bunu uygulamak mümkündür.

Batı modeli savaş tek boyutludur ve demiri esas almaktadır. İnsanının önemini fark etmiş gibi davranır ama uygulamada geleneksel ve kalıpçı olduğu için Asya tipi savaşlarda her zaman mağlup olacak ve işin sonunu getiremeyecektir.

Eğer ki geleceğe doğru ilerleyiş ki, küresel hâkimiyet hezeyanları bunu gösteriyor, devletler ve uluslar kendilerini tehlikeler içinde görmeye başlarlarsa, Doğu veya Asya diye tanımlanan ne kadar coğrafi alan varsa buralarda bölgesel güç ve hegemonyalar doğal olarak ortaya çıkacak bu çıkıştaki yükselişin yönetimi de Asya tipi savaş strateji ve taktikleriyle olacaktır.

Gidişat bazı milletlerin tarihi üzüntülerini ve kızgınlıklarını tekrar tekrar gündeme getireceklerini, bazılarının ise yüzyıllardır süregelen yaraları yeniden açacak olmalarından dolayı, çatışmalar sayıca da artacaktır. Bilginin yayılması ve çoğalması, ayrıca etnik grupları tahrik edecek, problemli bölgeler içerisindeki kültürel sürtüşmeler körüklenecektir. Bir kısım devletlerde daha küçük bölgelere, etnik kökenlere dayalı yapılar çıkacaktır. Buna benzer tüm parçalanmalar, hem devletler arasında, hem de devletlerin kendi içerisinde çatışmalara neden olacaktır.

Geleceğin çatışmaları, büyük olasılıkla binlerce yıldır kültürleri ayrılmış olan, jeopolitik ve dünyaya bakış açılarının hassasiyetini çizen sınırlar, Kuzey ve Güney Avrupa boyunca genişleyip, Balkanlarda birleşmeyi takiben, Orta Doğuya uzanır, Asya'da devam ederek, Pasifik sınırı civarında güneye döner, Malay Yarımadası'ndan aşağıya yönelip etrafında Endonezya'nın bulunduğu adalar bölgesine girer. Geçmişte olduğu gibi, bu kültürel ve politik hassasiyet sınırları, etnik, dini, ekonomik ve siyasi çatışmalara sahne olmaya devam edecektir.

Her devlet ve ulus, milli varlığım ve bağımsızlığını tehlikede hissetiğinde, çıkarları ileri derecede zara-

www.çizgiliforum.coı

ra uğradığında ne pahasına olursa olsun bunları korumaya kalkışacaktır. Er veya geç mutlaka mücadeleye karar vermek zorunda kalacaktır. Bazı devletler güvenliklerini tam sağlamanın, diğer bölümü de ekonomik refahları için önemli olan kaynaklar ve ticari yollara sahip olma, onları ele geçirmek ve korunmaları şeklinde ortaya çıkacağından bunlar için kuvvete başvurmaktan, savaşmaktan çekinmeyeceklerdir.

Her şey dönüp dolaşıp milli çıkar olacak, her neden gerekçe sayılacak, savaşmadan "etkisiz devlet" statüsünü kabul etmeyen herkesle savaşılacaktır. Kendini güçlü ve büyük hisseden başka milletlere ve o milletlerin değerlerine saygı duymayanlarla da savaşılacaktır.

Artık savaşlar Batı tipi geleneksel savaş metotlarıyla yapılmayacak, milli ve devrimci dürtülerle çıkacak olan savaşlar, tarihleri, kültürleri, coğrafyaları birbirinden zıt bölgelerde yapılacak ve yeni tür teknik ve taktiklerle yürütülecektir. Savaşı "demir" ağırlıklı "ruhu" ikinci sırada sananlar için çok zor bir mücadele olacaktır. Halen dünyada bölgesel devletler bu tip savaşları yürütecek ve zaferle sonuçlandıracak güç ve yeteneğe sahiptirler. Tek sorun böyle bir mücadeleyi yürütebilecek önder ve örgütlere sahip olmalarıdır. Halk ve kaynaklar her zaman kullanılmaya hazır hammaddelerdir.

Dünyaya kendi doktrinleri ve ulusal çıkarları nedeniyle yeni düzen ve şekil vermeye kalkışanların, birbirine zıt güçlerden faydalanma kurnazlıkları, güç politikası uygulamaları dünyanın en büyük bölümünü intikamcı hale getirmekten öteye gitmeyecektir.

Teknolojik değişimin hızı, askeri örgütleri yenilik ve uyum sorunlarında sıkıntıya sokacağı gibi, belirsizlik ve bulanıklıkları da beraber getirecektir. Kime karşı, ne zaman, nerede savaşılacağının ortaya net bir şekilde konulabilmesi, gerçekçilikten uzaktır. Teknoloji sayesinde, düşmanı uzaktan vurma yeteneği sayesinde, çok az kayıpla, basit ve hızla sonuca gidilecek savaşların yapılabileceği görüşleri, boş ve savaşın doğası ile onun ana unsurlarını algılayamama yeteneksizliğinden başka bir şey değildir.

1950 ve 1960Tı yıllarda Kuzey Koreliler, Çinliler ve Kuzey Vietnamlılar, teknolojinin sadece savaşa güç kazandıran bir araçtan ibaret kaldığım, savaşm temel doğası ve gücünün insanın iradesi ve boyun eğmezliği gerçeğini göstermişlerdir. İnsanların ideolojik ve dinsel etkileri, yaratıcılıkları karmaşık silah sistemlerini her defasında yenecektir. Savaşa hazırlanmayı askeri bir bilge olarak ve kendini vererek ciddi şekilde düşüneceklerin işe başlayacakları esas nokta burasıdır.

"Olası bir savaşın öngörülmesi" gibi değerlendirme kadar manasız bir şey olamaz. Savaş hep olacak, hep çıkacaktır. Hüner, gelecek savaşların karakteristik yapısının devletleri gafil avlayacağı büyük oranda ortada olduğundan bu savaşların nasıl bir askeri örgütler ve hangi yöntemlerle yapılacağıdır.

Gelecekteki savaşlar sürüncemede kalan büyük savaşlara dönüşecektir. Karşılaşılacak zorluklar ve tehlikeler daha çok bağışıklık kazanılmasına ihtiyaç gösterecektir. Acı ve tehlikenin büyük baskısı altında duygular zihne hâkim olacağından, böyle bir psikolojik "sis perdesi" içinde net ve eksiksiz düşünceler üretmek çok zorlaşacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Her Şey Eskir

Dünya savaşlarından önceki savaşlarda, bütün ordular, bir dereceye kadar daha kapalı düzenler içinde savaştılar. Tek bir askerin psikolojik tepkisi fazla belirleyici değildi. Çünkü savaş tek er savaşı değil, bir kitle savaşı idi ve kitle, talim ve disiplinle bir arada tutuluyordu. Bunun yanında, savaşm psikolojik baskısı daha basitti. Savaşın idaresi top ve tüfeğe bağlı idi ve düşman görülebiliyordu.

Bugün psikolojik baskılar çok daha kuvvetlidir ve genellikle görülemeyen bir düşmana karşı savaşılır. Büyük kitleler halinde değil, küçük gruplar şeklinde ve çoğu kez tek birey olarak savaşılır. Bu nedenle, bireyin psikolojik tepkisi artan bir şekilde önem kazanmıştır. Savaştaki insanın olası tepkisini ve bu tepkiyi etkileyebilecek yöntemlerin bilinmesi zorunludur.

www.çizgiliforum.con

Savaştaki insan bilgisi özellikle iki nedenden dolayı zordur. Birincisi kitaplardan öğrenilemediğinden, ikincisi ise bireyin barış zamanındaki karakter yapısının savaş zamanında değiştiği için. İnsanlar savaşta, barışta olduğundan daha farklı tepki gösterirler. Dolayısıyla savaşta, barışta olduğundan daha değişik bir kişilikle yüz yüze gelmek mümkündür. Barış döneminde, savaş psikolojisi öğrenilemez, bunun reçetesi de yoktur. Emin olunan tek şey şudur; askerin psikolojisinin daima önemli olduğu. İnsan olarak askerin iç dünyasını bilmeyen, anlamayan hiçbir önder büyük işler başaramaz.

Savaşın gerginliğine beyinsel olarak hazırlanırken, her dakikanın sinir sistemleri üzerine yeni bir saldırı getireceği bilincinden hiç uzaklaşmamak gerektiği bilinmelidir. Ruh hali, her zaman aynı milletle aynı sonuçları, aynı şeyleri yapmayacağı gibi, aynı milletin yaşadığı bölgeler arasında, kentten gelenlerle, köyden gelenler arasında da farklılıklar gösterecektir. İnsanlar her zaman aynı kalmazlar. Bugün başka, yarın daha başka bir şekilde davranabilirler. Askerler, savaşçılar makine değildir; o nedenle bir gün çok cesur olan bir kimse, koşullara bağlı olarak beklenmedik bir korkaklık sergileyebilir. Savaşta insan yönetmek, düşmanı altetmenin ilk koşuludur. Savaşta gerçek bir önder olmak, her şeyi yapabilme gücüne sahip tek kişi olmayı gerektirir.

Milletin bireylerinin ruhsal ve zihinsel olarak mücadeleye, özgüvenle hazır olması, insana ait en önemli kısırım da sağlamlığım gösterir. İkinci Dünya Harbinde, yüz bin Rus askerinin Finlandiya üzerine yürümeye hazırlandığı kendisine söylenen bir köylü; "Fakat hepsi nereye gömülecek?" diye içtenlikle sormuştur.

Zekâ, akıl, bilgi yanında savaşta içgüdü ve hislerin de katkılarına ihtiyaç vardır. Duygu ve içten gelen bilgi olarak tanımlanabilecek olan sezgi savaş önderinin en kıymetli yeteneklerinden biridir. Atilla, kuşatılan şehrin surlarını hücum başlamadan bir gün önce, son bir kez izlerken yavrularını önüne katmış uçan bir leylek gördü. Düşünceli bir şekilde arkadaşlarına; "Hayvanlar; bizim tam sahip olmadığız hislere sahipler. Genellikle olacak olayları hissederler; bunun içindir ki büyücüler, kehanetlerini hep onlardan çıkarırlar. Ben de bir büyücü olsam, bu tedbirli anne, yavrularım tehlikedeki bir şehirden kaçırıp, çok uzaklardaki, Atilla'nın tehdit etmediği bir şehre götürüyor derdim. Öyleyse; Aguiela'nın düşmesi uzun sürmeyecek. Bizler, kaledekiler ve yavrularını oradan kaçıran leylek; bilmediğimiz bir gücün aletlerinden başka bir şey değiliz" dedi.

Savaşta en zor şey; düşman ateşi altında sessizce yatmak ve saldırıyı beklemektir. Niçin? Düşman ateşi altında yatan ve bekleyen bir savaşçı, kendini koruyamadığı hissine kapılır. Düşünmeye zamanı vardır. O sadece kendisine isabet edecek mermiyi bekler, kendini yalnız ve terk edilmiş hisseder.

Saldırıda durum farklıdır. Burada insanların kendileri hareket halindedir. Yapacağı bir şeyler vardır. İleri doğru hareket eder, ateş eder, hücum eder ve düşmanı istediği şekilde harekete zorlar, saldırı anında savaşçı, "Ağır silahlar nerede?" diye asla sormaz. Saldırının başından itibaren, kendisini galip görür,

fırtına gibi ilerler, kendi başına her şeyi yapabileceğine inanır. Hiçbir desteğe ihtiyaç duymaz. Saldırı yavaşlar yavaşlamaz, "Ağır silahlar nerede?" diye sızlanmalar başlar.

Askerlerin savaşta istekli olarak devriye görevine gitmelerinin sebebi, hareket halinde olma arzusundan kaynaklanmaktadır. Düşman ateşi altında ve beklemek durumunda insanlar kendilerini kör talihe teslim olmuş hissederler. Devriye gezerken durum farklıdır. İnsanlar kaderlerinin kendi ellerinde olduğunu hissederler, kör talihe bağımlı olunmadığı duygusu hâkim olur; hangi yolu seçeceğini kimse söylemez, aksine ne yapacağma kendisi karar verir. Durumu kendisinin kontrol ettiğini hisseder. Şöyle düşünür, "Tepenin üzerindeki şu patika tehlikeli görünüyor, niçin olduğunu bilmiyorum ama kesinlikle böyle hissediyorum; dolayısıyla, vadinin içinden gitmeyi tercih etmeliyim." Hareketlerinin kendi iradesine bağlı olduğunu hisseder ve sonuç olarak bu iradeye uygun hareket edebilir. Emniyetin gerçekten var olup olmadığı önemli değildir.

Savaşta insan psikolojisinin boyutları sınırsız bir alandır. Fakat, matematik öğretir gibi öğretilemez. Hissedilmesi gerekir. Psikoloji formül haline getirilemez ve insan tepkileri belirli bir bilimin sınırları içine de asla indirgenemez. Savaşta bilinmeyenler ve belirsizlikler hâkimdir ve hepsinin içinde en az bilineni ise insan doğasıdır.

İnsan savaşta çabuk öğrenir, fakat, savaşta öğrenmenin sınırı yoktur. Şaşkınlık ve zihinsel zorluklar öğrenilecek şeylerin sayısını artırır.

Savaşın nasıl kazanılacağı; eğitim kitapları, bilgisayarlar, similatörler, haritalardan değil, ön cephede çarpışan askerlerin hafızasında oluşan düşünceler, umutlar, beyinlerindeki kargaşalarıyla korkularını baskı altma alma, uğraşlarım bilmekten geçer.

Savaşçıların sinir sistemini geren ve morallerini bozan, hayati psikolojik sorunların panzehiri, ismi güven veren bir savaş önderine sahip olmalarıdır. Ancak o, askerlerinden her şeyi yapmalarım isteyebilir. İnsanlar savaşta genel durum hakkında bir şey bilmez, bilmek de istemez. Savaşçı kendileriyle ilgili işler yolunda gidiyorsa, bununla tatmin olur, kendi kendisine göz kulak olmak için yapacağı yeteri kadar işi vardır. Yürümeli, tırmanmalı, uyumalı, yemeli ve düşmanla karşılaştığı zamanda savaşmalıdır. Savaşm stratejik sonuçları, bütün birliklerin mi yoksa sadece bir taburun mu saldırdığı, tek asker için farketmez.

Birliğinin başına yeni atanmış bir rütbeli, savaşın nedenlerini ve savaşın niçin yapıldığı konusunda askerlere topluca nutuk atarsa; tecrübeli askerler onu dinlemez, acemiler ise ilk tüfek patladığında hepsini unuturlar.

Üst kademeler istedikleri stratejik planlan yapabilir, asker ise sadece yürür. Onların sık sık hareket halindeyken birbirlerine görevlerinin ne olduğunu sordukları doğrudur.

Aralarından biri cevap verir; "Roma'ya yürüyoruz.

Bunu gülüşmeler takip edecek ve herkes bu cevapla tatmin olacaktır.

www.çizgiliforum.cor

Zifiri karanlık gece, uğuldayan vadi ve karanlık orman; sürekli değişen, beklenmedik, şaşırtıcı durumlarla doludur. Hiçbir şey önceden belirlenmiş kurallar, sabit fikirler ve formlarla çözülemez. Uyamk zekâ ve özgür hareketler olmaksızın meselelerin üstesinden gelinemez. Basma kalıp olan her şey öldürülemez ise, onlar bunu beceremeyenleri öldürecektir. Birçok çatışmaya girmiş olan tecrübeli askerler savaşın sürprizlerine alışırlar, tehlikeli durgunlukların neye mal olduğunu, basit fakat hızlı karar ve emirlerin hayat kurtarmadaki kıymetini bilirler.

Giderek, insan, yani elinde tüfeği ile birinci hatta çarpışan kişi daha da belirleyici hale gelirken, savaş makinesinin, bir düzen olarak, daha az önemli hale geldiği görülmektedir. Savaşta her geçen gün sayıları azalmasına ve fizik gücü yok olmasına rağmen, savaşın yükünü artan bir şekilde taşımak zorunda olan en uçta bulunan savaşçılardır.

Aslında, savaş örgütlerinin geçmiş örneklerden ders alması ve bugünden sadece ender olarak bir şeyler öğrenmesi gerçeğinde felaket vardır. Şayet askeri tarihten, önderliğin değişmez ilkeleri, moral, psikolojik etkiler ve savaşın doğasmda varolan zorluklar ve karışıklıktan daha fazlası elde etmeye kalkışılırsa, askeri tarihin araştırılmasında belirli bir tehlike ortaya çıkar. Sadece geçmişte yapılan savaşları inceleyerek gelecekteki savaşlar düşünülemez öngörülemez. Öyle olsaydı, en iyi tarih profesörü en iyi savaş önderi olurdu.

Gelecekteki savaşlar, hayal bile edilememiş, tamamen farklı sorunları taşıyarak insanların karşısına

çıkacaktır. Hatların, cephelerin, siper ve toplu hareketlerin ortadan kalkması; zeki, şeytanca fikirler üretebilen çelik sinirli ve çelik bedenli insan ihtiyacını doruğa çıkaracaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İnsan Kurallara Sığmaz

İnsanı, yiğitlik göstererek hayatını tehlikeye atmaya sevk eden nedir? Ve bir savaş önderi birliklerinin dayanıklılığını ne surette artırabilir? Hiçbir insan ölmek istemez, ona ölümü göze aldıran sebep nedir? Acaba ganimet veya şan şeref ümidi mi? Yoksa disiplin mi? Ecdattan gelen gelenekler mi? Bir davaya bağlılık mı? Vatan sevgisi mi? Yoksa bir şahsiyete karşı, uğruna nefsini feda edecek derecede sevgi mi?

Bugün ganimetin bir anlamı yoktur. Şan ve şeref uluslara göre, hem vardır hem de yoktur. İltifat ve terfiler bir dereceye kadar rol oynayabilir, ölçü ve değerlendirmelerde itina ve basiret gösterilemediği takdirde faydadan çok zarar da getirebilir. O zaman geriye kalan şey; bir davaya bağlılıktır.

Davaya bağlılık, ülkesi ve insanlarına olan derin sevgi ve muhabbetidir. Bu yapının temelidir. Yapının

www.çizgiliforum.cor

üst inşası savaş önderinin askerlerinin itimadını kazanmış olmasına bağlıdır. Tehlikeli durumlarda insan iyi önder ister. Savaş önderi, sevgi elde etmek için uğraşmamalıdır. İnsanların sevgisini kazanmak için bir şeylere çabalamamalıdır; uygun da değildir. Onun askerinden itimat ve saygı görmesi yeterlidir. Fazla övgü genellikle güvensizlik yaratır, insan doğasının tezahürü budur.

Savaş önderinin buyurgan tavrı, yorulmak bilmeyen çabası, hançer gibi bakışları, toz, toprak, kar ve yağmurda kıt'alarmın başında olması, tehlikenin yükseldiği yerlerde ateş hattında bulunması, zamanının büyük bir kısmını birlikleriyle geçirmesi askerlerinin kalbinin onun ruhuna bağlanmasını sağlayacaktır.

Öfke ve kızgınlık saçmak, bir savaş önderinin emri altında bulunanlar üzerindeki etki ve itibarını kırmaz, hatta bu gibi sertlik, muharebede kendisinden ara sıra beklenir bile. Bu sertlik alaya alma, küçük görme, etrafı kırma değildir. Coşku ve heyecan estirmektir. Kimse alınmayacağı gibi, hayranlıkta yaratacaktır. Önceden hazırlanmış metinler, mesajlar ve törende söylenen nutuklar, boş şeylerdir. Kalpten gelmediğini insan ve savaşçı bilir.

Savaşı yürüten ve sonuçlandıran gençliğin ateşi ve korkusuzluğudur. Şüphe götürmez bir gerçektir ki, iyi ve genç bir general, iyi bir yaşlı generali yener. İskender, Sezar, Annibal, Cengiz, Timur, Napolyon ve Atatürk; savaş alanındaki başarılarını 28-40 yaşları arasında elde etmişlerdir. Bu doğa yasasıdır. Savaş sanatı veya bilimi, tersine davranışların hesabını, ilkinden başlayarak sonuncusuna kadar savaş meydanında ödetir.

Napolyonun mareşallerinden, 34 yaşında bu rütbeye ulaşan cesaret ve kahramanlığı ile meşhur Lefevre'ye ait bir hikâye şöyledir: Mareşalin dostlarından biri hızla aldığı rütbe ve madalyalarından dolayı kendisini kıskanır ve çekemezmiş. Bir gün canı sıkılmış ve dostuna "Peki, madem bunlara sahip olmak istiyorsun, gel bahçeye çıkalım, orada kırk adım mesafeden senin üzerine on el silah atayım, kurtulursan, bütün her şeyimi sana devretmeye hazırım. Dostu bu teklife razı olmamış; mareşal de "Bundan sonra hatırında tut ki, ben bu kıskandığın şeyleri elde edinceye kadar üzerime, aynı mesafeden, birkaç yüz kere silah atılmıştır," diye sözlerini bitirmiştir.

İnsan gücü ve psikolojisinin savaştaki cilvelerine ait derin bilgi sahibi olmaya niyetli olanlar, strateji ve savaşın kurallarına ait eserler okuyacaklarına; biyografiler, anı ve iyi savaş romanları okuyarak işin derinliklerine nüfus etmeye çalışmalıdır. Falanca seferin, iç hatlarda mı yoksa dış hatlarda mı manevra yaparak kazanıldığını öğrenmek bir fayda vermez. Fakat insan, ismi cismi bilinmeyen, tanınmamış bir gencin eski püskü kıyafetli, açlıktan bitkin bir orduyu nasıl teşvik ve cesaretle cenge götürdüğünü, o orduyu, yürüdüğü gibi yürütebilmek, çarpıştığı gibi çarpıştırabilmek için gereken kararlılığı ve gayreti nasıl verdiğini kavrayabiliyorsa, bu tanınmamış gencin kendisinden çok yaşlı, eski nesil generallere hükmetmesini, komuta ettiği sürece tarihi silsilenin gelişimini anlayabiliyorsa, işte o zaman cidden bir şey öğrenmiş sayılır.

Bütün bunlar stratejiden çok; insan gücünün savaştaki cilvelerine ait derin bilgi sayesinde başarılabiliyordu. At, süvarinin iyi binici olup olmadığını hissetmekle kalmaz, onun cesur mu yoksa korkak mı, kararlı mı yoksa kararsız mı, olduğunu da hemen anlar.

Bir general üstlerini aldatmayı ve onları iyi bir lider olduğuna inandırmayı başarabilir. Fakat bu hususta gereken yetenekler kendisinde yoksa, istediğim yapsın, kıt'alar onun iyi bir lider olduğuna hiçbir zaman kanmaz. Savaşın, grafikler, cetveller, ilke ve kural olmadığının bilinmesi yanında; hastalığa tam koymak için ansiklopediye başvuran bir hekime ne kadar güvenilirse, işini görmek için askeri kitap ve talimatlara başvuran bir askeri öndere de o kadar güvenilebilir. Yüksek, "mücadele ruhu" var olmadıkça, ne eğitim ne terbiye, ne terfi usûlleri, ne de başka bir yetenek, savaş önderi meydana getiremez. Önderi pes etmedikçe bir savaş kaybedilmiş sayılmaz. "Yılmayan ve yenilmeyen bir ruh" sonucu belirleyecektir. Bu, zafere olan umut ve arzunun çelik gibi sertleşmesidir. Eski Romanın en karanlık bir anında durumu kurtaran bir önder için şu kitabeyi taşıyan bir heykel dikilmiştir: "Cumhuriyetten ümidini kesmediği için."

Makyavel, Roma tarihinden aldığı derslerden şu sonucu çıkarır: "Devletin temeli iyi bir askeri teşkilattır. İyi bir askeri teşkilatın olmadığı yerde iyi kanunlar olmaz. Savaş, ülkenin tümünün, savaş zamanında bütün kaynaklarının, gücünün, zekâsının ve cesaretinin smandığı canlı bir varlıktır. Genelde öyle sanılmasına rağmen, para savaş için her şey demek değildir.

Savaşta başarıyı sağlayan altın değil, askerlik yapan insandır... Altm sayesinde iyi savaşçılar bulmak imkânsızdır ama iyi savaşçılar sayesinde altm bulmak hiç de zor değildir."

Mareşal Saxe: "Savaş karanlıkla örtülü bir bilimdir. İnsanın emin adımlarla yürüyemediği bir bilim. Tüm bilimlerde prensipler vardır fakat savaş biliminde yoktur. İnsan zekâsı böyle bir sisteme kurallar getirebilecek güçte değildir. Ayrıca savaş asla bir matematik harekette değildir. Askerlerin eğitim ve disiplini büyük ölçüde bir zekâya dayanmadığı gibi, sadece doğru düşünmek de savaş kazanmak için yetmez. Bir general ancak bir düzineden fazla sefere katıldıktan ve onlarca çarpışmaya girdikten sonra, savaşın matematik bir hesap haline sokulamayan, binlerce moral ve fizik faktörün rol oynadığını anlar ve büyük bir dram olduğunu bilir."

Savaş feci bir şiddet olayı olarak çağlardan beri devam süregelirken, kendi özelliklerini kendi öğretmiş, siyasal, sosyal ve topraksal düzeni altüst etmiş, milletlerin kaderini belirlemiştir.

Savaş had safhada bir şiddet hareketi olup Clausewitz'e göre: "Ne bilimsel bir oyun, ne de milletlerarası bir spordur. Savaş baştan aşağı şiddettir. Savaşın doğasında ılımlılık ve insan sevgisi yoktur." "Savaş Üzerine" adlı kitabında sık sık şu cümle geçer: "Kan dökmeden zafer kazanan generallerden söz edilemez." Gene Clausewitz'in özdeyişiyle: "Fiziki güçler kılıcın tahta sapı, fakat moral güçler keskin ağzıdır."

www.çizgiliforum.com

Her devirde uluslar dünya hâkimiyetini ele geçirmek için de mücadele ettiler. Zengin ve geniş toprakları elinde tutan uluslar daha çok saldırıya uğradılar. Tüm ümitlerin ve korkuların temel eğilimi ve ölçüsü olan savaş gerçekten bir bukalemun gibi olup, her ayrı durumda renk değiştirmektedir. Bütün bunlardan çıkarılacak sonuç, bir ulusun, kendini savunabilmesi maddi varlıklardan ziyade halkın ruhuna, altın stoklarından ziyade, politik yapıdaki çelik gibi kararlılığa bağlı olduğudur. Her toplumun güvenliği az veya çok halkın yapısındaki mücadele ruhuna bağlıdır. Her yurttaşm böyle bir ruha sahip olduğu yerde, hareketin çekirdeğini oluşturacak olan ufak bir ordu yeterlidir. Halktaki mücadeleye atılma ruhu toplumun savunmasına tam faydalı olmadığı zaman bile, korkaklığın içinde var olan ruhsal sakatlık, çarpıklık ve kötülüğün, halkın arasında yayılmasını önler. Mücadele ruhu "varlıktır." Aksi halde, millet birlik içinde ve kuvvetli değildir.

Askeri harekât halka cefa çektirmiş ve korkutmuşsa o ülke fethedilemez ve zülümet tesis edilemez. İlk şok atlatıldıktan sonra halk başkaldırın Fransa 1830'da Cezayir'e 37.000 asker çıkardı ve halk savaşın ne olduğunu görüp öğrendi. Cezayirliler kural tanımayan gayri nizami savaş teknikleri ve gerilla usûlleri ile Fransızlan, birbirlerine sırtlarını dayayarak, Romadan kalma "kare muharebe" düzenini kullanmak zorunda bıraktılar. Cezayirliler savaşın pratik hayatını, etkin komutanlığı topraklarına girenlere gösterdiler. Böyle bir okulda diplomaların, rütbelerin, hiyerarşinin bir anlam taşımadığını Fransızlar çabuk anladılar. Şuna iyice kanaat getirdiler; beklenmedik olaylar beklenir olaydır, her saat başı karar vermek gerekir, kişi veya kişiler şeytanla çelik çomak oynayabilecek zekâya sahip değilse, onun sivil veya asker olmasının hiç önemi yoktur. Kuzey Afrika sahrası, kendisine sahip olmaya gelen herkese; "Afrikada insan kendini hareket ederek savunur" ve gerilla savaşları, "Yerine göre kişi" ister, ilkelerini gösterdi.

Savaşta önderlik yapacak kişinin insanları yüceltecek her şey konusunda fikri olmalıdır. Ruhların yükseltilmesinin yanında felsefi bir mühendislik de gerekir. 1000 askerin kolayca yapacağı bir hareket, 10.000 asker için zor bir görev, 50.000 asker için imkânsız bir iş haline gelir.

Savaşın kapasitesi hükümetlerin niteliğine bağlıdır. Eskiden adları Savaş Bakanlığı olan teşkiller, (şimdi Savunma Bakanlığı) özellikle de İngiltere, 1914'de başlayan Birinci Dünya Savaşının birkaç ayda biteceğini hesaplamış ve sanmıştır. Demokratik hükümet şekli ve hayat felsefesi, krallık ve hakanlıklarda pek rastlanmayan askeri sorumluluk, teşkilat ve kontrol sorunlarına yol açar. Çünkü demokratik devletlerde çok başlı ve girişimci kişiler için askerlik pek çekici değildir. Böylece demokratik devletlerdeki sivil unsurlar, çoğunlukla askeri hayattan kaçarken ve askeri sorunlara isteksiz bir ilgi gösterirken, katıldıkları her büyük savaş beraberinde büyük zorluklar getirmiş ve sivil unsurların savaşta büyük hatalar yaptıklarım ortaya koymuştur. Bu nedenle, her büyük savaş sırasında ve savaştan sonra reformlar yapılmıştır.

Demokrasilerde sivil unsurların askeri konulardaki en büyük sorumluluğu, hükümetin devleti koru-

maşıdır. Askeri işlerin sivil yönetim tarafından kontrolü şarttır, aksi halde halkın hükümranlığının tehlikeye düştüğü, dünyanın birçok bölgesinde görülmüştür.

ALTINCI BÖLÜM

Oduncuya Bile Güçten Once Tecrübe Gerekir

Mareşal Montgomery'nin anılarında, deneyimin kapasite olduğuna ilişkin ifadeler dikkat çekicidir: "Çocukluğumda benim kuvvetli iradem ve disiplinsizliğim engellenmemiş olsaydı, bazıları zaten beni çekilmez bulduğundan, belki daha da çekilmez olacaktım. Tecrübe ve değişim denilince; Büyük Frederik'in bir makalesi aklıma geliyor. Ordusunda kırk savaşa girip çıkmış olan iki yük hayvanı bulunduğunu, fakat bunların hâlâ yük hayvanı olarak kaldıkları yazılıydı."

Savaşta kritik anlarda bazı acayip şeylerin yapılması gerekir. Gayretli ve becerikli genç subayların atılıma ruhlarım engelleyen her şeyin ortadan kaldırılması gerekir. Savaşçıların yönetimi, herkesi ortak amaçta birleştirmeden, önderin etrafında toplanmala-

www.çizgiliforum.com

rından geçer, bunun yolu onlara tam güven vermektir. Önderin her zaman olaylara hâkim olması gerekir. Olaylara hâkim olamadığı an, savaşçıların güvenini kaybeder. Artık önder değil, herhangi biridir.

Zeki bir savaş önderi hiçbir zaman savaşın uzamasına meydan vermez. Tarih boyunca uzun süren savaşlardan kazançlı çıkan hiçbir örnek ülke yoktur.

Düşmanı yenme fırsatını; yine düşmamn kendisi sağlar. Her şey zamanında ve isabetli karar verebilmeye bağlıdır ve bu, bir boğanın kurbanını bir vuruşta safdışı etmesine benzer. İyi bir savaşta saldırıların korkunç olması gerekir; böylece düşmandaki disiplin düzensizliğe, cesaret korkuya, güç ise zayıflığa dönüşecektir.

Düşmanın tabiatını sezme, savaş sanatının en önde gelen yeteneğidir. Bu olmadan iyi sonuçlar beklenemez. Çaresiz kalındığı zaman mutlaka hücum etmek en doğru yoldur. Savaşçüar ümidini yitirirse korku hissi tamamen ortadan kalkacaktır. O zaman da bütün güçleriyle ve inatla düşmana saldıracaklardır. İnsanlar ölüm yakın olunca hiçbir şeyden korkmazlar.

Her sanatın esası pratikliktir. Mahir bir savaş önderi, seviyesi ne olursa olsun savaş olgu/oluşum tek bir kişiyi idare eder gibi yönetmelidir. Bir savaş olgu gücü bütün askerlerin aynı cesaret seviyesinde olması ve buna eriştirilmesiyle mümkündür. Savaşçı seçimine özen göstermeyenler hiçbir zaman; su gibi akan, her engeli aşan, özrü olmadan savaşan bir savaş örgütü ve ordusu meydana getirememişlerdir. Hiç kimse

kendisinden üstün olduğunu bildiği birisini tahkir etmeye ve rahatsız etmeye cesaret edemez. Bu husus savaş oluşumu için de aynen geçerlidir.

İstihbaratın doğru ve zamanında gelmesinin önemli olduğu alfabenin bilinmesine benzer. Eğer savaş önderleri, ince bir zekâya sahip değiller, önsezi, özgüven ve üstün, aykırı bir zekâ ile donatılmamışlarsa hiçbir kıymet ifade etmez. Bilhassa düzensiz savaşta bu husus hayatidir. Çünkü düşman yılandan farksızdır, kafasına vurursan sana kuyruğu ile saldırır. Eğer kuyruğuna vurursan başıyla hücum eder, ortasına vurmaya kalkıştığında da hem başı hem kuyruğu ile sana saldırır.

Ümitsizlik ve korku düşmanı daha cesur ve atılgan yapacaktır. Toplu halde iseler bu duygulan daha da yükselecektir. Böyle pozisyonlarda özel olarak yetiştirilmiş silahşor ve savaşçılarla bu toplu hali dağıtıp parçalamak lazımdır.

Savaş önderi askerlerinin cesaretini her gün tazelemelidir. Savaş sanatının en önemli yönü olan tavır ve üstün irade gücünü canlı bir şekilde devamlı savaşçılarına göstermelidir. Bu insan duygularım anlamanın, ölüm ve dirim arasında kalan canlıların doğasını içgüdüsel olarak algılayabilmenin yoludur.

Hendek ve siperleri küçümseyen, sümüklü böcek hızıyla taarruzu reddeden, hücum ve amansız takip ruhuyla savaşçılarının başında bulunan önder, savaşta kendini şansa bağlamış olanları mağlup edecektir. Askerlik, savaşçılık; doğuştan bu yeteneklere sahip olmayanların üstesinden gelebileceği iş değildir. Bir

savaş ustasının dediği gibi, "Harp cahil için bir sanat, fakat uzman için bir ilimdir."

Savaş ne kadar çabuk biterse o kadar az insan ölür. Savaş önderlerinin kimler olduğu hayatidir. Devlet içinde, millet içinde, savaşanlar içinde. Bir kişi doğuştan savaş sanatına yatkın değilse asla ortalama bir yöneticiden ileri gidemez. Bütün sanatlar için de durum aynıdır. Resim, müzik ve şiir dallarında yetenek doğuştan gelir. Uygulama fikirlere şekil verir ama insanın iç dünyasını değiştiremez. Çünkü bu doğanın görevidir. Savaş önderinin en değerli özelliği cesaretidir. Cesaret olmadan diğer özelliklerin hiçbir önemi yoktur. Çünkü onları kullanamaz. Yaratıcı bir zekâ ile gençlik, cesareti takip eden vasıflardır.

Yetenekli subay ve astsubaylara sahip olmayan bir milletin her durum ve şarta savaşçı bir ordu kurması çok zordur. Çünkü subaylar ordunun çekirdeği, askeri örgütün baş unsurları ve koşul ne olursa olsun, yürütmenin içindeki insanlardır. Cengiz Han'ın söylediği gibi; "Bana subay ve para getirin. Dünyanın her yerinde ordu kurar, savaşırım. Subaylar ordunun temelidir."

Savaş önderliği, stratejiler ve taktikler zamanla sınırlı değildir. Değişken ve esnektir. Batı dünyasının bir numaralı stratejisti ve savaş önderi kabul edilen, Alexander, Hannibal ve Sezai'm yaptığı savaşların toplamından daha fazla savaşan, metodları Baron Jomini tarafından uygulanmaya çalışılan ve kitap haline getirilen, Amerikan İç Savaşının generallerinin de savaşları bu kitaptan yaptıkları söylenen; strateji denilen sanatın, onun savaşlarından kaynaklandığı bilinen, Napolyon Bonaparte; "Altmış iki savaşa katıldım, biri diğerine benzemiyordu" demiştir.

Klasik ve geleneksel savaş sanatım öğrenmenin tek yolu, dünyaca ünlü savaş önderlerinin savaşlarını anlatan eserlerin tekrar tekrar okunmasıdır. Büyük bir savaş ustası olmaya çalışmanm yolu sadece budur. Tek sır da budur. Bu eserlerde ortak noktası fark edilecek olan şey, her defasında ortaya çıkan hesaplanamamış bir duruma ani bir kararla çözüm bulabilmesidir. İkinci tesbit ise; düşmanı şaşkına çeviren, beklenilmeyen hücumlardır. Tıpkı, "İnsanı yere yıkan yumruk sertliğinden değil, nereden geldiği belli olmayan yumruktur" deyişinde olduğu gibi.

www.çizgiliforum.co

YEDİNCİ BÖLÜM

Gündüzün Arkasında

Karanlık Bir Gece Bekler

19. ve 20. yüzyıllarda bazı kavimler, efendi milletler ve efendi insanlar olmakla övündüler. Bu da başka bir savaş sebebini kaşıdı. Bu devlet ve toplumların büyüklük psikozu dünyanın diğer bölümünün ruhunu anlamaktan alıkoydu. "Millet hayatında hak, kuvvet demektir ve her şey mensup olduğumuz milletten ibarettir" anlayışı yeryüzünde savaşların sayısını artırma ve alanlarını genişletmekten başka bir işe yaramadı.

Savaş, siyasetin aletidir, devamıdır, bir bölümüdür, nihai çözümüdür gibi birçok tanımlar olsa da; yapılan iş, düşmana kendi istekleriniz için bir zor kullanma eylemidir. Düşman kendisini savunmada âciz kalmalı ve yere tam serilmelidir. Eğer böyle yapılamazsa ne savaş biter ne de sonunda bir daha savaş olmayacak gibi barış yapılabilir.

Birçok insanı öldürmeden, yaralamadan düşmanı yenmek, silahlardan soyutlanma, öldürmeyen fantastik silahlar, ölmesin geçici bir süre bayılsın şeklindeki, savaşın doğasına aykırı, hafif akıllı olduğu için her şeyi de hafif sananlara çekici gelen bu fikirler toptan yanlıştır. Savaş gibi insan yaşamının en cehennemi ve tehlikeli eyleminde iyilik yüzünden ortaya çıkacak olan hatalar ve bunların sonuçları, bir devletin, bir halkın her şeyini elinden alabilir. Savaştan nefret etmek başka, savaşın doğasını dikkate almamak başka şeydir ve çok tehlikelidir.

Bir ülkenin fiziki savaş gücünü yok etmek topraklarını ele geçirmekle iş bitmez, halkın savaşma azmi ve karşı koyma gücü ayakta olduğu sürece bir barış amacı her zaman boş bir gayret olarak ortada kalacaktır.

"Savaşın yönetimi ve siyaset", bu ifadenin taşıdığı anlam ve derinlik savaşın doğru yapılması ve hızla sonuçlandırılması için pırlanta değerindedir.

Bir ülkenin yönetimindeki devlet başkanı, parlamentosu, hükümet başkanı, savaş bakanı, ("savunma bakanı", kibar olsun diye İkinci Dünya Harbinden sonra bu sözü kullanıyorlar, biz saldırmayız, savunuruz, demek istiyorlar. Savaşın kibarı nasıl oluyorsa?) savaşın genel felsefesini, topyekûn hazırlık esaslarını, ekonomik ve lojistik harcamaların nereye kadar devam edebileceğini, çevre devletler ve askeri güçlerinin gerçek değerlerini, o sözkonusu ülkedeki askeri örgütlenmenin hangi ölçülerde olduğunu, günün ve geleceğin çatışmalarına cevap verebilecek durumda

mı? Askere alman insan kaynaklarının silah altındaki istihdamının ne kadarı savaş hazırlığında kullanılıyor? Daha sorabilecek onlarca soru da tamamen halka karşı siyasi sorumluluk taşırlar.

Bugün Birleşmiş Milletlere üye ülkelerin yasalarına bakıldığında ortak olan şu madde gözükecektir: "Silahlı kuvvetlerin harbe hazırlanmasından, hükümetler parlemantolarma karşı sorumludur."

Devletler ve uluslar binlerce yıldan bu zamanlara, meseleyi pratik olarak çözmüşlerdir. Siyaset ve savaş yönetimi; kabile reisi; prens, kral, hakan, sultan ve imparator da olmuştur. Bunlar, hem başkomutan hem de siyasi kuvvetlerin sahipleri idiler. Cengiz Han'dan Napolyona, Büyük Frederik'ten Mustafa Kemal Atatürk'e kadar tarihte bunun örnekleri var sözü sıradan kalır, insanlık ve devletlerin tarihi baştan aşağı zaten böyle gelmiştir.

Sözü edilen, siyasi sorumluluğu taşımaya kalkmış, fakat ancak bu konularda kendini yetiştirmemiş şahıslar, politikanın devamı olan bu cehennemi köprünün geçişinde, bilgi ve kültür eksikliğinde kendi ulusuna acı çektirir. Askerlerin işi savaşmak ve savaş politikanın araçlarından sadece biridir.

Savaşı ve siyaseti idare eden insanlar ayrı ayrı olduğunda her konuda karşılıklı anlaşma olması gerekmektedir. Savaş tarihine bir parça meraklı olan herkes bilir ki, bu en katı rejimlerde bile tam olarak sağlanamamıştır.

www.çizgiliforum.com

Her zaman savaşın olağanüstü belirsizlikleri içersinde zorluklar çıkacak, sıkıntı baş gösterecektir. Savaş süresince bir düzenleyici bulup anlaşmalarım sağlamak gibi mantık dışı şey de olamayacağından, göreceli olan bu anlaşamama meselesi hep ortada kalmıştır. Bunun nedeni de gene insanın doğasıdır. Yüzlerce binlerce olmasına rağmen bir örnek de İkinci Dünya Savaşı ile ilgilidir.

Alman panzer birlikleri mesafeyi, zamanı altüst ederek Fransa'nın derinliklerinde uçar gibi ilerlerken, zamanın Fransa Savaş Bakanı, Paris'in doğusundaki cephede savaşan generale, "kanınızın son damlasına kadar siperlerinizi savunun, yerlerinizi terk etmeyin" diye bir telgraf gönderir. Halbuki cephe falan kalmamıştır, siper diye de bir şey yoktur, her taraf darma dağınıktır. Telgrafı alan general astlarının da bulunduğu bir köy evinin odasında; "Şu koltuğunda oturmaktan kıçı nasırlaşmış adamın sözlerini duydunuz değil mi? Paramparça olmuş siperlerde kalın da daha çok ölün demek istiyor. 'Kanınızın son damlasına kadar mevzilerinizi savunun sözü' boş bir sözdür. Bu adam sanıyor ki insanın ölmesi için bütün vücudundaki kamn boşalması gerekiyor. Nereden bilsin bir miktar kan akmadan da insan ölüyor. Hem sonra ölelim ama mezbahaya gider gibi niye ölelim. Savaştan haberi olmayan palavracı buraya gelsin de, kanının son damlasına kadar nasıl savaşılıyormuş bize göstersin."

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Savaş İnsanlığın Yüküdür, Sevdikleriniz Size Geri Dönmeyecek

insanoğlunun bundan sonraki dönemleri de gene savaş dönemi olacaktır. Bu bire bir kişiler arasında olduğu gibi, devletler arasında da doğal bir olay olarak varlığını koruyacaktır. Savaşın temelleri dünyanın gizemli düzeninde gizlidir.

Savaşın şekline, doğasına yabancı ve bunu anlayamayan bir hükümet idaresi, doğal olarak savaş yönetimine de yardım edemez. Esas politik rotayı da doğru mihverde tutamaz. Bu ise milletin sarp bir yokuştan derinlere doğru kaymasına sebep olur. Şayet milletin zihniyeti, yaklaşan savaşa büyüyecek şekilde önceden hazırlanmamış ve çelikleştirilmemişse işler daha da karmaşık, zor bir mecraya girecektir.

Siyaseti yönetenlerin de savaş işlerinden bilgisi olması yetmez. Millet de bizzat bu bilgiye sahip olma-

lıdır. Savaş sadece bir hükümet ve ordu işi değildir. Savaşın olağanüstü belirsizliklerinin, hayal bile edilemeyecek durumlarının üstesinden ancak; milletin, savaşın nedenine inanmışlığı, vatanı ve milli çıkarları kendi benliğinin çok üstünde görmesi ile gelinebilir.

Savaşta mücadelenin merkezine millet konulduğunda kullanılacak araçlar harcanacak çabalar için sınır olmaz. Düşman için tehlike baş edilemez hale gelir. Milli kuvvetlerin tamamı, kaynakların bir bütün halinde kullanılması ile yapılacak savaş, ona kurban gidenlerin de arkada kalacakların da, kısaca, tüm milletin onayladığı, inanılmış bir ruhla yapılan savaş olacaktır.

Savaşın nedeni zayıf olur ve halk gönülden inanmazsa, savaş kendi doğasından uzaklaşır, uzaklaştıkça da zafer kazanılması tehlikeye girer.

Işığa yıldırımdan zarar gelmez. Bu ikisi halkın iradesi gibidir. İkisinde de iradenin meşaleleri yanmalıdır. Önü alınamayan bu doğal cehennem ancak böyle karşılanırsa daha az yıpranarak atlatılabilir. Düşman da milleti böyle görmelidir. Savaş gençlere ve yaşlılara eşit davranır. Aynı yolda, aynı amaçla yürünürse yıkımlar, sıkıntılar genci de ihtiyarı da aynı yaşta yapar! Tufamn çocuğu fırtına vaktinde uykudan kalkmalı, fırtına boyunca da sürekli uyanık olmalıdır.

Bugün savaşın birçok şeyi eskimiştir. Bunların başında "savaşa girilmesi kararını" hâlâ hükümetler veya seçilmiş meclislerin alması gelir. Böyle bir şey, akıl almaz bir sorumluluk ve yetki kullanmaya kalkışmaktır. Oysa özgür ve vicdan sahibi bir tek insan halk ve milletin çocuklarının ölümü demek olan bu seçimde asla yer almamalıdır. Savaş kararı her hal ve şart altında, bizzat halkın kendisi tarafından alınmalıdır. Savaş bir yasama meselesi değildir. Binlerce, onbinlerce, yüzbinlerce, her yaşta insanın demir ve çelik parçalarıyla alev ve ateşler içinde yanarak hayattan ayrılmasıdır. Bunun vekâleti olur mu? İnsanoğlunun bugüne kadar bu vicdani meseleyi bile hâlâ algılamaktan uzak olması şaşırtıcıdır.

Zamanmış, paraymış ve sayılabilecek başka bahanelerle, bu kararı halka aldırmamak sığ bir akıl ve düşük bir ruhtan başka bir şey değildir. İşte savaşın birçok meselesi gibi, bu eskiyen en önemli konusunu anlayamayanların, savaşın kendisini doğru yürütüp, sağlam bir barış antlaşmasıyla sonuçlandırabileceklerine kim, nasıl güvenebilir?

Savaşın yüksek ve ihtişamlı gerekçelerini bulup ortaya çıkarma konusunda insanların üzerine yoktur. Jeopolitikçilere göre; sadece büyük güçlerin büyüdüğü kabul edilir; küçük devletler yok olmaya mahkûmdur. Devlet biyolojik yasalara bağlı olan bir organizmadır. Bunun anlamı şudur: Nüfuzu artan, büyüyen bir millet genişlemelidir. Ayrıca büyük güçler de merkezkaça girip bir gün parçalanacaktır.

Yaşam sahası teorisi coğrafi bir nitelik taşımakta ise de, uygulamada siyasi ve askeri bir yöntemdir. Ve birçok devlette var olan fetih arzusuna güya bilimsel bir destek sağlamaktadır. Dünya topraklarının dört siyasi bölgeye ayrılmasını ileri sürmüşlerdir. Her böl-

www.çizgiliforum.coı

ge hem kuzey hem de güney yarım kürede topraklara sahip olacak şekilde belirlenmiştir. Böylece değişik iklimlerde yetişen çeşitli tarım ve orman ürünlerine sahip olunacaktır. Öngörülen bölgeler çok büyük toprakları kapsadığından madenleri de çok çeşitli olacaktır. Ancak bu kaynaklar her yerde eşit bulunmadığı için bazı yerlerde az, bazı yerlerde ise bazı kaynaklar hiç olmayacaktır. Fakat bu bölgelerin her birinin okyanusta kıyısı bulunduğundan ihtiyaç duyulacak birkaç madde ithal edilecektir.

Coğrafya ve siyasi bilimden ortaya çıkan bir nevi siyasi coğrafya veya jeopolitik; pratik bir tanımla, toprak ve üzerindeki kültürün gücünün yaşam sahası olarak ortaya çıkmasıdır. Jeopolitikçilere göre; yaşam sahası, bir ülke nüfusunun yeterince sahaya sahip olma hakkıdır. Bu hak bir gerçeğe ve bir teoriye dayanarak talep edilmektedir. Gerçek; milletler arasındaki farklı nüfus artışıdır.

Önerilen dört siyasi bölgenin başında büyük kuvvetlerden biri olacaktır.

1. Pan-Amerika: Amerika kıtasının tamamıdır. Sınırlan en kesin olan bölgedir, çünkü diğer topraklardan okyanuslarla ayrılmıştır. Kontrol ABD'nin elinde olacaktır. Jeopolitikçiler en eski panfikircilerden biri olan Monroe doktrinine hayrandırlar ve ABD bunu bir asırdan beri başarıyla uygulamıştır.

2. Pan-Avrupa: Bölge Avrupa ve Afrika'dan oluşur. Almanya'nın hâkimiyeti altında olacaktır. Burada sadece Avrupa'nın küçük devletleri değil, Fransa ve İtalya gibi büyük güçler de vardır. İngiltere'nin ada

oluşundan meydana gelen zorluklara da çareler düşünülmüştür. Pan-Avrupanın doğu sınırının içine İskandinav Yarımadası, Anadolu ve Arap Yarımadası dahildir.

3. Pan-Rusya: Kendi toprakları, Orta Asya ve Hindistan dahildir.

4. Pan-Doğu Asya: Doğu Asya topraklarını, Avustralya'yı, Doğu Asya ile Avusturalya arasındaki adaları içerir. Bu bölgenin kontrolü da Japonya'da olacaktır. Almanya'nın dışında jeopolitiğe en fazla ilgi duyan ülke Japonya olmuştur.

Düşünülen pan bölgelerinin savaşa başvurmadan kurulmasının mümkün olmadığı açıktır. Orta enlemlerde bulunan devletlerden bazıları büyük güçlerdir ve mücadele etmeden teslim olmayacaklardır. Tüm bu zorluklara rağmen, pan fikri tamamen hayali değildir. İki büyük dünya savaşının açılan cepheleri, fiziki hedefleri, Almanların Avrupa, Afrika, Ortadoğu toprakları seferleri, Japonların, birden el attıkları coğrafyalar, jeopolitikçileri mahcup etmeyecek kanıtlardır.

"Savaşlar arasındaki savaşlar" yani, sonu gelmez mevzi ve bölgesel çatışmalara, kimlerin, neden siyasi ve ekonomik destek verdiklerine tepeden sağlam bir bakışla iyi bir değerlendirme yapıldığında, kendini büyük güç kabul edenlerin, okyanuslarda olamasalar da iç denizlerde korsanlık yaptıkları görülecektir. ABD gibi kendi pan bölgesini yeterli görmeyip diğer pan bölgelerde de her düzeyde güreş sergilemesi, "hayat sahası" görüşçülerinin genel esprisini bozmaz.

Çünkü bu, sonu gelmeyecek olan eflatuni bir aşktır. Tarihteki bütün imparatorluklar gibi, merkez, çevreye hâkim olamayacak, merkezkaça girecek ve düşüp parçalanacaktır. Siyaset de ekonomi de bir yere kadardır; sonu savaşa dayanacaktır. İnsan insandır; kimlerle, hangi nüfusla, kaç yıl savaşılabilinir ki! Hele bundan sonraki savaş türünde, insan da ekonomi de, sabır da tükenecektir.

Dünya üzerinde yeni bir düzen kurmak için önerilen bölgeler ve işgalleri haklı çıkarmak için ileri sürülen felsefi görüşler ne olursa olsun, hedefe yaklaşmak için pratik bir yöntem de olmalıdır. Bu yöntem jeopolitikçilerin siyasi sınırlara ilişkin yorumlarıyla ortaya çıkar. Sınır, dünya hâkimiyetine doğru ilerlerken bir ülkenin geçici olarak durduğu yerdir. Sınırın, siyasi yöntemler arasında savaşa en kolay yol açan yöntem olduğunu tarih kanıtlamıştır. Kasten veya tesadüfen meydana gelen sınır olayları birçok savaşa neden olmuştur.

Jeopolitikçiler daha da ileri giderler. Ülkenin "doğal sınırlara" sahip olması gerektiğini iddia ederler. Böylece saldırganlığa davetiye çıkartırlar. "Doğal" olarak tanımlanan sınırların çoğu bugün doğal bir engel niteliğinde değildir. Demek ki, bunlara ulaşıldığında da "yapay" sınır oldukları bahanesi her zaman savaşa gerekçe teşkil edebilir.

Devletlerin genişlemesine ilişkin bir başka yaklaşımı jeopolitikçiler, Macinder'den etkilenerek ortaya atmışlardır. Buna göre Avrupa-Asya-Afrika kara parçası en büyük, en kalabalık ve en zengin birleşimdir.

Büyüklüğünden dolayı, toplum hayatının odağıdır. Dünyanın okyanusundaki başlıca ada olarak düşünülebilir. Diğer kıtalar bu dünya adasının etrafında daha küçük adalar olarak bulunmaktadır.

Jeopolitikçiler saha konseptinin bilimsel olduğunu ileri sürmüşlerdir. Muhakeme bakımından bilimsel olsa bile, bu konsepti programlarına dahil eden bir hükümet mutlaka savaşa sürüklenir. Hayat alanı ve ekonomik yeterlilik hevesi, özellikle zengin kaynaklara sahip veya stratejik bakımdan önemli olan bölgeleri ve zayıf komşuları, büyük güç için son derece çekici yapar.

İkinci Dünya Savaşı öncesi Almanya, halkın yaşam sahasının büyüklüğünü, dış güvenlik için vazgeçilmez bir unsur olarak görmüştür. Halkın yaşadığı alan genişledikçe doğal korumanın kolaylaşacağı, küçük topraklarda yaşayan kalabalık milletlere karşı da askeri zaferin daha çabuk ve kolay kazanılacağı düşünülmüştür. Devletin sahip olduğu topraklar büyük olursa, ufak tefek saldırılara karşı belli oranda korunma sağlanabilir. Çünkü saldırgan ancak uzun ve çetin çarpışmalardan sonra başarı kazanabilir, baskın tarzında bir harekâtta ise hızla sonuca gidemez diye değerlendirilmiştir. Devlet topraklarının büyük oluşu, özgürlüğün ve bağımsızlığın daha kolay korunmasına yol açar, aksi halde toprakların küçüklüğü saldırıyı davet eder fikrine inanılmıştır.

İkinci Dünya Savaşına kadar Almanya ve Japonya hariç diğer ülkeler jeopolitiğe önem vermediler. Ancak daha sonra jeopolitik, dünyanın bildiği ve dilinden düşürmediği bir kelime oldu.

www.çizgiliforum.co

Gerek savaş, gerekse barış zamanında izlenecek akıllı bir milli siyasetin temeli dünya coğrafyasını bilmektir. Çünkü gerçekçi bir milli programda gözönüne alınması gereken maddi gerçekleri ortaya koyar.

Dar anlamlı jeopolitik, hangi millet benimserse benimsesin, sadece savaşa yol açar.

Ne denli gizlenmeye çalışılırsa çalışılsın, jeopolitik sadece güç politikası ve saldırganlık için hazırlanmış bahaneler listesidir. Batılı bir şairin dediği gibi: "Acılar topraktan fışkırmaz; onu daha çok insanlar yaratır."

DOKUZUNCU BÖLÜM

Açgözlülük, Devletleri ve Toplumları Çıkarları Uğruna Zorbalığa Götürür

Uluslann çıkarları, düşmanı dost, dostu düşman yapar. Aynı dinden, hatta aynı mezhepden olmak bile anlaşmazlıkları, uyuşmazlıkları ortadan kaldırmaya yetmez.

Doğal olarak savaştan başka bir şey olmayan bu dünyada; insan karakterinde toplanmış ikiyüzlülük başta olmak üzere, maddiyata olan düşkünlük, ele geçirme hırsı oldukça, sonsuz barış, silahların sınırlandırılması, insanların kardeşliği gibi kavram ve söylemler sahtekârlıktan öte bir şey değildir. Barış sadece bir idealdir. Bunun böyle olduğunu bir türlü algılayamadan insanoğlu uyku halini sürdürmeye devam eder. Bunun sakıncası nedir? Ne yapması gerektiğini tam olarak anlayamaz. Başına gelecek olanı yumruk yemeden önce anlayıp hazır olamaz.

İlk kez Romalılar, savaşacak insanları, kışla ve Lejyon garnizonlarında sürekli beraber yaşam düzenine sokarak askerliği düzenli maaşlı, aylıklı hale getirdiler. Bunu yaparken şunu düşündüler. Pek az kimse doğuştan cesurdur ama iyi bir düzen ve disiplin pek çok kimseyi cesur hale getirebilir. İyi bir düzen askeri yiğitleştirir, bozuk düzense korkaklığa iter. Bir ordu cesaretten daha fazla, iyi bir düzen ve disipline güvenmelidir.

Bugünkü evrensel anlamda yurt savunmasının ve topyekûn mücadelenin halkın tamamının katılımı ile yapılması, 1792-1815 yıllan arasmda Fransa ile onun karşısında yer alan bazı ittifak halindeki devletler arasmda yapılan savaşlar da bir yenilik olarak ortaya çıkmıştır. Askeri ilkelere göre askere alınan büyük bir kalabalığın meydana getirdiği "vatandaş ordusu", "topyekûn ordu", genellikle Napolyon savaşları olarak bilinen dönemden gelen en büyük yeniliktir.

Fransa'da 23 Ağustos 1793 konvensiyonunun "Yurt Savunmasına" ilişkin bölümü önemini hâlâ kaybetmemiştir.

Madde 1: "Şu andan itibaren, düşmanlarımızın tümü cumhuriyet topraklarından çıkartılana kadar, Fransızların hepsi ordularda hizmet etmek üzere sürekli göreve alınmıştır.

Genç erkekler savaşa gidecekler; evli erkekler silah yapacaklar ve savaş malzemeleri taşıyacaklar; kadınlar çadır ve giyecek yapacaklar ve hastanelerde hizmet edecekler; çocuklar eski ketenlerden pansuman bezi yapacaklar; yaşlı erkekler meydanlara getirilip, cumhuriyetin lehinde ve krallara karşı nefret dolu konuşmalar yaparak askerlerin cesaretini artıracaklardır."

Savaşı, ne sanat ne de bilim olarak kabul etmeyip; onu, toplumsal yaşamın bir bölümü, büyük çıkarların kanla çözümlenen bir çatışması olarak tanımlayan düşünürler de vardır. Bir bütünün tanımlanmasında, yüzeysel olarak, bu ifadeler doğrudur. Ancak insan yaşamının ayrılmaz bir bölümü olduğuyla büyük çıkarların tam olarak doğrudur. Fakat, nasıl bir örgütlenme ile yapılacağı ve önderliğin nasıl yürütüleceğinde bölümde asgari bir sanatsal yön olduğunu görmemezlikten gelmek, değerlendirmede yüzeysellik ve zayıflık olduğunu gösterir.

Savaş önderi cesaretinden sonra, çok kuvvetli bir etki gücüne sahip olmalıdır. Bunda ne kadar başarılı olacağı, kişiliğine, hırsına, içinde yanan ateşe, insanların kalbini kazanma gücüne bağlıdır. Bir ordu çarpışmada çelik gibi sert olmalıdır. Ancak aslında çeliğin aksine, son derece hassastır ve bu yüzden kolayca tahrip olabilir. En önemli unsuru insandır. Bu yüzden savaş örgütünü doğru kullanmak isteyen, insan doğasını sosyoloji uzmanı derecesinde tanımak zorundadır. İnsanda korkunç derecede büyük bir ruh gücü saklı bulunmaktadır. Herkesi hayrete düşürecek bu yaratıcı gücü harekete geçirmek, onu olumlu yönde yaratıcı faaliyetlerde kullanmak gerekir. Askerin morali muharebede kesin unsurdur. Ve en yüksek morale ise çarpışmalarda başarı elde edilince ulaşılır.

www.çizgiliforum.com

İnsanlar hayatlarının öyle kolay kolay tehlikeye atılmayacağını, yaralıların mümkün olan her türlü gayret ve ilgiyle bakılacağım, şehitlerin hak edilen bir saygıyla toprağa verileceğini bilmelidir. Kayıplar yüksek olsa bile, çarpışma kazanılmışsa, moral yine yüksek kalır. İnsan sadece ekmekle yaşamaz. Savaşçının her zaman faal, uyanık ve amacın bilinci içinde tutulması gerekir. Evden mektup gelmesine, imkân dahilinde gazete okumasına, bol çay içmesine dikkat edilirse, kendinden istenen her şeyi yapar. Evden, çocuklarından, nişanlısı veya sevgilisinden haber alamayınca asker kaygılanır. Savaşta kötü hayat sürenler, liderinin de aynı şartlarda yaşadığını bilir ve görürse zorluklara daha fazla göğüs gerer. Liderini çatışmada görür, onunla konuşur, kendisine herhangi bir sebeple saygı gösterilirse çok mutlu olur. Kendisi ile gerçekten ilgilenildiği, kendisinin düşünüldüğünü bilmesi çatışmadaki insanın ruhunu güçlendirir, dayanıklığını artırır.

ONUNCU BÖLÜM

Savaşa Halkın Menfaati İçin Girilir; Siyasi, Ekonomik ve Sosyal Buhranlarla Çıkılır

Savaşta, cephede bulunan insanlar, askerler milletin kendi arkasında olduğunu bilmelidir. Birçok ülkede uygulandığı gibi ordu da bir coğrafi bölge ve yörede doğup büyümüş olanların aynı birliğin içinde bulunmalarının insan doğası yönünden büyük yararları vardır. Çünkü herkes savaşta, ölümle burun burunayken kendi yöresinin sesini işitmek ister. Bu ihmal edilemeyecek bir duygudur.

Savaşta askerlere önderlik yapacak kişi, kendi ruhunu erlerin ruhuna bağlamalı ve iç içe geçirmelidir. Bir savaş önderinin kendi istek ve iradesine komutası altındaki insanların inanarak uymaları ve yerine getirmeleri için, komutası altındakilerin güç ve cesaret-

lerinin toplamından daha fazla güç ve cesarette olması gerekir.

Ahlak bozulursa, özveri ve mertlikte gevşer. Devlet çarklarının kişisel çıkar sağlama ve kendi rahatından başka şey düşünemeyenler tarafından çevrilmeye başlandığı dönemler, milletle yenilgiden yenilgiye, felaketten felakete, her türlü acı ve sıkıntılara, yokluklara uğrar. Binlerce yetim ve öksüz, ortada kalmış yaşlılar, yüzbinlerce göçmenin aç ve çıplak, yağmur ve kar altında yollarda perişan olduğu görülecektir. Ulusal onur bu kadar acı ve kayba katlanamaz. Yüksek derecede özveri duygusuyla donatılmamış bir toplum, gelişmiş silah, iyi eğitim gibi nesnel şeylerle bu mücadeleyi kazanamaz.

Aklıselime dayalı olarak, savaş dışındaki durumlar ve haller için de, insanların görüşleri, ılımlı bir biçimde incelendiğinde, şu durumu öğrenmek büyük bir hayret uyandırır. En önemli ve esaslı saydıkları görüşlerde bile, en sade gerçekleri tammak, en açık, boş, gereksiz şeyleri reddetmek, ahmakça çelişkilere yüz çevirmek için sağduyuyu, yani akıl yürütme gücünü, insanlar çok nadir olarak kullanmaktadır.

Zorbalık her zaman hem ahlak bozukluğunun hem kavimlerin bilinen felaketlerinin, gerçek kaynağı olmuş ve olacaktır. Savaşm insanların ortadan kaldıramadığı doğal bir hal olarak sürmesi, onların akıl ve karar verme yetilerinin henüz yeteri kadar gelişmemiş olmasındandır. Bu, insanın başlangıçtaki alıklık döneminin hâlâ sürüyor olmasının tam kanıtıdır. Savaş konusunda da insanlar, yalnızca endişeleri ve anlaşılmaz hayalleriyle hep güçsüz yönetimlerin oyuncağı olmuşlardır. Cahillik ve kölelik insanları kötü ve mutsuz kılmaya özgüdür. Bu yerin doruğu da savaş alanıdır.

Tarih bize gerçeğin her zaman zorlama ve baskı karşısında susmak zorunda kaldığını gösteriyor. Gerçek sonsuza kadar yok edilmese bile yüzyıllar boyunca geri bırakılmıştır. Bir insan, bir toplum, bir kurum yalnızca yanıltıcı tavır ve davranışlarıyla değil, eylemsizliğiyle de zarar verebilir. Dolayısıyla uğranılan zarar ve kayıplardan sorumludur. Gerçek şudur ki, düşünsel üstünlüğe karşı ne kadar büyük saygı gösterildiği iddia edilirse edilsin kamuoyu ve toplumsal durum, olayların genel gidişatı, bayağılığı ve iktidarsızlığı egemen güç haline getirmek yönündedir.

Tarih bir savaş yürüyüşünü anlatır. Büyük düşünsel ve siyasi kriz, devrim, şiddetli bir çatışma içeren savaş dönemlerinde yeni bir fikir, yeni bir din, yeni bir toplumsal kurum ortaya çıkmıştır. Hiçbir iz bırakmadan yok olup giden uygarlıklar da oldu. Bireyler ister istemez ölümlüdür. Yaşam mücadelesinde uluslar isterse, ölümsüz olmayı başarmışlardır. Bazı kavimlerde ölürken Azraili tepeleyerek dirilmişlerdir. Güçlü bir ulusun bireyleri ak günlerde mutlu, kara günlerde dayanıklı, kanlı günlerde düşmanlarına ezici olabilmişlerdir.

Milletlerin tarihinin insanlık tarihindeki yeri güçlerinin derecesi ve topraklarının genişliği ile doğru orantılıdır. Görülen odur ki, bir kavmin ilerlemesi belli bir süre sonra durmaktadır. Ne zaman durduğuna bakıldığında bireyselliğini ve özgür tavrını terkettiği dönemler görülecektir. Toplumların başlarına ap-

www.çizgiliforum.con

tallar veya kıt akıllılar geçtiğinde insanların, dikkatsizlik, yorgunluk, zihinsel durgunluk veya karışıklık gibi sebeplerden, kavrama ve tepki süreleri düşmektedir.

İlkel toplumlarda herkes kendisini diğer kişilerden daha aşağıda bulurdu. Çok az kişi kendi gücünü diğerlerine eşit görürdü ve bu çok enderdi. Bunun için başkalarına saldırı akla gelmezdi. Barış ve dostluk ilk doğa yasasıydı.

İnsanın beslenme alanında yüzyüze kaldığı zorluk ve tehlikeler ona acizlik duygusu yanında ihtiyaç duygusunun güçlenmesini sağladı. İnsanlarda yiyecek, daha çok yiyecek ve en iyi yiyecek bulma hırsı ikinci doğa yasası olarak yerini aldı.

Ani bir hareket ve belirsizlik karşısında ilk insanlar korkudan titrer ve kaçarlardı. Fakat korkanların sadece kendileri olmadığını, kendileri gibi başkalarının da korktuklarım anlayarak birbirlerine yaklaştılar. Diğer canlılarda olduğu gibi insanların da hemcinsine yakın bulunduklarında hissettiği zevk, toplumların oluşmasını kolaylaştırdığı gibi karşı cinslerin birbirlerini etkilemesi de üçüncü değer yasası olarak hükmünü yürüttü.

Dördüncü doğa yasası da, her şeye rağmen doğanın ödül ve ceza taşımayan ancak, zayıfa da hoşgörü gösterip katlanmayan "yaşamak istiyorsan güçlü ol" ilkesine karşı yaşama arzu ve iradesidir. Savaş aslında doğamn dört yasasının içinde olmasına rağmen en çok bu dördüncü yasayla yaşamın içinden hiç ayrılmadan yoluna devam eder.

İnsanlık tarihini bölümlere ayırarak, taşdevri, maden devri, tarih öncesi dönem ve tarihin başlangıç dönemleri, veya eski çağ, ortaçağ ve modern çağ, göçler gibi tasnifler şunu değiştiremez. Tarihin ilk dönemlerindeki en eski halklardaki bir takım özellikler halen devam etmektedir. Bunlar insanlardaki içgüdüler olarak yaşamaktadır. Fakat insan, tüm diğer canlılardan farklı olması halini bütün saflığı ve kibiriyle en üstün ırkın kendisi olduğunu zannetmektedir. Yaşamdaki felsefenin temeli de buna dayanır. Hal böyle iken, savaşı dünya çapında bir felakete, gözü kara bir güce ve korkunç bir yıkıma dönüştüren, bombaları ile beşiğindeki bebeği de öldüren, bu kendini yaratıkların kralı ilan eden insanın ta kendisidir.

Savaş tarihi, hükümdarların, hanedanların ve onların entrikalarının alışılmış durumlarıyla oyalanmasına rağmen, sonradan ırkların ve ulusların meselesi şeklinde devam edegelmiştir. Eğer tarih; tüm insanlık için ortak bir macera gibi kavranamazsa, ki boş bir hayal; ne ulusların içerisinde ne de ulusların arasmda barışın var olması mümkündür. Dar, egoist ve kıskanç genlere teslim olma hali sürdükçe, toplumlar anlaşmazlıkları, birinden diğerine yöneltecekler ve bu durum, onların en son yıkımına değin devam edip gidecektir.

Evrensel kardeşlik ilkesinin gerçekleşmesi, evrensel silahsızlanma, tüm sımf ayrılıklarının ortadan kaldırılması, toprak ve sermayenin kullanımı, zenginliğin eşit şekilde paylaşımı, siyasi hakların eşitliği gibi insanlık ideali düşünce ve fikirlerden birinin hayata geçirilmeye kalkması da savaş sebebi olup çıkmıştır.

Mücadele hangi devirde yapılmış olursa olsun, sadece gerçekten güçlü olan ulus ve devletler varlığını sürdürebilmişler, küçük devletler yok olmuş, en iyimser şekliyle vesayet altında yaşamak zorunda kalmışlardır. Küçük devlet anlayışının saçma bir şey olmadığı anlaşılmıştır. Küçük devlet anlayışı. "Kaz annemin öyküsü" masalını dinlemeye hazır olanlar içindir.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

İnsanoğlu Olayları Tayin Eklemez,
Sadece Fikirlerle Yaşamı Yönlendirebilir.
Doğanın Sırlarını Çözemez,
Yaşam Tarzını da Belirleyemez.

Belli bir ustalıkla yürütülmesi gereken savaş faaliyeti, aklın ve ruhun özel yeteneklerine muhtaçtır. Bu özel yetenekler, yüksek düzeyde olmalı, olağanüstü durumlarda da kendilerini belli etmelidir.

Savaş bir tehlike alanıdır; cesaret, savaşçının her şeyden önce gelen ilk niteliğidir.

İki türlü cesaret vardır. Biri, kişisel tehlike karşısındaki cesaret, diğeri, insanın kendi vicdamna karşı, her çeşit etkiye sorumluluk duyarak gösterdiği cesarettir. Burada birinci tür cesaretten söz edilecektir.

www.çizgiliforum.cor

Kişisel tehlike karşısındaki cesaret de iki türlüdür: Birincisi ister kişinin organik yapısından, ister hayata değer vermemesinden, isterse alışkanlıktan gelsin, kişinin tehlike karşısında kayıtsız kalabilmesidir. Bu her hal ve şartta devamlılık taşır. İkinci tür cesaret, hırs, vatan sevgisi, coşkunluk gibi çeşitli olumlu nedenlerden meydana gelir. Bu durumda cesaret, sadece olgu değil, aym zamanda duygusal bir hareket, bir duygudur.

Sıradan bir zekâ, bir kez, o da tesadüfen gerçeği bulabilir; bazen de olağanüstü bir cesaret, zekâ noksanlığından doğan hatayı düzeltebilir, fakat orta derecedeki başarıların çokluğu, zekâ noksanlığını daima gün ışığına çıkartır.

Savaş, şans ve tesadüfler alanıdır. İnsan eylemlerinin hiçbirinde bu davetsiz misafire savaştaki kadar yer verilmez; çünkü başka hiçbir alanda insanlar savaştaki kadar onunla temasta değildir. Şans ve tesadüf, bütün durumlarda belirsizliği artırır ve olayların akışım bozar.

Bütün haberlerin ve varsayımların güvensizliği, tesadüfün işe karışmasını o kadar sürekli bir hale getirir ki, savaşçı, olayların daima umduğundan başka türlü olduğunu görür.

Savaş sırasında genellikle acele karar verilmesi gerekir ve hemen hemen daima, değil yeni fikirler oluşturmak, etrafa yeniden bakmak için bile zaman bulunamaz. Düşünceler ve kararlarda tesadüf, düzeltmeler meydana getirmekten çok aksine onları sallantıda bırakır.

Birinci tür, daha güvenlidir; çünkü, alışkanlık haline gelmiş olduğu için insanı asla terketmez. İkincisi, çoğu kez insanı daha ileri götürür; birincide dayanıklılık, sabır, ikincide ise daha çok yiğitlik, gözü peklik vardır. Birincisi aklı dengeli, insanı soğukkanlı tutar; ikincisi aklı artırsa da çoğu kez onu kör eder. Cesaretin en mükemmel şekli ikisinin birleşmesidir.

Savaş, bedensel çabalar ve acılar alanıdır. Bunun altında ezilmemek, mahvolmamak için insan vücudunun ve ruhunun, bunlara karşı insanı kayıtsız kılan doğuştan ya da yüksek bir hazırlıkla elde edilmiş belli bir güce sahip olması lazımdır. Bu niteliklere sahip ve sağduyusunu kendine kılavuz edinmiş bir insan artık yetenekli bir savaş aracıdır. Vahşi ya da yarı uygar halklar da bu niteliklere genellikle daha çok rastlanır.

Savaşın, kendi suç ortaklarından (savaşçılardan) istediklerini daha derinlemesine inceleyecek olursak akıl ve idrak güçlerinin egemen olduğu görülür. Savaş, belirsizlik alanıdır; savaşta harekâtın üzerine bina edildiği şeylerin dörtte üçü, az ya da çok büyük bir belirsizlik sisi içindedir. O halde sezgisiyle gerçeği bulup çıkarmak için ince ve derinliğine nüfuz eden bir zekâya savaşta öncelikle ihtiyaç duyulur.

Hal ve koşullara ilişkin bilgi ve hâkimiyet artmıştır, ama bu, belirsizliği azaltmaz, aksine artırır. Bunun sebebi, deneyimlerin hepsinin bir kerede değil, yavaş yavaş elde edilmesi, kararların durmadan yeni deneyimlerin hücumuna uğramasıdır. Bu çatışmayı atlatmak isteyen biri, vazgeçilmez iki niteliğe sahip olmalıdır. Birincisi, bu artan karanlıkta bile onu gerçeğe

ulaştıracak kendi iç aydınlığının izlerinden yoksun olmayan bir akıl (kavrama) ve ikincisi, bu zayıf ışığı izleyecek cesaret. Başka bir ifadeyle; birincisi, bir bakışta olayları kavrama yeteneği, ikincisi de, kararlılıktır.

Bir bakışta olayları kavrama yeteneği, görme organı olan maddi göz değil, manevi göz, akim ve fikrin gözüdür.

Kararlılık, cesaretin özel durumdaki bir faaliyetidir ve eğer bir karakter özelliğine dönüşürse zihnin bir alışkanlığı halini alır. Fakat buradaki cesaret, bedensel bir tehlikeye karşı değil, sorumluluğa karşı cesarettir; yani bir ölçüde manevi tehlike karşısındaki cesaret sözkonusudur. Gerçi bu da akıldan doğar ama, akıldan doğduğu için akim değil, ruhun eylemidir. Yalın akıl cesaret demek değildir. Çünkü en akıllı insanların çoğu kez zararsız oldukları görülür. Akıl önce cesaret duygusunu uyandırmak, sonra da bu duyguyu beslemek ve desteklemek zorundadır; çünkü sıkışık anlarda düşüncelerden çok duygular insanlara egemen olur.

Kararlılık, dürtülerin yetersizliği halinde kuşkunun azaplarını ve tereddütün tehlikelerini ortadan kaldırır. Tabii pek fazla titiz olmayan konuşma dilinde tehlikeyi göze almak; ataklık, yiğitlik, cüretkârlık eğilimleri de kararlılık sözcüğü ile tanımlanır. Bir insanda yeteri kadar dürtü varsa, onda kararsızlık söz konusu olmaz.

Kuşkulu bir durumu ortadan kaldıran kararlılık, ancak akıl yoluyla yaratılabilir; daha doğrusu, aklın tamamen özel eğitiminden doğar. Yüksek anlayışlar

ile lüzumlu duyguların bir arada bulunması da kararlılığı sağlayamaz. En güç görevler için ruhun en derinliğine sahip oldukları, pek çok şeyi üzerlerine almaya cesaretleri olduğu halde güç durumlarda kararlılık gösteremeyen kimseler vardır. Onların cesaretleri ve derinliğine görüşleri, ayrı ayrı durur, el ele vermez ve bu nedenle de kararlılığı bir üçüncü güç olarak meydana getirmez.

Bir türlü karar verememe, ne yapacağım bilememe korkusuyla, insanda mevcut diğer bütün korkuları yenen aklın bu tamamen özel eğilimi, kararlılığın kuvvetli bir huy haline gelmesini sağlar. Bu nedenle, aklı kıt olan kimseler kararlı ve azimkar olamazlar. Bunlar, güç durumlarda duraksamadan hareket edebilirler ama bunu düşünmeden yaparlar ve tabii, düşünmeden hareket eden herkeste olduğu gibi isabetsiz sonuçlarla yüz yüze kalırlar.

Kararlılık, parlak bir kafadan çok, fazla güçlü bir kafanın işidir. Ani bir tehlike halinde uygun bir çare huyun ve mizacın dengesini şart koşar. Savaşın atmosferi, tehlike, bedensel çaba, belirsizlik ve tesadüfle içice olduğundan, bu zorlu yolda başarıyla ilerleyebilmek için aklın ve mizacın büyük gücüne ihtiyaç vardır.

Savaşçmm içinden kaynaklanan manevi gücün ancak küçük bir bölümü doğrudan düşman faaliyeti, düşman dayanıklılığı, düşman hareketiyle ilgilidir. Düşmanın faaliyeti, savaşan insan olarak kişiliğini doğrudan etkiler. Bütün savaşçılar cesaretle, şevkle ve kolaylıkla savaştığı sürece savaş liderinin amacını gerçekleştirmek için büyük bir irade gücü gösterme-

www.çizgiliforum.coı

sine nadiren ihtiyaç duyulur. Fakat koşullar ağırlaşınca ki, her zaman olacaktır. İşler artık iyi yağlanmış bir makine gibi kendiliğinden yürümez; aksine, bizzat makine direnç göstermeye başlar ve bunun üstesinden gelmek için savaş liderinin büyük irade gücüne sahip olması lazımdır.

Savaşçıların güçleri birer birer çöktükçe, bunlar artık güçlerini kendi iradesiyle teşvik ve tahrik edemedikleri, koruyamadıkları sürece kitlelerin iç direncinin tüm ağırlığı yavaş yavaş liderin iradesine yüklenir; onun kalbindeki ateş, kafasındaki ışık, herkeste amacın ateşini, umudun ışığım yeniden yakmalıdır. O, ancak bunu yapabildiği ölçüde kitlelere egemen olabilecek ve onların lideri olarak kalabilecektir. Bu gücü tükenirse, onun cesareti artık başkalarının cesaretini canlandırmaya yetmezse, utanç sözcüğü ile de anlatılması zor sonuçlar doğar.

Savaşın sıcak basıncı içinde insanın kalbini dolduran, vücuda can veren hayat soluğu, ne kadar genel olabilirse olsunlar, örneğin vatan sevgisi, bir fikre fanatik bağlılık, intikam ve her türlü coşkunluk gibi bazı duygular ne kadar yüksek görünürlerse görünsünler, şan ve şeref duygusunun yerini alamazlar.

Savaşta metanet ve sağlamlık, iradenin tek bir darbe kuvveti karşısındaki dayanıklığmı gösterir; sabır ve dayanıklılık ise, süre ve darbenin devamlılığı ile ilgilidir. Metanet güçlü bir duygudan ileri gelirken sabır daha çok akim desteklemesiyle ortaya çıkar.

Ruh ve duygu kuvveti, duyguların ve tutkuların şiddeti demek değildir. Heyecana gelmiş bir insanda

heyecana neden olan tutkuyu tahrip etmeden dengeyi koruyan, kendine hâkim olma duygusudur ve akim hâkimiyeti ancak bu duyguyla sağlamr. Bu denge her zaman ve her yerde akıl ve muhakeme sahibi bir varlık olarak hareket etmek isteyen insanın onur duygusundan, gururundan, ruhsal gereksiniminden başka bir şey değildir. Bu nedenle, kuvvetli bir insan en heyecanlı anmda bile dengesini yitirmeyen insandır.

Doğası bakımından insanlara birbirinden olan farklılıkları itibariyle göz atıldığında ilk önce tarafsız denilen çok az heyecanlanan tiplerle karşılaşılır. Bunlar tasasız kimselerdir.

İkincisi, çok heyecanlı, fakat duyguları hiçbir zaman belli bir sınırı aşmayan tiplerdir. Bunlar duygulu fakat sakin insanlardır.

Üçüncüsü, aşırı derecede hassas, barut gibi çok çabuk ve çok şiddetli patlayan fakat hiddetleri devamlı olmayan kimselerdir.

Sonuncusu ve dördüncüsü, küçük nedenlerle harekete geçmeyen, hiçbir zaman çabuk hareket etmeyen, aksine yavaş yavaş harekete geçen fakat duyguları çok güçlü ve uzun süre devam eden tiplerdir.

Mesele, bu farklı sinir sistemlerine sahip olan insanların savaşın faaliyetleri üzerine etkileri ile bunlardan beklenen manevi gücün büyüklüğü ortaya çıkarmaktır.

Tasasız insanlar kolay kolay dengelerini kaybetmezler, ama her türlü kuvvet gösterisinden yoksun olan bu durum, manevi bir güç olarak nitelenemez. Bu kimselerde çoğu kez eylemin nedeni, itici güç ek-

siktir ve bunun sonucu olarak da eylem yoktur; fakat bunlar, yaptıkları işi kolay kolay yüzlerine gözlerine bulaştırmazlar.

İkinci sınıfa girenler küçük olaylardan kolayca heyecanlanırlar; fakat büyük olaylar karşısında çabucak bunalırlar, ezilirler. Bu tür insanlar, felakete uğramış birine yardım için çok çaba harcarlar ama bir ulusun felaketinde sadece üzüntü duyarlar; harekete geçmezler.

Savaşta bu insanlar faaliyetlerini de dengelerini de korurlar ama, büyük işler yapamazlar. Çünkü, büyük işler için itici güç olarak çok kuvvetli bir zekânın mevcut olması lazımdır. Çok kuvvetli, bağımsız bir zekâ ise bu tip insanlarda nadiren bulunur.

Öfkeli, çabuk parlayan tipler, günlük hayatta olduğu gibi savaşa da pek uygun değillerdir. Gerçi kuvvetli bir itici gücün sağladığı avantajlara sahiptirler. Eğer bu insanların içindeki heyecan cesarete, şan ve şerefe yönelik olursa, savaşta çok işe yarar. Muharebelerde cesur bir karar, manevi gücün atılımı çok kez yeterlidir.

Duyguları çok hızlı gelişen bu insanların dengelerini koruyabilmesi diğer insanlara göre iki kat daha zordur. Fakat, çok heyecanlı kimselerin kuvvetli olamayacakları, çok heyecanlı oldukları zaman dengelerini koruyamayacaklarını söylemekte tecrübelere ters düşer. Bunlar, kural olarak daha asil bir karaktere sahiptir, içlerindeki zıt kuvvetleri dengelemeyi öğrenmeleri halinde büyük bir ruh kuvvetine sahip olduklarını kolayca ispat edebilirler.

Çok seyrek heyecanlanan ama heyecanlandığı zaman da derinden heyecanlanan insanlar vardır; bu tipler savaşın güçlükleri içinde büyük kitleleri harekete geçirmeye en uygun kimselerdir. Bunların duygularının etkisi, büyük kitlelerin hareketine benzer; yavaş harekete geçer, ama çok güçlüdür. Yalnız bu insanların dengelerini hiçbir zaman kaybetmediklerine ve kör bir tutkunun kurbanı olmayacaklarına inanmak, deneyimlere ters düşmek olur. Kendine güvenmenin verdiği asil gurur kaybedilir edilmez, ya da bu gurur yeterince kuvvetli olmadığı zaman bu insanlar da dengelerini kaybeder ve kör tutkularının kurbanı olurlar.

Sonuç olarak; kuvvetli bir mizaç, sadece kuvvetli bir heyecan yeteneği değildir; aksine, en kuvvetli heyecanlarda bile dengeyi kaybetmemek, kalbi kasıp kavuran fırtınalara rağmen görüş ve kanılarda, sis basmış ormanda, zifiri karanlığa rağmen istikameti kaybetmemektir.

Ruhun etkilendiği sayısız ve kuvvetli izlenimler, bütün bilinenlerin ve gözükenlerin kuşkulu oluşu insanı, tuttuğu yoldan sapmaya kendinden ve başkalarından kuşkulanmaya diğer herhangi bir faaliyet alanındakinden çok daha fazla iter.

Istırap ve tehlikenin yürekleri parçalayan manzarası duyguların kolayca akli inançlara üstün gelmesini sağlar ve etrafı kaplayan alaca karanlıkta berrak ve açık bir görüş o kadar güçleşir ki, zorunlu olarak geriye daima ve sadece bir tahmin ve sezgi kalır.

İşte burada insanın kendine güvenmesi zorunlu ve biraz da şüpheci olması yararlıdır. Temel ilke ise,

www.çizgiliforum.co

bütün kuşkulu durumlarda kişinin ilk düşüncesinde ısrar etmesi ve kesin bir kanaat meydana çıkmadıkça fikrinden dönmemesidir.

Tek başına gerçek, insanlar için yeteri kadar kuvvetli bir itici güç değildir; bu nedenle bilgiyle irade arasında, bilmek ile yapabilmek arasında dağlar kadar fark vardır. İnsanı duyguları, mizacı ve aklın birleşmesi harekete geçirir.

Genellikle insan tehlikenin ne olduğunu öğrenmeden önce onu korkutucu, ürkütücü olmaktan çok çekici bulur. Heyecan sarhoşluğu içersinde düşmana hücum ederken mermileri ve vurulup ölenleri kim sayar? Gözler bir an kapalı, bizim mi, başkalarının mı kurtulacağını bilmeden soğuk ölüme atılmak. Bütün bunları göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir zamanda bitecek işler değildir. Kurşunlar her yere düşmeye, roket, havan ve diğer ağır silah mermileri toprağa havalandırmaya, taş ve ağaçlardan kopan parçalar insanlara çarpmaya başladığında tehlikenin çekiciliği duygusunun yerini, ölümün gerçek yüzü alır. Artık insanlar huzursuz, vurulup düşenler ya sessiz ya da iniltiler içersindedir. Herkesin önünde sanki kudurmuş dalgalar gibi birbiri ardına gelen bir sahne vardır. Cesur insanlar bile şaşkınlık içersindedir.

Bu ilk izlenim karşısında amnda karar verme yeteneğini kaybetmeyen biri, çok olağanüstü bir insandır. Alışkanlığın bu izlenimi çabucak hafiflettiği gerçektir; yarım saat sonra herkes, kimi az, kimi çok ama herkes, çevresinde cereyan eden olaylara kayıtsız kalmaya başlar; ama sıradan bir insan, tamamen normal bir ruh haline ve doğal esnekliğe hiçbir zaman ulaşa-

maz. Normal nitelikler savaşta yeterli olmaz; doğuştan cesaret, coşku, ihtiras ve tehlike ile haşır neşir olabilmek savaşta her şeyden daha çok gereklidir.

Soğuktan donmayan ya da sıcaktan ve susuzluktan perişan olmayan, yokluk ve yorgunluktan bitap düşmeyen biri, savaş hakkında fikir yürütmediği sürece kimse somut olarak bir hükme varamaz. Kötü olayların görgü tanıklarının, hele uzun süre bu olayların içinde bulunmuş olanların başlarına gelenleri küçümsemeye, önemsiz ve değersiz göstermeye ne kadar yatkın oldukları görülür.

Bedeni çaba, savaştaki işlerin yapılmasında paha biçilmeyen şeylerin başında gelir. Boşuna harcanmamak şartıyla bedeni gayret, bütün güçlerin ortak faktörü olup, nereye kadar götürülebilineceğini kimse söyleyemez.

Savaşta her şey çok basittir; fakat en basit şey bile çok zordur. Güçlükler, birbiri üzerine yığılır ve öyle bir sürtüşme meydana gelir ki savaşı görmemiş olan biri bunu gözünde asla canlandıramaz.

Sürtünme, gerçek savaşı, kitaplarda okunan savaşlardan ayıran kavramların başında gelir. Savaş makinesine ait her şey esasında basittir ve bu yüzden idaresi de pratikmiş gibi görünür. Fakat savaş makinesi tek parça olmadığı gibi, herbiri kendine özgü sürtünmeleri olan elemanlardan teorik olarak her şey yolunda görülür. Kiriş, demir bir milin etrafında az sürtünmeyle dönüp duracakmış gibi gelir. Fakat, gerçekte hiç de böyle olmaz, abartılmış ve gerçek dışı olan ne varsa savaşta derhal ortaya çıkar. Savaş makinesi, bir kötü tesadüfle, içlerinden en önemsiz birinin

bile bir duraklaması veya tedbirsizliği sayesinde, bir insan topluluğu olarak ortada kalır.

Mekanikte olduğu gibi yalnız birkaç nokta üzerinde yoğunlaşmayan bu korkunç sürtünme, genellikle de sürprizlere bağlı olduğundan her zaman ve her yerde tesadüfle temas halindedir. Hiçbir zaman önceden hesabına imkân olmayan olaylar meydana getirir. Bu tesadüflerden biri havadır. Bazen sis, düşmanın zamanında keşfedilmesini, bir silahın gecikerek ateş etmesini, bir raporun geç ulaşmasına, bazen yağmur yürüyüş hızının düşmesine, çamurlarla boğuşarak iki saatte gidilecek yere dört saat sonra varılmasına neden olacaktır. Bu güçlükler hakkında ciltlerle kitap yazılabilir.

Aynı zamanda her savaş, kendine özgü olaylarla gene kendine ait zenginliğe sahiptir; yani, kayalıklarla dolu keşfedilmemiş bir deniz gibidir; bu kayalıkları ancak savaş liderinin zekâsı sezebilir; fakat hiçbir zaman bunları gözleriyle göremediğinden karanlıkta etrafından dolaşmak zorundadır. Ters bir rüzgâr eserse, yani aleyhine bir tesadüf olursa bu takdirde her şey, liderin yüksek sanatına, soğukkanlı buluşlarına ve enerjisine ihtiyaç gösterir.

Halbuki uzaktan bakıldığında her şey kendiliğinden yürüyormuş gibi görünür. Bu sürtünmenin bilinmesi, iyi bir liderden istenen ve çoğu kez övülen savaş tecrübesinin esasını teşkil eder. Tabi bunu gözünde büyüten ve hemen korku ve telaşa kapılan biri hiçbir zaman iyi bir lider değildir.

Nasıl ki, görmüş geçirmiş biri, alışkanlık haline gelmiş olan karar ve tavrıyla her zaman duruma uygun biçimde konuşur ve davranırsa uzun savaş tecrübesi olan bir liderde büyük, küçük bütün olaylar karşısında, savaşın nabzının her atışında daima doğru tahminlerde bulunur ve uygun kararlar verir. Tecrübe ve pratik savaş liderinin düşüncelerine yön verir. Neyin olacağını, neyin olmayacağım anlar. Böylece kolay kolay zayıf tarafım göstermez; eğer zayıf tarafını belli etme sık sık meydana gelirse itimat sarsılır; bu son derece tehlikelidir.

Sürtünme ile anlatılmak istenen şey, görünürde kolay olanı güçleştiren faktörlerdir. Kusursuz bir savaş lideri olabilmek için tecrübe ve güçlü bir iradeden başka, nadir zekâ niteliklerine sahip olmak zorunluluğu vardır.

Alışkanlık büyük çabalarda bedeni, büyük tehlikelerde ruhu, ilk izlenime karşı da muhakemeyi güçlendirir.

Nasıl ki insanın gözbebeği karanlıkta büyür, mevcut azıcık ışığı adeta emer, yavaş yavaş eşyayı biraz seçmeye başlar ve nihayet adamakıllı görürse, savaşa alışkın, yetişkin savaşçının durumu da böyledir; buna karşın tecrübesiz insan, sanki zifiri karanlık gecede hareket eder gibidir.

Hiçbir savaş lideri teşkilatına savaş alışkanlığı veremez; barışta ne yapılırsa yapılsın, gerçek savaş tecrübesinin yerini tutmayacağı gibi, zayıf kalmaya da mahkûmdur.

www.çizgiliforum.cor

ON İKİNCÎ BÖLÜM

Kitaptan Yüzme Öğrenip de Sudan Canlı Çıkana Rastlanılmamıştır

İnsanlar, kendilerine acı veren kötü olaylara verdikleri kurbanlar oranında bağlanırlar; "Birlikte acı çekmek." Ortak olarak çekilen acılar, sevinçten daha yakınlaştırıcı bir niteliğe sahiptir. Milli anılarda yasların yeri, zaferlerden daha değerlidir; çünkü yaslar, görevleri anımsatarak ortak çabaları kamçılar.

Cesaret hamleden gözü pekliğe, soğukkanlılıktan yaratıcılığa uzanır. Cesaret bir hareketlilik ve ruh halidir. Ateşin körüğüdür. "Bana kafalarını kırdırtmaya hazır askerler verin, ben de iyi taktik yapayım" diyerek her şeyin başının cesaret olduğunu vurgulamak isteyen savaş tarihinde yer almış generaller olmuştur.

Sağduyu ve kişisel sezgi, dayanıklı bir karakter, istekli bir enerji her şeyin esasıdır. Savaşta keskin bir

gözlem, sorgu ve istek olmadan tecrübe de bir işe yaramaz. Savaş sanatı sağduyudur.

Cesaret; yorgunluğa, korkuya, acıya, tereddüte rağmen, güçlü ve akıllı bir şekilde hareket etme kolaylığı sağlar.

Bir halk, ordusunun yenilmesi ile değil, kendisi yenilgiyi kabul ettiği zaman yenilmiştir. Savaşta yenme arzusu olmadan sayı, silah, taktik bir işe yaramaz.

Savaşta insan kendi zekâsına, kendi yeteneklerine güvenmeli, "Ben tek başıma ne yapmam gerektiğini biliyorum" diyebilmelidir. Kendine ve arkadaşlarına olan güvenini geliştirmelidir. Bir savaşçıya güvenin kalmadığım göstermek, en ağır cezadır. Bir savaşçıyı küçümsemek onu işe yaramaz hale getirmenin en kolay yoludur. İnsan ya da askeri iyi bir savaşçı olarak yaratmak, büyük ölçüde öndere düşen bir iştir. En üstün savaş uzmanları dün ve bugün savaşçılarım en iyi tanıyanlardır. Bu, biyoloji fizyoloji, psikoloji ve sosyoloji gibi insan büimlerinin yanında özel deneyim ve yeteneklerle birliğini gözlemleyerek kazanılabilinecek vasıflardır.

Savaş 1907 Lahey Sözleşmesi, 1947 Cenevre Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Anayasasıyla, uluslararası antlaşmalarda pozitif hukuk haline gelmiştir.

1. Yasal bir otorite (devlet) başlatmalı. 2. Açıkça ilan edilmeli. 3. Haklı niyeti olmalı. 4. Kullanılan güç savaşm hedefine uygun olmalı (Aşırı güç kullanılmamalı). 5. Savaş son çare olmalı. 6. Makul bir banş şansı olmalı. En önemli iki temel kurak; a. sivillere zarar verilmemesi b. aşırı güç kullanılmamasıdır.

Savaşa yasal kılıf ve hukuksal hak getiren koşullara bakıldığında, bunların ne kadar yapay ve ölçülemez olduğunun görülmesi yanında savaşın doğasıyla da uyumsuz oldukları ortadadır.

Savaşta şimşek gibi süratli hesaplamalar ile düşünce ve eylem aynı anda oluşmalıdır. Savaşın kariyeri güç ve otoriteden başka bir şey tanımaz. Ne insanlar, ne nesneler, ne koşullar, ne de mantık onunla baş edemez. Savaşın olağanüstü gücü insanları ve nesneleri etkisine alır, olayların üstesinden gelinmesini mucizevi hale sokar. Bütün gerçek savaşçılar muharebelerde büyük rütbe ile büyük savaşçının aynı şey olmadığını görmüşlerdir.

Savaşta usta işi bir başlangıç yapılmasına ihtiyaç vardır. Kuşkusuz böyle bir başarı için bazı fiziksel ve manevi niteliklerin bulunması gerekir. Tarihte, "savaş dehasının simgesi" olarak gösterilen Napolyon ve Cengiz Han'ın kendilerine özgü savaş yöntemleri olduğu, savaşın bir bilim değil, ihtiraslı bir dram ve bu dramın fert ve müthiş düğümlerinin, önderin sadece ruhu üzerinde değil, tüm varlığı üzerinde yansımaları olduğu görülmektedir.

işin ustaca bilinmemesi durumunda, en büyük enerjinin en yetenekli zekâyla birleşmesinin mutlaka zafer elde edileceği anlamına gelmediğini göstermiştir. Bir kararlılık ve uygulamanın değerini anlamak için ne kadar tehlikeli bir stratejik konumda olduğunu anlamak gerekir.

Daima düşmana göre, öngörü ve irade bakımından üstün olmak gerekir. Çok iyi bilinmesi ve hiç akıl-

www.çizgiliforum.con

dan çıkarılmayacak olansa, düşmam kendi isteğinize boyun eğecek ve sizin yönlendirmenizle beklediğiniz hataları yapmasını sağlamaktır.

Yorulmak bilmeden hareket etmek, hücum ruhundan vazgeçmemek, yaşamak için ayrılmak, vuruş hattında birleşmek, tek noktaya kıvılcımı ateşleyip dengeyi bozmak, dağınıklığa meydan vermemek; kötü ve yıkıcı bir planla işe girişme talihsizliğine uğramamak lazımdır.

Bir savaş sadece kazanmak için değil, düşmanın örgütlü tüm birimlerinin yok edilmesi için yapılmalıdır. Ateşli bir şekilde harekete geçmek, tükenmeyen bir enerjiyle saldırıyı sürdürmek, dost ve düşmanda hayranlık uyandıracaktır. Savaş sanatı, siperlerin gerisinde kalanların yenilgiden kaçamayacaklarının sayısız örnekleriyle doludur.

Doğa yapısı ve fizik yasaları gereği sadece genç ve kuvvetli olanlar, savaşın yorulmazları arasında bulunabilirler ve bir anlamda "her yerdelik" yeteneğine sahiptirler. Yaşlı, fizik olarak enerji kaybına uğramış olan generaller; şiddet dolu, ölçülü davranmayan genç generallere karşı en ufak bir direnç gösteremezmişlerdir.

Savaş önderinde, içgüdüsel olarak düşmana tabi olmaktan hoşlanmayan bir ruhun bulunması şarttır. Bir anda çok fazla şeyi görebilmelidir. Büyük savaş önderlerinin seferlerini incelemelidir. Önder olma ve savaş sanatının sırlarını keşfetmenin en iyi yolu budur. Sağlıklı bir eleştiriyle birleştirilebilirse, aslında tarih gerçek bir savaş okuludur.

Başarıya susamış, inisiyatif dolu, coşkulu, savaşmayı bilen, henüz savaşın acılarını, tehlikelerini, yorgunluklarını üzerinden atamamış, önderlerinin yönetimine aşina, ona mutlak itaat eden, planlarında her zaman düşmanı mekân ve zamanca şaşırtma bulunan savaş örgütleri her zaman galip geleceklerdir.

Savaşta çok insan ve kalabalığın bir anlamı olmadığı gibi üstelik külfettir. Genç ve cesur bir general ile iyi örgütlenmiş bir savaş gücü amaç edinilen sonucu almaya yetecektir. Fakat savaşın gerçek hali ve mücadele sürecinin kesin sonucunu halk sağlayacaktır. Ulus sağlıklı olduğu ve askerlik hizmeti bir külfet olarak değil de bir şeref olarak değerlendirildiği sürece hiçbir tehlike ve korku geçerli olamaz. Böyle olmayan halklar, uluslar kitabından silinecek, yerini kendinden iyi, yani daha güçlü birine bırakacaktır. Zira uluslararası ilişkilerde, güç yüce hukuktur, hukukun korunması için de gücün kullanılmasına ihtiyaç duyulacaktır.

İnsanları savaşta ölümü göze aldıran, heyecan ve duygularını yükselterek dayanıklılıklarını artıran baş öğelerden biri vatan sevgisi olmuştur. 1880 Fransız Akademisi. Paris. "Fransız Tarihi" isimli eserin 13'üncü baskısından: "Vatan; hayalgücü sayesinde güzelleştirilen bir sözcük değildir. Vatan uğruna fedakârlık yapılan, duyurduğu kaygılarla her geçen gün kişinin kendisine daha da bağlandığı, endişelerin ortasında yükselen, insanın ona güven duyduğu için olduğu kadar her neye mal olursa olsun sevdiği bir varlıktır. Ona verilen tüm zararlar onun için duyulacak coşkuyu ateşleyen vasıtalardır. Dışarıda birleşen düşman

güçlerinin içerideki entrikacılarla başbaşa verip öldürücü darbeyi indirmeyi tasarladıkları anda; bu coşku aşağıda sel, yukarıda kasırga olur."

Voltaire'nin "Tüm Dramatik Şaheserleri'nden:

"Ne zaman gökyüzü sinirlense
Yeryüzündeki kişiler yoksullukla tanıştılar,
Onları çoğu zaman acıların eşiğinde tuttu,
Ve felaketlerine eşit oranda cesaret verdi."

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Savaş Halkların Rekabetidir

Gayri nizami savaşlar, iki ordunun karşı karşıya geçip cephe meydana getirdikleri klasik durumun dışında kalan bütün silahlı mücadele biçimlerinin genel adıdır. Bu tanımı yapmak zor değildir, ancak; gerilla savaşı, halk savaşı, partizan savaşı, iç savaş, politikleşmiş savaş, direnme savaşı ve hareketli savaş olarak insanların karşısına çıkan kavramların içersinden, amaç ve biçim şeklinde yalın bir sonuca çıkmak pek kolay olmaz.

Fransızca "geri'llâ", İspanyolca "guerilla" kökenli gerilla sözcüğü; düzensiz silahlı örgüt, siyasi amaçlı eylemlere girişen birlik, bu birliğe mensup kişi; gerilla savaşı da, düşman kuvvetlerinin eylemlerini geciktirmek, baltalamak ve engellemek amacıyla gerillalar tarafından yapılan savaşa denir.

Gerilla sözcüğünün yaygın olarak ilk kullanımı Napolyon'un İspanya'yı işgaline karşı yürütülen di-

www.çizgiliforum.coı

reniş sırasında olmuştur. İmparatorun tümenlerine karşı cephe tutamayan İspanyollar çetin bir yıpratma savaşına girmişler, garnizonları, ikmal yollarını ve karakolları vurmuşlar, karşı darbeleri çekilerek savuşturmuşlar, böylece işgali Fransa için aşırı pahalı ve felaketli bir teşebbüs haline sokmuşlardır.

Gerilla savaşları politik nitelikli mücadelelerdir. Az güçle karşıdaki büyük gücü yıpratarak, askeri değil politik çözüm elde etmeyi amaçlar. Bazı hallerde gerilla, halk savaşının ilk aşaması olarak görülür. Halk savaşı güçlü bir düşmana karşı devrimci şiddetin kullanıldığı; çoğu durumda ulusal ve sınıfsal özellikleri bir arada yaşayan topyekûn bir mücadele biçimidir. Politik ve askeri mücadele unsurlarının bir arada kullanılmasına dayanır. Bazı hallerde ise gerilla, düzenli ordunun çekildiği bölgelerde düşmanı yıpratmak için uygulanır. Bu durumda politik bir hedef peşinde koşmak özelliği taşımaz. Partizan savaşları çoğu kez bu kategoriye girer. Ülkenin düşman işgaline girmesiyle, yeniden düzenli ordunun kalıntılarıyla birlikte direniş mücadelesi başlar. Bunlar işgale uğramamış bölgelerden veya ülkenin tümü işgale uğramışsa dost ülkelerden destek alırlar. Kısacası, gerilla, askeri açıdan zayıf olan gücün savaş yöntemidir.

Gerilla savaşlarının başlangıç nedenleri çok farklı olabilir. Kimi sadece dış düşmanı kovmayı, kimisi iktidarı değiştirmeyi, kimisi ikisi birden ister. Daha sınırlı amaçlara yönelik gerilla savaşları da görülmüştür. Bunların kısa süre içinde halkın desteğini sağlaması, zihinleri kazanması önemlidir. Aksi halde hay-

dut veya günümüzdeki moda deyimi ile terörist kategorisine düşme ihtimali büyüktür.

Gerilla mücadeleye başlarken uzun süre zayıf olduğu için arazi tutmaya çalışmaz. Dayandığı ilkeler, inisiyatif, esneklik, şaşırtmaca, saldırı, çekilmede ani hareket, hızla güç yoğunlaştırma ve dağılmadır. Bu nedenle gerilla savaşı hareketli bir savaştır. Gerilla yalnız, başarıdan emin olduğu zaman savaşır. Kendi istediği yerde ve zamanda çarpışması esastır. Temel savaş yöntemi baskın ve pusudur. Asla çarpışmayı ister istemez kabullenme durumunda kalmamalıdır. Kısacası gerillanın sırtında yumurta küfesi olmamalıdır. Bu savaşta kurallar iki taraf için de aynı değildir. Kuralların farklı olmasından kimin yararlanacağı ise somut durumların nasıl kullanılacağına bağlıdır.

Gerillanın varlığı için en önemli şey bir üs bölgesine sahip olmaktır. Bu, olmazsa olmaz koşuludur. Yeni kadroların eğitimi, ikmal, destek ve korunma fonksiyonlarının yerine getirilmesi için üslere gerek vardır. Bunlar genellikle düşman denetiminin zayıf olduğu dağlık ve ormanlık bölgelerde kurulur. Ancak düşman işgali altındaki yoğun nüfuslu bölgelerde de üslerin olduğu, bunun yanısıra birçok halde komşu ülkelerin topraklarından yararlanıldığı görülmüştür.

20'nci yüzyıl gerilla hareketlerinin genel bir değerlendirmesi yapıldığı zaman, kır gerillalarının kent gerillalarına göre çok daha yüksek başarı oranına sahip oldukları görülür. Bunun nedeni, birçok az gelişmiş ülkenin kırsal kesiminde yakın zamanlara kadar ulaşım olanaklarının zayıf olmasıyla da ilgiliydi. Öte

yandan, yüzyılın son üçte birlik zaman diliminde altyapı ve merkezi yönetim hizmetlerinin köylere ulaşmasından sonra gerilla ve halk savaşı eylemlerinde azalma olmuştur. Bunun teknik ve politik nedenleri de vardır. Sömürgelerdeki ulusal kurtuluş savaşlarının bitmesinden sonra halk savaşları genel kategori olarak sona doğru bir gidiş göstermiş, halk ve gerilla savaşım zorlamaya çalışan atılımlar ise, uzun bir süredir başarılı olamamaktır.

Gerilla savaşı hiçbir zaman sadece teknik ve taktik zorunluluklara indirgenemez. Ama gerillaların teknik ve taktik açılardan iyi yetişmiş olması önemlidir. En kritik ve belirleyici sorun ise politik amacın net, liderliğin ise basiretli olmasıdır.

Bu arada gerillaların tek başlarma başarılı olmayacakları da açıktır. Onları ayakta tutacak, eleman ve kaynak sağlayacak yan örgütlerin desteği gerekir. Gerillalar, halkla aralarında bağlantı kayışı işlevini gören yaygın kitle örgütlenmelerine önem verir. Kopukluk ise yok olma demektir. Basın, dernekler, entellektüel ortam ve sanatçılar da propaganda amacıyla gerillaların etkilemek istediği hedef kitlenin başında gelir. Ancak bunlar yeterli değildir. Halkın, bu mücadeleyi desteklemek için büyük bir bela ile karşı karşıya olması, örneğin bir düşman işgali gibi ve kurtuluş için başka bir yol olmadığına inanmaları gerekir. Aksi halde halk, örgütlü şiddetin getireceği tehlike ve sorumlulukları üstlenmeye hevesli olmaz. Bütün gerilla savaş ve hareketlerinin birçok tereddütle başlaması da bunun göstergesidir.

Gerilla savaşlarının en kolay bastırılabileceği aşama da başlangıç safhasıdır.

Gayri nizami veya gerilla savaşları belli kategoriler halinde de ele alınabilir. Çin'de, halk savaşma doğru yükselen bir iç savaş görülür ki, gerillalar birçok bölgede mücadelenin ilk aşamasını oluşturmuşlardır. Vietnam'da ise doğrudan bir süreç içersinde gerillanın halk savaşma dönüşmesi vardır. Klasik örneği en uygun olan da Vietnam'dır. Filipinler ve Malezya'da ise gerillalar halk savaşma geçmeden yenildiler. Bunun başlıca sebebi ise, İngilizlerin bu harekâtın başına getirdikleri generalin klasik tüm sistemleri bir tarafa atıp, kontrgerilla, temizleme harekâtı, psikolojik savaş, bul ve yok et sistemlerini doğru, etkili ve hızla kullanabilmesinden kaynaklanmıştır.

Cezayir'de Fransız işgaline karşı gerilla unsurlarıyla birlikte kentlerdeki kitlesel tepki biçimlerini de içeren bir direniş savaşı yapıldı. İspanya'da 1936-1939 yılları arasında yaşananlar ise tipik bir iç savaştır. Burada gayri nizami savaş, cephe savaşının bir tamamlayıcısından ibaretti. İkinci Dünya Savaşında Alman işgali altındaki Rus topraklarında yürütülen direniş ve gerilla eylemleri de partizan savaşı olarak adlandırıldı.

Gayri nizami savaşın üst biçimi halk savaşıdır. Halk savaşı uzun bir mücadeledir. Öyle ki, gerillaların politik gelişmeler kendini gösterinceye kadar savaşması esastır. Kısaca üç aşamaya ayrılması âdet olmuştur. Birinci aşama olan stratejik savunmada sabotaj, pusu ve benzeri eylemlerle güç gösterisi yapılır. Vur-kaç taktiklerim uzun geri çekilmeler izler. Düş-

www.çizgiliforum.coı

man birçok yeri korumak zorunda kalarak güçlerini dağıtır. Kural olarak arazi tutulmaz ve düşmanın ilerlemesi önem taşımaz. Hedef, gerillanın varlığını sürdürebildiğini ispatlaması ve karşı tarafı yıpratmasıdır. Stratejik denge denilen ikinci aşama, gerillanın halk ordusu halinde toparlanmaya başladığı, düşmanın ise elindeki olanakları sonuna kadar zorladığı halde gerillayı yok edemediği dönemdir. Bundan sonra düzenli birliklerin oluşturulup düşmanın kesin yenilgiye uğratılacağı stratejik saldırı aşaması gelir. Bu safhada artık gerilla ikincil öneme sahiptir. Gerillanın işi son safha için koşulları oluşturmaktır, bu safhanın uzunluğu ise tamamen koşullara bağlıdır.

Bu savaşlardaki az sayıdaki asker, memur ve diğer eğitimli kesimin itici gücü oluşturduğu, hatta bunların çoğunun batı ülkelerindeki aydınlar olduğu görülmektedir.

Asya, Güneydoğu Asya ve Güneydoğu Asya adalarında yapılan ve yürütülen gayri nizami savaşlar arasında Vietnam, tipik ve klasik bir örnek olduğundan; neyin nasıl olup nasıl olmadığını anlayabilmek için bellekler de iyi tutmasına, hükümetlerin, yönetimlerin, asker ve sivillerin geleceğe doğru yürütülecek politikalar ve stratejiler yönünden öğrenmelerine ihtiyaçları vardır.

Vietnam gerilla savaşı 1945 yılında Japonların teslim olmasıyla başlamış, 1946'da Fransızlara karşı yürütülen gayri nizami harp 1954'de Fransızların, 1975'de ise Amerikalıların yenilgiyi kabul edip çekilmelerine kadar sürmüştür. Her iki aşamada da Vietnamlılar büyük kayıplar vermelerine rağmen, karşılarındaki gücün savaşa devam etme azmini kırarak topraklarından çekilmelerini sağladılar.

Fransızlara karşı gerilla savaşı önce takım ve bölük düzeyindeki hareketli gerilla teşkilleriyle yürütülmüş, giderek daha büyük birlikler kurularak sonuçta Fransızlarla eşit güce ulaşılmıştır. Uzun süren gerilla döneminde Fransızlar ülkenin her tarafım birden tutma hatasını tekrarlamışlar ve esnek taktiklerle, hızla güç kaydırıp yoğunlaşabilen gerillalar karşısında çıkmaza düşmüşlerdir. Japonların teslimiyle ülkenin büyük bölümünü kurtaran ve kısa bir süre için de olsa bağımsızlığı yaşayan Vietnamlıların, Fransızlara imparatorluklarını yeniden kurma şansı vermeyecekleri açıktı. Fransız komutanı Leclerc her bölgenin yollarını ve hâkim noktalarını tutarak gerillaları bölge bölge temizlemeyi düşünüyordu.

Fakat gerillaların yollara ihtiyacı olmadığı gibi, hâkim noktalarda hiçbir yere hâkim değildi. Ülke bu tür polis yöntemleriyle taranamayacak kadar büyüktü. Kaldı ki bu tür yöntemlerde her gerillaya karşı en az 10 asker hesaplanmıştı ki, bazı durumlarda minimum rakam 20'yi de bulmaktaydı. Zaten gerillaların kentleri korumak gibi bir amaçları da yoktu. Halkın desteğini kazanmak için savaşıyorlardı. Böylece General Leclerc'in planları boşa çıktı ama yine de 8 yıllık savaşta 172.000 Fransıza karşı 500.000'e yakın kayıp verdiler.

Vietnam üç düzeyde örgütlenmişti. Birinci grupta düzenli ordunun çekirdeğini oluşturan hareketli ve daimi birlikler, ikinci grupta bölgesel düzeyde eylem yapıp gerektiğinde sivil yaşama dönen gerillalar ve

üçüncü grupta da zaman zaman gerilla görevleri üstlenen köylü milisler vardı. Bu yaygın örgütlenmeyi etkisizleştirecek gücün bir araya getirilmesini hiçbir devlet üstlenemezdi. Nitekim 1949'dan sonra Fransızlar tümüyle ipin ucunu kaçırdılar. 1950'den soma Kuzey Vietnam fiili olarak kurtarılmış oldu. Vietminh, Fransız güçlerini daha da dağıtmak için 1953 baharında Laos'u işgal etti. Buradaki Fransız kuvvetleri kelimenin tam anlamıyla ezildi.

Fransızlar 1953 yılında son çare olarak Navarre Plam'nı devreye soktular. Buna göre, Kızıl Nehir Deltası'nda hareketli güçlerle Vietminh'in esas gücüyle savaşırken, daha batıdaki Dien Bien Phu'da bir üs kurularak buradan Vietminh'in kurtarılmış bölgelerine güçlü darbeler indirilecekti. Hareketli 44 Fransız taburu Deltada çetin savaşlara tutuştu ve paraşütçülerde Dien Bien Phu'ya yığmak yapmaya başladılar. Buna karşı Vietminh, Dien Bien Phu'yu kuşattı ve Fransız güçlerini meşgul edecek eylemleri ülke çapma yaydı.

1954 yılının Mart'mda 55 gün sürecek büyük kuşatma savaşı başladı. Fransızlar buraya birkaç topçu bataryası ve az sayıda tank getirebilmişken, General Giap'm karınca gibi çalışan askerleri 200'den fazla top yığdılar. 15.000 kişilik Fransız kuvveti tamamen öldürüldü veya esir alındı. Buna karşı Vietminh 25.000 kayıp verdi. Ama bu çarpışma zaferi tayin etti, Fransızlar ülkeden çekildi. 17'nci paralel Kuzey ve Güney Vietnam arasında smır oldu.

Asker olmayan ve askeri bir eğitim de almamış olan Nugayen Giap, kuzeyin lideri Ho Şhe Minh'in

yakın arkadaşı olup, hukuk ve tarih öğrenimi görmüştür. Vietnam savaşlarında ortaya koyduğu örgütlenme, strateji ve taktik belirleme, gayri nizami harp tekniklerindeki yenilik ve yaratıcılığı ile bu savaşın askeri lideridir.

Giap bu zaferi stratejik anlamda ve inisiyatifi hep ellerinde tutmasıyla açıklamıştır. Kurtarılmış bölgeleri korumak için stratejik savunmaya geçmek hatasını yapmamışlar, güçlerini düşmanın nispeten zayıf olduğu yerlerde başarılı saldırılar için yoğunlaştırmışlardır. Böylece Fransızlar saldırı yerine savunmada kalarak, inisiyatiflerini yitirmişlerdir.

Taktik planda ise yöntemleri; sürekli aldatma, sahte saldırılarla düşmanı meşgul etme, inisiyatifli olmak, zayıf noktaya hücum, ne zaman saldırıp ne zaman saklanacağını iyi tayin etmek, sık sık görünmez olup beklenmedik yerlerde ortaya çıkmak, aptalca ve inatla savaşmamak, düşmanın karşılık veremeyeceği ve kuşatamayacağı yerlere saldırmak, başarı ihtimali kesin olmayınca savaşmamak ve sık sık taktik değiştirmektir.

Vietnam savaşmın ikinci safhası, önceleri Fransa'yı desteklemekle yetinen ABD'nin bu kez doğrudan müdahaleye girmesiyle, birkaç yıl aradan sonra başladı. Amerikalılar, domino teorisi çerçevesinde Vietnam'ı çok önemli görüyor ve komünistlerin Saygon'u ele geçirmeleri halinde tüm Güneydoğu Asya'nın karşı kampa geçeceğini sanıyorlardı.

• İlk hareketler Vietkong'un uzak bölgelerdeki askeri tesislere ve polis karakollarına saldırmasıyla baş-

www.çizgiliforum.co

ladı. Klasik aşamalardan geçerek güçlendi. 1964 yılında Vietkong 140.000'in üzerinde savaşçısıyla Güney Vietnam ordusuna her alanda rakip olacak güçteydi. Bazı güçlü üs bölgeleri ise Saygon'a sadece bir top atışı mesafelerindeydi. Ülkenin hemen hemen bütün önemli merkezleri kısa sürede kuşatma altına girdi. Vietkong tarımsal üretimi denetliyor ve ülkenin hemen her yerinden vergi topluyordu. Kırsaldaki halkın çoğunun desteğini alması, Vietkong'u zafere götüren temel etkendi.

Saygon'daki kokuşmuş Diem Hükümeti olayların üstünü örtmeye çalışırken, Vietkong kırsal kesimdeki yeraltı örgütünü daha da geliştirdi. 1957 ile 1963 arasında kırsal kesimde görevli devlet memurları ve yerel idarecilerin 13.000'ini öldürmüş, bir kısmını tarafsızlaştırmış veya kendine çekmişti. Bu durum Saygon hükümetinin kırsal kesimi denetleme imkânlarını ortadan kaldırdı, yerine Vietkong mekanizmaları kuruldu. 1964'de Saygon rejimi devrilmeye hazır kof bir yapı haline gelince Amerikalılar iki önemli karar aldılar. Öncelikle, Diem ve şürekâsını iktidardan indirip kovacaklar, sonra da doğrudan müdahale edeceklerdi. İkisini de yaptılar. Tonkin körfezinde Kuzey Vietnam botlarının Amerikan destroyerlerine hücum ettiği düzmece bir mizansen hazırlayıp, asker çıkarmaya başladılar. Biraz daha geç kalsalardı Saygon'un kısa bir süre içinde düşeceği kesindi. Amerikanın müdahalesi kaçınılmaz sonu 10 yıl geciktirmekten başka sonuç vermedi.

1965'te 40.000 askerle başlayan ABD müdahalesi iki yılda 500.000'i aştı. Bu arada Kuzey Vietnam acımasızca bombalanıyor, köylüleri geri kazanmak için birçok kırsal kalkınma projesi uygulanıyordu. Ama artık her şey çok geçti. Kurtarmak için bombalamak gibi korkunç bir tersliğin esiri olan ABD, bundan sonra dipsiz bir kuyunun içine doğru gidişini hızlandırdı. Bombalamaktan vazgeçseler de bir şey değişmiyor, Vietkong yine kazanıyordu. Ama savaş her iki taraf için de aşırı pahalıydı. 1968'de girişilen tet saldırısı Vietkong ve Kuzey Vietnam birlikleri için askeri açıdan ezici bir yenilgi oldu. O kadar kayıp verdiler ki yıllarca kendilerini toparlayamadılar. Fakat politik savaşı kazanmışlar, ABD'nin haksızlığını tüm dünyaya göstermişlerdi.

Amerika'nın kayıpları ise sadece ölü sayısı itibariyle 50.000'i aşmış, 1969'a kadar 2226 savaş uçağı ve 1889 helikopteri düşmüştü. Amerikalılar o kadar sıkıştılar ki, dünyanın dört bucağındaki üslerinden ve bazı hallerde müttefiklerinden ödünç uçak almak zorunda kaldılar. *1975'e* kadar uçak ve helikopter kayıpları daha da arttı. Sonuçta, ne yapılırsa yapılsın hiçbir şeyin Vietkong'un yükselen hâkimiyetine mani olamayacağı anlaşıldı. Vietkong zaferi elde etti. ABD de bu toprakları terk etti. Pahalı zafer Vietnam'ı harap etti, ABD'yi ise madden ve manen sarstı.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Dünya Herkese Yetecek Büyüklüktedir, Başkalarının Yerini Kapmaya Çalışmak Niye?

Gelecek ancak geçmişi incelemek şartıyla anlaşılabilir. Devlet yakın zamanlı bir icattır. 16. yüzyıl boyunca savaşlar, kendi çıkarları için çalışan hem resmi hem de gayri resmi soyguncular dışında prenslikler, cumhuriyetler, şehirler, şehir müttefikleri, dini ittifaklar ve bağımsız asilzadeler tarafından çıkarılmıştır.

Devletlerin oluşum gerekçesi, yöneten (hükümet) ordu ve halktan oluşan üç parçanın birleştirilmesine dayanır. Fakat, uygulama boyunca halkın reddi ile hükümet ve ordunun yetkisi gibi tanımlanmaya kalkışınca savaşa sebep oldu.

17. yüzyıl ile 20. yüzyıl ortalarına kadar olan süredeki 300 yıl boyunca, uluslararası kanun, ordu mensubu olmayan kişilerin savaşa girişmelerini, sa-

www.çizgiliforum.com

vaş nedenleri haklı da olsa, o savaşta yer almalarını ağır cezalar ve tehditler uygulayarak engellemek istedi.

Geçen sürede, devletlerin şiddetli karşı koymalarına rağmen haklarına tecavüz eden hükümet ve orduların saldırılarına karşı silaha sarılan sivillerin sayısız mücadeleleri oldu. Hâlâ; Clausewit'in askeri bakış açısını bir sisteme bağlama düşüncesinden hareketle, bütün Batı, "misilleme" ve "isyan" terimlerini kullanarak ordu dışı silahlı gruplara şiddetli tepki vermeye devam eder.

Artık devletlerin savaşı kendi tekel ve inisiyatiflerinde tutma teşebbüsü yavaşlamış ve duraklama dönemine ilerlemektedir. Hükümetsiz silahlı grupların, hoşnutsuz kitlelerin desteğinde yürüttükleri terör tehditi ile yüz yüze gelen, en büyük ve en güçlü devletler aniden birbirlerine sarılmışlardır. Şu andaki eğilimler devam ederse; hükümet, ordu ve halk arasındaki ayrılıktan kaynaklanan savaşlar da yoluna devam edecektir. Kuralsız, örtülü savaşların sebepleri var olduğu sürece, şiddeti de sürecektir. Eğer hızla kontrol altına almabilinecek yaratıcı formüller bulunup hayata geçirilemez ise, devletlerin tahribi ile sonuçlanabilir. Bu uzun mücadele boyunca, devletlerin yerini, değişik tip savaşan örgüt ve organizasyonlar alacaktır.

Gelecekte savaş ordular tarafından değil, bir gün terörist, gerilla, direnişçi, çete, haydut ve soyguncu adı verilen fakat kendilerini tanımlamak için daha uygun isimler bulacak gruplar tarafından yürütülecektir. Oluşumlar, kurumsal kavramlardan çok karizmatik yetenekler üzerine oturtulan, meslekten öte, idealizm ve fanatizmle harekete geçirilen, ideolojik tabanlı olacaktır.

Hizmet ve görev almaya hazır eylem unsurları, bir liderliğe bağlı olmakla birlikte, bu liderlik örgüt içindeki bütünlükte ve her kademede net olarak üstlenilecektir. Örgüt aynı tür "nüfus ve inanç" tabanma oturtulduğundan; sınır, komşu ve azınlık bölgesi tanımayacaktır. Eylemlerindeki devamlılık sınırlar halinde haritalar üzerinde açık bir şekilde belirtilemeyecektir.

Devletin varlık olarak yükselişi ve hayatiyetini devam ettirmesinde askeri etkinliğinin önemi geçmişteki yaşamında açıkça bellidir. Bugün her düzeydeki hâkimiyetlerinin uluslararası organizasyonlar tarafından zayıflatıldığım görmelerine rağmen, hayattaki bütün amacı "nüfus başına geliri artırmak ve gayri safi milli hasıla" olan bir topluluğa dönüşmesi halinde, halkın öyle bir bağlılığına güvenmesi bile hayatlarım bu uğurda vermeye hazır olmaları zor olacaktır. Bugün zarlar masanın üzerindedir. Dün de üzerindeydi fakat rakip oyuncu artık bürokratik devletin huyunu suyunu bildiği klasik düşman değil. Ölümcül olan da işte bu değişimsizlik olacak. O devletler içteki ve dıştaki küçük çaplı fakat moral bozucu ve etkili hareketlere karşı kendini hızlı ve doğru tertiplerle savunamazlarsa, açıkça, önlerinde bir gelecekleri yok demektir. Ciddi olmak, kararlı olmak ve çabuk kazanmak zorundadırlar. Mücadele sürecinin uzaması devletin tüm kurumlarını olumsuz olarak etkileyecek, mücadele etkinliğinde aşağılara çekecektir.

Gelecekteki savaşın idaresi devletten farklı teşkiller tarafından üstlenileceği için, onun idaresinden sorumlu politik-askeri liderler imtiyazlı durumlarını kaybedeceklerdir.

"Devlet" ve "hükümef'in birbirinden ayrılması 16. yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşti. Feodalizmin yıkılışı ve modern bürokratik devletin başlangıç halindeki yükselişi, birçok yöneticinin ordularımn komutanı olmaları sorumluluğunu bitirdi. Ayrıca şahsen savaşmalar da olmadı. Bu kurala karşı her zaman istisnalar olmakla birlikte, çoğunluk, savaşı saraylarını terk etmeden, otoritelerini savaş bakanları, başkomutanlar ve sahra komutanları vasıtasıyla sürdürdüler. Ortaçağdaki seleflerinin aksine, bu unsurlar devletin hizmetindeydiler. Bu kişiler kendi şahsi çıkarları için savaşıyorlar ve hükmedenlerin kaprisi sonucu değiştirilebiliyorlardı. Zaman içerisinde yaygın çıkarlar ve sınırlar, milliyetleri aşan davramş kuralları gerçekleştirdiler. İnsan için yapılan savaş artık bir şey ifade etmez oldu.

18. yüzyılın ortalarına doğru uluslararası ahlaki bir ilke olarak, üst düzeyde savaşı yöneten sorumluların öldürülmesi, hapse atılmaları ve rahatsız edilmelerinin bir amaca hizmet etmediğinden terk edilmesi sonucuna varıldı. İki düşman taraf savaş alanında birbirlerine kılıç ve dürbünlerini verdi. Karşılıklı hitaplarda en üst saygı ifadeleri kullanıldı. Sürgüne gönderilmeler politik utanç sayıldı. II. Dünya Savaşında Erwin Rommel ve Eisenhower'e girişilmeye kalkışılan suikastlar, dürüst ve ahlaki olmayan davranışlar olarak lanet edildi. Hatta birbirlerinin kan düşmanı olan Hitler ve Stalin'in dahi birbirlerine ne de diğer ülkelerdeki meslektaşlarına karşı suikast teşebbüsünde bulundukları konusunda hiçbir bulgu ve delil yoktur.

Yirminci yüzyılın sonlarına doğru, bürokratik savaş teşkillerinin yerlerini, kişisel ve karizmatik özellikler üzerine kurulu gruplar almaya başlamıştır. Son üç yüz yıldır liderlere suikast teşebbüsünde buluna mak ya da safdışı bırakmak girişimleri savaş oyununun bir parçası olarak algılanmamıştır. Bugün ve gelecekte bu böyle olmayacaktır. Saldırıya uğrayacaklar ve saldırı tehdidine maruz kalacaklardır.

1956'da Fransızlar tüm FLN liderlerini taşıyan bir Fas yolcu uçağını ele geçirdiler. Bunun savaş sözleşmelerine öyle aykırı olduğuna inanıldı ki hareketin yapılması için verilen emirlerin imha edilmesi istendi. O günden bugüne benzer olaylar oldukça yaygınlaştı. Lübnan, Afganistan ve Latin Amerika gibi ülkelerde muhalefet liderlerinin de suikaste kurban gitmeleri ya da kaçırılmaları normal bir savaş yöntemiymiş gibi sürdürüldü. 1981'de İsrailliler, Fransızların uygulamasını FKÖ liderlerine karşı uygulamayı denediler. Bir Suriye uçağını zorla yere indirdiler, fakat aradıkları kişileri bulamadılar. Amerikalılar 1986'da Muammer Kaddafi'yi yok etmek amacıyla Trablusgarp'ı bombaladılar; onu vurmadılarsa da, kimi aile üyelerini öldürdüler. Yine 1989'da İsrail Lübnan'da faaliyet gösteren İran yanlısı Hizbullah örgütünün üç liderini kaçırdı. Bu da şunu göstermekte ve ispatlamaktadır ki teröristlerle belli bir süre mücadele edenler sonunda kendileri de bir terörist olmaktadır.

www.çizgiliforum.com

Kısa bir süre öncesine kadar neredeyse hiç korumasız yaşayan devlet başkanları ve başbakanlarının sorumlu oldukları vatandaşlarmkini bir yana bırakarak şimdi kendi hayatlarım korumadaki güçlükleri gözler önündedir. Onlar güçlü koruma sistemleriyle çevrelenirken, ikametgâhları da kaleye dönüşmüştür. Bu bile nelerin yaklaşmakta olduğunun işaretidir.

Kuraldışı, örtülü, hükümetsiz örgütlerin savaşının egemen olmasıyla beraber, son iki yüzyılda stratejide elde edilen bütün gelişmeler boşa gidecektir. Klasik savaştan, gayri nizami mücadeleye geçiş, özellikle en güçlü ve en ilerlemişleri de dahil, bugünün silah sistemlerinin çoğunun hurdaya atılmasına sebep olacaktır. Yine bu gelişmenin büyük boyutlu askeri teknoloji araştırma ve geliştirme çalışmalarına son vermesi büyük ihtimal dahilindedir.

Klasik anlamdaki "strateji" cephesi olmayan savaşlar stratejisi uygulayıcılarının başına bela olup çıkacaktır. Tolstoy'un "Savaş ve Barış"ta belirttiği gibi karmaşık bir anlam ve o zamanlar yeni bir fikir olan strateji sözcüğünü, savaşa katılanların çoğunun okuma ve yazma bile bilmeyen köylüler, kadınlar, çocuklar ve rahip olan insanlar belki de hiç duymamışlardı. Karşılarında dünyanın o zamana kadar gördüğü en büyük konvansiyonel ordusuyla karşı karşıya kalan isyancılar mevcut olan her şeyle idare edip savaştılar.

Gerilla savaşları her zaman başarı ile sonuçlanmasa bile, dünden bugünlere, klasik stratejinin gerilla savaşlarıyla hiçbir alakası olmadığını gösteren dersler binlerce kez yaşandı. Mao, gerillalarından

"nüfus denizi" içinde yüzen balıklar olarak bahsederdi. Fakat bu deniz, birbirinden ayrı mıntıkalarda, çökmüş kara tabanlarına birikmiş sayısız su birikintilerinden meydana gelmekteydi.

Amerikalılar Vietnam'da askeri okullarında öğretilen şekliyle stratejinin, "cepheleri olmayan bir savaşı" başarılı bir şekilde yürütmek bir yana, anlamak için bile yetersiz olduklarını keşfettiler.

Zamanı belirsiz, küçük çaplı muharebelerin yayılması, düzenli orduların şekil değiştirmesine, küçülmesine ve zamanla ortadan kalkmasına sebep olacaktır. Toplumun kuralsız savaş tehlikesine karşı günlük savunulma yükü hızla çoğalacak ve iyi örgütlenecek olan güvenlik şirketlerine geçecektir. Ve öyle bir gün gelecek ki, bu teşkiller devletlerin halihazırdaki güvenlik işlevlerinin tamamı yerine getireceklerdir.

Elektronikte meydana gelen son değişiklikler, muharebe alanını ateşle cehenneme çevirecek ve güçlü bir mukavemeti parça parça edebilecek derecede güçlenmiştir. Ancak dost düşman karışık, her şeyin iç içe geçtiği, sivil halkm her yerde olduğu, kuvvetlerin aşırı ölçüde dağıldığı cephesiz ve kuralsız savaşta, örnekler göstermiştir ki, çıkarılacak bir ders varsa, o da bu silahların işe yaramadığıdır. Üstelik tecrübeler oraya koymuştur ki, yarattıkları sonuç, çevreye verdikleri zarar, temin ve bakım ihtiyaçları, sağlayabildikleri faydalardan kat kat fazladır. Bu silahların en güçlüleri ve karmaşık olardan ilerleyen süreçte dinazorlar gibi yok olmaya mahkûmdur.

ON BEŞINCI BÖLÜM

Nefret, Ust Uste Bindirilmiş öfkelerden Oluşur

"Modern" sözcüğü, onaltıncı yüzyılın sonlarına doğru önce İngilizce'de ortaya çıkmıştır. Başlangıçta, şu anda var olan anlamından pek fazla bir anlam taşımıyordu, ancak giderek "bir yenilik" anlamı kazanmaya başladı. "Modern", daha önce hiç mevcut olmayan şey anlammdaydı. Bu söz ve fikir, geleceğin geçmişten farklı olacağını açıklıyordu.

Gelecekteki savaş ve mücadele tarzlan da modern savaşın örneklerini oluşturacaktır. Aslında bu savaşm kökeni 200 yıl önceye dayanmakta ise de uygulama alanları bölgesel kalmıştı. Diğer bir husus ise, kaynaklar, pazarlar, ekonomik paylaşımlar, para politikaları, siyasi mekanizmaları kendi çıkarları doğrultusunda çalıştıran ve kazancından başka her şeyi toz pembe gören uluslararası şirketler henüz ortada yoklardı. Özet-

www.çizgiliforum.com

le bugün ve gelecekte "halk memnuniyetsizliği" ile "hak ve adalet arayışı" peşinde koşanlar, bunların kuracağı örgütlerin sayılan hızla artacaktır. Kendi kültürlerinden taban oluşturmak kaydıyla, insanları her zaman hayatmdan kolaylıkla vazgeçirebilecek iki yüksek motivasyon aygıtını kullanacaklardır. Bunun biri milliyet diğeri ise inançlan olan dindir. Her ikisi ortaklaşa veya ayrı ayrı; her biri, ideolojilerinin tabanım oluşturacaktır. Bunlar da eski taşlardır. Modernlik savaşma stratejileri ve taktiklerine ait olacaktır. Devletler bürokratik yapılar olduğundan ve kalıplarla kuşatıldığından karşısındakilerin hız ve esnekliğine ayak uydurmada, ön almada zorlanacaklar, mevcut statülerini korumada çok ter dökeceklerdir... Çünkü karşılarında insanları bulacaklan her şeyin silahlara değil dayanıklılık ve cesarete bağlı olduğunu göreceklerdir.

Bu ideolojik örgütler, geniş hayallere, zekâ ve yaratıcılığa bağlı yöntemlerini tek tek eylem haline dönüştürme çalışırken, insan doğasında hareketle, kökleri eskilere dayanan kuruluşlar etkili hareket, fikir ve düşünce yapılarından da vazgeçmeyeceklerdir. Söylem ve eylemleri daima aşağıdaki şekilde gelişecektir:

'Kahraman kişi, halka umut, mutluluk veren kişidir. Strateji; fikir ve binlerce tüfekle silahlanmış umuttur.' Harekette ülkenin fiziki, ekonomik ve sosyal koşullarının tahlili esastır. Devrimin somut koşulları, emperyalizm ve büyük sermaye şirketlerinin sürekli varlığı nedeniyle her daim var olacaktır. Doğrudan doğruya halka seslenilecektir. Mücadele stratejisi şartlara göre şehirlerde ve kırsalda, sonunda birleştirilmiş şekilde ikisinde birden yürütülecektir. 'Gerilla

satırı' 'düşmanın kalbine' indirilecektir. Stratejinin gizli kapaklı yam yoktur, şehirler ve kırsal bölgelerde sabotajlar, bombalamalar, küçük grup eylemleri, sivil itaatsizlik ve kitle hareketleri organize edilecektir.'

Direnişçi veya eylemci gruplar, devrimciler bir araya gelebilirler ya da ayrı hareket edebilirler; birbiriyle bağ kurabilirler ya da kurmayabilirler. Önemli olan eylemdir. Halkın üzerinde devrimci enerjiyi harekete geçirebilecek olan odur. Ancak eylemdir ki, böyle bir savaşın kuvvetlerini hiç kimsenin engelleyemeyeceği biçimde oluşturabilir. Ancak eylemdir ki bütün direnişçileri bir araya getirebilir.

Gazete manşetleri, tam sayfa fotoğraflar, dergi kapakları, afişler, radyo ve televizyon yayınları olayı bütün ülkeye duyurur. Gerçi verilen haberler hâkim çevrelerin isteklerine göre kamuoyunu yanıltıcı şekilde düzenlenir, ama yıllardır resmi açıklamalardan anlam çıkarmayı çok iyi öğrenen halk, şatolar arasında işin içyüzünü sezmekte gecikmez.

Propaganda ve eylemler halkı kendi yanma çekecektir. Cephe, şehirlerde faaliyet gösteren taktik gruplar ile kırsalda lojistik destek sağlayanlardan oluşur. Lider ne mitinglerden ne de kongrelerden gelir, onu tamamen eylemler yaratır.

Emperyalizme karşı mutlak bir savaş verecek organizasyondan başka yol yoktur. Dünyanın çeşitli bölgelerindeki milyonlarca kadın ve erkek için bundan başka yol olmadığını da farketmiştir. Direniş ve devrimler emperyalizme ve sömürüye karşı savaş, ölünceye kadar hiç sarsılmadan direnen en yetenekli ve en cesur liderlerle sürdürülecektir.

Öncü, gerilla, kalabalık olmayan, sağlıklı bir yapıya sahip, bükülgen ve hareketli bir yeraltı örgütüdür. Lüzumsuz toplantılarla vakit öldürmek yerine, belirli ve günlük eylemleri uygulayacak bir teşkildir. Siyasi yönetim ile askeri yönetim tek ve aynıdır. En cesur ve en ileri görüşleri bünyesinde toplar.

Başarının koşulu, hareket ve hareketlilik ile onun ayrılmaz parçası sürat ve yine sürattir. Gerici basına, yani ülkedeki gazetelerin aşağı yukarı büyük kısmına göre direnişçiler ve gerillalar 'haydut', 'terörist', 'katil' ve 'gangster' vb.'dir. Milyonlarca insanı açlığa, kölece çalışmaya, doğal ihtiyaçlarını bile karşılayamayacak yevmiyeye mahkûm edenler, insanları kötü yollara düşürenler, gıdasızlığın doğurduğu hastalıklardan ölen çocukların sorumluluğunu taşıyanlar, onlara göre, namuslu kişiler, şerefli insanlardır.

Tarih durmaz. Bugünün düzensiz ve karmaşık ortamının, kesin ve sağlam bir sonuç alabilmek için doğru değerlendirilmesi gerekir. Şehir gerillası 'Ateş gruplan'dır. Eylemleri her şeyden önce teknik ve pedagojik yönlüdür, bir savaş aracı, apansız eylem ve yol göstericidir.

Ülkelerde işbirlikçiler olacaktır ama bunlar azınlıktadır. Büyük çoğunluk, tekelci yabancı sermayenin sonunda kendilerini bağımlı hale getireceğini ancak zaman içerisinde fark edecektir. Yöneticiler, durumun ağırlaştığını görmelerine rağmen, olayların akışına müdahale etmeye, ciddi tedbirler almaya ve ihtiyaç duyulan eylem ve tavırları ortaya koyacak güce sahip değillerdir.

Gerillanın başlatılması ve kökleşmesi, sadece kendine özgü taktik ilkelerin gözetilmesine bağlı değildir; kitlelerle, özellikte kırsalda, kurulacak siyasi ve töresel ilişkinin bir sonucudur. İzlenen siyasal ve toplumsal görüşlere ait geniş bir haber alma çalışmasını, sağlam bir lojistik dayanağın düzenlenmesini şart koşar.

Hareket savaşma dönüşünü sağlayacak direnişin gelişim aşaması, düşmanı imha hareketini de içerir. Beş koşul üzerine oturur: Gerillanın siyasi gelişimi, ateş gücünün gelişimi, artıcı güçlerin ortaya çıkması, direniş ordusunun yaratılması, belli başlı muharebe biçimlerinin değişimi.

'Foko teorisi' (gerilla ocağı) sisteminde siyasal çalışma bir kenara itilmemiştir, fakat askeri inisiyatiften sonra gelir, askeri yönetim ile kaynaşır ve gerilla ile beraber gelişir.

Siyasi yanın küçümsenmesi ve askeri yanın büyütülmesi, gerillaların çeşitli bölgelerde başarısızlıklarına sebep olmuştur. Direnişlerin irade, ateşlilik ve liderlerinin mertliğine bağlanma tutkusu vardır. Kentlerde ve kırsalda gerilla cephesinde, kitle cephesinde ve dayanışma şebekesinde hareketlerde uyum ve birliktelik esastır.

Temel reformlar hiçbir zaman barışçıl yollarla gerçekeleştirilemez. Emperyalistler işbirlikçi ordularıyla ittifak ederek yeryüzünde en ufak bir halk hareketi belirtisi gördüğünde, derhal askeri hükümet darbesi yaptırmakta tereddüt etmez. Gerekirse, birçok örnekte olduğu gibi, en zalimce saldırılara başvurmaktan kaçınmaz.

www.çizgiliforum.com

Sadece emperyalizme karşı olmak, katıksız demogoji yapmaktır. Ekonomik işgal ile askeri işgal arasında fark yoktur. Sonuçta ikisi de tabiiyetliliktir. Başlangıçta karşı çıkış ve ortaya koyacağımız eylemler için tarihin değişmeyen yanılgısıyla, "ne idüğü belirsiz bir grubun işi' diye tanımlayacaklardır. İlk eylemler düşmanı hayrette bırakır. Basit sokak zorbalarının giriştiği vurgunlar sanar. Yanlış izlerden giderek senelerini yitirir. Hatasını anladığında artık çok geçtir. Savaş çoktan başlamıştır.

Yanlışlıklar ve terslikler, aynı zamanda, edindiğimiz tecrübelerin kaynağıdır. Önceden kestirilemeyecek yanlışlıklar, başımıza geldiği zaman, ileride aynı türden yanlışlıklara düşmememizi sağlayacak tecrübeyi kazandırmaktadır.

Bir gecede savaşçı yetiştirilemez. Bu iş zaman ister. Bu yüzdendir ki emperyalizme karşı savaşımızın niteliğinin süratle değişmesi ve mücadelemizin kısa zamanda gelişmesi mümkün olmayabilir.

Bu, zamana ve detaylı tablolara sığmayacak uzun bir savaştır.

Savaşımıza şehir gerillası eylemleriyle başladık, planlı ve istikrarlı, sabırlı bir gelişme ile yerli ve yabancı büyük kapitalistlerin çıkarlarına saldırdık, egemenler için bir güvensizlik ve huzursuzluk ortamı yarattık. En önemlisi bunların askeri güçlerini yıpratarak morallerini beş paralık ettik.

Ülkeyi direnişlerimizle, politik ve askeri blokların bir peyki olmaktan kurtaracağız, sömürgeciliğe karşı savaşan bütün toplumları destekleyeceğiz."

ON ALTıNCı BÖLÜM

Kır Gerillası Anatomisi...

Koskoca Yılanı Karıncalar Yok Eder

Bıçak kemiğe dayandığında, düşman tanımına dahil olanların savaşma gücünü azaltmayacak ya da yok edemeyecek bir eylem biçimi var mıdır? Örneğin, ekmek bıçağı, sopa, balta, iskemle, taş, tırpan gibi şeylerin hepsi de adam öldürmek için kullanılabilir. Elektrik tellerini kesmek, köprüleri uçurmak, söylentiler çıkarmak, zehir kullanmak, su ve yiyecek yollarını kesmek gibi işler, düşmanı her yerde sıkıntıya sokar ve savaşma gücünü azaltır. Bu ve benzeri metotların hepsini uygulamayabilirsiniz ya da bunların hepsine gücünüz yetmeyebilir. Ama eğer düşmanı öldürmeyi ve safdışı etmeyi gerçekten istiyorsak, halk eyleminde kendimize her yerde silah ve her zaman iş bulabiliriz.

Uzun zamandan beri süregelen ve düşünemeyeceğimiz kadar zalimleşen çağımızın ulusumuz çapın-

daki savaşına özel bir ilgi göstermeliyiz. Ne bugüne kadar görülmemiş sertlikte bir savaşın acılarını çekiyoruz diye hemen teslim olmalı, ne de uzun bir savaşın etkilerinden ürküp dayanma gücümüzü ve umudumuzu yitirmeliyiz. Kendimizi en kararlı savaşma ruhuyla, en ateşli vatanseverlik duygusuyla, dayanma arzusuyla ve durmadan uzayan bir kavgayı düşmana karşı sürdürmeliyiz. Savaş sürecinin uzun ve savaş koşullarının ağır olduğu açıktır ama yenildiğimiz zaman başımıza geleceklerin yanında bunların sıfır değerde kalacağını çok iyi bilmeliyiz, ülkemiz yakılıp yıkılırsa ve tüm halkımız kurtulamayacağı bir çöküntüye uğrarsa, acılar çok daha ağır ve sonsuz olacaktır. Bunun içindir ki, kavganın son saniyesine kadar tüm gücümüzle dayanmalıyız. Hele, biz savaşı uzatma stratejisinden, karşımızdaki düşman ise verilecek kararları çabuklaştırmaktan medet umuyorsa.

Düşmanı gördüğümüz zaman, sadece elinde silahı var diye, kedi görmüş fare gibi kaçacak delik aramamalıyız. Ona yaklaşmaktan, sabotaj yapmaktan, içine sızmaktan korkmamalıyız. Biz de insanız, karşımızdaki düşman da; hepimiz insanız, o halde neden korkacağız? Elindeki silahtan mı? Onu elinden almanın bir yolunu bulabiliriz. Aslında bütün korkumuz düşmanın bizi öldürmesidir. Düşmanın bu kadar ezdiği halkın bir ferdi ölümden nasıl korkar? Ölümden de korkmuyorsak korkacak başka ne var? O zaman, sayıca az da olsak, düşmanı gördüğümüz zaman karnımız çok aç olduğunda yiyeceğe ne yapıyorsak onu yapmalı, hemen yutmalıyız.

Büyük çapta çatışmalara girilmesi fayda yerine zarar getirecekse, düşman üstüne "direnişçi komando" ya da "gerilla" birlikleri gönderilmelidir. Bunlar, düşmanın güçlenmesini önleme ve zayıf bulduğu zaman saldırma, belli bir yerde konaklamayıp sürekli olarak dolaşma ve duruma göre düşmana yıpratma taktikleri uygularlar. Düşmana klasik taktik kurallar dışındaki karşı koymalara, "gerilla taktikleri" denir.

Gerilla savaşının kesin amacı, düşmanın kaynakları ve sabrını tüketerek, savaşma gücünü yok etmek, işgal ettiği bölgeleri geri almak ve ayağının altında kalan halkı acı çekmekten kurtarmaktır. Fakat, objektif koşullan ve diğer çeşitli unsurlar yüzünden bu hedefe erişilmesi imkânsızlaştığı zamanlarda, kavgadan etkilenmeyen bazı bölgelerin düşman tarafından sessizce kontrol edildiği görülmektedir. Bu olmamalıdır. Bu yüzden, bu gibi bölgeleri ekonomik ve politik zarara sokmak ve haberleşme yollarını yok etmek için öyle metotlar düşünülmeli ki, düşman bizim toprağımıza girmiş olsa da bundan hiçbir fayda sağlamaman ve geri çekilmeye kendiliğinden karar vermelidir.

Gerilla savaşında, "Ne toprak kazanmak sevinmek için, ne de toprak kaybetmek üzülmek için bir sebeptir" ilkesi akılda tutulmalıdır. Kent ya da toprak kaybetmenin hiç önemi yoktur. Önemli olan düşmanı yıkacak metotları bulabilmektir. Düşmanın etken gücünü azaltamazsak, kentler ele geçse bile elde tutulamaz. Bunun yanı sıra, gerillanın gücü yeterli olduğu zaman kaybedilen kentleri geri alma umudu her zaman için vardır. Kentleri sonuna kadar savunmak,

www.çizgiliforum.com

doğru değildir. Çünkü bu, gerillanın kendi etkili gücünü boş yere harcamaya yol açar.

Savaşa açık bir bölgede girilecekse, haberleşmenin zor ve ulaşım imkânlarının yetersiz, toplum hayatının kısır olduğu dağınık nüfuslu bölgeler avantaj sağladığı için öncelikle seçilecektir.

Dar dağlık bölgeler, engebeli arazi ya da dar yolların çevresindeki alanlar da -bunların hepsi de büyük birliklerin hareket edebilmesi için uygunsuz yerlerdir- örgütlenme için uygun yerler olarak tercih edilecektir.

Örgütlenmede şu durumlarda fayda hesaplanır:

Düşman arkasında kalan kitleler harekete sempati duyuyorsa.

Düşman iyi silahlanmışsa, çok sayıda cesaretli birlikleri varsa ve bu orduyla karşı karşıya kalmaktan kaçınıyorlarsa.

Düşman, ülkenin derinliklerine kadar girmişse ve her yanda ona karşı yıpratma ve engelleme tedbirleri almaya hazırlanılıyorsa.

Derinliklerinde gözden kaybolunabilinecek sık ormanlar, sazlıklar ve bataklıklar, özellikle alanın her tarafının yeşil olduğu bahar ve sonbahar arası, bu amaca uygun dönemler diye kıymetlendirilir.

Bir gerilla birliğinin eylemi aşağıdaki biçimlerde olur:

Ana güçten ayrılan hareketli bir grup hızla düşmanın gerisine sarkar, haberleşme sistemleri ve lojistik destek sağlayan her şeyi hedef alarak saldırır. Bu gruptan ayrılan daha küçük bir unsur, askeri önemi olan yerleri yakıp yıkmakla görevlendirilir. Görev bitiminde bu unsur, kendine farklı bir yön tayin ederek dönüp ana gruba katılır.

Ana güçten ayrılacak olan ve gücü bir takımla birkaç bölük arasında değişen başka bir grup, hızla ve beklenilmeyen bir biçimde mümkün olduğu kadar derinliklere dalar ve savaşı bir yerden başka başka yerlere taşırlar. Çatışmalara girmeye ihtiyaç duyulmadığı sürece bulundukları yerde gizlice kalacaklardır. Düşmanın geri hatlarında daha fazla kalamayacakları bir gün gelirse, kendilerine verilen görev biterse ya da izleri bulunmuş, ne yapmak istedikleri anlaşılmışsa, karşı tarafın tedbirleri güçlü ise geri dönerler.

Gerilla birlikleri kaynaklarına göre sınıflandırılabilir. Seçilmiş gönüllülerden kurulanlara Özel gerilla birlikleri, ana katılımın bir kısmından kurulanlara ana gerilla birlikleri, yerli halk içinden örgütleneceklere de yerli gerilla birlikleri adları verilir. Ana ve yerli gerilla birlikleri bir araya gelerek eylemde bulundukları zaman, ana gerilla birliği komutanının sorumluluğunda bulunurlar.

Gerilla birliğindekilerin seçiminde; ana örgütün üyelerinin sağlam, amaca bağlı, sabırlı, cesur ve zeki kişilerden oluşmasına özen gösterilir. Bunun yanı sıra, seçilenlerin de bu birliğe katılmayı istemeleri gerekir. Bu kişilerin gerilla eylemleri sırasında yürüttükleri bağımsız hareketlerin, eyleme uygun bir biçimde yapılıp yapılmadığını ölçmek için genellikle hiçbir

yol yoktur ve çoğu zaman bunlar, sorumlu liderin bilgisinin de ötesinde eyleme girebilirler. Bunun içindir ki, gerilla birliklerinin seçiminin ve eğitiminin temeli, "kişinin kendi görevini inanarak yürütmesi" esasına dayandırılmıştır.

Bir gerilla görev grubuna veya daha küçük bir unsura liderlik edecek komutan adaylarının tespiti ve seçimi için, daha da geniş bir bilgi ve düşünce gerekmektedir. Liderlerin, inançlı ve cesaretli bir eylem için kapasiteleri, askeri bilgileri, özellikle gerilla taktikleri üzerindeki bilgileri, zeki olmaları, değişen koşullara çabuk uyabilmeleri, bağlılıkları ve yüreklilikleri, planların yürütülebilmesi ve görevlerin tamamlanabilmesi için vazgeçilmez özelliklerdir.

Bir gerilla birliğindeki adam sayısı, görevlere göre ayarlanacaktır. Genellikle beş ya da on kişiden bin kişiye kadar değişebilir. Yine de, böyle bir birliğin gücü bir alaydan fazla olmayacaktır. Gerilla sayısının fazla olması halinde birliğinin hareketi tıkanacak, yiyecek bulmak ve gizlenmek çok zorlaşacaktır. Bu sorunlar yüzünden planlarını yürütemezler, cephane tüketimini karşılayamazlar, göreve gidişte ve dönüşte sıkıntıya düşerler.

Küçük bir kır gerilla birliğinin büyük üstünlüğü, hareketliliğinden gelmektedir. Yiyecek, çok az bir zaman ve çaba harcayarak bulunabilir, dinlenecek yer bulmak kolaydır, cephane ve ilaç stokları ise kolayca yenilenebilmektedir. Eğer işleri kötü giderse, düzenli bir şekilde geri çekilme avantajına da sahiptirler.

Gerilla birliklerinde, piyade tüfekleri, hafif makineli tüfekler, el bombalarının yanı sıra, tabanca ve

otomatik tabancalar bulunur. Ayrıca, arazi koşullarına uygun olarak, ağır makineli tüfekler, uçaksavarlar, havan topu ve küçük toplar da bulunabilir.

Bir kır veya dağ gerilla birliğinin kolay hareket edebilmesi ve atak olması en büyük özelliğidir. Bu nedenle, birliğin yükü, teçhizat ve cephane ağırlığı, hareket kolaylığı bakımından mümkün olduğu kadar az tutulur. Örgütün savaşçı olmayan kişilerinin sayısı da oldukça azdır.

Lider ve gerilla sayısının bir mangada 8'i, bir takımda 26'yı ve bir bölükte 100'ü geçmemesine dikkat edilir.

Eğer birlikteki otomatik silah sayısı çoksa adam sayısı daha da indirilebilir ve düşmanı yıpratmada, keşif ve istihbaratta en iyi sonuca ulaşabilmek için sık sık 5-6 kişiden oluşan gerilla birimleri göreve sevk edilir.

Lider dahil herkes şahsi yükünü bizzat kendisi taşır. Buna erzak, yiyecek kabı, cephanesi, silahı, soğuktan korunma giysileri dahildir. Bu kuralın yerleştirilmesine titizlik gösterilir.

Bir kır gerillası biriminde patlayıcı maddeler, ilaçlar, pusula ve bölge haritası, hafif bir radyo, kuruluşuna uygun telsizler, umulmayan ihtiyaçlar için kullanılmak üzere bir miktar para bulunur.

Gerillada, politik örgütlenme çalışmaları hayati konular olarak ele alınır. Her gerilla görev grubunun, küçük de olsa her unsurun bir politik yönetmeni, gerillaların politik eylemini yöneten ve bütün politik eğitimcilerin sorunlarıyla uğraşan bir politik eğitim bölümü bulunur.

www.çizgiliforum.com

Her gerilla birliğini, sızmalara ve ajanların eylemlerine karşı korumak, amaçtan uzaklaşan ve ideolojik bilinçten yoksun olanları cesaretlendirmek için özel bir komisyon vardır.

Gerillaların örgütten ayrılmasını önlemek için her gerilla birliğinde, on kişilik gruplar ve ayrılmaya karşı bir komite kurulmuştur. Bu iki unsur ayrılmayı önlemek için alınmış tedbirlerdir. Ayrılmayı önleme komitesi, bir başkan ile yedi veya dokuz kişiden kurulur. On kişilik gruplar ise bir başkan ve on üyeden oluşur. On kişilik grupların hepsi ayrılmayı önleme komitesine bağlı olarak çalışırlar. Bunların personeli inanmış ve tam güvenilir adamlardır.

Dengesiz unsur ve kişilerin konuşmaları kaydedilir, gizlice gözetlenir, kimlere daha yakın oldukları tespit edilir. Kötü giden eylemler, yenilen darbelerden sonra gözetleme ve takip işleri daha bir özenle yapılır. Değerlendirmeler haftalıktır. Olumsuzluğu tespit edilen şahıslara yol mu gösterilecek, politik seminer ve konferansa mı alınacak, yoksa ceza mı uygulanacak karar verilir.

Kır gerillalarının kamplar/üsler ve diğer konaklama yerlerindeki yaşamları, olabilecek en ilkel koşullardadır. Her gün politik çalışma ve gerilla savaşı sanatı eğitimlerine girmek onları yıpratır ve yorgun düşürür. Bu durum kızgınlığı ve muhalefet duygularını kolayca güçlendirir. Gerillaları eğlendirmek ve cansız yaşamı renklendirmek için gerilla birlikleri, kulüpleri ve eğlence odaları gibi kurumlar oluşturmaya çalışırlar.

Gerillalar özel görevler için farklı işler yapacak elemanları da teşkillerinin içinde bulundururlar. Yetersiz cephane stoğunun ve zayıf nişancılığın boşluklarım doldurmak için her bölükte sayısı üç ile dokuz arasında keskin nişana bulundururlar. Bunların işi yalnızca pusudan uzak mesafelere ya da özel hedeflere ateş etmektir.

Her görev veya mıntıka grubunun gözcü olarak seçilmiş, gözlem yetenekleri denenmiş iki kişilik gözcü kuryeleri vardır. Görev alanını, hedefi sürekli gözetler, her değişkeni kaydeder, farklılıkları ortaya çıkarır, plana geçirirler.

Her gerilla birliğinin sağlık eğitiminden geçmiş iki hasta bakıcısı olmasına çalışılır.

Gerillalar yürüyüş halinde iken, durumun bildirilmesi, düşmanın beklenmeyen saldırıları veya gereksiz çarpışmaların önlenmesi için, ileride, geride ve yanlarda bulunan gözcülerin de ilerisine, ana yürüyüş ve hedefe gidişin etkilenmemesi için, bir-iki kişiden oluşan uzun menzilli silahlara sahip unsurlar görevlendirir.

Mola halindelerse ve düşmanın yakınlarda olması ihtimali varsa, düşmanın bulunduğu hatlara doğru her gün bir gerilla bölüğü -en azından bir takım- gönderilir. Bu bölüğün görevi belli bir uzaklıkta, 10-15 kilometre ileride keşif yapmak ya da mahalli güçlerle birleşmek, halk arasında propaganda yapmaktır. Eğer bu bölük düşmana rastlarsa, bir yandan ona karşı direnirken, öte yandan da düşmanı karşılamaya hazırlanabilmeyi veya geri çekilmeyi, ana gruba bildirir.

Eğer karşı taraf mevzilerini sağlama almışsa veya kuvvetli bir stratejik noktayı savunuyorsa, **basan** için özel garantiler olmadıkça saldırıya geçmezler.

Gerilla savaşında kaybedilen insanlan ve cephaneyi yenilemek zor olduğundan, yüzde yüz kazanmaya inanmadan çatışmaya girmezler. Çok sayıda adamdan ve cephaneden olurlarsa, bu onlar için bozgun sayılır.

Gerilla düşmanın durumunu kesin bir şekilde bilmiyorsa savaşmaz. Çünkü karşı taraf saldırıyorsa ya güçlü olduğundan ya da bir plana göre davrandığından hücum etmektedir ki, onun tuzağına yakalanma hatasına düşmek istemez.

Gayri nizami savaşı başlatanlar, modern savaşta zafer veya yenilgiyi sadece ordulara bağlamazlar. O nedenle gerilla savaşını ve direnişleri halk kitlelerinin gücüne dayandırırlar. Çünkü başarının garantisi yalnız bu yolda görünür. Kitlelerin desteği ulaştırma, yaralıların bakılması, istihbarat, düşmanın yerinin bulunması gibi konularda büyük avantajlar sağlar. Eğer işler ters gider ve yenilgiye uğrarlarsa, kaçmak ve saklanacak yer bulmak da mümkün olur. Bunun için kitlelerin işbirliği yapmadığı hiçbir yerde çarpışmazlar.

Gerillalar sarıldığı veya ablukaya alındığı zaman kendi iç haberleşmesini de keserek, gecenin karanlığı ya da şafağın ilk ışıklarıyla gözlerine kestirdikleri zayıf bir noktadan baskın şeklinde saldırı ile çemberin dışına çıkmaya çalışacaklardır.

Beklenmedik yerlerden ortaya çıkmak, karşı taraf güçlü durumdaysa daireler çizme metoduyla uzaklaşmak, bütün araziye yayılarak gözlere ve kulaklara işkence etmek, ya da her yandan gece gündüz, gelişigüzel ateş ederek, moral bozup panik yaratmak, sonra da beklenmedik bir sırada bütün güçleriyle saldırıya geçmek, kır gerillalarının klasikleri arasındadır.

Kır gerillasının felsefesi şudur: Bir ordu ne kadar dayanıklı olursa olsun, kafasına ve vücuduna büyük etkiler yapıldığında, gevşemeye, yorulmaya ve yıpranmaya başlar. Bu iş uzun sürecektir, biz düşmanın ruhu gevşeyinceye ve vücudu yoruluncaya kadar sabırla mücadeleyi sürdüreceğiz."

Bir gerilla birliğinin eyleminin hedefi, düşmanın moraline en güçlü darbeleri indirmek, geri hatlarda karışıklık ve çaresizlik yaratmak, ana gücünü yanlara ve gerilere sürmek, çalışmalarını durdurmak ve ağırlaştırmak, son olarak da savaşma gücünü yok etmektir. Böylece düşman birlikleri birer birer ezilecek ve öyle bir duruma düşürülecektir ki, ne ileri gidebilecek ne geri çekilebilecektir. Hızlı ve aldatıcı manevralar bile işine yaramayacaktır.

İlk kural, gizlice ve dikkatle hazırlanmak, hızla ve birdenbire saldırmaktır. Sert rüzgâr, bardaktan boşalırcasma yağan yağmur, sis, gece karanlığı ve gücü tükenmiş bir düşmana saldırmayı kolaylaştıran koşullar, gerilla saldırıları için uygun bir ortam yaratırlar.

Bir gerilla birliğinin işlemi tamamen saldın ve hücum temeline dayandırılır. Böyle bir teşkil, adam

www.çizgiliforum.com

sayısı az da olsa, çok da olsa, beklenmedik bir yerde ortaya çıkıp düşmanın hazırlığındaki eksiklik ve açıklıklardan faydalanacaktır. Ama durumun uygun olmadığım gösteren belirtiler varsa ya da kazanmak belli değilse, geri çekilerek kayıp verilmesini önlemek yerinde olacaktır. Eğer gerillaların planladığı saldırı olumlu bir sonuca varmazsa ve karşı taraf karşı saldırıya geçerse, gerilla birliği hemen geri çekilecektir. Savunma hareketine yalnız düşman peşlerinde olduğu ve saldırıdan kurtulamayacakları zaman girilişir ve sonra geri çekilinir.

Bir gerilla birliğinin yabana atılmaz gücü, yalnızca adamlarının sayısına değil, aym zamanda, düşmanın moralini sarsmak ve içinde sonsuz korku yaratmak için ani saldırılarda bulunmasına, pusu kurmasına, "doğuda gürültü çıkar, batıdan saldır" ilkesine uymasına, gelişi güzel gösteriler yapmasına, kendi gücü hakkında söylentiler yaymasına da dayanır. Bunların yanı sıra, "Düşman ilerlerse, biz çekiliriz; düşman çekilirse, biz ilerleriz; düşman durursa, yıpratırız" şeklinde med-cezir ilkesi ile kamufle edilmiş saldırılara da önem verir.

Dağ ve kır gerillan, ani saldırılar, pusu, kırsal bölgeyi boşaltarak güçlü bir savunma hazırlamak gibi taktikler uygulayarak, bir yere takılıp kalan çarpışmaları ve cephe çatışmalarım önlemek için elinden geleni yapar. Yerli gerilla birlikleri, düzenli bir askeri eğitimden geçmeden klasik ve uzayan bir çatışmaya sokulmaz. Bu nedenle, yeni kurulmuş yerli gerilla birlikleri, başlangıçta yalnızca ana ve özel gerilla birliklerine yardıma olarak kullanılırlar. Belli bir süre

sonra onlar da bağımsız hareket etmeye başlayabilirler.

Önce düşmanın ana gücünün yardıma yetişmesi için en çok zorluk çekeceği bölgelere saldırılır, daha sonra da kendi ana gücünü başka bir yere, özellikle de düşmanın yalmz basma kalmış zayıf güçleri ile yürüyüş halindeki birliklerine yollamr.

Açık arazide gizlenmek zor olduğu için eyleme elverişli değildir. Doğru yerler dağlık, engebeli ve gizlenmesi kolay bölgelerdir.

Gerillalar harekâtta bulunduğu bölgeyi çok iyi bilir. Eğer gerillalar arasında eylem arazisini çok iyi bilmeyenler varsa, onların da araziye tam olarak intibakları sağlanıncaya kadar, eylemden mümkün oldukça uzak dururlar. Bir gerilla grubu vadiler, ormanlar, dar patikalar gibi azami gizlilik imkânı veren yerlerden geçerek hasmının bulunduğu mevkilere iyice yaklaşır ve düşmanının kendisini emniyette sandığı, tedbirlerinin zayıf olduğu durumları değerlendirir. Gerilla, daha sonra bir kedinin avının üzerine atılan çevikliği ile hasmına darbeyi indirip hiçbir iz bırakmadan gözden kaybolur. Böylece düşman ilerlese de, geri çekilse de, saldırsa da, savunmaya geçse de, ne yaparsa yapsın, hiçbir şekilde kendini güvende hissetmeyecektir.

Bir gerilla birliği, kendi eylem bölgesine düşmanın küçük birliklerinin girmesini ve ana gücünün bu bölgede gizlenmesini önlemek için bildiği bütün metotları kullanır. Gerekli olduğu zaman, kendi bölgesi dışında bulunan düşmanın askeri gücünü, tertibini ve planlarım da öğrenmeye çalışır.

Kır gerillası, mevsimlerle kendi gücü, hasmın gücü, savaşta kullanılan silahlar arasında bir ilişki kurar ve düşmanın geri örgütlenmesini yakından izler. Bir mevsimin uygun olup olmaması, arazinin durumuna bağlı olmakla birlikte yaz, ilkbahar ve sonbahar mevsimleri daha uygunluk sağlar.

Bir gerilla teşkilinin eylem karakteristliği tümüyle düşmanı şaşırtmaya dayanır. Bu nedenle her türlü sırrı gizlemek için aşağıdaki ayrıntılı bütün tedbirleri alır.

Birliğin lideri, astlarına görevlerini ve yapılacak işin planını eyleme başlamak üzereyken veya hareket halindeyken anlatır. Bazen planı safha safha anlatır ki, diğerleri her safhayı ancak zamanı gelince öğrenebilsinler.

En iyi emir verme şekli sözlü talimatlardır. Askeri sırların dışarı sızmasını önlemek için yazılı emirler mümkün olduğu kadar az tutulur.

Planlar ve eylemler, kılavuzlar ve yerli halkla tartışılmaz. Hele bir yere saldırılmak üzereyken bu tip konuşmalar tamamen yasaklanır.

Kamp yapılacağı, konmaya geçileceği ya da düşmanın ulaşım yollarını kesmek için geri hatlardaki önemli yollarda pusu kurulacağı zaman, bu mevkilere daha önceden yürekli ve güvenilir gözcüler gönderilir.

Gerilla ilerlediği sürece, ortacılar ve geri hatlar bütün iz ve işaretleri yok etmek ve kaybetmekten sorumludur. Düşman hangi yöne ilerlediklerini anlamasın diye farklı, kavisli kıvrımlar yaratacak yürüyüş usulleri kullanılır.

Gerilla birliklerinin asıl isimlerinin kullanılması kesinlikle yasaktır. Şifreli isimler kullanılır. Gerçek isimleri ise, genellikle liderinin veya harekât yapmaktan sorumlu olduğu coğrafi bölgenin adını taşır.

Tüm belgeler, elde bulundurulmalarına gereksinim duyulduğu durumlar dışında, okunduktan sonra hemen yakılır.

Asıl planlar konusunda düşmanı aldatmak için örtülü, sahte, göstermelik bilgiler halkı kullanarak açık propaganda halinde ortaya yayılır. Gerillalar, kendilerine sempati duyan köylüler ve güvenilir kişilerle sürekli irtibat halinde bulunarak uygun ortam ve havayı koklarlar.

Bir gerilla birliğinin başarı ve zafere ulaşması için gerekli koşullarından biri, lider, subay ve militanlarının son derece kararlı ve cesaretli olmalarıdır. Bunlar aynı zamanda eylem ruhuyla dolmalı, tamamen tetikte ve görevlerini başarmaya kararlı olmalıdırlar. Bunlarla birlikte, vücutça sağlam, sonsuz zorluklara dayanabilmek' ve iyi silah kullanabilmelidir.

Bir gerilla birliği zor zamanlarda inancını yitirmemeli, güç koşullarla karşılaştığı zaman yaptığı işi bırakmamalı, kesin zafere, davanın başarılacağına duyduğu güven ve düşmana karşı olan nefreti, bütün engellere rağmen ilerleme gücünü daha da artırmalıdır.

www.çizgiliforum.com

Küçük bir gerilla birimi adam sayısının az olması nedeniyle aldığı görevi yürütemiyorsa, görevi yerine getirebilmesi için, belli bir süre diğer birkaç gerilla birimiyle birleşebilir.

Gerilla işlem veya eylemleri en iyi gece karanlığında yürütülebilir.

Bir gerilla grubu, bir saldırıdan önce tümüyle toplandıktan, gözcü ve habercilerle ilgili hususlarla da plan tamamlandıktan sonra; bir yerleşim bölgesine baskına hazırlanıyorsa, gerilla komutanı aşağıdaki noktalar üzerinde tam bilgilere sahip olmak ister:

Bu yerleşme bölgesini koruyan askeri kuvvetlerin gücü nedir? Araziye nasıl dağılmışlardır? Nasıl silahlanmışlardır? Çevreyi kontrol için kaç gözcü ve devriye çıkartmışlardır?

Yakında başka bir düşman var mıdır? Varsa, aradaki uzaklık ne kadardır? Kendini savunan güçler yardımına gelebilir mi? Yardımın nasıl yapılacağı kestirilebilir mi? Hangi yönden gelebilir?

Gerillanın ve düşmamn izleyebileceği hangi yollar vardır? Baskın yapmaya karar verilen yerin çevresinde gizli yollar bulunuyor mu? Hedefe gitmek için hangi yol seçilecek? Bu konular yalnız yapılacak baskınla ilgili olmayıp, baskından sonra geri çekilirken de gözönüne alınmak zorunda olunan şeylerdir.

Baskının yapılacağı zamamn seçilmesine gelince; bunun için en uygun zaman gecedir, çünkü gece karanlığında baskın başarılı olmasa bile düşmanı paniğe uğratır. Diğer yandan gece baskınları, ancak arazi

çok iyi biliniyor, karşı tarafın düzeni iyi anlaşılmış ve son derece iyi kılavuzlar varsa yapılabilir. Durum böyle değilse baskınlar gece yerine şafakta yapılacaktır.

Bir yerleşim bölgesinin halkı düşmana yardım eder mi, etmez mi? Halkın düşmana yardım ederek kendi başına iş açması nasıl önlenmelidir?

Yapılacak baskının metodunu yalnız lider ve görev grubu komutanları değil, bütün bağımsız görev gruplarında yer alan gerillaların hepsinin çok iyi anlamış olması lazımdır. Bu bilgiler sözlü açıklamalarla olacaktır, aksi halde bir yanlışlıkla çevreye kaçmaması için, mecbur kalmadıkça kağıda dökülmez.

Her kademedeki gerilla komutanları kendilerinin davaya olan kararlılıklarını göstermek ve saldırının mutlaka başarıyla sonuçlandırmasıyla ilgili olarak, çarpışmalar sırasında öldükleri veya yaralanarak bir şey yapamaz hale geldiklerinde-durum ters yönde gelişmesin diye- yerlerine geçecek olan kişileri yola çıkmadan önce seçer ve gruba bildirirler.

Gerilla birliğinin hareketini gizlemek ve eylemin karşı taraftan öğrenilmesini önlemek için elden gelen bütün yollara başvurulur. Bu nedenle de, ana yollardan uzaklaşılır, köylere girilmez, gözlerden ırak, hatta yolu bile olmayan yerler seçilir, dar ve kıvrımlı yollardan ilerlenir. Aşırı yorgunluğun önüne geçmek için de hem çok kötü, hem de çok uzun yollardan da kaçınılır.

İlerlerken aynı yol üzerinde uzun süre gidilmez, çünkü bu, düşmanın izleri bulmasını kolaylaştırır.

Uzun bir yol gidilecek olsa bile gece yola çıkmak, hareketlerin gizli tutulması bakımından tercih edilecektir.

Keşif için gönderilen adamların sayısı, ilerlerken, gizlenebilmek amacıyla, mümkün olduğunca az tutulur. Kılavuzlar çok iyi olursa, yol boyunca birkaç gözcü çıkartmak yeterli olacaktır.

Eğer çevrede gerillaları gözetleyecek düşman ajanları olup olmadığı kesin değilse, yapılacak en iyi şey, gücü ayrı yönlerden ilerleyen daha küçük parçalara bölmek ve daha sonra da bu parçaları gizlice seçilen bir yerde birleştirmek yoluna gitmektir.

Bir gerilla birliği hareket halindeyken düşmanla her an karşılaşmaya hazır durumdadır. Komutanı derhal durumu görmek ve hızla karar verebilmek için gözcülerin hemen arkasında yürür.

Geçiş sırasında ileri çıkartılan gözcülerin dışında kalan gerilla birliği personeli, yürüyüş anında kazara mermi atılmasını önlemek için tüfeklerini doldurmazlar.

Bir gerilla grubu baskın yaparken bölümlerinin hareketleri şöyle olacaktır:

Esas gücü düşmanın camnı en çok yakacak noktaya; hızlı, ani ve kararlı bir saldırıya geçer. Bu, gök-gürültüsü, şimşek ve yıldırım ile sağanak yağmurun birden tepede beliren bulut tarafından başlatılmasına benzer. Gücün bir diğer parçası da, karşı tarafın karar verme yeteneğini azaltmak ve esas saldırı gücüne yüklenmesinin önüne geçmek için, yanlardan ve gerilerden hücuma geçer.

Birçok başka noktalardan düşmanın gözünü ve kulağını yanıltmak, kuvvetlerinin dikkatini dağıtmak maksadıyla, yapmacık baskınlar ve çevreye dağılmış gerillalarla saldırısız gösteriler yapılacaktır.

Düşmanın çekileceği yön ortaya çıktığında önünü kesecek bir unsur görevlendirilir. Silah, cephane ve diğer lojistik malzemelerin ele geçirilmesi planlanmışsa, bunları elde edecek küçük bir grup, uygun zamanda hareket eder.

Eğer gerilla grubu sayıca güçlüyse birkaç bölüme ayrılacak, düşmanın geri çekilmesini engellemek, tamamen yok etmek veya bir kısmını esir almak için saldırıyı birkaç yönden güçlü bir şekilde yürütecektir. Fakat böyle bir harekât sırasında gerilla kademeleri ile karşı taraf birliklerinin birbirlerine karıştırılması büyük olasılık olduğundan, tehlikeli bir karmaşaya yol açmamak için mesafelerin çok iyi düşünülmesi, eyleme geçmeden önce işaretler üzerinde çok iyi anlaşmalar yapılmış olması gerekmektedir.

Eğer yapılan baskınlar sırasında belli bir yönden takviye gelmesinden korkuluyor ise, bu kuvvetlerin ilerlemesini önlemek için, gelecekleri yola baskından önce tehlikeyi hızla bildirmek ve gelenleri geciktirmek için, küçük bir kuvvet gönderilir. Bir baskın sırasında, hücumun yoğun olacağı noktanın seçimi ve kuvvetlerin bölgeye dağılımı, (genellikle gücün üçte ikisi saldırının ana hedefine, üçte biri de diğer noktalara yöneltilir), düşman kuvvetlerinin yayılmasını ve yardım almasını kesinlikle önleyecek ve bunları birer birer ezecek biçimde olmalıdır.

www.çizgiliforum.com

Görev grupları hücumun yapılacağı yere çok yaklaştığında, güçlerini daha küçük parçalara böler ve bundan sonra ayrı, fakat birbiri ile koordineli olarak çarpışırlar. Parçalara bölünme saldırının yapılacağı noktaya gelince yapılır. Aksi halde yolu kaybetme, erken parçalanma, karşı tarafın baskım halinde küçük bir unsurun tek basma kalması gibi tehlikelerle karşılaşılabilir. Ayrıca çeşitli bağımsız kollar ve gruplar arazide birbirinden ne kadar çok aynlırsa, bunların aynı anda, hep birlikte saldırıya geçmeleri de o kadar zorlaşacaktır.

Baskında başarı, genellikle karşı taraf hazırlıksız, gevşek, rutin hareketlerle dikkatten uzak bir haldeyken veya korkunun baskın olduğu, telaş içindeyken saldırıldığmda elde edilir. Eğer saldırı hiç beklenilmeyen zaman ve saatte yapılırsa, hücumdan umulan sonuç kesin olarak elde edilecektir. Saldırı öncesi şu veya bu nedenle düşman hatlarından silah sesleri gelirse, sağa sola gelişigüzel mermiler düşse bile bunlara ateş ederek karşılık verilmez.

Baskından sonra hızla geri çekilme başlayacaktır. Önce, çekilme yapılacak yönün tam tersine bir iki kilometre ilerlenecek, sonra birden esas yöne dönülerek, karşı taraf yanıltılacaktır.

Şayet baskın bozguna uğrarsa, hızla daha önce kararlaştırılan toplanma yerine çekilinecektir. Normal toplanma noktası bir gece önce konaklanan yerdir. Çekilmeyi uzun menzilli silahlara sahip keskin nişancılar, artçı olarak perdelemeye çalışacaklardır.

Gerilla savaşında casusluğun çalışma alanı yalnız düşman durumuyla sınırlı değil, araziyle de ilgilidir.

Gelen ve alman raporlarda bütün ayrıntıların olması istenir. Durumla ilgili raporlar zaman kaybetmeden üst yönetimler ile komşu bölgelere gönderilir. Raporlarda gelişigüzellik ve düzensizlik cezalandırılmayı getirir.

Ajan raporlarındaki en can alıcı noktaların başında, halkm gerillaya ve düşmana karşı duygu ve düşüncelerinin ne olduğu gelir. Buna çok dikkat edilir. Halk etkin bir şekilde gerillaya yardım ediyor mu? Ediyorsa yüzdesi nedir? Halkm olumlu tutumu nasıl eyleme geçirilebilir?

Bir gerilla birliği her zaman, casusluk işini yürütmek için yürekli ve zeki kişileri görevlenmeye ve bölgedeki halk kitleleri ile iyice kaynaşmaya çalışacaktır. Stratejik bakımdan önemli yerlerde, halktan güvenilir kişiler ya da halk arasından gerilla birliğine sempati duyan kişiler ajan olarak kullanılabilir. Karşı tarafın öldürdüğü birinin ailesi veya başka akrabaları ile düşmandan nefret edenler arasından bu kişileri seçebilir. Bunlara diğerlerine oranla iyi bir ücret de vererek, bir casusluk ağı ile bu ağın nöbet sistemini meydana getirebilir.

Düşmanın birlik sayısı, taktik kabiliyeti ve donatımı ile araziyle ilgili casusluk konulan:

Düşmanm nerede, kaç tane piyade, top, tank ve diğer tip birliği var? Uçağı, helikopteri, tankı, zırhlı araçlan nerelerde, miktarları ne?

Kent, köy ve kırsalın hangi kesimlerinde ne gibi savunma hazırlıklan yapmıştır? Savunma güçlerinin tipi ve tepki durumlan nedir?

Kamp, üs, konaklama, karakollar ve askeri depoları nerelerdedir?

Düşmanın yedek ve diğer bölgelerden alacağı destek kuvvetlerinin durumları nedir? Halihazır yerleri nerelerdir?

Düşman komutan ve askerlerinin morali nasıl? Dövüşmeye hazırlar mı, yoksa değiller mi? Halkla ilişkileri nasıl?

Düşman birliklerinin donatım ve levazım durumları nedir?

Bölge içindeki önemli yollar kadar, bu yolların yönleri, genişlikleri, yüzey tipleri, çamurlu olup olmadıkları, üzerlerinden ne çeşit bir kuvvetin geçmesine müsaade ettikleri?

Çevrede orman var mı? Varsa ağaçların cinsleri ve ormanın kapladığı alan ne kadardır?

Bölgedeki dağ, vadi, kanyonlarda mağara, kavuk, in ve dehlizler var mı? Sayıları, uzunlukları, giriş ve çıkışlarının sayısı, her birinde kaç kişinin barınıp yaşayabileceği?

Irmakların genişlikleri ve derinlikleri, akış hızları, kıyılardaki toprağın cinsi, karşıdan karşıya geçişlerin nasıl yapıldığı, köprülerin taşıma kapasiteleri.

Bölgede bataklık var mı? Varsa nerede? Kapladığı alan ne kadar? Bu bataklıklar geçilebilir mi? Geçilebilirse hangi tip bir birlik geçebilir?

Dağ veya kır gerillalarının alışılmış tek taktiği pusudur. Pusu, başarılı sonuçlar elde etmek için pratik bir yöntem ve taktik olmasının yanında son derece de kolaydır. Saklanılan yerden birden çıkarak geçmekte olan düşmana ani bir darbe vurulursa bunun adı "pusu"dur.

Gerilla iki tip pusu kurar.

Düşmanı üzerine, kendine çekerek pusuya düşürmek: Bu tip pusu, deyim uygunsa, gerilla grubunun yere uzanarak ve kollarını iki yana açarak düşmanı iyice sokulmaya ayarttığı zaman olur. Önce, ana gücüyle yolun iki yanında veya bir yanındaki gizlenme yerinde pusuya yatar ve küçük bir kuvvetle hasma saldırır. Bu küçük unsur, sanki bozguna uğramış gibi yapıp düşmanı gerilla hatlarının derinliklerine doğru çeker. Sonra da gerilla ana kuvveti bir veya iki kanattan hızla çıkıp hasmına baskın yapar.

Bekleme pusuları: Bunlar da düşmanı kendine çekerek yapılan pusulara çok benzer ama burada küçük bir kuvvetin yapmacık bir yenilgiye uğraması şartı yoktur. Bunun yerine, belli bir yükseklikte düşmanın hareketlerini gözlemek için belli bir gözetleme yeri seçilir ve düşmanın ana gücü uygun bölge ve noktaya ulaştığı zaman hızla ortaya çıkar ve baskın yaşarlar.

Pusular ana birliklerinden ayrı düşmüş düşman askerleri, haberciler, bütün hareketli birlikler, lojistik konvoylar, ulaştırma kolları, trenler dahil her çeşit hedefler için kurulabilir.

www.çizgiliforum.com

Hangi tip birliğe pusu kurulursa kurulsun, temel düşünce, silahlarım zor kullanacakları ve bütün güçlerini ortaya koymalarının kolay olmayacağı bir yer seçilecektir.

Lojistik konvoylar ve ulaştırma kollarına ya orman içinde ya da kırsal bölgede pusu atılır.

En kıymetli pusular, küçük düşman gruplarına veya bütün hareketli birlikler ile motorize ulaştırma kollarına kurulan pusulardır. Bunlara pusu kurulması için, ilk önce planlarım, ilerleyecekleri yönü ve geçiş sürelerini bilmek gerekecektir. Bu hizmet, ajanlar ve o birlikteki boşboğazlar tarafından gerillalara yapılacaktır.-Sonra, pusu kurularak yerin ayrıntıları düşünülecek ve pusudan sonra bölgeden hızla ayrılmak için kullanılacak yol, iz ve patikalar üzerinde çalışılacaktır. Pusunun kurulacağı kesim ve noktalarda şu özellikler aranacaktır:

Düşmanın bizi görmesini önlemek ve gerillanın hasmım gözetlemesini sağlayacak iyi bir sığınak yeri olmalıdır.

En yüksek ateş gücünü kullanmaya elverişli şartlan taşımalıdır.

Bir sıçrayışta pusudan fırlayıp düşmanı ensesinden yakalayabilmeyi sağlamalıdır. Bunun için, pusuya yatılan yer ile düşman arasmda sık bir orman, su dolu bir çöküntü, dar bir yol veya başka bir doğal engel bulunmalıdır.

Baskın yapacak bir gerilla birliği, gücü yeterli ise, bir hamlede düşmana erişmek istiyorsa, pusuyu yola yakın bir yerde kurar. Ama düşman güçlüyse, plan da

onu yıpratmak ve şaşkınlık yaratmayı amaçlıyorsa, yoldan biraz uzakça bir mevkiye yerleşilecektir.

Pusuda sessizlik esastır. Konuşmak, gece de olsa pusu yerinde dolaşmak, kabul edilebilir hareketler değildir. Uzun süre pusuda kalmak da planı açığa çıkarabilir. Üstelik bekleyen adamları gevşetir ve dikkatlerini dağıtır. Mekanizmanın iyi kurulması şarttır.

Gerillalar, köylere ve köy dışındaki baskınlarda, lojistik konvoylar ve ulaştırma kollarına kurulacak pusularda, yer üstü yapılarının tahribinde, farklı saldırı metotları ve tahrip usulleri kullanarak, her defasında şaşkınlık yaratacak farklılıklar göstereceklerdir.

Gerilla grupları, kampları, üsleri ve konaklama yerleriyle ilgili sürekli gizlilik ve kamuflaj ile mutlak güvenlik koşulları ararlar.

Sorun yalnız dinlenmeleri ve yeniden düzenlenmeleri değildir. Cephane ve yiyeceklerini saklamak, meteorolojik şartlardan korumak, yaralı ve hasta gerillalara bakmak, bunları barındırmak için bir yer gerekmektedir. Bu yer savaş sırasmda da bir destek noktası olacaktır. Düşman kendilerine saldırır saldırmaz veya peşlerine düşer düşmez buraya çekilirler; yeniden eyleme geçmek için gizlenerek burada beklerler.

Aranan yerler, ormanlann derinliklerinde, bataklıkların yakmlanndaki saz damlı kulübelerde, yeraltı mağaralarında, ıssız çiftliklerde, dağlarm yamaçlannda ya da küçük ve kapalı köylüklerde daha kolaylıkta bulunabilir. Küçük bir gerilla birliği, kendisine duyulan sempatiden ötürü, sürekli bir gizleme yeri bulmakta sıkıntı çekmez.

Seçilen gizlenme yeri kesinlikle gizli tutulur. En yakın akrabalar bile bu konuda hiçbir şey bilmezler. Gizlenme yerinin açığa çıktığı anlaşılırsa derhal terk edilir, düşmanın gelmesi, saldırması bile beklenemez.

Gizlenme yerindeki depolar farklı birçok noktada açılır ve yerlerini sadece birkaç kişi bilir. Hareket halinde uzun süre köyler arasında kalan gerilla birlikleri, güvenlik açısından her gece başka bir köyde kalır. Yer değiştirme mutlaka hava kararıktan sonra yapılır.

Halk arasmda gerillaları destekleyen ne kadar çok kişi olursa, bir gerilla birliğinin gizlenme yeri bulması da o kadar kolaylaşır. Çünkü, böylece halk arasında bir haberleşme ağı kurulacak, her bir gerilla grubu üyesi de evlerden birinde saklanabilecektir.

Eğer bir gerilla birliği tetikte ise, istihbarat ağı olağanüstü bir verimlilikte örgütlenmişse ve bölge halkı düşmanın bütün hareketlerini düzenli bir biçimde bildirecek kadar sempati duyuyorsa, gerillaya ani baskınlar yapmak son derece zordur. Diğer yandan koşullar ne olursa olsun, gerilla bunlar benim lehime diyerek dikkatli davranmaktan vazgeçmez.

Bunun tersi de mümkündür. Halk gerillaya kızgındır, ondan nefret eder. Bu hal gerilla için en sıkıntılı durumdur. Her an baskına uğrama ihtimali vardır. O takdirde de gerilla grupları özel ön tedbirler almaya kalkışacaklar, bunun için yıldırma metotları kullanarak, halkı ikaz etmek, karşı tarafa yardımdan alıkoymak için çabalayacaklardır.

Gerilla eğitiminin iki temel alanı vardır. Bunlar politik ve askeri eğitimdir. Birinin diğerinden üstünlüğü yoktur. Gerillanın varoluş amacı olan hareket edildiği takdirde de politik eğitimin öncelik aldığı ortadadır. En üst bakışla bir değerlendirme yapıldığında görülecektir ki, politik hedef ve gaye yoksa, zaten gerilla örgütleri de yoktur.

Politik eğitim, gerilla birliğinin her üyesinin savaşma gücünü artırmak ve daha yüksek seviyeye getirmek için verilmektedir. Bir gerilla birliğinin savaş yeteneği yalnız askerlik sanatıyla belirlenemez. Politik bilincin, politik etkinliğin, halk kitleleri üzerinde etkili olarak onlardan destek alması, yapılan eylemlerin politik amacını onlara anlatabilmenin rolü, askeri eylemlerden daha da önemlidir. Gerillaların askeri ve diğer planlarının hepsi bu politik sonuca yardımcı vasıtalardan ibarettir.

Politik eğitim çalışmaları; politik eylemin ana unsurları üzerinde tartışmalar, çeşitli metotlar, yürütülme esasları, politik eylem çeşitleri, savaştan önce, savaş sırasında ve savaş başladıktan sonra, tüm unsurlarıyla psikolojik savaş ilkelerine de uyularak, kesintisiz devam eder.

Gerillanın askeri eğitiminin bütün yönleri düşman ordusuyla ilgilidir. Amacı, askerliğin her dalında düşmanmkinden daha üstün bir ustalığa ulaşmaktır. Özel dikkat isteyen konular; dağılma, toplanma, nişancılık, manevralar, istihkâm çalışmaları, dağ ve ormanlarda muharebe, gece çatışmaları, mayınlar ve patlayıcılar, silahlarda nişancılık, baskın ve pusu

www.çizgiliforum.com

teknikleri, casusluk, sabotajlar, kundaklama ve suikastler, güvenlik tedbirleri, keşif ve bağlantı kurma olarak özetlenebilir.

Teorik eğitim hemen hemen hiç yok gibidir. Çalışmalar doğrudan uygulama ve pratiğe dönük, kalıpları kabul etmeyen, daha önceki eylemlerde çıkarılan ders ve tecrübelere dayanır. Kalıplara bağlı eğitimin, askeri disiplini sağladığı yönündeki görüşü tamamen yanlış kabul ederek, yok edilmesi istenir. Herkesi eleştiri yapacak cesarette ve bunun mutlaka lazım olduğu konusunda yetiştirmeye gayret eder. Her eylem, durum ve olay sonrasında da doğrular, yanlışlar, eksikler, zayıf yanlar, verilen emirler dahil, faaliyete katılanlar tarafmdan sıra ile eleştirilerek, geleceğe ait ders çıkarılmaya çalışılır.

ON YEDINCI BÖLÜM

Şehir Gerillası Anatomisi...

Şeytan Adamlar, Hayalet Düşman

Yeryüzündeki bir coğrafi alanda, bir ülkede, savaş veya savaş tehditi, siyasi ve ağır ekonomik baskı, bağımsızlığın tehlikeye düşmesi veya mevcut rejim ile düzeni belirleyen egemen yapıların buhran ve siyasal huzursuzluk yaratması; şehir ve kır gerillası ile psikolojik savaşın başlamasına neden olur.

Şehirlerdeki gerilla savaşı veya psikolojik savaş, şehir gerillalarına bağlıdır. Şehir gerillası yasa dışı metotlarla savaş veren bir kişidir. Kendisini siyasi devrim ve direnişçi, ateşli bir vatansever, ülkesi ve inançları uğruna savaşçı, halkının ve özgürlüğün dostu olarak tanımlar.

Şehir gerillalarının kavga alanı büyük kentlerdir. Buralarda aynı zamanda kanunsuz kişiler ve soyguncular, çıkar örgütleri de faaliyet gösterir. Çoğu kez bu

zorbalar tarafından yapılan saldırı ve çıkar amaçlı soygunlar şehir gerillalarına mal edilir.

Şehir gerillaları, bu görünen ve görünmeyen haydutlara karşıdır ve öfkelidir. Çünkü haydutlar kişisel çıkar amaçladıklarından ayrım yapmaksızın, istisnasız herkese saldırırlar. Şehir gerillalarının ise politik bir amacı vardır ve sadece güdümlü yönetime, büyük kapitalistlere ve tüm emperyalistler ile onların işbirlikçilerine saldırır. Hedefi her türlü baskı gücünü sarsmak, gözden düşürmek, tedirgin etmek, mülklerine saldırarak onları tahrip etmektir.

Şehir gerillalarının belli bir politik anlayışa sahip olması zorunluluğu, onlara bu anlayışı kazandıracak, yayınlanmış, konuya ilişkin belli başlı eserleri okumalarını gerektirir.

Şehir gerillasının özelliği, cesareti ve kararlı tabiatıdır. İyi bir taktisyen, mükemmel bir nişancı olmak zorundadır. Silah, cephane ve donanım yönünden yeterince güçlü olamama zayıflığım, zekâsıyla dengeleyebilmelidir.

Düşman kabul ettiği kuvvetlerin modern silahları, hava ve kara ulaşım araçları vardır ve bunlar serbestçe, her yere girip çıkabilirler. Şehir gerillalarının emrinde bu kaynaklar yoktur ve varlığmı gizli kapaklı sürdürmek zorundadır. Bu nedenle birkaç sahte kimlik kullanmak, şehir gerillalarının doğal yöntemlerinden biridir.

Buna karşılık şehir gerillalarının karşı tarafa nazaran kesin bir avantajı vardır. Bu, yaptığı işin halk adına, onun davası uğruna yürütüldüğüdür. Şayet

halk, yapılan faaliyetlere gönül vermez, en azından bir bölümünü desteklemez ise, şehir gerillasının değil eylemi, değil varlığı; adından bile söz edilemez.

Silah ve her türlü imkânlar bakımından düşmanından zayıf olan şehir gerillaları, moral açısından inkâr edilemez bir üstünlüğe sahiptir.

Şehir gerillasını ayakta tutan, bu moral üstünlüğüdür. Bu sayede hücum edebilir ve hayatta kalarak görevlerini yerine getirebilir.

Şehir gerillası, hayal gücü ve yaratıcılığını zorlayarak bütün güçlüklerin üstesinden gelmelidir. Bu niteliklere sahip olmadan görevlerini yürütmesine imkân yoktur.

Şehir gerillası inisiyatif sahibi, hareketli, çok yönlü olduğu kadar da esnek ve her şarta uyabilme yeteneğinde olmalıdır. Özellikle inisiyatif, temel niteliktir. Çünkü her şeyi önceden tahmin etmek mümkün değildir ve gerilla hiçbir zaman şaşırıp kalmamalı ya da emir gelmesini beklememelidir. Ortaya çıkan her sorun karşısında derhal harekete geçmeli, en uygun çözüm yolunu bulmalı ve hiçbir zaman vazgeçmemelidir. Hatadan kaçma endişesiyle hiçbir şey yapmama yerine, hareket etmek ve yanlışa düşmek daha iyidir. İnisiyatifsiz şehir gerilla savaşı olamaz.

Şehir gerillasının diğer önemli nitelikleri şunlardır:

İyi bir yürüyüşçü olmak; yorgunluğa, açlığa, yağmur, kar ve sıcağa dayanıklılık; gizlenmeyi bilmek ve ihtiyatlı olmak; kimliğini gizleyebilmek; tehlikeler karşısında korkusuna hâkim olmak; gece, gündüz

www.çizgiliforum.com

temkinli olmak; acelecilikten kaçınmak; son derece sabırlı olmak; en kötü şartlar altında bile sükûnet ve soğukkanlılığım kaybetmemek, geride en küçük bir iz bırakmamak; hiçbir koşulda cesaretini kaybetmemek.

Şehir savaşının yenilmez gibi görünen zorluklan karşısmda, mücadeleye atılanlann bazılan yılgınlığa düşebilir, kavgayı terk edebilir, işi bırakabilir.

Şehir gerillası, ne ticari bir firmada iş adamı, ne de bir tiyatro eserindeki karakterlerden biridir. Şehir gerilla savaşı ve direniş öncülüğü, tıpkı kır gerillası gibi, gerillanın kendiliğinden baş koyduğu bir eylemdir. Gerilla olmak için gerekli temel niteliklerden açıkça yoksun bulunan kişinin, güçlüklere karşı koyamayacağının ya da bekleyecek sabrı kalmadığının farkına varıldığı an, günün birinde ideallerine ihanet etmektense hemen kavgadan çekilmesi yeğdir.

Şehir gerillaları halk arasında yaşamasını bilmeli, şehir hayatına aykırı düşmemeli, başkalarından farklı giyinmemeli, giyim şekillerini semtlere göre düzenlemelidir. Şehir gerillası, hayatım çalışarak kazanmalıdır.

Şehir gerillasının çok güçlü gözlemcilik yeteneği vardır. Hemen her konuda, özellikle düşman hareketleri hakkında sağlam bilgileri bulunur ve yaşadığı, eylem yapacağı ya da gideceği yeri çok iyi tanır ve araştırma yapar.

Fakat şehir gerillalarının temel ve keskin özelliği, silahlı savaş veren kişi olmasıdır.

Sertleşmesi gerekli ve kaçınılmaz zorluklar taşıyan mücadelede silahlarını ana iki hedefe yöneltecektir. Bunların ilki, direnişe sebep olan hükümetlerin güvenlik güçleri, yöneticileri, işbirlikçileri ikincisi ise gene bunlann sahip olduğu, desteklendiği kaynaklar olarak görülecektir.

Hiç kimse teknik hazırlık aşamasından geçmeden şehir gerillası olamaz.

Şehir gerillasının teknik hazırlığı, fiziki eğitimden, teknik alanlarda bilgilendirilmeye, eğitimden geçmeye, her konuda maharete, özellikle el ustalığına kadar uzanır.

Şehir gerillası ancak düzenli bir eğitim yaparak sağlam bir fiziki dayanıklılık kazanabilir. Eğer savaş sanatını öğrenmezse, iyi bir savaşçı olamaz. Bu yüzden saldırının ve savunmanın çeşitli biçimlerini öğrenecek gibi eğitilirler.

Uzun yürüyüşler yapmak, kamp kurmak, ormanda yaşamaya alışmak, dağa tırmanmak, kürek çekmek, dalış yapmak, kurbağa adam eğitimi, zıpkın kullanmak, kuş ve balık avlama becerilerine sahip olmaları da fiziki hazırlıkların bir parçası olarak yürütülür.

Araç kullanmak, uçak ve helikopter pilotluğu, motorlu ya da yelkenli deniz aracım idare etmeyi, makinelerden, radyo ve televizyondan, elektrikten anlamayı öğrenmek, elektronik teknikler hakkında zorunlu bilgilere sahip olacak şekilde eğitilirler.

Topografik bilgi sahibi olmak, bulunan yeni aletlerden ya da başka imkânlardan yararlanarak tayin edebilmek, mesafeleri hesaplayabilmek, harita ve planlar yapabilmek, çizelgeler çıkarabilmek, pusula,

kronometre ve ölçü aletlerinden anlamak da önemli özelliklerdir.

Kimyadan, renk karışımlarından, mühür kazınmasından anlamak, kaligrafi tekniğine, yazı kopya etme gibi hünerlere sahip olmak, şehir gerillalarının, teknik hazırlığının gerekleri olarak yürütülen işlerdendir. Bir gerilla, daha sonra yok etmeyi planladığı fiziki bir nokta veya kesimde yaşayan toplulukla bir süre kalabilmek için sahte belgelere de ihtiyaç duyacaktır.

Tıbbi yardıma ihtiyaç duyulan yerlerde bir gerilla, doktorluk edebilecek, hiç değilse ilaçtan, hemşirelikten, farmakolojiden, reçeteden, temel cerrahiden ve ilk yardımdan anlayacak kadar tıp bilgisine sahiptir.

Şehir gerillasının teknik hazırlığının başında ise hiç şüphesiz, bireysel silahlar olan tabanca ve makineli tabancaların, suikast tüfeklerinin iyi bir nişancı düzeyinde kullanılmalarının öğrenilmesi gelmektedir. Patlayıcıların her çeşidi, yangın ve sis bombaları ile diğerlerinin kullanılması da ilk ağızda öğrenilecekler arasındadır.

Silahların bakım ve onarımı, molotof kokteyller, el bombaları, mayınlar, çeşitli tahrip aletlerinin kullanımı; lastik tekerlekli araçların, köprüler, tren yolları, metro sistemleri, her tür boru hatlarının kundaklanması ve tahribi gerillanın teknik hazırlık safhasında eğitim aldığı konulardır.

Şehir gerillaları için hazırlıkların en üst düzeyi ise, teknik eğitim merkezidir. Buraya ancak ilk denemelerini başarıyla geçirmiş olanlar gidebilir. Onlar

da, eylemlerde 'ateşle imtihan' vermiş olanlar, yani birkaç kez çarpışmaya girenlerdir.

Görevlerini yerine getirebilmek için, şehir gerillaları küçük gruplar halinde örgütlenirler. 'Ateş grubu' denilen bir grup, dört ya da beş kişiden fazla olmaz.

Diğer gruplardan ayrılmış olup bir ya da iki kişi tarafından yönetilen iki ateş grubu, birlikte "ateş tim"i meydana getirir.

Eğer gerillaların stratejik komutanlığı tarafından planlanmış görevler ve vurulacak hedefler varsa, bunlar öncelik kazanacaktır. Fakat ateş grupları daima kendi inisiyatifiyle hareket eder. Saldırı hedeflerini kendileri seçer, propaganda ve sinir savaşım, hiçbir yere danışma gereği duymadan yürütür.

Hiçbir ateş grubu yukarıdan amir gelmesini bekleyerek boş durmaz. Onların görevi eylem yapmaktır. Önemli bir husus ise; bir şehir gerillası, bir ateş grubu kurmak ve eyleme geçmek istiyorsa, bunu yapmakta serbesttir, yapabilir ve örgütün bir parçası haline gelebilir.

Bu yöntem, kimin hangi eylemleri yapacağını bilmek zorunluluğunu ortadan kaldırmakta, grupları inisiyatif sahibi kılmaktadır. Önemli olan, grup eylemlerini mümkün olduğu kadar artırarak, düşmanı yıpratıp savunma durumuna geçmeyi zorlamaktır.

Ateş grubu, organize eylemin aracıdır. Grup kendi içinde gerilla hareketleri ile taktikleri planlar, yürürlüğe sokar ve başarıya ulaştırır. Stratejik merkez veya komutanlık, grupları sürekli gözaltında tutan

www.çizgiliforum.com

stratejik görevler verebileceği gibi, ülkenin herhangi bir yerinde, ülke dışında bir eylemle de görevlendirebilir. Stratejik komutanlık, karşılaşacakları zorlukları gidermede ve ihtiyaçları temin etmede ateş gruplarına yardımcı olur.

Örgüt, ateş grupları arasında koordinasyonu sağlayan yırtılmaz bir ağdır. Koordinasyonun başmda bulunan genel komutan da saldırılarda doğrudan doğruya yer alır. Çünkü şehir gerillasının varoluş nedeni, sadece ve mutlaka eylemdir.

Şehir gerillalarının lojistiği; araç, para, silah, cephane ve patlayıcılardan oluşur. Para sağlandığı zaman diğerlerinin hepsine sahip olunduğundan, gerillalar parayı kendilerine destek verenlerden gönül rızası ile diğerlerinden de baskı ve zor kullanarak temin ederler.

Teknik, insanların herhangi bir eylemi sonuca götürebilmek için kullandıkları metodların bütünüdür.

Şehir gerillasının faaliyeti, gerilla savaşıyla beraber psikolojik savaşı da içerir. Beş temel öğeye dayanır:

Durumun özel karakteri.
Şehir gerillasına özgü avantajlar.
Hedefe özgü özellikler.
Eylemin tipi ve karakteri.
Şehir gerillasının saldırı metodu.

Şehir gerillası ateş gücü ve kaynakları zayıf olduğundan, savunma tarzı hareketlerin kendilerine ölüm getireceğini bilir. Bu nedenle sadece saldırgan bir tek-

nik uygular, zorda kalırsa derhal geri çekilir ve kaybolur.

Şehir gerillarırun avantajları şunlardır:

Düşmanı sürekli baskınlarla karşı karşıya bırakıp şaşkına döndürmek.

Üzerinde savaştığı alam düşmandan daha iyi bilmek.

Düşmana nazaran daha büyük bir hareketliliğe ve sürate sahip olmak.

Her şeyin içinde yaşadığı için daha çok bilgiye sahip olan halktan, mükemmel istihbarat sağlamak.

Durumu devamlı kontrol edebilmesi, mensuplarının cesaret ve kararlılığı ile ölümü hiçe saymaları; buna karşılık hasmın sürekli tereddüt ve şaşkınlık içinde bulunması.

Baskın, düşmanına göre daha zayıf ve silah bakımından yetersiz olan şehir gerillasının esas hücum tarzıdır. Şehir gerillası tarafından yaratılan baskının önlenmesi mümkün olmadığından karşı taraf şaşkınlık içinde bocalar.

Baskın dört ana öğeden ibarettir.

Saldıracağı düşmanının durumuna, gerek istihbarat gerekse gözlemler olarak çok iyi bilir. Karşı taraf saldırıyı kimlerin yapacağını bilmediği gibi önceden de haber alamaz.

Gerilla, hedefindeki gücü bilir, fakat kendi gücü gizlilik içersindedir.

Gerilla, baskında kuvvetlerini hesaplı bir şekilde kullanabilir, karşı taraf ise aynı şeyi yapamaz, olayların seyrine kapılır.

Hücumun yerini, saatini, ne kadar süreceğini ve neyi amaçladığını kesinlikle bilerek hareket eder, hasmı ise önceden bütün bunlardan habersizdir.

Şehir gerillalarının en iyi müttefiki eylem alanıdır, çünkü orayı avcunun içinden iyi bilir. Çıkmaz sokaklar, metruk yerler, gizli geçitler, dar yollar, boğazlar, tamirattaki yollar, polis kontrol noktaları, askeri bölgeler, trafiğe kapatılmış caddeler, tünel giriş ve çıkışları, hızla kapatılabilecek istikametler, köprüler, polis kontrolundaki köşeler, trafik lambaları, işaretler... Bütün bunlar, herhangi bir hataya düşmemek için adamakıllı incelenir ve bilinir.

Gerillanın geçtiği yerleri çok iyi tanıması, nerede ve nasıl gizleneceğini bilmesi, düşmanını bu alanda şaşkına döndürebilir.

Bulvarları, caddeleri, geçitleri, giriş ve çıkışları, şehir meydanlarının bütün köşelerini, politikaları, yeraltı pasajlarım, kanalları, parkları, inşaat halindeki binaları iyi tanıyan gerilla, baskında karşı tarafı perişan edebilir, fırsat bulduğu an aniden kuracağı tuzağa da düşürebilir. İyi tanıdığı alam, koşarak, bisiklet, motosiklet, otomobil, pikap, kamyon ve hatta sıradan bir kişiymiş gibi halk otobüsü veya taksi ile de terk edebilir. Kapana kıstırılması çok zordur. Az mevcutlu küçük gruplar halindeyseler, eylemden sonra, daha önce tesbit edilmiş bir yerde kolaylıkla toplanabilirler.

Tecrübeler göstermiştir ki, ideal şehir gerillası; caddeleriyle, kenar mahalleleriyle, trafik problemleriyle çok iyi tanıdığı kendi şehrinde eylem yapan gerilladır. Dışarıdan gelen ve bir gerilla hiçbir yerini tanımadığı şehirde eğer ciddi eylemlere girişmeye kalkışırsa, çok geçmeden yakayı ele verir. Ciddi yanlışlıklardan kaçınmak için, bir gerillacının eylem yapacağı şehri önceden çok iyi tanıması zorunludur.

Şehir gerillası ve direnişçilerin haber ve istihbarat kaynakları, potansiyel olarak hasımlarına karşı çok daha mükemmeldir. Düşmanları her zaman ve her yerde halkın gözlemi altındadır; herhangi bir faaliyet yaptığında gece ve gündüz her tarafı aydınlatan halk projektörünün ışıklarından kaçamaz. Bu hal, mükemmel organize edilmiş bir istihbarat servisinden çok daha etkili sonuçlar verir.

İşgal, buhran, zulüm, yolsuzluk ve kokuşmuşluk durumlarına karşı halkın tepki ve öfkesi, nefrete doğru yol aldıkça, gerillaya verdiği destek ve sempatide hızla yükselmeye başlayacaktır.

Şehir gerillası, düşman hesabına ajanlık yapan ve işbirliği halinde olanları, fiziki olarak tasfiye etmekte hiç tereddüt etmez. Zaman içinde şehir gerillasına istihbarat sağlamak, halkın günlük yaşantısının bir parçası haline gelecektir.

Gerilla, halkın çalıştığı ve yaşadığı yerlerle birlikte, para ve iş hayatının düzenlendiği mekân ve binalar, politik görüşler, yönetime hizmet veren daire ve bürolar, toplu işyerleri, alışveriş merkezleri iç ve dış yapıları hakkında bilgiler toplarlar, plan ve krokiler

www.çizgiliforum.com

yaparlar. Gazeteleri özel bir dikkatle okuyup notlar alırlar, radyo ve tv haberlerini yakından takip ederek, işe yarayan bilgileri diğer gerillacılara duyururlar.

Şehir gerillası için baskın, sürat, alan bilgisi ve istihbarat da yeterli değildir. Her duruma hâkim olmak için bütün üstünlüklerini kullanarak doğru karar verebilmelidir. Herhangi bir hareket ne kadar mükemmel planlanmış olursa olsun, eğer uygulayacak olan gerilla kararsız, çekingen ve müteredditse başarıya ulaşamaz.

Bir hareket çok iyi başlamış olsa bile, eğer icra sırasında gerilla duruma hâkim olamıyor ve kesin kararlar verme yeteneği gösteremiyorsa, sonuç hezimet olur.

İster basit ister karışık olsun, ister kolay ister zor olsun, herhangi bir eylemin başarısı, tamamen inançlı kişilerin varlığına bağlıdır. Hemen belirtelim ki, hiçbir eylem, hiçbir harekât o kadar basit ve kolay değildir. Çünkü her bir eylemin başarıya ulaşması, her şeyden önce insan unsuruna bağlıdır. Eylemde önderlik edebilecek ve yerinde kararlar verebilecek adamın seçilmesi birinci meseledir. Bu nedenle, eyleme katılacak gerilla adayları, hazırlık aşamasında sıkı kontrol ve denetimden geçirileceklerdir.

Buluşmalara geç gelenler, kişileri birbirine karıştıranlar, unutkan olanlar, bir işin basit bir kısmını dahi yapamayanlar, kararsızlığı sabit olanlar, ileride topyekûn başarısızlığa uğramamak için, derhal şehir gerillasından uzaklaştırılırlar.

Kararlı olmak; bir planı, inançla, cesaretle gözünü kırpmadan, sağlam bir şekilde uygulamaya sokabilmektir. Zamanında feda edilemeyen kararsız bir kişi, bir gün bütün bir grubun yok olmasına sebep olabilir.

Şehir gerillalarının eylem hedefleri şunlardır:

İşgalin ve egemenliğin dayandığı, ülkede veya seçilen coğrafi bölgede gücü elinde tutan büyük sanayi, maliye, ekonomi, politik ve güvenlik kompleksinin dayandığı yapıyı sarsmak.

Genel ve mahalli güvenlik kuvvetlerini zaafa uğratmak için devamlı saldırmak, onları savunma yapmaya zorlayarak hareketsiz duruma mahkum etmek. Ne zaman, nereden geleceği bilinmeyen baskın ve pusularla sinir merkezlerini tahrip etmek.

Hasmın kuvvetlerini dağıtmak için, kendi başına hareket edebilen birbirinden ayrı birçok ateş grubuyla birçok noktadan saldırıya geçmek.

Yüz yüze kalman durumlardan hoşnut olmayan herkese, kendileri gibi hareket etmeleri için, savaşçılık, kararlılık, sağlamlık, inanmışlık ve dayanıklılık örnekleri sergileyerek propaganda ve psikoloji savaşı kazanmaya çalışmak.

Üst üste gelen, takibi mümkün olmayan bitmez tükenmez eylemlere girişerek, karışıklıkları sistemli bir şekilde artırmak, böylelikle gerillaya kırsaldaki baskıyı azaltmak için mevcut idarenin güvenlik güçlerini şehirlerde tutmaya mecbur kalacak bir duruma düşürmek.

Örgütlendiği coğrafyada hedef aldığı kurum, kesim ve insanların alıştıkları konfor ve rahatlığı terke mecbur etmek, bunların kendilerini sürekli alarmda ve sinirleri gergin halde tutmak, her an başlarına gelebilecek bir felaketi bekler hale sokarak, günlük yaşamlarını zehir etmek. Böylece onları zihinsel, ruhsal ve bedensel olarak verimsiz hale düşürmek.

Açık muharebe ve kesin sonuçlu çatışmalardan kaçınmak, çok seri yapılan ve çok kısa süren yıldırım hücumlarıyla yetinmek.

Yukarıda sayılan amaçlara ulaşabilmek için şehir gerillaları, mümkün olduğu kadar değişik eylem biçimlerine başvurmak zorundadırlar. Bu eylemlerin bazıları basit, bazıları karmaşıktır. Yeni bir gerillaya basitten karmaşığa giden bir eylem sırası izletilecektir.

Eylem biçimleri; saldırı, bir yerin basılması, bir yerin işgali, pusu kurma, sokak taktikleri, grev ya da boykotlar, silah, cephane ve patlayıcı operasyonları, mahkumların kurtarılması veya değiştirilmesi, adamlar, sabotajlar, terörizm, silahlı propaganda ve sinir savaşıdır.

Saldırı hedefleri ise; güvenlik kuvvetleri tesis ve üsleri, karakollar, kredi kurumları, ticari ve sanayi tesisleri, hapishaneler, resmi binalar, kitle haberleşme araçları, hasmı destekleyen ülkelerin mülk ve firmaları, hasmın uçakları, gemileri, trenleri, kamyonları dahil tüm ulaştırma araçlarıdır.

Kurumlara yapılan saldırıların ana niteliği, hemen hemen hepsinde aynıdır. Zira hepsinde de binalar sabit bir hedef teşkil ederler; ancak binalara saldırı şeklindeki gerilla eylemleri, binanın bankalara, ticarethanelere, sanayi tesislerine, otellere, karakollara, hapishanelere, radyo veya tv istasyonlarına, firmaların depolarına ait olmasına göre, bazı değişiklikler gösterecektir.

Kamyonlara, zırhlı otomobillere, trenlere, gemilere ve uçaklara yapılan saldırılarda, hepsi hareketli hedeflere yöneltildikleri için, ana nitelikleri birbirlerine benzeyecektir. Eylemin biçimi, bu hedeflerin hareket halinde ve bekleyiş durumunda olmalarına göre, elbette değişiklik gösterecektir.

Ağır kara taşıtları, alanda bekleyen uçaklar, demir atmış gemiler de şehir gerillaları tarafından ele geçirilebilir, personel ya da mürettebatı alt edilebilir. Uçuş halindeki uçakların rotası bir gerilla tarafından kolaylıkla değiştirilebilir veya başka yerlere götürülebilir. Hareket halindeki gemiler ve trenlerde saldırılıp ele geçirilebilir.

Baskınlar ve bir yerin işgali hızla en seri şekilde yapılır ve uzun sürdürülmez. Pusular, ani, süpriz şekilde yapılan hücumlardır. Baskın, işgal ve pusular fiziki bir yıpratmaya dönük olmakla birlikte aynı zamanda propaganda amaçlıdır.

Şehir gerillasında özel suikastçi olarak yetiştirilenler, pusu için en mükemmel savaşçılardır. Bunlar alanın özelliklerine çok iyi uyabilecekleri gibi, binaların, inşa halindeki yapıların damlarına gizlenerek pusu kurabilirler. Seçilen canlı hedefi pencereden ya da karanlık oyuklardan ateş ederek ortadan kaldırırlar.

www.çizgiliforum.com

Pusular, hasmı korku ve güvensizlik içinde perişan eden, sinir sistemi diye bir şey bırakmaz.

Sokak taktiklerinin amacı, gerillaların sokakta kendisiyle çarpışan kuvvetlere kitlelerin de karşı çıkmasını sağlamaktır. Caddeleri trafiğe kapatacak şekilde yürüyüşler düzenlemek, barikatlar kurmak, kaldırım taşlarını sökerek silah haline getirmek, tuğla ve şişeleri yüksek yerden hasımlarının üzerine atmak, ön ve arka gruplar meydana getirerek kendilerine müdahale edenlere saldırmak, işi daha ileri götürülmek istendiğinde; mayın döşemek, molotof kokteylleri kullanmak, pusular kurmak, patlayıcıları infilak ettirmek vb.

Bu gibi durumlarda suikastçiler de stratejik noktalarda bulunan mevzilerinden ateş açarlar.

Grev ve boykotlar şehir gerillaları tarafından işlevlerinde düşmanlarına zarar vermek için çalışmayı durdurmak üzere uygulanan bir eylem şeklidir.

Emperyalizmin ajanları, işbirlikçi ajanlar, işkence uzmanları, vatanseverlere karşı cinayet işlemekten sorumlu kişiler, ispiyoncular ve provakatörler, gerillaları ele verenler, düşmanlarına bilgi toplayanlar, şehir gerillalarının eline düşerlerse, mutlaka öldürülürler.

Bu tip öldürmeler gizli eylemler olduğundan bu işlemlere az sayıda gerilla katılır. Genellikle, çok gizli ve soğukkanlı çalışan, sabırlı ve kimliği meçhul suikastçilere bu tip görevler verilecektir.

Sabotajların amacı, yok etmektir. Çok az adam, bazen bir kişi, bu işlemleri gerçekleştirebilir. İyi bir sa-

botaj; inceleme, planlama ve hatasız bir uygulamayı gerektirir. Sabotajların en belirgin biçimleri dinamitleme, yangm çıkarma ve mayın döşemedir. Biraz kum, bir damla yakıt, kötü bir yağlama, gevşek bırakılmış bir vida, kısa devre, bir odun veya demir parçası, onarılmaz felaketlere neden olabilir.

Gayri nizami savaşın ateş gücü ve temel silahlı unsuru olan gerilla da, terörizm bombalı suikastlere girişmek demektir. Bu işlemlere, patlayıcı yapımının teknik bilgisine sahip olanlar ile gene soğukkanlı kişiler katılırlar. Terörist eylemlerin içinde gerillanın kendi hayatı ile birlikte insan hayatlarını da sona erdirme, yerleşim yerleri ve büyük işletmelerin yakılması da yer alır.

Silahlı propaganda da gizli yayınlar, duyurular, bildiriler, duvarlara yazılı sloganlar, mektuplar vs. ile akla gelebilecek her türlü iletişim aracıyla gerillanın siyasi amacı halka ulaştırılmaya çalışılır. Tehdit mektupları da propagandanın bir parçasıdır.

Hiçbir zaman bütün vatandaşların birleştirilemeyeceği bilindiği için, şu slogan yaygınlaştırılacaktır: "Direniş yararına bir şey yapmak istemeyen, direnişe karşı da bir şey yapmasın."

Sinir savaşı veya psikolojik savaş, kitle haberleşme araçları "fısıltı gazetesi"nin dolaylı veya doğrudan kullanılmasına dayanan bir savaş tekniğidir. Amacı düşmanın moralini kırmaktır.

Bu amaçla, hasıma taraf olan ve hizmet edenler arasmda, uydurma, çelişkili haberler yayarak, şaşkınlık, kuşku ve kararsızlık tohumları ekilerek ulaşılacaktır. Psikolojik savaşta düşman zafiyete sürüklenir,

büyük bir hataya düşerek haberleşme araçlarına sansür koyar. Bu sansür de kendisine karşı işler, çünkü halkın bütün katmanları bunu hemen anlar ve saklanılmak istenilen bilgi ve olayı kendi hayal güçleriyle matematiksel olarak büyütüp katlayarak daha vahim bir hale getirir. Gerillanın da istediği zaten budur.

Sinir savaşı araçları şunlardır:

Telefon ya da mektupla asılsız ihbarlar yapmak; saatli bomba yerleştirildiğine, önemli bir kişinin kaçırılacağına, suikast yapılacağına dair uydurma bilgiler vererek güvenlik güçlerini seferber hale getirip yormak, zaman kaybederek, olur olmaz her şeyden kuşkulanmaya mecbur etmek.

Asılsız saldırı planlarını polise ulaştırmak.

Aslı olmayan dedikodularla ortamı devamlı bulanık tutmak.

Bazı yönetici ve onların işbirlikçilerinin her zaman bulunabilinecek yolsuzluk, suistimal, şahsi kötülük ve hatalarım istismar ederek, bizzat kendilerinin sansür ettikleri haber araçlarında bu konularda açıklamalar yapmaya zorlamak.

Şehir gerillası, güvenlik ilkelerini yerine getirse de yine bazı hatalar yapacaktır. Mükemmel, kusursuz gerilla bir idealdir. Esas olan hataların asgari düzeyde seyretmesidir. Yedi hata görülür.

Tecrübesizlik. Düşmam aptal yerine koymak, yeteneklerini küçümseme, yapılacakları basit bulma ve buna bağlı olarak feci sonuçlar doğuracak izler bırakma. Aynı tecrübesizlik gerillayı hasımlarını olduğundan büyük görmeye de götürebilir, güvenini, kararlılığını, cesaretini yitirebilir, yılgınlığa uğrayabilir.

Boşboğazlık. Yaptığı silahlı eylemleri dört bir tarafa yaymak.

Şehir savaşımn büyümesi. Şehirlerdeki gerilla eylemlerinin başarısından sarhoş olanlar, kır gerillasının eyleme geçmesini düşünmeme gafletine düşerler. Şehir gerillasını nihai güç olarak ele alır ve tüm örgüt gücünün burada yoğunlaşması gerektiğine inanmaya başlarlar. Kır gerillası ortaya çıkmadıkça, düşman, şehirde her zaman gerillaya ağır darbeler indirebilir.

Ölçüsüz eylem. Yol, köprü, sanayi tesisi v.b. yapıları gelecekteki lojistik gereksinmeler dikkate alınmadan ölçüsüz saldırılarla tahrip etmek.

Sabırsızlık ve sinirlenme, büyük kayıplara sebep olabilecek aşırı acelecilik.

Hasmın en saldırgan ve hırslı olduğu anda gereksiz yere onun üzerine gitmek.

Planlama olmaksızın, hazırlıksız eyleme girişmek.

Direniş ve hareket, insan, para ve silahı gerektiren toplumsal bir olaydır. Bu imkânlar dünyanın her bir köşesinde veya ülkelerinde mevcuttur. Esas olan insanın istekli olup olmaması ile harekete geçip geçmemesine bağlıdır. Her şey; kuvvetli bir politik bilinç ve iyi bir teknik hazırlığına bağlıdır.

Şehir gerillası, mükemmel bir gerillacı yetiştirme okuludur. Şoför, haberci, suikastçı, soruşturmacı, propagandist veya sabotaja, kadın veya erkek, aynı tehlikelere karşı savaşmaya, beraber acı çekmeye, göğüs germeye hazırsalar, bu savaşın sonunu kimse getiremez.

www.çizgiliforum.com

ON SEKIZINCI BÖLÜM

Şamil ve Kafkas Dağ Gerillaları...
Saldırırsak Ölürüz, Saldırmazsak
Bu Utancı ömür Boyu İçimizde Taşırız

1829 yılında Erzurum'un Ruslar tarafından işgalini müteakip yapılan Edirne Andlaşmasıyla Osmanlı İmparatorluğu, tamamen teorik bir biçimde kendisine bağlı görünen Kırım Hanlığının hükümranlığındaki Kafkasya üzerindeki haklarını, Rusya'ya bıraktı. Karadeniz kıyısındaki Rus birliklerinin komutanı General Rayevski, görüşmek ve Türk Sultanının Kafkas dağlarındaki haklarını Çar'a bıraktığını açıklamak için Çerkez kabilelerinin en savaşçılarından olan sapsağların şefini yardımcılarıyla beraber davet etti. General andlaşma metnini bitirince Çerkez şefi sordu: "Sultan, hiçbir yenilgiyi asla kabul etmeyen bizleri, hangi hakla Rusya'ya veriyor?"

Sonra, az önce ağacın üstüne tünemiş olan bir kuşu göstererek Rayevski'ye:

"General, şu kuşu sana veriyorum. Git kendin al!" Bu söz toplantıyı bitirdi.

Kafkasya savaşı uzun sürdü, zor geçti. Silahça zayıf ama topraklarını dinsel fanatizminde yüreklendirip güçlendirdiğini şiddetli bir enerjiyle savunan Kafkas halkları karşısında büyük ve güçlü Rusya başarısızlığa uğradı. Rusların kuvvet, acımasızlık, sabır, kurnazlık hatta din dahil her türlü aracı kullanmalarına rağmen, Kafkas halklarını barışa razı etme girişimleri sonuç vermedi.

İmam Mansur, iki yüzyıl boyunca Ruslara karşı Kafkas dağlılarının direniş tarihini yazan bir dizi karizmatik şahsiyetten ilki oldu. Kahramanlıklarının ve cesur eylemlerinin şarkıları uzun zaman köylerde ve her savaş öncesi ordugâhlarda söylendi. 1785'de Çeçenistan'daki Lunja'da, Ruslara karşı elde ettiği ilk zaferden sonra birkaç yıl içinde Nogay tarafları dahil, Kafkasya'daki hemen hemen tüm kabileleri işgalcilere karşı mücadele amacıyla gerçek bir kutsal savaşa yöneltmek için ayağa kaldırmayı ve birleştirmeyi başardı.

İmam Mansur 1790'da Anapa savunmasında esir düştü, birkaç yıl sonra da öldü. Ama yaktığı ateş hararetle yanmaya devam etti: "Çocuklarını evlerinden edip dört rüzgara savuran, atalarımın evinin damında düşmanlarımızın bayrağımn dalgalandığını gördüğüm o hüzünlü andan beri tüm yaşamımı karartan, acıya acı katan karşı kardı savaşımızın anısına:

Rusların kibirliliğini çiğnemek için doğdu.
Kuzeyden gelen bu lanetli ırkla savaştı ve yendi.
Adın hepimiz için sevinç ve umutla eşitti.
Söyle bize Majısur! Söyle bize neden
Savaşçı çocuklarım yalnız bıraktın?
Yavruları elinden alınmış dişi kaplanın acımasızca
Yaklaştığını görürsünüz ya.
Mansur ölüm saçtığı zaman ondan da ürkütücüydü
Lanetli Ruslar babalarımızın topraklarına girdiler.
Uyu, Mansur, uyul Bitti 1 Vatanım yağmaladılar.
Allah, düşmanımızı senin yıldırımın
Ve şimşeklerinle yok etsin.
Bırak akbabalar onları kendine yem yapsın,
Kanlarında sulansın.
ölüm her canlı gibi Mansur'unyazgısıydı.
Ağla ey Kafkas halkı, ağla!"

Rusların bölgedeki her yere kaleler inşa etmesi, stratejik üstler kurması, askeri amaçlı yollar yapması, Karadeniz kıyılarındaki koy ve körfezlere limanlar yapması hiçbir şeyi değiştirmedi. Rus askerleri surların içersinde hapsedilmiş olduklarından, buradan çıkıp su almaya giderken bile suya gidenleri, yanlarına verilen büyük müfrezeler ve topçular korumaya çalışıyordu. Yine de barutları olmadığı için tasarruflu olmak zorundaki direnişçilerin, attıkları kementle yakaladıkları askerleri sürükleyerek dağa kaldırmalarına mani olamadılar.

www.çizgiliforum.com

Rus askerlerinin cesaretlerini kıran şey sadece arkadaşlarının direnişçiler tarafından atılan kurşunlarla yitirilip gitmesi değildi. Kafkaslı savaşçıların geceleri hep orada olduklarını hatırlatan ulumaları da aynı etkiyi yapıyordu. Dağlıların savaş çığlıkları tam bir çakal ulumasına benziyordu ve geceleyin birçok direnişçi tarafından aynı anda çıkarıldığı zaman, düşman tarafından işitilebilecek, ürküntü veren korkunç bir çığlık haline geliyordu. Bu çığlıkta hem derin bir melankoli hem de çok korkunç bir vahşilik vardı. Kalabalık bir Çerkez veya Abhaz grubu tarafından hep birlikte çıkarıldığında, en cesur bir kişinin bile sinirlerini çökertmeye yetiyordu. İnsanı felce uğratan bu çığlığı ilk kez duyan askerler acze uğrayıp, kendilerini bile savunamaz hale düşüyorlardı.

Ruslann bölgeyi işgal etmek için elli yıl önce Kuban Nehri kıyılarından başlayan düşmanlığı, en başında bulundukları konuma göre bir adım bile ilerleyememişti. Olayları yıllarca bizzat bölgede bulunarak izleyen bir batılı yazar; "Eğer bir gün bir ülkeye *'bir* ulusun mezarı' denilebilirse, Çerkezistan Rus askerleri için tam anlamıyla budur" diye yazacaktır.

Rus yazarları Kafkasya'yı anımsatmak için "kan dağı" benzetmesini kullanırlar.

Çeçenlerin Ruslarm savaş dışı çeşitli entrikalar çevirerek onlara, güya barışçıl yaklaşımlara verdiği yamt ise şöyledir:

"Buğday ekmek için çok fazla yerimiz yok, ama sahip olduğumuz azıcık yeri de Rus askerlerinin kafalarını toprağa ekmek için saklıyoruz."

1820'den itibaren mollalar Kafkasya'nın tüm müslüman halklarının birleşmesini öğütlemeye başladılar. Bunlar için de Molla Muhammed tüm Kafkasya'yı alevlendirecek olan dinsel hareketin kaynağı oldu. Molla Muhammed'in söylevlerinden biri:

"Yaşam tarzımıza göre ne Müslüman ne Hıristiyan ne de putperestiz; bununla birlikte insan bu dünyada her şeyin en iyisi olduğuna inandığı şeye tutunmalıdır, bu da atalarımızın en yüce inanadır.

Bu inancın ilk buyruğu en geniş özgürlüktür.

Hiçbir Müslüman bir başkasının kölesi veya uyruğu olamaz, hele hele dinimizi güçlendirmek ve yaymak yerine onu sadece baskı altında tutan bir yabancı halkın hizmetinde hiç yaşayamaz.

Tanrı kölelerin yakarışını dinlemez.

Allah'a hizmet eden aynı zamanda Ruslara hizmet edemez, çünkü inananların Tanrısı evlatlarmı bilir ve dileğine göre onları sınar veya cezalandırır. Sınavı zor, cezası korkunçtur.

Burada, dünyadaki saatlerimiz günün saatleri kadar sayılıdır, ama yukarıdaki hayatımız ölümsüz olacaktır, çünkü orası da bizim yurdumuzdur, çünkü Peygamberimizin çağrısı bize yol göstermediği sürece, bu dünyada nereden gelip nereye gittiğini bilmeden gezinen yolcularız, yabancılarız.

Peygamberimiz şöyle der:

"Benim öğretimi evrene yaymak ve inanmayanların gücünü zayıflatmak için her şeyi terk edin. Benimle olamn yanında olacağım ve öbür dünyada ulu-

ların övgüsünü ve seçkinlerin kutlamasını vaat ediyorum.

Çevremde toplanmış insanlar, hepiniz gidin ve ruhlarınızı sizi zincirleyen kölelik düşüncesinden arındırın. Ama savaş anı geldiğinde çarpışmaya hazır olun, ben size bildireceğim. O zamana kadar ağlayın ve dua edin."

Ve o zaman çok geçmeden geldi.

"Müslümanlar! Kâfirlerle savaşa! Kâfirlerle savaşa! Rus kâfirlere nefret ve yıkım!"

Bu çığlık önce, bütün gün evlerde, yollarda, meydanlarda, sonra da "dağlar ülkesi" anlamına gelen Dağıstan'dan başlayarak, dağların tepelerini, vadilerin tabanlarmı yalayarak tüm Kafkasya'yı ayaklandıran bir uğultuya dönüştü.

Politik amaç ve psikolojik güçlendirme mükemmel bir şekilde yürütüldüğünden, bütünleşme çabuk sağlandı.

"Silah başına" çağrısının binlerce kopyası her yere dağıtıldı. Bu metin şiirsellikten yoksun değildi ama uzlaşmaya yanaşmayacak olanlara da gösterilecek şiddeti içeriyordu:

"Bize düşman olanların topraklarına sıcak bir günün sabahında söken şafak gibi giriyoruz. Kan, geçtiğimiz yolu işaret ediyor, yangın ve yıkım peşimizden geliyor. Sözün yapmaya yetersiz kaldığı işi eylem tamamlamalıdır.

Yasaya uyun, yerin ve göğün lütfundan sizin payınıza düşecek, mallarınıza saygı gösterilecek ve güvenliğiniz sağlanacak!

Yok eğer inadınızı sürdürecek olursanız, dağlar kış mantolarını çıkarıp ilkbahar onlara çiçekli süslerini giydirir giydirmez savaşçılarımızın köylerinizin üzerine atılacaklarını ve iyilikle reddettiklerinizi zorla sağlayacaklarını size bildiriyoruz!

Ormanlardaki bülbül sesleri bizimi için savaş sinyali olacaktır.

inananların sığmağı ve koruyucusu olduğumuz kadar, imansızların ve kararsızların da korkulu rüyasıyız. Bizimle olanlar bu dünyada barışla, öbür dünyada Tanrınm selamıyla ödüllendirilecek... Kâfirlere karşı nefret ve savaş!"

1831 yılı ilkbaharında Gazi Molla binlerce dağlıdan oluşan birlikleriyle alçak dağ kesimlerde, Çeçenistan'da ve Hazar Denizi kıyısında bulunan Rus garnizon ve kalelerinin üzerine saldırdı. En güçlü Rus kalelerine de hücum üstüne hücum yaparak Rus ordusunun tamamına meydan okudu. Aynı yıl Bakü ve Derbent limanlarını otuz bin dağlıyla bloke etti ve Hazar Denizi kıyısındaki Tarku kalesini sekiz bin kişiyle zapt etti.

Ertesi yıl yeniden Çeçenistan'da göründü ve Vladikafkas bölgesine saldırarak, Gürcistan yolunu kontrol altma aldı.

Gazi Molla ve birliklerinin dillere destan cesaretleri, her yönden dağlara doğru saldırıya geçen ve her ilerleme yönünde de onbinlerce Rus askerinin ağır ağır da olsa ilerlemelerini tamamen durdurmaya yetmedi. Harekâta katılan Rus komutanlar ağır kayıplarla eriyen birliklerinin yerine yenilerini sürerek, her şeye rağmen harekâtı yürütmek istiyorlardı.

www.çizgiliforum.com

1832 Ekim'inde Çeçenistan'm en yüksek ve en sarp dağı, aşılmaz geçitleriyle ün yapmış bir yer olan Gimri köyünde, Gazi Molla yanındaki küçük birlikle, Ruslarla muharebeye tutuştu. Ruslar insanüstü bir gayretle ve ağır kayıplar vererek köyü zaptettiler ve ateşe verdiler. Gazi Molla, Şamil ve on iki arkadaşı ölünceye kadar çarpışmak üzere bir kuleye geçtiler. Gazi Molla, Rusların kuledekileri canlı yakalamaya çalışacaklanm anlayınca, kulenin birinci katından, "dövüşerek ölmek bize yakışır" diye aşağıdaki kuşatmacılara bağırarak, süngülerin üzerine atladı.

Şamil ise mucizevi bir biçimde kurtuldu. Rus askerleri içeridekilerin canlı yakalanması için kuleyi kuşatmış şekilde beklerlerken, akşama doğru aniden, küçük bir merdivenin üstündeki kapı açıldı ve Şamil kapının eşiğinde belirdi. Bir anda olağanüstü bir sıçrayışla şaşkına dönmüş askerlerin üzerine atladı ve yerde yuvarlanarak uzaklaşmaya çalıştı. O sırada bir kurşun yarası aldı ve bir süngü onu yere çiviledi. Şamil göğsüne saplanmış olan süngüyü elleriyle söküp çıkardı, ayağa kalkıp askeri öldürdü ve gecenin içinde kayboldu.

Altında şiddetli bir sel akan dar bir geçitte günlerce saklandı, sonra da emekleyerek dağın tepesindeki çobanların kulübesine kadar gitti. Yaraları iyileşene kadar aylarca orada kaldı.

Şamil efsanesi Kafkasya'nın her köyünden günümüze kadar anlatılagelmiştir. Halen Çeçenistan olayları nedeniyle bütün dünyada yeniden belirmiştir. 1795'de Çeçenistan'm Gimri köyünde doğan Şamil, çocukluğundan itibaren Gazi Molla'ya bağlı bir arkadaştır. Karakterleri tam uyuşmasa bile iki kardeş gibilerdir. Yazgıları ise birbirine karışmış ve birbirini tamamlamaktadır.

Şamil çok hareketli bir kişiliğe sahiptir. Soluğunu tutma idmanı yapmak için ağzına bir top veya taş alarak koştuğu anlatılır. Kişiliğini sertleştirmek için kendisine fiziksel acılar vermekten hoşlanıyordu. Bazen günlerce oruç tuttuğu ve kar üzerinde çıplak ayakla yürüdüğü oluyordu.

Kendisinden dört yaş büyük olan Gazi Molla'nın, onun üzerinde ahlaki ve dinsel açılardan çok büyük etkisi vardı. İki yıl sonra onun yerine imam oldu. Üç yıl, planını titizlikle hazırladı. 1837 yılının ilkbaharında Dağıstan'ın dört bir yanındaki tüm halka şu çağrıyı gönderdi:

"Şu sırada Ruslar kazanıyor. Subayları Allah'ın oğullarını kovalıyor ve yakılmış tarlalarımıza düşen cesetleriyle, kendilerine akbabalar gibi ziyafet çekiyorlar.

Ama ben, aynen zor günlerde Mekke'den Medine'ye geçen Peygamberimiz gibi, boyun eğmeden kendimi savaş alanının dışma çektim. Şimdi sizi savaşa götürmeye hazırım. Cesur adamlar bana katılsınlar. Anlaşmazlıkları bir kenara atın, imanınızı ve öfkenizi tazeleyin. Allah bunu size yüz misliyle ödeyecektir.

Birleşin, dorukların halkı eski gücüne yakında yeniden konuşacaktır."

Mükemmel bir örgütleme yeteneği olan Şamil Kafkasya'da ilk kez bir mali yönetim ve savaş idaresi

kurdu. Özgürlüğe düşkün, o güne kadar hiçbir otoriteyi kabul etmemiş olan dağlılara bu yeni kurumları kabul ettirdi. Savaş örgütlenmesini, onlu, yüzlü, beşyüzlü ve binli savaşçı esasına göre kurdu. Her erkek mensup olduğu askeri birliğe kendi silahlarıyla gelmek zorundaydı ve bu silahlar; bir tüfek, bir kılıç, bir kama ve iki tabancadan oluşacaktı. Herkes her an çağrıya hazır olacaktı, bunun için savaşçılara, uyurken bile silahlarından ayrılmayı yasakladı. Silah yapım merkezi çalıştırdı, barut fabrikası kurdu, Rus asker kaçaklarından yararlanarak top bile döktürdü. Silah ve cephane olarak en büyük lojistik desteği ise Türkiye'den aldı.

Her köyden, müşterek on evden bir erkeği askere aldı ve onun ailesini vergiden muaf tuttu. Askere aldığı ailenin tüm araç ve gereçlerinin işlerliği ile beslenmelerini de diğer dokuz ailenin sorumluluğuna verdi.

On beş yaşla elli yaş arasındaki bütün erkekler her tip silahı kullanmayı ve iyi bir süvari ölçüsünde ata binmeyi bilmek zorundaydılar. Baskına uğradıklarında köy ve ocaklarım savunacaklar, tehlikenin büyümesi halindeyse bölge sistemine uygun olarak savaşçı teşkilleri genişletmek için onlara katılacaklardı.

Emirlere kayıtsız şartsız itaat temel kuraldı ve en küçük karşı koyma bile ölümle cezalandırılıyordu.

Şamil rütbeler ve madalyalar da koymuştu. Büyük yararlılık gösterecek savaşçılar için hilali temsil eden gümüş madalyalar bastırdı, subayların ayırt edilebilmesi için onlara gümüş yıldız taşıttırdı. Korkaklar için, sırtlarına savaşta yürekliliklerini kanıtlayıncaya kadar çıkaramayacakları renkli bir kumaş diktirdi.

Cuma hariç haftanın her günü, siyasi ve askeri konuları tartışmak ve karara bağlamak için toplanan otuz kişiden oluşan bir konsey kurdu.

1839 yılma girildiğinde Şamil, 6000'i süvari olmak üzere 20.000 kişilik bir direniş ordusu kurdu. Aynı yılın ilkbaharı ile birlikte Şamil'in dağ gerillaları, onun savaş taktiği ve savaş görüşlerine uygun olarak Rus karakollarının üzerine atıldılar, köprüleri tuttular, yollan kestiler. Böylece Rus topları yeniden gürlemeye başladı. Bu tarihten itibaren de Kafkas halklarının Şamil liderliğinde yirmi beş yıl sürecek o şanlı ve ikinci safha sayılan direnişleri başlamış oldu.

Dağları savunma niyeti açıkça belli olan Şamil, önce Ruslara yakın köylerdeki halkı ormanların içine çekti; böylece onların savaştan zarar görmelerini engellemekle birlikte, Rusların da yiyecek, malzeme, diğer desteklerini kesti. Köyleri Ruslar tarafından tahrip edilen köylüleri de daha gerideki bölgelere yerleştirerek savunma sistemini insan yönünden sıklaştırdı. Kendi karargahım da Çeçenistan'm güney doğusunda Dağıstan sınırına yakın sadece zor patikalarla varılabilen, yüksek bir kayalığın üzerinde, üç tarafı nehirlerle çevrili, doğal yapısı ile ideal bir savunma mıntıkası olan Akhulgo köyüne yerleştirdi.

Şamil, Akhulgo'daki merkezine yaklaşan 8000 asker ve 9 topçu bataryasından oluşan Rus kuvvetlerini, Akhulgo'nun kuzeyindeki Arguani köyünde 8000

www.çizgiliforum.com

kişilik köylü gücüyle karşıladı. Çarpışmalar iki gün sürdü. 1 Haziran 1839 günü Ruslar köye girince çatışmalar ev ev ve gırtlak gırtlağa boğuşmaya dönüştü. İki günlük savaş, Arguani'nin tahrip olmasıyla sona erdi. Ruslar köyü oluşturan 500 civarında taş evi yerle bir etti. Arguani Ruslara 30 subay ve 611 askere mal oldu. Şamil bu amansız mücadelede 1000 civarında adamını kaybetti.

Rus subaylarından Teğmen Dimitri Milutin (Daha sonra Rus Savunma Bakam oldu) anılarında Arguani muharebelerini şöyle anlatıyor:

"Sabah saat 9.00'da birliklerimiz direnişçilerin halen savunma yaptıkları düz ev çatıları da dahil, köyün büyük bir kesimini ele geçirmişlerdi. Ancak kan dökme karanlığa kadar bütün gün sürdü. Dağlı direnişçileri evlerinden çıkarmanın tek yolu evlerin damlarından delik açıp, içeriye yanan malzemeler atmak kaydıyla yangın çıkarmaktı. Buna rağmen evlerde saatlerce kalabiliyorlardı. Bazen bir evden diğer bir eve geçmenin yolunu bulabiliyorlar ya da evlerde ölüyorlardı. Bu çok kötü duruma rağmen içlerinden en fanatikleri, biz kâfirlerden bir kısmını yok edebilirlerse tatmin oluyorlardı..."

Ruslar ilerleme istikametlerindeki tahrip edilen köprüleri onarmaya uğraşırlarken, Şamil 1000'i silahlı sadece 4000 kişinin yaşadığı Akhulgo'da hazırlıklarına devam etti. Ruslar önce Akhulgo'yu uzaktan koruyan ve mevcutları 200'ü geçmeyen Shukai kulesine iki alay ve iki batarya ile hücum ettiler, ama 312 ölü vererek geri çekilmek zorunda kaldılar. Günlerce süren top atışları sonunda topçu cephaneleri biterken kuledeki direnişçiler de burayı terk ettiler.

Ruslar 10.000'i aşkın asker ve 3000 civarında ulusal muhafız ile 12 topçu bataryasının desteğinde üç ayrı koldan 16 Temmuz 1839 günü Akhulgo'ya saldırdılar. Ruslar çok büyük zorluklarla karşılaştılar. Akhulgo önlerindeki dar bölgede kıyasıya kanlı mücadele yapıldı. Ruslar gece karanlığmdan yararlanıp 800'ü aşkın kayıp vererek geri çekildiler. Birinci kolda hücuma katılan tüm subaylar ya öldü ya da yaralandı. Birinci günün sonunda Şamil'in kayıpları 150 civarındaydı.

Ruslar yeni takviyeler getirerek, saldırılan büyük insan kayıplarım da göze alarak sürdürdüler. İki taraf da çarpışmalardan öyle bitap düştü ki birkaç hafta boyunca hiç çatışma olmadı. Fakat Akhulgo'daki yaşam şartları hızla kötüleşti ve beliren hastalıklar direnişçilerin belini kırdı. Şamil kadın ve çocukların köyden çıkarılarak güvenli bir yere girmeleriyle ilgili, Rus komutana 12 yaşındaki oğlunu beyaz bir bayrakla gönderdi. Rus general kayıtsız şartsız hepsinin teslimini isteyerek bu teklifi reddetti. 21 Ağustos günü çarpışmalar dişe diş göze göz şekliyle ve tüm şiddetiyle başladı. Şamil azgın savaşın içinden ailesiyle birlikte çıkmayı başardı. Ruslar sadece kadın ve çocuk 900 esir aldı ki bunların da büyük bir kısmı esaret yerine ölümü seçtiler ve çocukları kucaklarında kendilerini yarlardan aşağı attılar.

Bir köyün yakınma gelen iki adam, tırpanını yanma dayamış bir saman yığınının üstünde uyumakta olan bir köylüye yaklaştılar. Ot biçicisi uyandı, yolcu-

lan selamladı ve nereden geldiklerini öğrenince sordu:

— Akhulgo'da ne var ne yok? Bizimkiler kazandı mı, yoksa Ruslara esir mi düştüler?

— Akhulgo düştü! diye yanıtladılar.

— Ya Şamil? diye sordu Çeçen.

O bölgede oturanların kendisi hakkındaki görüşlerini bilmek isteyen Şamil yanıtladı:

— Şamil öldü!

Köylünün beti benzi soldu, titremeye tutuldu, birkaç adım attıktan sonra yere düşüp ağlamaya başladı.

Çeçen'i teselliye çalışmaya bile lüzum görmeyen iki adam, kendilerini tanıtacakları köye doğru yollarına devam ettiler. Bir süre sonra Çeçen ağlayarak köyüne geldi ve haberi yaymaya koyuldu:

— Şamil öldü! Sevgili Şamilimiz artık yok!

— Sen ne diyorsun? Şamil yaşıyor, üstelik seninle konuştu! diye cevaplandırıldı.

Şamili aramaya çıkan köylü onu bir tarlada oturmuş sakin sakin bazı kişilerle konuşurken bulunca, ayaklarına kapanıp çizmelerine sarıldı.

80 günlük Akhulgo harekâtı Rusya'ya 3000'den fazla askere mal oldu ve aldatıcı bir sonuca ulaşıldı. Ruslann tek kazancı, büyük zorluklara rağmen dağların derinliklerinde Rusya'nın başarılı olabileceğini göstermiş olması ve Şamil'in en sadık, en savaşçı adamlarım kaybetmesiydi. Gerçek durum ise şuydu;

Ruslar büyük kayıplarına karşın tam bir sonuca gidememiş, direnişçiler Rus gücü karşısında ezilmemişlerdi.

Akhulgo'dan sonra, Şamil eskisinden daha güçlü olarak ortaya çıktı ve o zamana kadar akla hayale gelmeyecek bir seri saldırılar yaptı. Dağıstan, Çeçenistan ve Avarya'daki Rus etkisi düştü. Batıdaki Çerkezler de ayaklanarak Rusya'nm Karadeniz tarafındaki birliklerine saldırdılar.

1842'de Ruslar, Şamil'in Dargo'daki yeni karargahına bir sefer düzenlediler. Bataklık yollar, fırtınalı havalar, sonu gelmeyen taciz ateşi altında, sık Çeçen ormanlarında daha fazla ilerlemeyen Rus ordusu yolun yarısından geri döndü.

St. Petersburg'daki hayret öyle büyüktü ki, Savunma Bakanı Prens, askeri harekâtı durdurdu ve her şeyi bizzat kendi görmek için bölgeye geldi. Direnişçiler, bu durgunluğu Andi ve Avar nehirlerinin arasında kalan Avaria bölgesini işgal için kullandılar ve 1843'de Şamil büyük bir saldırı yaptı.

Avaria'daki Rus kale ve garnizonlarına karşı direnişçilerin uyguladığı savaş taktikleri Şamil'in askeri planlamadaki tecrübe olgunluğu ve özellikle stratejik durum değerlendirmesi yanında, geniş bir hazırlama yeteneğini de ortaya koymuştur.

28 Ağustos 1843'de, Ruslar tarafından fark edilemeyen, sayıları toplam 10.000 civarında üç ayrı savaş grubundan meydana gelen direnişçiler aniden, Untsokul'da bir Rus askeri konvoyuna saldırdılar ve 486 subay ve askeri öldürdüler. İki gün sonra da yerel ga-

www.çizgiliforum.com

nizonu ele geçirdiler. Şamil, sonraki dört hafta içinde, Avaria'nın tüm ileri Rus karakollarına hücum etti ve 2000'in üzerinde zayiat verdirdi. Rusların şaşkınlığı devam edip ve bunu olabilecek en kötü hal diye düşünürlerken, Şamil Avaria'yı Rus ikmal üslerine bağlayan Avar ve Gazi Kumuk nehirlerinin kesişme noktasındaki Gergebili ele geçirdi. Bu saldırı öncesinde kurnazca yürütülen farklı bölgelerdeki yanıltıcı hareketlerle Rus kuvvetlerinin Gergebili'den çıkıp uzaklaşmalarının sağlanması, buranın hızla kontrol altına alınmasına yardımcı oldu. Çok iyi kamufle edilmiş azami sürat ve beceri ile gerçekleştirilen bu harekât, Şamil'in gerilla ordusunun bölgede inisiyatifi ile geçirmesini sağlarken, Rusları şaşkına çevirerek psikolojilerini alt üst etti.

1840-1843 yıllan arasında Rusların Kafkas savaşında yaşadıkları felaket; onları, yeni, farklı, yaratıcı, gerilla harbine karşılık verebilecek lider, esneklik, inisiyatif, ihtiyaç duyulan örgüt yapısı gibi yaklaşımlara götürmedi. Sadece olaylan biraz daha önceden sezebilen General A.A. Veliaminov, mücadeleyle ilgili geniş bir rapor hazırlayıp sundu: "Hâkimiyetin yolu, düşman bölgesine doğru gittikçe yayılan yollar ve bu yolları kontrol eden kaleler inşa etmek; direnişlerin ekonomik merkezlerine hızlı saldınlar yapacak, her biri 7000 kişiden oluşan güçlü beş askeri örgütün kurulması." Yollar ve kaleler meselesinden hareket edildiğinde, daha 30 yıl bu savaş sonuç almamadan sürüp gidecek demekti.

İki subay, daha önceki muharebelere katılan ve şimdi yüzbaşı olan Milutin ile Yüzbaşı Makuliski işin

içinde olan askerler olarak, pratiklerini daha fazla geliştirmek için Kafkaslarda geçici görevler kabul ettiler. Dönüşlerinde önce Makuliski, Kafkaslardaki Rus başarısızlığının temel sebeplerini açıklayan uzun bir rapor yazdı. Ardından Yüzbaşı Milutin "Rus Amacını Kafkaslarda Yayma Vasıtalan Hakkında Düşünceler" adlı bir anı kitabı yayınladı. (Daha önce de belirtildiği üzere adı geçen yüzbaşı daha sonra Rusya Savaş Bakam oldu.)

Her iki subay da, direnişçilerin sahip olduğu avantajlara, zor arazi koşullarına, karşılarında savaşanların ideolojik ve dini inançlarının kendilerine kazandırdığı mücadele güç ve ruhuna rağmen, başansızlığın esas sebebini Rusların yaptığı hatalara bağladılar. Tek tek sayılan hatalar, dünyanın her yerinde bu tip mücadelelerde devletlerin ve klasik kuruluşlu orduların yaptığı hataların aynılarıydı.

Bu çalışmalar işe yaradı ve değişim başladı. Çar Nikolas 1844 ilkbaharında daha önce örneği görülmemiş şekilde, Kafkasya'daki sivil ve askeri yetkilerle unvanı genel vali olan generale ağır bir baskı uygulamaya başladı. "Kararlı seferler yapılacak ve Şamil'in kuvvetlerinin imha edilmesiyle ilgili kendisine sağlanan bütün destek, stratejik ve taktik alanda kesin başarılar elde edecek şekilde kullanılacaktı."

Ruslar 1844 mayısında 42 top, 4 istihkâm grubuyla desteklenmiş 21 tabur, 1600 gayri nizami süvari ve 1000 ulusal milisten oluşan, yaklaşık 18.000 asker topladılar. Bunlardan bir kısmı köprüler ve ikmal noktalarında bırakıldı. 13 tabur kadarı da aşılması zor dağ-

larda birçok sıkıntıya rağmen ilerlediler. Her an bir baskına uğramaları ihtimali tedbirleri artırdığından, yürüyüş istenilen hızı yakalayamadı, soğuklar henüz kesilmemişti, ikmal aksadı. 6 Haziran ile 11 Haziran arasında geçen 5 günde, 450 asker donarak öldü. Tamamen yiyeceksiz kalan 1500'ten fazla attan, sadece 500'ü ölmekten kurtulabildi.

Şamil, kurnaz bir gerilla lideriydi, Rusların zor yürüyüşlerini uzatmak için, Andi geçidi gibi kritik bir yerde bile muharebeye girmedi. Tersine 10 mil gerideki Dargo'ya çekildi.

Ruslar toplam 7940 piyade, 1218 süvari ve 16 toptan meydana getirdikleri kuvvetlerle 7 Temmuz günü Dargo'ya saldırdılar. Rusların saldırı kuvveti Dargo'da direnenlerin 5 mislinden fazlaydı. Kısa fakat çok şiddetli bir çarpışma oldu; Ruslar Dargo'yu aldılar ama gene Şamil'i ele geçiremediler. Çoğunluğu Çeçen olan direnişçiler de ormanların içinde kayboldular.

9 Temmuz'da Ruslar kendilerine ikmal maddeleri getirecek olan treni karşılamak için, süvari ve topçulardan oluşan bir birliği orman yolundan gönderdiler. Bu, Şamil ve adamları için bulunmaz bir av oldu. Yol üzerine yerleştirilen doğal engeller ve ormandan açılan görünmeyen silah ateşleriyle yürüyüş kolu çözüldü, parçalandı. Bölünmüş grupları çeviren direnişçiler de bir general ile 556 subay ve askeri öldürdüler.

11 Temmuz'da tekrar biraraya gelen Rus kuvvetleri yine zor bir yürüyüşe başladılar. Üst üste yapılan

hatalar sonucu önce bir alay, sonra bir istihkâm grubu, daha sonra da bir ikmal kolu pusuya düşürüldü. Ruslar iki gün içerisinde 553 ölü ve 800 yaralı verdiler.

12 Temmuz akşamı Aksai nehri her türlü koruma tedbirleri alınmış halde geçilmeye çalışılırken, gene direnişçilerin saldırısına uğrayan Ruslar, burada da 103 asker kaybettiler, yaralı sayısı ise 372 idi.

Ruslar bu şekilde daha fazla ilerleyemezlerdi. En güçlü taburları dahi 300 piyadeye düşmüş, acil bakıma muhtaç 1500 yaralı vardı. Dahası, topçu 635 attan 400'ünü kaybetmiş ve silahlarının çoğu tahrip olmuştu. Gittikçe durumları kötüleşen Rus birliklerinin imdadına, direnişçilerin çemberini yararak gelen kurtarma kuvvetleri yetişti ve iki Rus kuvveti 18 Temmuz'da buluşabildiler, ama bu harekette Ruslara, 3 general, 186 subay ve 3321 askere mal oldu.

Trajik boyutlardaki Dargo harekâtı, Ruslann savaş metotlarında belirgin değişiklikler yapmalarına neden olmuştur. Arkasını ve ikmal yollarım güvenceye almadan, herhangi bir Rus kolu bir daha asla dağlara doğru ilerleyemeyecekti. Ova, tepe ve sırtları güvenlik altına almadan yapılan her şey büyük kayıplara sebep olduğu gibi, havanda su dövmekten başka bir işe de yaramıyordu. Harekâtı idare eden komutanlarının zayıflığı ile fırsatlardan istifade etmedeki beceriksizliklerini de soruşturdular. Bütün bunlardan dolayı 1846 yılı Kafkas'ta önemli yeni bir aşamamn başlangıcına işaret etti.

1848'den itibaren Ruslar "kes ve yak" politikasını acımasızca uygulayarak, bazı bölgelerde yaşayan hal-

www.çizgiliforum.com

ka kesin şekilde boyun eğdirdiler. 1853'te Kırım Savaşının çıkışma kadar orman yakma, mahsul ve köy tahriplerine devam edildi. Ruslar tarafından elde edilen bölgesel hâkimiyetler de bile Şamil mücadeleyi bırakmayı düşünmedi. 1854'te Türkler ve İngilizlerden aldığı yeni silahlarla, yeni müttefikler kazandığına inanarak, aynı yıl topladığı 20.000 savaşçıyla Rusların Tiflis'teki garnizonuna, savunma üs ve mevzilerine saldırdı. Fakat Hıristiyan Gürcülerin direnişi ve arkasındaki bazı Kafkas kabilelerinin ayaklanması ile yüz yüze gelince, Istisu köyü yakınlarında hazin bir yenilgiye uğrayarak sendeledi. Bu noktadan itibaren Kafkas dramı daha da acıklı bir hale dönüştü. Rusların saldırganlığı ve amansız baskısı Çeçenistan başta olmak üzere, ormanları keserek, köy ve mahsulleri yakarak, ölüm, göç ve Rus bölgelerine yerleşme konusunda insanları seçim yapmaya zorladı.

1856'da Çar II. Alexander, Kafkas genel valiliğine General Bariatinski'yi, planlama ekibinin başına da "Rus Egemenliğini Kafkaslarda Yerleştirmenin Esasları Hakkında Düşünceler" adı kitabın yazarı Yüzbaşı Milutin'i seçti. Milutin eskiden kalma savunmaya dayalı, yerleşme, teşkilat ve komuta yapısını değiştiren, pratiğe dönüş sağlayan geniş ve ayrıntılı bir plan hazırladı; 5 ana harekât grubu meydana getirerek, bunların gerillalara karşı harekât ilke ve usullerini kesinleştirdi. Ağırlıkları attı, her birliği kendine yeterli hale getirdi. Bir zamanlar Romalıların, 1960'larda da Cezayir'de Fransızların kullanmak zorunda kaldığı "kare nizamında savaş" düzeni ile hızı artırıcı yeteneklerin gelişmesini sağladı. Özetle, tüm eski sistemi

dağlarda ve ormanlarda yapılması gereken doğru şekle sokacak tarzda değiştirdi. 1857 sonbaharında Ruslar, Şamil'in kuvvetlerini Küçük Çeçenistan ve Argun'dan sürmek için Büyük Çeçenistan'dan Avtura üzerine yürümeye başladılar. Geçtikleri her bölgedeki bütün köyleri yaktılar ve Şamil'in işine yaramasın diye 15.000 civarındaki Çeçeni dağıttılar.

1858 yazında Şamil'in bulunduğu dağların tamamına hâkim olacak gibi 5 koldan harekât yeniden başlatıldı. Rusların geçtiği yerlerin ardında ne bir köy ne de yakılmamış bir orman kaldı. Şamil, kabileleri Rus kollarının arkasında toplayarak onları gerilerinden vurmak için çok uğraştı, ama gayretleri çok az ilgi gördü. Bu, Şamil'e halkın desteğinin azaldığı işaretiydi. Argun batısında, çoğunlukla Çeçen ve İnguşlardan oluşan kabilelerin teslim olmaktan başka çareleri kalmadı. Rusların Argun nehri üzerine köprü inşası sırasmda bu bölgeye toplanan 9000 civarındaki direnişçinin saldırı ve savunmaları sonuç vermedi. Bu da direniş hareketinin moral seviyesinin düşüklüğünü göstermekteydi. Ama Şamil'i rahatsız eden esas sebep, 1858 yazında Nazran civarında yaşayan İnguş kabilesinin isyanı oldu. Şamil'e dost olan İnguşlar önce kendi içlerinde birbirleriyle çatıştılar, küskünlük ve çıkar meseleleri sonunda vahşete dönüştü.

Şamil, direnişi yeniden ateşlemek için Argun nehrini geçerek iki kez Nazran'daki Rus garnizonuna saldırdı, fakat iki deneme de başarısız oldu. 1859 Şubat'mda Ruslar, Şamil'in bulunduğu Veden'e taarruz ettiler. Muharebeler iki ay sürdü ve sonunda Veden düştü. Bu sonuç moralleri sarstı. Tüm kabileler ve Ş-

mil'in en ateşli müttefikleri direnmeyi bırakıp Rusya'ya teslimiyet önermeye başladılar. Fakat o, bu tekliflerin hiçbirine kulak asmadı.

Şamil'in oğlunun da başlarında bulunduğu direnişçiler, Ruslarm ilerleme yollarında onlara defalarca tuzak kurup, hücumlar tazelediler fakat aşırı büyüklükteki Rus kuvvetlerini bir bütün halinde sarsmak mümkün değildi. Şamil, en değerli adamlarından altı yüzü ile Dağıstan ortalarında ele geçirilemez diye ün yapan gerçek bir kartal yuvası olan Gunip adlı köyde savunma düzeni aldı. Bu köy, tabanındaki çevresi elli kilometreden fazla koni biçimindeki büyük bir dağm doruğunda bulunuyordu, dorukta hafifçe eğimli on kilometrekarelik bir yayla vardı. Suyu, tarımı, sürüleri ve hatta bir kömür madeni yatağı ile bir kuşatmada aylarca dayanabilirdi.

Ruslar 10 Ağustos 1859'da Gunip'i, 14.000 asker (13 piyade taburu, bir süvari alayı, 900 kazak, 200 ulusal milis ve 16 sahra topu) ile kuşattılar. Gösterilen yiğitçe çabalar, hayale bile sığmayacak kahramanlıklara rağmen, savunma hattının her tarafı tam korunamadı. Şamil teslim olma çağrılarım reddetti. Alman emir, dağlıların bu yiğit liderinin mutlaka canlı ele geçirilmesiydi. Şamil savaşı bırakmak isteyen köylüler tarafından ihanete uğradı. Bu hainler gece vakti, bir Rus grubunu batıdaki yarlar tarafından Gunip'e giriş veren gizli bir geçide götürdüler. Şamil ve sağ kalan adamları hiçbir endişeye kapılmadan canla başla savaşı sürdürmeye devam ettiler. Şamil vurulan, ölen, yaralanan, cayır cayır evlerinde yanan köylülerin canhıraş yalvarışları ile ailesinin de tamamen yok olmaşım istemeyerek, 29 Ağustos 1859 günü savaşı bıraktığının işareti olarak, kılıcını komutayı yürüten Rus Prense teslim etti.

Şamil'in, enerjisi, sağlam karakteri ve zekâsının sahip olduğu sonsuz yetenekleriyle ünü sadece Rusya, İran, Osmanlı topraklarında değil, Asya ve Avrupa ülkelerinde de büyük ünü vardı. Kafkasya St. Petersburg kadar yol boyunca subaylar ve halk tarafından tam bir kahramana yakışır şekilde karşılandı. Her durakta istasyonlar aydınlatıldı, onuruna yemekler verildi.

13 Eylül'de Harkov'da Çar II. Aleksander herkesin önünde ona sarılıp, "Siz benim dostumsunuz" dedi. Sonra da Çar onu bir süvari birliğini teftişe davet etti.

Moskova'ya gelişini kutlamak için Bolşoy Tiyatrosu ışıklarla donatıldı ve onun onuruna bir gala gecesi düzenlendi.

Yaklaşık yüz yıldır güçlü Rusya'ya kafa tutan, o yırtıcı dağ savaşçılarının tüm şeflerinin en büyüğü, her zaman görkemli, kusursuz bir biçimde siyah ve beyaz giyinen Şamil, sarayın taç giyme salonunda ilerlerken, saray ailesinin şaşkınlığı ve merakı görülmeye değerdi.

Şamil ailesi ve onu hiç terketmeyen sadık arkadaşlarından birkaçı ile birlikte Moskova yakınlarındaki Kalupa'da rahat ve iyi koşullarda gözetim altında oturdu.

Tesliminden sonra yazgısını Tanrı'ya bıraktı, olaylarla ilgilenmedi. Zamanının büyük kısmım dua ederek geçirdi. Birkaç yıl sonra Mekke'ye gitme izni

www.çizgiliforum.com

aldı. Medine'ye çekildi ve 1871'de orada yetmiş altı yaşında öldü.

Şamil'in ünlü "İşin sonunu düşünen cesur olamaz" sözünü kanıtlamak istercesine, tekrar 1864 yılından itibaren başlayan ve günümüze kadar devam eden mücadelede hiçbir güç, Çeçenistan ve Dağıstan'daki "bölge ordusu"nu kesin bir yenilgiye uğratıp, boyun eğdiremedi.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Antep Halk Savaşı

Vatan tnsanın Evidir, Evimi Savunurum

ölüm Zamanını Tanrı Belirler,

Sen Hazır Ol, Bir Şey Olmaz

Bir büyük savaş sonrası yenik düşürülmüş, hükümeti teslim olmuş, boyun eğmiş, savaştan arda kalan orduları terhis edilmiş, on yıldır durmadan savaşıyor olmaktan insan nüfusu kırılmış, elinde avucunda hiçbir şeyi kalmayan bir halkın topraklarım işgale kalkışan uçaklar, tanklar, toplar ve makineli tüfeklerle donatılmış büyük ve düzenli kuvvetlere karşı Maraş, Urfa ve Gaziantep bölgelerinde yürütülen mücadele, gayri nizami harbin Anadolu'da destanlaşmış klasiklerdendir.

Kendilerini tanımlarken, bizzat kendileri için kullandıkları ifadeler; "mücahit", "Kuvay-ı Milliye",

"çeteler", "fedailer" ve "milisler"dir. Yaptıkları mücadele ise halk desteğine dayalı, nitelikleri itibariyle gerilla grupları ve gerillacı taktikleri ve eylemleridir. Şehir ve kır gerillası usul, metot ve teknikleri, gruplar ve bireysel yetenekler azami sonuç alacak şekilde aralıksız uygulanmıştır.

Burada, Antep ve çevresinde cereyan eden gayri nizami savaş anlatılacaklar.

Bir mücadelede yapılacak ilk şey, insanların ruhunu hazırlamaktır.

Halk buna duygularıyla, içinden geldiği gibi söyledikleriyle, yardımcı olur:

"Sabahleyin dört yanımız çevrildi
Antep artık senin külün savruldu
Ağa kardaş ciğerleri kavruldu
Bir garip bülbülüm yavrum yitirdim

Sabahleyin üçer beşer tutulduk
Koyun kuzu birbirimize katıldık
Bilmeyiz acep esir mi çekildik
Bir garip bülbülüm yavrum yitirdim

Kadir Mevlam bu ne şekilyazdar
On yaşında tutsak gitti kuzular
Anneleri ardı sıra sızûar
Bir garip bülbülüm yavrum yitirdim

Tarih 25 Mart 1920'dir. 8000 piyade, 200 süvari, bir topçu bataryası, bir ağır makineli bölüğünden oluşan Fransız kuvveti, Antep'teki direnişçilere karşı zorda kalan Fransız birlikleri ve Ermenilere yardım için Kilis'ten hareket etti.

Fransız kuvvetleri daha birkaç saat yol almışlardı ki Kızıl Burun mevkiinde, Şahin Bey komutasında sayıları 100'ü bile bulmayan yurtsever gönüllü grubu karşılarına dikildi. Sayılarının azlığı akıl almaz ölçüde olmasının yanı sıra ellerinde de mavzer, filinta gibi tüfeklerden başka silahları da yoktu. Şahin BeVin (Gaziantepli Teğmen Said Efendi, takma adıyla Şahin Bey) milisleri, liderlerinin adına yakışır şekilde Fransızların üzerine çullandılar. Dört gün dört gece aralıksız düşmanla çarpıştılar. Dev gibi Fransız kuvveti önce baskınla şaşırdı, sonra karşılarındakilerinin sayılarının bu kadar az olmasına rağmen dövüşme azmi ve iradeleri karşısında, daha büyük bir hayrete düştüler.

Ağır aksak on saatlik mesafeyi dört günde zor alabildiler, kayıpları ve yaralılarının çok olması da huzurlarını kaçırdı. Şahin Bey dördüncü gün akşama kadar Fransızlarla boğaz boğaza, bir tek mermisi kalmaymcaya kadar dayandı. Bir gün önce kendisine düşman kuvvetlerin çokluğu hatırlatıldığı zaman; "düşman buradan geçerse ben Antep'e ne yüzle dönerim, düşman ancak benim vücudumun üzerinden geçebilir" cevabım verdi. Bu dediği de oldu.

Yarımdaki on sekiz kişi de şehit düşünce tek başına son mermisine kadar dövüştü. Tüfeğini yere çarparak kırdı ve Ulu Masere Köprüsü üzerinde bir heykel gibi durarak, göğsünü açıp haykırdı: "Allahım va-

www.çizgiliforum.com

tanımı kurtar, alçak düşman! Gel sen de süngüle." Cansız bedeni, yollarım tıkadığı düşman arabalarının tekerlekleri altında ezildi. Şahin Bey grubundan sadece bir tek kişi, Mustafa Çavuş sağ kaldı. Halk Şahin'i hep andı ve aradı:

"Şahin'i sorarsan otuz yaşında
Süngü ile delindi köprü başında
Çeteler toplanmış ağlar başında
Uyan Şahin uyan gör neler oldu
Sevgili Antep'e Fransız doldu

Şahin Bey vuruldu yollar açıldı
Antep'in üstüne matem saçıldı
Birçok camilere çanlar takıldı
Uyan Şahin uyan ah neler oldu
Yaralı vatana düşmanlar doldu

Kimi yaralanmış kanlar saçıyor
Kimi süngülere bağrın açıyor
Kimi yavrusunu almış kaçıyor
Uyan Şahin uyan gör neler oldu
Sevgili yurdun düşmanla doldu."

1918'de imzalanan Mondros ateşkes anlaşması bütün Suriye'yi İtilaf devletlerine terk etmiş; Antep bu işgalin sınırları dışında bırakılmıştı. Fakat İngilizler anlaşma şartlarına uymayarak 15 Ocak 1919'da Antep'i işgal ettiler.

İngilizlerin ilk işi, hükümet konağını basmak ve Antep'in ileri gelenleriyle, aydınlarım toplayarak aileleri ile görüşmelerine bile fırsat vermeden, otomobillere doldurup Mısır'a götürmek oldu. İkinci işleri, hükümet konağında bulunan Ermenilerin göçüyle ilgili bütün belge ve dokümanlara el koyarak, sandıklar halinde, bunları da Mısır'a sevk etmek oldu.

Ardmdan sıkıyönetim ilan ederek şehirde, kimde ne kadar silah varsa yirmi dört saatte İngiliz işgal kuvvetlerine teslim edilmesini, aksi halde kimde silah bulunursa derhal idam edileceğini, ailesinden de yüz altın peşin ceza alınacağını duyurdular.

Askerler terhis edildiğinden Antep'te çok az miktarda jandarma vardı. Bunların da İngiliz kuvvetlerine karşı yapabileceği bir şey olmadığı gibi, silahlarmı dahi açıkta taşımaya cesaret edemiyorlardı. İngilizler, makineli tüfekleri şehrin köşe başlarına kurarak, halkın ruhları kadar sevdiği silahlarını tek tek teslim aldılar. O gün akşama kadar on dört araba; mavzer, martin, rovelver, bomba, dinamit, kılıç, süngü ve kasatura ile cephane İngilizlere teslim edildi.

Bütün bunlar halkın moralini gittikçe bozarken, Türklere daha da ağır gelen şey, eskiden göç edip de şimdi İngilizlerle beraber Antep'e gelen Ermenilerin, şehirde bulunanlarla birlikte İngilizleri tahrik ederek onları Türkler aleyhine her geçen gün kışkırtmaları oldu. Ermeni koleji müdürü, İngilizlere başvurarak şehirde daha yirmi altı bin silah olduğunu, teslim edilen silah ve cephanenin sadece dörtte biri sayılacağını haber verdi.

Bunun üzerine İngilizler yeniden beyannameler yayımladılar ve şehrin ileri gelenlerinden bazılarını tutuklayıp hapsettiler, bir bölümünü de Halep'e gönderdiler. On sekiz gün şehirde terör ve baskı estirerek bütün erkekleri tek tek aradılar, dükkânları açtırmadılar, iki kişinin bir araya gelmesini yasakladılar. Gene bir Ermeninin ihbarı üzerine Antep'e yakın bir köyde silah araması yaptılar, bütün silahları topladılar, muhtar ve köyün sözü geçen iki kişisinin de kafalarını çizmelerin altında ezerek öldürdüler.

İngilizlerin Ermenilerle, Ermenilerin İngilizlerle işbirliği içerisinde şehir ve civar yerleşim alanlarında yaptıkları zulüm ve mezalim halka, "dünyanın en medeni kavmi olduklarım iddia eden İngilizlerin insaniyet denen şeyle asla ilgileri bulunmadığını" gösterdi.

1919 Ekim'inde kendi aralarında yapılan anlaşma çerçevesinde, Suriye ve Adana'daki İngiliz kuvvetleriyle Fransız kuvvetlerinin yer değiştirmesine karar verildiğinden, Antep'te Fransızlara devrediliyordu. Fransızların ve bunlara katılan Ermenilerin Adana ve Çukurova bölgesinde neler yaptığım iyi bilen halk; "kolera gidiyor veba gelecek" diyerek, daha çok bedbinlik ve karamsarlığa düştü.

5 Kasım'da son İngiliz müfrezesi Antep'i terk ederken Fransızlar da şehre girmeye başladı. Fransızların ilk tepki toplayan hareketi, şehre girdiklerinde gördükleri bir polis karakolundan gönderdeki Türk bayrağım indirmek oldu. Bir Fransız subayı bayrağı o karakoldaki polise indirtti. Bu bir anda büyük öfke

patlamasına sebep oldu. Bunu yapan polis derhal cezalandırıldı ve bayrak yeniden göndere çekildi.

29 Kasım'da Antep'te büyük bir miting yapılarak, ne Antep ne de başka Türk ilinin hiçbir şekilde, hiçbir devlet tarafından işgaline müsaade edilmeyeceği, bunun bedeli ne ise gönülden ödemeye hazır oldukları ilan edildi.

29 Kasım'da büyük bir Fransız kuvveti Ermenilerin gösterileri arasında ihtişamlı bir şekilde Antep'e girdi. Gelen kuvvetin dörtte üçü olan Ermeni gönüllüleri, Bağdat ve Filistin cephelerindeyken, Osmanlı ordusundan silahlarıyla birlikte kaçıp düşman tarafına geçen asker kaçağı Ermenilerdi. Bunların Adana'da Türklere karşı yaptıkları tüyler ürpertici eylemler herkesçe biliniyor, bu da nefret ve öfkeyi körüklüyordu. Ermenilerinin zaman zaman bireysel, zaman zaman da gruplar halinde yaptıkları tahkirler ve mütecaviz hareketleri Türkler hayret, şaşkınlık ve her seferinde hayal kırıklığı ile karşıladılar ama bardak da sonunda taştı.

Tam bu sırada Maraş milli örgütleri Fransızlara karşı gayri nizami harbi başlattılar. Antep ve civarından birçok gönüllü, Maraş direnişçilerinin çatışmalarına yardıma koştular.

Fransızların işgali sırasında Erzurum ve Sivas kongreleri yapılmış, İstanbul Hükümeti ile temas kesilmişti. Antep'teki milli direnişçi örgütünü şehrin ileri gelenleri ve devlet memuru olan on kişi kurdu, hiç zaman kaybetmeden de faaliyetlerini genişletmeye başladılar. Fakat çok geçmeden Antep'te, direnişçiler

www.çizgiliforum.com

ve karşıtları olmak üzere insanlar ikiye ayrıldı. Şehrin mülki idarecisi mutasarrıf (Osmanlıda sancak yöneticisi, kaymakam) Celal Bey başta olmak üzere muhaliflerin çoğu gene Antep ileri gelenlerinin bir kısmı, âlim sayılanlar ve bunların etrafında toplanan, kişisel çıkarlarından başka dertleri olmayanlardı. Direnişçiler halktan gelen, halkın kendisine ve sözlerine büyük itimat duyduğu, inandığı kişilerdi. Başlarında da Ahmet Muhtar Bey bulunuyordu.

Bu çelişkiler sürerken Mustafa Kemal Paşa'dan direnişçilere bir mektup geldi. Antep'te Müdafa-yı Hukuk Cemiyeti kurulacaktı. Çalışmalar hızlandı. Önce, birbirine yakın olan birkaç mahalle halkı bir araya toplanarak en güvendikleri kişiyi bölge lideri seçti. Her bölge yüz silahlı adam ve başlarma, geçmiş savaşlarda tecrübe kazanmış biri getirildi. Yüz silahlı gruba ayrıca yeteri kadar silahsız adam da verilerek, yedek personel yığınağı yapıldı. Silah almaya parası yetmeyen fakirlere para sağlandı. Her bölgede geceleri silahlı müfrezeler hazır bekletildi. İaşe işleri, sağlık hizmetlerine ait faaliyetler düzenlendi. Köylere heyetler gönderilerek halk silah almaya davet edildi, köylerdeki milli direniş daha çabuk uyandı. Silah almaya gücü yetmeyen köylüler, keridi aile ihtiyacı için kullandığı çift öküzlerini, eşeklerini, atlarım, koyunlarım hatta içinde yattıkları yataklarım bile satıp silah ve cephane aldılar.

Antep ve civarındaki köylerde önemli değişiklikler fark eden Fransızlar, kaldıkları Ermeni mahallesinde, başta kolej binası olmak üzere etrafı tahkim etmeye başladılar. Bu çalışma sırasında çok miktarda kereste ve hayvanları için fazla miktarda arpa ve saman satın aldıklarım haber alan milli direniş örgütü, bunları Fransızlara satan esnafları çağırarak uyardı: "Fransızlara malzeme satmak düşmana yardım etmek ve onlarla işbirliği yapmaktır. Bundan sonra kim onlara mal satarsa, cezalandırılacak."

Fransızlara malzeme satanlar; "cezalandırılacak" sözünün manasım çok iyi anladığından, bir daha böyle bir şeye kalkışmadılar.

12 Ocak 1920 günü düşman, yarısı Ermenilerden oluşan, süvari ve topçularıyla da desteklenen bir tabur kadar kuvvetle, Maraş'ta çarpışan fransızlara yardım için Antep'ten hareket etti. Bu birlik geceyi Arabdar bölgesinde geçirmek için konakladığında Ermeniler köylüleri, kar, yağmur, soğuk demeden gece evlerinden dışan attılar, evleri yağmaladılar, hayvanlarını yemek için ağılları ve kümeslerini talan ettiler ve bazı tecavüz olayları da oldu.

Yakayı kurtararak kaçabilen köylülerden bazıları, karanlıkta, Antep'in yirmi kilometre kuzeybatısmda Boyunu obasında bulunan Milli Direniş Örgütü çete (gerilla) gruplarının birinin lideri olan yirmi sekiz yaşında, Birinci Dünya Harbinde Irak Cephesinde Kütülamere'de İngilizlere karşı çarpışan Memik Ağa'ya ulaştılar. Memik Ağa ve yardıma çağırdığı Yamaçobalı Dede'nin grupları, Fransız ve Ermenilerin bulunduğu köyü sabaha karşı kuşattılar.

Çarpışmalar bütün gün devam etti. Kaçarak ormanlara sığınabilen bir kısım Fransız dışındakiler yok edildi. Yakayı kurtarabilen birkaç Ermeni de soluğu Antep'teki Fransız komutanlığında aldılar.

Fransız karargâhı ve Ermeniler hiç beklenmedik bu darbe karşısında şoke oldular. Antep'ten yardım için Maraş'a giden bir tabur, daha yolun başlangıcında baskın uğruyor ve hemen yok ediliyordu.

Türkler içinse, Arabdar çatışması Antep direnişçilerinin ilk baskını ve ilk büyük başarısıydı.

25 Ocak 1920'de Fransızların bir kuvveti Maraş'la Karabıyıklı arasında, Pazarcık ovasına inilen yerde, Türk çete reislerinden Karayılan Molla ve arkadaşlarının grubuyla karşılaştı. Fransızların düştükleri pusudan kurtulma şansları olmadı. Subayları başta olmak üzere kuvvetlerinin tamamına yakını yok edildi. Karayılanın gösterdiği cesaret ve hücumun şiddeti düşmanı perişan ederken, Türkler Fransız birliklerinin merkezine kadar ulaşıp, istasyondaki vagonların da içlerine kadar girerek düşmanla tek tek çarpıştılar. Fransızların tüm silah, cephane, erzak, malzeme ve tonlarca ağırlığı Karayılan savaşçılarının eline geçti.

Arabdar ve Karayılan baskın ve pusuları Fransızları artık serbestçe hareket edemez, hatta Antep'ten yarım saat bile uzağa gidemez hale getirdi.

Kilis Antep arasındaki bölgede, halktan topladığı gönüllülerden meydana getirdiği 80-100 kişilik birliği ile Şahin Bey bulunuyordu. Şahin Bey Antep ve Kilis'te bulunan işgal kuvvetleri komutanlarına bu şehirlerin boşaltılması için devamlı notalar gönderdi ve onları tehdit etti. 3 Şubat'ta Antep'e gitmek isteyen bir Fransız birliğini yenerek, sağ kalanları Kilis'e dönmeye mecbur etti. Antep-Kilis arasındaki telgraf hatlarını tahrip ederek işe yaramaz hale getirdi.

Bölgedeki Fransız kuvvetleri komutam 11 Şubat 1920'de aşağıdaki mektubu aldı:

"Maraş muharebelerinden ders almadınız. Generaliniz Geret, Türklerle Ermeniler arasına nifak tohumları saçmaya, Ermenileri bizim üzerimize kışkırtmaya devam ediyor. 11 Şubat'ta dört Amerikalının öldürülmesine de sebep, onun beceriksizliğidir. Antep-Kilis yolunun emniyeti sizin yapabileceğiniz iş mi?

Yolun güvenliği bana aittir ve Fransızlardan başka herkes, hiçbir tehlikeye maruz kalmadan seyahat edebilir."

Şahin Bey

Kilis Kuvay-ı Milliye Komutanı

18 Şubat 1920'de, Fransızlar topçu bataryaları ve makineli tüfek bölükleriyle takviyeli bir taburdan fazla kuvveti yeniden, Kilis'ten Antep'e sevk ettiler. Fakat bunlar da bir öncekiler gibi Şahin Bey Grubu tarafından perişan edildi. Kilis'teki Fransız komutan bu birlikten sağ kalıp geriye dönebilen subayları hemen tutuklattı. Öfkesinden muhatap saydığı ne kadar makam varsa hepsine hakarete varan tehditlerle, notalar gönderdi.

Şahin Bey'in bir avuç insanla elde ettiği sonuçlar bütün bölgede halkın moralini yükseltirken, Fransızları da kötümserliğe ve kendilerine olan güveni kaybetmeye götürüyordu. Sonuçta, 8000'i piyade askeri olmak üzere topçuları, süvarileri, makineli tüfekleriy-

www.çizgiliforum.coı

le 10.000 kişilik bir dev gücü, Kilis'te toplayıp Antep üzerine sürdüler. Bu devasa savaş makinesi için, yolda kendilerine sataşıp saldırabilecek bir tehdit beklemedikleri gibi, böyle bir şeyi hayal etmek dahi onlar için delilikten öteydi.

Fransızların akıl ve mantıklarının kabul edemediği şey, Karaburun mevkiinde başlarına geldi. Şahin Bey ve fedailerinden oluşan 80 kişilik Şahinler milis grubu, yıldırım hızıyla düşmana saldırdı.

Şahinler kendilerinden 100 misli fazla kuvvetle dört gün gece gündüz muharebe ettiler. Fransızların ölü ve yaralılarının çokluğu, birliklerinin düzen ve yapışım bozdu. Dev bir kuvvet bir avuç savaşçı karşısında şaşırdı ve bozuldu.

Sonunda, yanında kalan on sekiz arkadaşı da şehit olan Antepli Teğmen Said Efendi (takma adı Şahin Bey) mermisi bittiği için tüfeğini kırıp Fransızların ilerlemeye çalıştığı Ulu Masere Köprüsünün başına dikilip, düşmanın kendisine yaklaşmasını bekledi. Daha önce söylediğini yaptı: "Buradan ancak benim cesedim çiğnenerek geçilebilir." Ve öyle oldu.

Kilis'ten Antep'e gelen fransız kuvveti 1 Nisan 1920'de, tekrar Kilis'e dönmek için yola çıktığında, Maraş'tan Burç bölgesine gelen Kuvay-ı Milliye komutanı Kılıç Ali Bey, Antep'e bir buçuk saat uzaklıktaki Balaban bölgesinde düşmanı çevirdi. Kılıç Ali Bey'in muharebeye tutuştuğu ve top seslerinin Antep'ten dahi duyulduğu sıralarda, hapishaneden birkaç mahkum firar edince, nöbetçiler de bunlara ateş açtılar.

Şehrin içinde duyulan bu ateşleri, halk Fransızların Türklere saldırısı zannederek, silahını kapan, önceden tespit edilmiş cephelerdeki siperlerine koştu. Bunun üzerine yerli Ermeniler de Türk mahallelerine karşı ateşe başladılar. Mevzi çatışmalar akşama kadar devam etti. Aynı gün Fransızlardan bir subay yirmi asker esir alındı.

Şehrin içindeki bu çatışma, Antep şehir savaşının temel başlangıcıdır.

2 Nisan 1920 Cuma günü her iki taraftan da karşılıklı ateşler başladı. Ermeniler de cephe tutup Türklere kurşun yağdırmaya aralıksız devam ettiler. Yerli Türk halkı, yediden yetmişe kadar, herkes savaşa katıldı, sokak ve mazgal muharebeleri birbirini takip etti, civar köylerden yardım için gelen fedailer çatışmalara katıldı, dışarıdan gelen savaşçılar üçer beşer evlere bölüştürüldü, şehrin üzerinde uçan Fransız uçaklarına şiddetle ateş açıldı. Üç günlük çatışmalarda yirmi beş şehit, bir o kadar da yaralı vardı.

4 Nisan 1920 günü Kılıç Ali Bey yanmdakilerle birlikte, Burç bölgesinden Antep'e geldi. Kendisine şehrin durumu hakkında bilgi verildi. Ermeni mahallesinde bulunan Ermeni millet meclisine "Vatandaşlar, bizim sizinle kavgamız yoktur, bizim düşmanımız Fransızlardır, Fransızlara kanmayınız, Fransızlar sizi aldatıyor, onlara inanmayın, siz bizimle altı yüz yıldan beri beraber yaşıyorsunuz, bundan sonra da yaşayacaksınız, buna emin olunuz" diye bir mektup gönderdi. Ermenilerin cevabı: "Ya Ermenistan Ya Mezaristan" şeklinde oldu. Kılıç Ali Bey defalarca başka

teşebbüslerle de Ermenileri yola getirmek ve düşmanlıktan vazgeçirmek için uğraştı, fakat hiçbir sonuç alamadı.

7 Nisan 1920'de şehirdeki kuvvetleri daha düzgün bir hale getirmek için Kılıç Ali Bey, her semtten on beş silahlı insan istedi. Kısa zamanda dörder bölüklü "yıldırım" ve "şimşek" adlarmda iki tabur kurdu. Bunlardan şimşek taburu kısa zamanda dağıldı. Yıldırım taburuysa Antep savaşının sonuna kadar devam etti. İlk örgütlenmede Yıldırım Taburunun liderliğine Işıldak Bey, birinci bölüğün başına Kalkan Bey, ikincinin komutanlığına Yıldırım Bey, üçüncü bölüğe Hayri Efendi, dördüncünün komutasına da Fazıl Efendi getirildi. Bu taburların her biri dörder yüz savaşçıdan oluşuyordu. Tüfek ve tabancaların cephanesi çok sınırlı olduğundan bu taburlarm fedaileri, bıçak, kama, süngü, balta ve satır gibi her tip kesici ve dürtücü silahı taşıyorlardı.

Yıldırım ve Şimşek Taburlarının örgütlenmeleri devam ederken, 14 Nisan 1920'de büyük bir Fransız kuvvetinin Nizip yönünden Antep'e gelmekte olduğu haberi alındı. Kılıç Ali Bey, şehirdeki cephelerde bir miktar savaşçı bırakıp, diğerleri ile birlikte, Fransızlarla şehrin dışında muharebeye tutuşmak üzere hemen hareket etti.

Kılıç Ali Bey aynı gün Antep'e yaklaşık iki üç saatlik bir mesafede, Nizip yolu üzerinde Fransızların karşısına çıktı. Fakat düşman kuvveti çok üstün, donanımları mükemmel, ağır silahları hesaplanabilir gibi değildi. Birkaç saat süren canhıraş çarpışmalardan sonra Kılıç Ali Bey'in kuvvetleri dağıldı, milli kuvvetleri desteklemek için şehirden dışarı çıkan Yıldırım Taburu da çarpışmalara girmesine rağmen düşmanın üstün kuvvetine dayanamayarak parçalanıp dağıldı.

14 Nisan 1920 gecesi Ermeniler; Kozanlı, Balıklı, Burcu, Çınarlı cephelerinden, Türk direnişçilerin üzerine şiddetli hücumlar yaptılar. Dışardan gelen Fransız kuvvetlerinin topçuları ile şehrin içindeki Fransız birliklerinin topları da aynı anda Türk mahallelerini bombardımana başladı.

İki ateş arasında kalan Antep Türk mahalleleri cehenneme döndü. Antep'teki Fransızları takviyeye gelen Fransız kuvvetleri şehre girmeyerek, Türk mahallelerine çepeçevre hâkim olan sırtlarda tertiplenerek şehri kuşatma altına aldılar. Toplar, makineli tüfekler hiç aralıksız ateşlerine devam ettiler.

Bazı cepheler geriledi, sayıları az da olsa bu mücadeleden yana olmayan kişiler, henüz düşman tarafından kapatılamamış yerlerden kaçtılar, gönüllü köylülerden bir bölümü köylerine döndüler. Birliklerde kargaşa had safhada iken, halk topların gökleri yırtan ses ve uğultuları, her tarafta patlayan şarapnellerin sesleri altında önce ani bir korku, sonra da heyecan ve tereddütle beklemeyi sürdürdü. Birçok ev, cami, okul, han, fırın, kahve yıkıldı. Onlarca kadın ve çocuk öldü, yüzlercesi yaralandı.

16 Nisan 1920 ikindi vaktiydi ve bombardıman hâlâ aralıksız devam ediyor, halk sessizlik içinde mateme bürünmüş sonunu bekliyordu. Birden ve aynı anda Ermeniler evlerinin damlarına önceden hazırladıkları Fransız bayraklarım çektiler. Bütün Ermeni

www.çizgiliforum.com

mahalleleri baştan aşağı Fransız bayrağının rengiyle boyandı. Hatta Ermeni mahallelerinde kalan cami ve minarelere de Fransız bayrağı çektiler.

Bu uğursuz günü takip eden gece, kendi cephelerini terk etmeyen Abdi Beyzade Ali Efendi, Mustafa Babazade Kazım Hoca ve yanlarında halktan bir kısım kişiler, diğer cephelerin en tehlikeli yerlerini dolaşarak oralarda bulunanlara sebat ve cesaret telkin ettiler. Bunun çok büyük yararları oldu.

Gene aynı gece, cesaret ve soğukkanlılığı herkeste hayranlık yaratan Marakzade Şerif Ağa, sabaha kadar akıl almaz tehlikeleri hiçe sayarak, kaçanları evlerden ve sokaklardan birer birer toplayarak, iyilikle, vatanseverlik duygularını tahrik ederek, olmazsa tehditle, yeniden cepheye gönderdi.

17 Nisan günü Fransız komutanlığından kendisine muhatap aldığı Antep Mutasarrıflığına (kaymakamlık) sert bir nota geldi: "Şehri hemen teslim edin, aksi taktirde, şehrin tamamı yıkılacaktır." Notaya ek bir de liste vardı. Listede, askerlerin ihtiyacı olan; un, buğday, tavuk, yumurta ve benzeri yiyecekleri ile aydınlatmada kullanılan birtakım malzemeler vardı.

Şehri savunanlar hemen toplamp karar verdiler. Kuvvetlerini toparlamak, zaman kazanmak, siperlerini dayanıklı hale getirmek ve yığmaklar yapmak için zamana ihtiyaçları vardı. Fransızların isteklerini karşılayacaklardı. Bu faaliyet onlara iki üç gün zaman kazandırmak demekti.

Bu sırada fırsattan istifade gene, şehrin ileri gelenleri ile esnaftan bazıları çeşitli bahaneler ileri sürerek şehri terk ettiler. Yaptıkları iş halkı olumsuz yönde etkilerken, aynı zamanda hem Fransızlara hem de şehri terk edenlere nefret ve öfkeyi artırıyordu.

Her şey bir felakete doğru giderken, daha önce de Şahin Be/le muharebelere katılan, Ali Efendioğlu Yusuf Rıza Bey (takma adı Arslan Bey) ortaya çıktı.

Arslan Bey bazı semt liderlerini topladı. Şehrin savunmasının her şeyi göze alarak mutlaka yapılması gerektiğini, herkesin kendi semt ve mahallelerinde bulunan silahlı personeli cepheye göndermesini, cepheye gelmeyenlerin yakalandıkları yerde idam edileceğini, çok kısa zamanda dışarıdan kendilerine büyük yardım ve destek geleceğini söyleyerek halkı coşturdu.

Arslan Bey, bölge ve cepheleri tek tek dolaşıp Antep direnişçilerine, topluca hitap etti. Onun söylevlerinden biri:

"Muhterem arkadaşlar;
Siz, kahraman Antep mücahitleri,
yurt fedaileri,

Benimle on altı günden beri en önemli yer olan Kozanlı cephesinde bulundunuz. Kuvvetimizin azlığına bakmayarak, emsali görülmemiş kahramanlıklar yaptığınıza bizzat şahit oldum. Savaşın gereği olarak bu gece Kozanlı cephesini beraberce terk ederek, Musullu cephesine çekildik. Ali ve Abdurrahman çavuşlar, şehirdeki durumu öğ-

rendiler ve bazı alçakların şehri terk ettiğini söylediler.

Bu esef verici duruma inanmak istemedim. Bizzat şehre indim. Düşmanın karargâhını, iki yüz metre mesafedeki bostanlara kurmuş olduğunu malesef gördüm. Mahalleleri gezdiğimde "Aman kardeşlerimiz, biz ne olacağız? Gâvurlar bir saat sonra şehre girip bizi keseceklermiş. Eyvahlar olsun, ırzımız, namusumuz düşman eline kalacaktır" diye gözyaşı döken binlerce kızkardeşlerimizden başka kimseye rastlamadım.

İşte kapının önünde gördüğünüz yüzlerce genç hanım kızlar, savaşırsak bizimle beraber şerefle ölmeye ve kesinlikle düşmana teslim olmamaya karar vererek geldiler.

Siz kahraman Antepliler, "Ya istiklâl ya şerefle ölmek" isteyerek silaha saldırınız. Evlerinizdeki eşyalarınızı, kapınızdaki öküzlerinizi feda ederek her silahı yirmi Osmanlı altınına, bir adet fişeği de yirmi kuruşa Halep'ten getirterek temin ettiniz.

Arkadaşlar, başlarınızı kaldırarak etrafınıza bakarsanız, pencerelerde hanımlar görürsünüz; işte bu hanımlar yaşlı gözlerini size çevirerek, ırz ve namuslarını kurtarmanızı, mini mini yavrularını düşmanın saldırılarından korumanızı, boyunları bükük halde önce Allah'tan sonra sizden istirham ediyorlar.

Düşmanın kuvveti bizden kat kat fazla, topları, makineli tüfekleri, cephanesi, savaş teçhizatı muazzam. Bu inkâr edilemez, ama buna karşılık bizim yüksek inancımız ve Allah sevgimiz var. O bizimle beraberdir.

Eğer bugün biz, düşmana sessiz kalarak savaşmazsak, memleket düşmüş demektir. Şehre saldırmak için son hazırlıklarını yapan düşman, iki yüz metre ilerimizde duruyor. Başınızda olarak bu uğurda şehitlik rütbesine kavuşmayı şeref sayarım. Ricamı kabul ediyor musunuz? Benimle beraber ölmeyi arzu edenler ellerini kaldırarak sağ tarafa, ölmeyi arzu etmeyip de düşmana teslim olmayı ve memleketin düşmesini arzu edenler sol tarafa ayrılsın!"

Arslan Bey, halka hitaben yazdığı çeşitli beyannameleri de şehrin her tarafına dağıttırıp duvarlara yapıştırttı.

Bu faaliyetleri yürütürken, bölgede bulunan Kuvay-ı Milliye komutanı Kılıç Ali Bey'e de bir mektup gönderdi.

"Şehir içinde kimse kalmadı, genel cephe çok az bir kuvvetle idare edilmektedir. Şehrin kuşatılmasının devamı bizim yok olmamıza sebep olacaktır. Çünkü elimizdeki cephane ancak iki gün yetebilir. Hepimiz ölünceye kadar şehri savunacağım. Bize cephane ve yardım göndermenizi arz ederim."

Ve ayrıntılı bir rapor sundu.

www.çizgiliforum.com

Kılıç Ali Bey'in mektup ve rapora gönderdiği cevap aşağıdadır:

"Memlekette gerçek ilgili ve sorumluların arkalarına bile bakmadan kaçtıkları bir anda, siz kendinizden sayıca ve silahça onlarca kat düşmanla savaşıyorsunuz. İsminiz, bu destanı yaratanların başında, unutulmayacak kahramanlardan biri olarak yaşayacaktır.

Halka yaptığınız çağrılar çok yerindedir. Bu konuda kahramanlık gösterenlerle alçaklık gösterenleri hiçbir zaman unutmayacağım. Herkese hakkı olan şeyi fazlasıyla vereceğim.

Düşmanla haberleşmeyi, anlaşmayı, ilişkiyi kesinlikle yasaklıyorum. Bu tür hareketleri vatana ihanet sayar, ona göre uygulama yaparım.

Her gece çevreden topladığım yüzlerce Antepli'yi şehre göndermekteyim, bunları cephelere gönderiniz. Hiç kimseye bu konuda asla hoşgörülü davranmayın.

Zor günlerin ömrü azalmıştır. Antep sizin kahramanlık ve vatanseverliğinize bırakılmıştır. Dayan, dayan, dayan kardeşim."

16 ile 25 Nisan'a kadar olan dokuz gün içinde taraflar arasında birçok çatışmalar meydana geldi. Fransızlar, şehrin çeşitli semtlerini devamlı topçu ateşine tuttular. Bu arada Fransızlar kendilerini daha güvende hissedebilmek için siperlerini ve bulundukları yerleri kuvvetlendirerek tahkimat yaptılar. Fransızların yığmak ve siper yapma faaliyetlerine kadınları da dahil olmak üzere Antep'in yerli Ermenileri olağanüstü bir çabayla yardım ettiler.

23 Nisan Cuma günü bütün halk camileri doldurmuş namaz kılarken, Boyacı, Hacı Nasır ve Musullu Camileri düşman tarafından topçu ateşine tutuldu ve aralıksız bombalandı. Halktan bir tek kişi dahi namazını bozmayarak, hiçbir şey yokmuş gibi ibadetine devam etti. Bu hal büyük bir tevekkülün göstergesinin yanında, herkesin bir canlı olarak ölüm içgüdüsünden de kurtulmuş durumda olduklarını açıklıyordu.

17 Nisan 1920'den 26 Nisan'a kadar geçen zamanda kazanılmış olan fırsatlardan yararlanılarak, dışarıdan gelen kuvvetlerle zayıf olan cepheler tamamen takviye edildi. Fransızlardan defalarca tehditlerle dolu "şehri teslim edin" teklifleri reddedildi.

26 Nisan günü güneşin ilk ışıklarıyla Fransızlar şehri savunanların tuttuğu bütün cephelere, topçu ve tepelere yerleştirdikleri makineli tüfeklerin kulakları sağır eden bombardıman ve ateşleri altında hücuma geçtiler. Yıldırım taburunun dördüncü bölüğünün tuttuğu kesime iki Fransız tankı saldırdı. Bunlardan biri direnişçilerin on metre önüne kadar yanaşmışken, Türklerin açtığı ateşle bozuldu, yanmaya başladı. Mürettebatı öldürüldü. Bunu gören diğer tank kaçtı.

Kadınlar, çocuklar cephane, su ve yarak taşıyor, Fransızların kullandığı gazlı mermiler gözlerin yanmasına, devamlı sulanmasına sebep oluyordu. Keskin nişancı fedailer camilerin minarelerine çıkarak Fran-

sızlan kuşbakışı avlamaya başladılar. Bunun üzerine top gülleleri minarelere vurmaya başladı. Bazı cephelerde gedik bulan Fransızlar, siperlerin gerisindeki birkaç eve girdi. Buralar yirmi-otuz savaşçıyla takviye edildiyse de geç kaimdi. Çatışmalar tam doruk noktasındayken Arslan Bey ve Yıldırım Tabur Komutanı Teğmen Kamil Efendi, düşmana karşı bizzat muharebeye girdiler. Halk coştu, nerelerde Türk siperleri açılmış ve içeri girilmişse, o evler çarpraz ateşe alınarak, binaların içine girip bomba ve süngüyle, hattı geçen bütün Fransız askerlerini yok ettiler. Düşman hızla geri çekilerek saldırıyı durdurdu. Çok miktarda silah, cephane, muhabere ve istihkâm malzemesi Antep savaşçılarının eline geçti. Bu saldırı Fransızlara çok pahalıya mal oldu, direnişçilerin de yüzü güldü.

30 Nisan 1920'de Kılıç Ali Bey'in gönderdiği dört yüz savaşçıdan oluşan bir Kuvay-ı Milliye birliği Antep'e geldi. Fransızlar için en kritik bölgelerden biri olan, boy siperleri dahi yaparak tahkim ettikleri Kurban Baba cephesine, Antep savaşçıları ve gelen kuvvet, 3 Mayıs günü şafakla birlikte saldırdı. Öğleden sonra hücum çok daha şiddetli ve pervasızca yapıldı. Akşama doğru mücadele, düşman siperlerinin içine süngü hücumuyla son buldu. Fransızlar yüzlerce ölü verdiler, çok kanlı cereyan eden muharebelerde, komutanları dahil süngüden geçirildi.

Fransızlar, Antep'te aç ve mahsur kalan kendi kuvvetleriyle Ermenileri kuşatmadan kurtarmak amacıyla, 9 Mayıs tarihinde, bin kişilik piyade, iki yüz süvari, dört topçu bataryası ile bin araba erzak yüküyle Kilis'ten hareket ettiler.

Daha önceden bu bilgi Antep'e ulaştığından Kuvay-ı Milliye, Maraşlılar, Rumkaleliler ve Anteplilerden meydana gelen 1500 kişilik savaşçı grubu 9-10 Mayıs gecesi hareketle, Fransızların yolu üzerinde Küçükhisar ve Gürgün batısındaki tepelerde mevzilendiler. Düşman bazı sahte hareketler yaptı, ana kuvvetin öncüleri ile çatıştı, fakat Türklerin tuttuğu mevzilere saldırmayı gözüne kestiremedi. 11 Mayıs sabahı Fransızların Kilis'e doğru, geri döndükleri tespit edildi. Peşlerine düşülerek, Kilis civarındaki köprüye kadar kovalandılar.

Mustafa Kemal Paşa ile Fransızlar arasında Ankara'da yapılan anlaşmaya uygun olarak, çatışma 20 Mayıstan itibaren yirmi gün için durduruldu.

Fransızlar için Antep'te, çıkış yolu olan güney yönündeki tepelerin Yıldırım Taburu tarafından tutulmasıyla, sadece Fransızlann değil, Ermenilerin de nefes borusu tıkanmış oldu. Fransızlar, Antep'teki kuvvetlerine yardım şöyle dursun, bir tümenlerinin Urfa ve Birecik taraflannda mağlup edilip, dağıtılmasına da engel olamadılar. Kendileriyle birlikte içerdeki Ermeniler de açlık ve sefalete mahkûm oldular.

Fransız uçakları her iki günde bir gelerek kuşatılmış kuvvetleriyle haberleşmek istediğinde, Yıldmm Taburu'nun makineli ve piyade tüfeklerinin ateşiyle karşılayıp geri döndü.

10 Mayıs'ta beş adet düşman uçağı Antep üzerine geldi ve şehri savunanların bulunduğu mevzilere çok sayıda bomba atarak bölgeden uzaklaştı.

www.çizgiliforum.com

20 Mayıs günü Antep'e ulaşan haber şuydu: "Düşman dört bin piyade, iki bölük süvari, üç batarya sahra, iki batarya dağ topçusunun korumasında bin araç yükü erzakı, Kilis'ten yola çıkarak, Antep'e ulaştıracak."

21 Mayıs gecesi Antep savaşçıları, Antep-Kilis yolunun doğusunda Akbaba sırtları ile Gürün Dağında mevzilerini aldılar. Fransızlar bu bölgeyi ateşle tespit edip manevralarını kanatlara kaydırarak, Türk kuvvetlerini kuşattılar. Akşama kadar herkes son mermisini atıncaya kadar savaştı, sonra da süngü hücumuyla, Fransızların Senegal birliğini yararak Antep'in kuzeyine geri çekildiler.

Her defasında düşmanın karşısına, az kuvvet, daha az etkili silah ve yetersiz cephane ile çıkıyorlardı. Bu defa da durum aynı idi. Tek fark, bu kez çok sabit kalmış, kanatlara açılamamış, düşmanın hantal olan yüzlerce arabalı geri bölgesine dalamamışlardı. Sonuçta, on gün önce kovdukları düşmana yenildiler.

Fransızlar birkaç koldan Antep'e yaklaşınca, doğrudan Türklerin kendilerine sıkıntı yarattığı Kurban Baba ve Düz Tepe'ye saldırarak buraları işgal ettiler. Şehirde aç ve sarılmış haldeki kuvvetleriyle Ermenileri kurtardılar. Ermenilerde, "Hurra!.." haykırışlanyla gelen Fransızlan kucaklayarak karşıladılar.

Aynı gece Antep savaşçıları, Fransızların ağırlıklarının bulunduğu yerle, Battal Höyük istikametinden düşman iki kez gece baskını düzenlediler. Bu saldırılar insanüstü bir gayretle yapıldı ve karşı tarafa, hazırız ve istediğimiz zaman istediğimizi yaparız anlamındaydı.

23 Mayıs 1920'de şehrin her tarafı Fransızlar tarafından topçu ve makineli tüfek ateşine tutuldu. Topçu ateşini yoğun olarak topladığı direniş cephelerine art arda birkaç saldırı düzenlediler. Bütün gün devam eden topçu ateşi sonunda, başta hükümet konağı olmak üzere, onlarca bina yıkıldı. Hava kararınca Yıldırım Grubunun bir bölüğü dışarı çıkarak, Fransızların geceden istifade ile, şehrin dışında tuttukları ağırlıklarım bulundukları bölgelere taşımaya çalışan araba koluna baskın yaptı. Askerler her şeyi bırakıp canlarını zor kurtardılar. Sabah olunca halkın, Fransızların terk ettiği yüklü araçları getirmek için yaptığı hareketin düzenden uzak olması, düşman siperlerinden açılan ateşle birçok kimsenin şehit düşmesi ve yaralanmasına sebep oldu. Bu durumu düzeltmek için Karayılanoğlu Molla ve Boyunoğlu Memik Ağa'nın çatışmalara girmek zorunda kalmasıyla, durum daha da karmaşık bir hal aldı. Muharebe üç saatten fazla sürdü. En seçkin savaşçıların lideri olan ve cesaretiyle ünlü Karayılanoğlu başta olmak üzere yirmi kişi şehit oldu.

24-29 Mayıs tarihleri arasında, Fransızlar bombardımana aralıksız devam ettiler; evler, okullar, camiler ve hanların büyük bir kısmı harap oldu. İlk çatışmadan önce Ermenilerin bulunduğu bölgelerde kalan iki bin kadar Türk evini de, Ermeniler yerle bir ederek, taş, tuğla ve kerestelerini Fransızlar ve kendileri için tahkimat ve siper yapma işlerinde kullandılar.

Sevr Andlaşmasmın düzeltilmesi nedeniyle TBMM ile Fransa'nın Suriye ve Kilikya olağanüstü

komiseri arasında bir anlaşma yapıldı ve 30 Mayıs 1920'de çatışmalar durdu. Anlaşma şartlan gereğince Fransızlar, Antep'te işgal ettikleri yerleri ve Ermeni mahallelerini boşaltarak şehrin dışına çıkacaklardı. Fransızlar anlaşmaya uymadılar, işlerine gelen yerleri terk ettiler ama kritik ve hassas olan bölgeleri boşaltmadılar.

Anlaşma süresi 20 gündü ve 18 Haziran'da bitmişti. 28 Temmuza kadar ufak tefek olayların dışında bir şey olmadı. Fransızlar geçen bu süre zarfmda da hâlâ şehir içindeki yerleri, başta kolej binası ve civarı olmak üzere teslim etmediler. 29 Temmuz gecesi saat ikide Türkler bu bölgeye baskın yaptılar. Neye uğradıklarım anlayamayan Fransızlar şaşırdılar, bir kısım askerler canlarım kurtarmak için binanm ana kapılarını kapatınca, dışarıdakiler daha da zorda kaldı. İki yüzden fazla Fransız askeri süngüden geçirildi. Çok geçmedi Fransız topçusu çatışma bölgesine yağmur gibi gülle yağdırmaya başladı. Artık mermilerin düştüğü yerde Türkler mi yoksa Fransızlar mı var diyecek durumda değillerdi.

Şoku üzerlerinden atan Fransızlar bölgeye birbiri ardına hücuma kalktılar. Direnişçilerin bir kısmı topçu mermileriyle yıkılan enkazlardan kendilerine sığınak yaparak, bazıları üzerlerine devrilen molozların altında kaldığından, elleriyle kendilerine mazgallar açarak sabaha kadar çatışmaya devam ettiler. Kolej bölgesi Türklerde kaldı. Gün ağardığmda çatışma alanına gidenler, molozlann ve yığıntıların altında kalanlan kazma, kürekle çıkardılar.

Kilis ve Akçakoyunlu bölgelerinde yığmak çalışmaları yapan Fransızlar, Akçakoyunlu istasyonunda topladıkları dört tank, çeşitli zırhlı otomobil, iki bin piyade, iki bölük süvari, dört topçu bataryası ile, 11 Ağustos 1920 sabahı yeniden Antep üzerine yürüyüşe geçtiler.

Ikizkuyu bölgesine ulaştıklarında karşılarına Antep savaşçıları ve Kuvay-ı Milliyeden toplam altı yüz kişilik kuvvetin öncüleri çıktı. Fransızlar bu gözcüleri bir zorlukla karşılaşmadan bulundukları mevkilerden uzaklaştırdılar.

Türklerin esas kuvvetleri, Sazgm, Karaçomak ve Gürün bölgelerinde, Fransızlann yanlarına sarkarak, vurkaç taktikleri uygulayarak onlara zayiat verdirmeye çalıştı. Büyük Fransız gücünün tamamım altı yüz kişiyle yok etmek zaten söz konusu olamazdı. Ama olabildiğince güç kaybetmesini ve yıpranmasını sağlamaya çalışıldı. Artık Fransızlar piyade hücumunu emniyete almak için, karşılarındakilerin bulunduğu yerleri önce tanklar ve topçulan ile yoğun ateş altına alıyor, böylece fazla can kayıplarına mani olmak istiyorlardı.

Fransızları uzaktan karşılayan Türk savaşçılarından ancak altmış tanesi Antep'in içine girebildi. Diğerleri muhtelif gruplar halinde civar köy ve araziye çekilmek zorunda kaldılar. Kuşatma içerisindekilerle, Antep'e gelen Fransız kuvvetleri, direnişin en güçlü olduğu Samsak Tepeye önce yüzlerce topçu mermisi atarak siperler ve mazgallan tamamen dağıtıp tahrip ettiler, birçok şehit ve yaralı verildi. Sağ kalan çok az savaşçının da büyük bir bölümü çeşitli yerlerinden

www.çizgiliforum.com

yaralanmış halde zorlukla geri çekilebildiler. Tepede hiç durmadan Fransızlara ateş eden, Yıldırım Taburunun herkesçe bilinip tamnan, meşhur makineli tüfek çavuşu Antepli Arabmoğlu Tevfik çavuş ve yanındaki birkaç savaşçının da şehit düşmesiyle, son tüfek sesi kesildi.

Tevfik Çavuş Sina'da İngilizlere karşı gene makineli tüfeği ile gözleri ilerde sürekli gözetleyip düşmana darbeler indirirken, kendi birliğinin dağılıp çekildiğinin bile farkında değildir. Mevzilerin içi İngilizlerle dolmasına rağmen, o hâlâ ateşe devam etmektedir. Bir İngiliz süvari subayı arkasından yanma kadar gelir ve elindeki kırbaçla hafifçe dürterek işaret eder:

"Türk, Türk artık yeter!" der. Tevfik Çavuş arkasına döner dönmez de İngiliz askerleri üzerine atlarlar. Esaretten döndükten sonra hemen mücadeleye katıldı. Yeniden evladı gibi sevdiği makineli tüfeğine kavuştu. Onu her gün temizler, omuzunda taşımaktan özel bir haz duyardı. Çatışma sırasında mevziye girdikten sonra, ilk ateşten önce sanki bir canlıyla konuşur gibi tüfeğine seslenirdi: "Haydi oğlum düşmanı selamla bakalım."

İrfan Bey kendi savaşçı grubu ile şehrin dışında kaldığından, cephelerin liderliğine Özdemir Bey getirildi. Şehre hâkim tepelerinin hepsi Fransızların eline geçtiğinden, Antep'te yediden yetmişe herkes silah başına yapıldı. Kadm, çoluk çocuk binlerce insan kazma kürekle siper ve tahkimat işlerinde çalıştı.

Fransızlar bir ültimatom vererek şehrin 24 saat içerisinde teslim olmasını, aksi halde "doğacak vahşet

ve katliamlardan dolayı kendilerinin hiçbir sorumluluk kabul etmeyeceklerini" bildirdiler.

Fransızlar, cevabı hemen aldılar:

> ***"Antepliler sizden af dilemeyi alçaklık sayarlar. Kendi siperleri altında kalarak ölmeyi şeref bilir, bundan da zevk alırlar. Sizin bayrağınızın uğursuz gölgesi altına girecek bir tek Antepli yoktur. Antep halkı ya ölmeyi yahut vatanını kurtarmayı kendisine kanun kabul etmiş bir halk kulesidir.***
>
> ***Antep'te bir canlı fert oldukça ve taş taş üstünde bir duvar bulundukça, siz bu kente giremeyeceksiniz."***

15 Ağustosa kadar üç gün, Fransızlar topçuları, tankları zaman zaman tepede beliren uçaklarıyla şehri bombaladılar; hemen her cephede çarpışmalar oldu. Şehri savunanlar insanüstü gayretle Ermeni destekli, üstün teknolojik silah ve donatıma sahip Fransız kuvvetlerine karşı koydu, pes etmedi.

Tek sıkıntı cephanenin azlığı idi. Her cephe, her siperden Özdemir Bey'e yapılan müracaat, "Düşmanı yere serdik, mermimiz kalmadı, bitti!.. Aman mermi, başka bir şey istemiyoruz, mermi istiyoruz" diyen Antep savaşçılarına Özdemir Bey: "Ne yapalım çocuklar fişek yoktur, düşmana dipçik, kazma ve kürekle karşılık verin, sokak savaşında bu daha etkilidir" demiştir. Bu cevabın taşıdığı ruh, savaşçıları daha coşturmuştur:

Fransızların teslim olun ültimatomlarına bir de Ermenilerin notaları eklendi. Cevap gene: "Biz kefeni boynumuza taktık. Ölünceye kadar savaşacağız" oldu. Teslim anlamına gelen ve Fransızlar tarafından kale burcuna, "beyaz bayrak çekin" isteğine; kalenin tepesine bulunabilen en büyük ayyıldızlı bayrak çekilince, bunu gören düşman çıldırmış gibi derhal bütün topçu bataryalarını kaleye çevirerek yüzlerce mermiyi Türk bayrağının bulunduğu yere atmaya başladı. Vuramadıkları gibi şarapnel dumanlarının arasında süzülerek dalgalanan bayrağın ihtişamı, şehir savunucuları tarafından ilahi bir işaret olarak algılandı. Aynı anda bütün semtlerde sanki anlaşmışlar gibi herkes silahını havaya kaldırarak "savaş, savaş isteriz" diye haykırmaya başladı.

Antep direnişçilerinin en büyük moral kaynağı kendilerine ulaştırılabilen cephane idi. Ara sıra da olsa yedi bin, on bin fişek dışarıdan şehre getirilebildi. Şiddetli bombardıman şehrin altım üstüne getirdi. Halk artık birkaç yüz senelik rutubetli ve kokulu taş ocaklarında balık istifi gibi yaşıyordu. Bu karanlık ve havasız mağaralara, yığınlar halinde yerleştirilen kadınlar, çocuklar, ihtiyarlar, güneşten, havadan, gıdadan, uykudan mahrum oldukları için birkaç gün içinde göz hastalıkları, dizanteri ve tifo gibi korkunç hastalıklara yakalandı. Doktor yetersiz, ilaç yoktu. Ayakta kalan camilerin içerisi tıklım tıklım yaralılarla dolu, sokaklarda yaralı bir şekilde yardım isteyenlerin hali yürek parçalayacak haldeydi.

Devlet memurları ile, gene halkm ileri gelenlerinden bazıları Özdemir Bey ve Kuvay-ı Milliye temsilçilerine gelerek: "İnsaf edin şehrin hali mezbahaya döndü. Bu işin sonu yok. Dışarıdan ise hiç ümit yok. Gökten, buraya kuvvet mi gelecek, teslim olalım. Her şeyin sınırı olduğu gibi kahramanlığın da sınırı ve bir derecesi var. Sizin eliniz varmıyorsa, bırakın teslim bayrağını biz çekelim" diye bağırıp çağırmaya başladılar. Bu insanlar azarlandı ve "madem canınız her şeyden kıymetli" denilerek, şehrin dışına atıldılar.

Antep, düşmandan ne kadar baskı görürse dayanıklılığı da o kadar artıyordu. Kadınlar ve çocuklar da artık bizzat silahla mücadeleye katılıyor, on bir-on iki yaşlarındaki fedailer, kuşatma çemberinden bir gedik bularak, gece cephane bulmak için civar köylere gidiyorlardı. Bunlardan bir kısmı vuruldu, bazıları sakat kaldı.

Urfa, Urfa Suruç, Pazarcık, Birecik, Nizip, Maraş bölgelerinden Antep'e yardım kuvvetleri geldi. Bu savaşçılar Kuvay-ı Milliye ve adım taşıdıkları yerlerin halkından meydana getirilmişti. Dışarıdan gelen takviyeler ile Antep savunmacıları 19 Ağustos 1920 gecesi müşterek bir saldırıyla Fransız kuşatma hatlarını yardılar.

Fransızlar beklenmedik bu saldırı karşısında sarsıldılar ve çok sayıda kayıp verdiler. Fakat toparlanmaları uzun sürmedi. Gelen kuvvetleri Suriye'den getirdikleri yeni takviyelerle bölgeden uzaklaştırdılar. Kasabamn nerede ise her karışım aralıksız bombardıman etmekten de geri durmadılar.

www.çizgiliforum.com

Bir zaman aralığı bulunup kırk binden fazla kadın, çocuk, ihtiyar dışarı çıkarıldı. Bunlar, Maraş, Nizip, Birecik, Rumkale, Urfa, Malatya taraflarına göç ettiler. Bir kısmı da Antep civarındaki köylere sığındılar.

Şehrin tahminen yüzde yetmişi dışarı çıkmış, Antep'te demir yürekli erkeklerle, her tarafa koşan kaplan gibi kadınlar kalmıştı. Gene de Antep'in içinde iki bini mevzilerin içinde olmak üzere, savaşa katılan 20.000 kişilik bir nüfus vardı.

Yürümeye ayaklarının dermanı olmadığı için, ancak at üstünde durabilen yetmiş yaşını geçmesine rağmen şehri terketmeyenler de vardı. Dayı Bey (Dayı Ahmet Ağa) bunlardan biriydi. Antep savaşına fiilen silahıyla katıldı. Silahını ve üç sıra kuşandığı fişekliğini gece gündüz belinden indirmedi. Kendisine bu kadar ağır yükü niçin taşıyorsun? denildiği zaman: "Gençler görsün de gayrete gelsinler diye böyle dolaşıyorum" cevabım veriyordu.

25 Ağustos 1920 günü Fransız uçakları gene Antep'in göklerinde uçmaya başladılar. Bu kez bomba değil binlerce fetva suretini şehirin üzerine bıraktılar. Halk okudu ve nefret etti. Fetva şuydu:

"Kuvay-ı Milliye adı altmda sizi kandıran çeteler padişaha isyan etmiş bir kuvvettir. Bu savaşa katılanlar ne gazi ne de şehit olmaz. Bunlar katil sayılır."

İşgalci Fransızlar, işbirlikçi Ermeniler, topraklarınızı savunmayın diyen fetvacılara karşı, on bir ay sekiz gün şiddetli bombardıman altında binlerce binası viraneye dönen, on bir binden fazla şehit ve yaralı veren Antep, halk irade ve azminin muhteşem eserlerinden biridir.

YIRMINCI BÖLÜM

Apenin Dağlarında Kurt Uluması
Seher Vaktinin Uykusu Ağır Olur
Fırtına Kuşları ve Yılan Yiyiciler Bunu Bilir

1943 yılının 25 Temmuz günü saat 10.45'de, İtalyan resmi haber ajansları üst üste bildiriler yayınlamaya başladığında, dünya kulaklarına inanamadı ve heyecanla ayağa kalktı.

İtalyanların başbakanı, büyük duçe'si Benito Mussolini, görüşmek üzere sarayına gittiği İtalyan kralı Vittorio Emanuele tarafından azledilmiş, beklenilmeyen bu hareket ve şokun sersemliğini üzerinden atamadan, çıkış kapısında, bir jandarma yüzbaşısının komutasındaki, biri teğmen beş jandarma tarafından bir ambulansa bindirilerek hızla oradan uzaklaştırılmıştı.

İtalyanlar Afrika'dan atılmış, Stalingrad'da Almanlarla birlikte çarpışan İtalyan ordusu da kaçınılmaz sona yaklaşırken, 10 Temmuz 1943'de Amerikan ve İngiliz orduları Sicilya'yı işgale başlamıştı. Bütün gelişmeler sıranın İtalya'ya geldiğini gösteriyordu.

Mussolini'nin görevden alınıp tutuklandığı günün akşam saatlerinde, Adolf Hitler'in Doğu cephesindeki "Kurt yatağı" diye isimlendirilen gizli karargaâhmın salonunda altı subay, Hitler'in kendileriyle yapacağı görüşmeyi heyecan ve merakla bekliyorlardı. Bu subaylardan biri rütbesi dört ay önce yüzbaşılığa yükseltilmiş olan Otto Skorzeny idi. Subayların en küçük rütbelisi de kendisiydi.

Salona girdiğinde sakin ve soğukkanlı görünen Hitler, konuştukça, konunun vurguları arttıkça, hiddetlendi. "Bugün kral tarafından Mussolini görevden alınmış ve bilinmeyen bir yere hapsedilmiştir. Dostum Mussolini ihanete uğramış ve İtalya'da ne yapacağı belli olmayan bir iktidar dizginleri ele geçirmiştir." Hitler'in ses tonu gittikçe yükseliyor ve sertleşiyordu.

"İtalyan kralı ve onun hain uşağı Mareşal Badoglio bu ihaneti birlikte tertipledi." Buna şüphesi yoktu. "Şimdi de bu çete, er veya geç düşmanların safına geçmek için can atıyor. Kuşkusuz Mussolini'yi de ilk fırsatta İngiliz ve Amerikalılara teslim edeceklerdir."

Hitler birden sustu ve birkaç dakika hiç konuşmadı. Salona ilk girdiği andaki haline döner gibi görünürken, seri adımlarla Skorzeny'nin önüne geldi ve durdu. Bakışlarım onun gözlerine dikerek ve kelimelerin üzerine bastırarak; "Skorzeny, dostumu siz kurtaracaksınız" dedi. Devam etti; "Her şeyi göze alacaksınız. Mutlaka başaracaksınız. Bu başarınız harbin gidişi üzerinde çok büyük etki yaratacaktır. Bu, sizin kişisel olarak bana karşı sorumlu olduğunuz bir görevdir. Bunu hiç aklınızdan çıkarmayın."

Skorzeny ne bir şey düşünebilecek, ne de herhangi bir fikir ileri sürebilecek haldeydi. Sadece "emredersiniz" diyebildi.

Hitler, salona gelince, sadece kendisinin bildiği bu sır göreve aday diye seçilen altı subayla mülakat yapmış, yüzbaşı Skorzeny'e salonda kalmasını söyleyip diğer beş subayın dışarı çıkmalarını istemişti. Şimdi, büyük sır ve gizemli görevi Führer dahil, bir amiral, iki general ve yüzbaşı Skorzeny, beş kişi biliyordu. Bu görev hakkında ne İtalya'da bulunan Alman komuta heyetine ne de Almanların İtalya'da bulunan Roma Büyük Elçisine katiyen haber verilmeyecekti.

Üsteğmen Otto Skorzeny, savaş başlamadan silah altma alınmış bir Avusturyalı yedek subaydı. 1941'de Alman ordularının içinde o da bölüğü ile birlikte Yugoslavya'ya girdi. Hayatında ilk defa savaş ölülerini gördü ve bu manzarayı hayatı boyunca unutamadı. Savaş korkunç bir şeydi. Genç insanlar, bir hiç uğruna istemeden ve bilmeden birbirlerini öldürüp duruyorlardı.

Yugoslavya'dan doğu cephesine geçti ve Rus topraklarında 18 ay kaldı. "Topyekûn harp" denilince neyin kastedildiğini, en iyi bilen ve onu uygulayan mil-

www.çizgiliforum.com

letin de Ruslar olduğu kanaatine vardı. Bu, insanın makinaya karşı savaşı idi ve çoğunlukla zafer insan gücüne kalıyordu. Rus askerleriyle çarpışmadan daha zor olan Rus partizanların gerilla taktikleri, insanı canından bezdiriyordu. Partizan üslerine "Eşek arılarının yuvası" deniliyordu ama bu yuvalar sanki Rus topraklarının tamamındaydı. Skorzeny bütün bunları görerek kaygıyla ve altüst olan duygularıyla savaşın geleceği hakkında korkuya kapılıyordu.

Rus askerleri ve halkının gözlerini kırpmadan ölüme atlamaları, Rus özel birliklerinin ayaklarının kırılmalarını hiçe sayarak paraşütsüz uçaklardan yumuşak karların üzerine taş gibi düşmelerine aldırış etmemeleri, Rusların inanılmaz mesafelere yürümeleri, ıslak ve paçavradan farksız elbiseler içersinde uyumaları, dara düşünce ağaç köklerinden yiyecek sağlamaları, bataklık ve mermi çukurlarından su ihtiyaçlarını karşılamaları; Skorzeny'e, azmin ve iradenin ne büyük kudret olduğunu herkesten farklı bir şekilde anlattı, gösterdi. Zamamn ve mesafenin ne olup olmadığını, aralarındaki ilgiyi sezdi. Bir hayvan içgüdüsü ile yokluğa karşı nasıl çareler bulunduğunu gördü; kendisi de bütün bunları deneye deneye öğrendi.

20 Nisan 1943'de Üsteğmen Skorzeny yüzbaşılığa terfi ettirilerek Alman özel kuvvetlerinin başına getirildi. Böyle büyük bir görev ve sorumluluğun bir yüzbaşıya verimesi geleneksel komuta heyetini hayrete düşürdü ama çok geçmeden elde edilen sonuçların nasıl yapılabildiğini öğrenmek üzere, Skorzeny onlara da gruplar halinde konferanslar vermek zorunda kaldı.

Skorzeny şunu biliyordu; küçük örgütlenme halinde bölük ve tabur düzeyinde, sağlıklı, serüvene düşkün, heyecan dolu, çabuk ateşlenebilen gençleri özel eğitime tabi tutup, başlarına da zeki ve cesur komutanlar getirmek işin aslı idi. Bu birlikler insanların yüreğini ağzına getirecek, akıl almaz, alışılmışın dışında olağanüstü vazifeler yapabilirlerdi. Bunu normal askerler yapamazdı, Skorzeny normal eğitimlerde onların kişiliklerinin nasıl yok edildiğini yakından görmüştü. Skorzeny'e göre geleceğin savaşları da ancak bu olağanüstü insanlar ve onlar gibi düşünülerek yapılabilirdi.

Skorzeny önce bir bölük, sonra da bir tabur teşkil etmeye hemen başladı. Dayanıklı ve sabırlı olduğundan personel seçimi, silah ve donatım yönünden önüne çıkarılan bütün engelleri aştı, teknik ve taktik eğitimi bizzat kendisi verdi. İstihbarat ve sabotajlar ile özel operasyonlar konularında sabahlara kadar araştırmalar yaptı. Bütün bunlar dört ay sürdü. Bu sırada kendisi de hem psikolojik olarak, hem de düşüncelerinin düzenlenmesi yönünden dengesini buldu.

İlk görev; kuzeyden Ruslar güneyden İngilizler tarafından işgal altında bulunan "İran'da aşiretleri ayaklandırarak, Almanlara taraftar bir idareyi iktidara geçirmek, Rusya'ya yapılan ABD ve İngiliz yardımlarını kesmek"ti. İran'a girilip keşif çalışmaları yeni başlamıştı ki, bu defa "Ural dağları gerisindeki Rus sanayi bölgesinin tahribi" görevini aldı. Bu anlaşılmaz çelişkiler karşısında isyan etti.

Savaş bir dönüm noktasına ulaşmıştı. Savaşın kaderine etki yapacak görevlerle tarih sahnesine çıkma-

sı belki de hiç olmayacaktı. Nihayet bu an geldi. Mussolini kaçırılmıştı ve onu kurtarma görevi kendisine verilmişti...

Başkomutanlık dahil, tutuklanan Mussolini'nin nereye götürüldüğünü bilen yoktu. Skorzeny, Hitler' in "kurt yatağı" karargâhından ayrıldığı andan itibaren sadece; "şu Mussolini denen adam nerede olabilir?" diye düşünmekten öte hiçbir şeyi algılayacak durumda değildi.

Skorzeny hemen Roma'ya gitti. 3 hafta boyunca neredeyse hiç uyumadan bilgi toplamaya çalıştı. Himler'in istihbarat elemanları ve Gestapo seferber olmuş, Mussolini'yi aramaktan bittap düşmüştü. Düçe yer yarılmış yerin dibine girmişti.

Bir sürü rivayet vardı. Roma'da bir hastanedeydi. Bir uçakla Portekiz'e kaçırılmıştı. Cenova yakınında bir manastırda saklanıyordu. Skorzeny yorgun düştü. 3 hafta bitmişti ki Napoli açıklarındaki Ponza adasında görevli bir İtalyan jandarma eri, Roma'daki sevgilisine yazdığı mektupta, "Mussolini'nin kendi adalarında tutuklu olduğunu" bildiriyordu. Hemen bu haberin üzerine gidildi. Haber doğruydu fakat geç kalınmıştı. Buradan alınmış, bir İtalyan savaş gemisiyle bilinmeyen başka bir yere götürülmüştü. Bu defa bir İtalyan teğmenin dikkatsizce yaptığı gevezelik, Mussolini'nin Ponza adasından Spezia deniz üssüne kaçırıldığını ortaya çıkardı. Tutukluyu bu teğmenin kruvazörü taşımıştı.

Bu bilginin alındığı günün akşamı Hitler'in karargâhından "gemiye çık ve esiri kurtar" gibi insanı

şaşırtan emirler almaya başladı. Hareket halindeki bir savaş gemisinin nasıl basılacağı bir tarafa, Mussolini'nin adadan götürülmesi üzerinden dört gün geçmesine rağmen, hâlâ yolda sanıyorlardı.

Skorzeny, Mussolini'nin o gemiden de alınıp Sardunya adasında bir köye, oradan da adamn 3 mil uzağında küçük kayalık bir mevki olan deniz müstahkem üssünde olduğunu tesbit etti.

İyi İtalyanca bilen bir teğmenle, mahalli kıyafetler içinde Sardunya adasına geçti. Gece bara gittiler ve Alman teğmen içkiyi çok kaçırmış insanların tavrıyla, "Mussolini'nin kaçtığını ve İtalya'dan ayrılamadan da vurularak öldürüldüğünü" söylemeye başladı. "Bunun tersini iddia edecek olanlarla da her bahse girmeye hazır olduğunu" bildirdi. Önce barda bulunanların hiçbirinden bir cevap çıkmadı. Teğmen, rolünü aktörlere taş çıkartacak gibi yapmaya devam ederken bir İtalyan ihtiyar dayanamadı:

"Evladım sana mı inanacağım yoksa kendi gözlerime mi? Ben üsse sebze veriyorum. Daha bu sabah Mussolini'yi muhafızlar arasında dolaşırken gördüm."

Vakit geçirmeden Roma'ya dönen Skorzeny üssün fotoğraflarım çekmek üzere bir uçakla geri döndü. Tam fotoğraf çekimleri bitmek üzereyken, nereden geldiği anlaşılmayan bir İngiliz avcı uçağının taarruzuna uğradılar. Küçük ve savunmasız uçakları denize düştü. 3 kaburga kemiği kırıldı. Uçağm pilotu ve teğmen kauçuk sandalı şişirirken, Skorzeny'de batmak üzere olan uçaktan son anda fotoğraf makine-

www.çizgiliforum.com

si kurtardı. Bir kayanın üzerine tünemiş gibi duran bu 3 kazazedeye küçük bir İtalyan teknesi tesadüfen rastladı.

Tekrar Roma'ya geçen Skorzeny, Yüksek Komutanlık Karargahından Hitler'in gizli teşkilat şefi Amiral Canaris'in gönderdiği bir mesaj aldı; "Mussolini onların tahmin ettikleri üsde değildi. Elbe adası yakında bulunan küçük bir adadaydı. Ve yüzbaşı Skorzeny, buraya taarruz edilecek en erken tarihi tesbit edip, Yüksek Komutanlığa bildirecekti."

İşler sarpa sarıyordu. Yüz yüze konuşmadan anlaşmak çok zordu. 3 kaburga kemiği kırıktı. Hiç değilse birkaç gün istirahat etmeliydi. Mesajı alır almaz Almanya'ya uçtu.

Kurt yatağında, Nazi ileri gelenlerinin toplu halde bulunduğu salonda huzura çıktı. Hitler'in yanında Ribbentrop, Mareşal Keitel, General Jodl, Himler, Büyük Amiral Dönitz ile Mareşal Görring ve General Student bulunuyordu.

Skorzeny'nin, olayları yaşar gibi anlatımını sessizce dinlediler. Fakat hayatında ağzına hiç içki koymamış olan teğmen VVargen'in sarhoş taklidi yaparak İtalyanları konuşmaya mecbur edişini anlatırken, Hitler gülümsedi, diğerleri kahkaha ile güldüler. Skorzeny sözlerini bitirince Hitler ayağa kalkıp elini sıktı; "İkna oldum, yanlış verilen emri geri alıyorum. Planını hazırladın mı?" diye sordu. Skorzeny tasarladığı planını anlattı. Hitler elini Skorzeny'nin omzuna koyarak; "ihtiyacın olan bütün imkânları emrine veriyorum. Mutlaka başarmalısın yüzbaşım. Ancak şunu

söylemeliyim, eğer harekât olumsuzlukla biterse, ben dünyaya bu teşebbüsün senin şahsi girişimin olduğunu tebliğ edeceğim. Çünkü şu kritik dönemde işe yaramaz olsalar da müttefikimiz olan İtalya'dan vazgeçemem. Harekât sırasında ölmez esir düşersen, sen de bunu kendi inisiyafinle yaptığını söyleyeceksin. Beni anlıyorsun değil mi?" dedi. Skorzeny "emredersin" diyerek sığmaktan ayrıldı. Zamanla yarışmanın ne olduğunu en iyi bilenlerden biri olan Skorzeny, hemen Roma'ya oradan Sardunya adasına ve Mussolini'nin bulunduğu deniz üssüne gitti.

Sivil kıyafetli teğmen VVargen tel örgülerin biraz ilersinde çamaşır taşıyan askere, köylü bir İtalyan edasıyla; "Mussolini öldü dostum, son dakikada başında bulunan bir doktordan öğrendim" dedi. Asker uzaklaştıkça o arkasından bağırdı. Sabrı taşan asker durdu ve; "Ne ölmesi be birader, şimdi beni kötü kötü söyletme. Daha bu sabah kendisini şu karşıdaki rıhtıma yanaşan deniz ambulans uçağına kadar götürenlerin arasmda ben de vardım. Onu da şu gözlerimle gördüm. Yani ne kadar saf adamlarsınız, her duyduğunuza körü körüne inanırsınız, hem de boşu boşuna ısrar edersiniz" diyerek uzaklaştı.

Skorzeny ve teğmen balyoz yemekten beter oldular. Buramn korunmasında bir gevşeklik olduğu ortadaydı. Çevrede hiç devriye yoktu. Birkaç er toplanmış birbirleriyle şakalaşıyorlardı. Halbuki ertesi gün buraya saldıracaklar ve bütün dünyaya rezil olacakları gibi, İtalyan müttefikleriyle de araları tam bozulacaktı. Önemsemedikleri İtalyanlar usta taktiklerle, aldatmadaki becerikliklerini sergiliyorlardı.

Tam bu sırada yeni İtalyan Başbakanı Mareşal Badoglino, İngiliz ve Amerikalılarla Sicilya'da gizlice "silah bırakma" anlaşması imzaladı. Bu anlaşmanın en önemli maddesi de "Mussolini'nin sağ salim teslimi" idi. Almanların bu gizli anlaşmadan haberleri olmadı, ancak yeni İtalyan hükümetinden şüphelendikleri için, başkent Roma ve İtalya'nın kritik bölgelerinde gerekli tedbirleri almaya başladılar. Roma şehri, etrafındaki tepelere yerleştirilen Alman birliklerle kuşatıldı. İki tarafın da sinirleri son haddine kadar gerilmiş halde, ilk hareketin kimden geleceğini beklemeye başladılar.

Skorzeny kendini uçurumun kenarından dönmüş kabul ediyordu. Yüksek komutanlık kendisini büyük dikkatinden dolayı tebrik etmesine rağmen, gene de kendini suçlu hissediyordu. Bu duygularla avını daha da hırslı aramaya koyuldu. Gizli istihbarat şefi amiral Canaris'in ajanları, bütün Gestapo ve Skorzeny dahil, harıl hani aranmasına rağmen Mussolini bir türlü bulunamıyordu. Adam sanki buhar olup uçmuştu.

Aniden bir ümit ışığı parladı. Bu, İtalyan İç İşleri Bakanına çekilen şifreli bir mesajdı. Almanların bir dinlenme istasyonu bu mesajı ele geçirmiş, Alman istihbaratı, İtalyanların gizli şifrelerini bildiği için de hemen çözmüşlerdi. Mesaj şuydu:

"Gran Sasso etrafında alınması gereken emniyet tertibatı tamamlanmıştır."

Mesajın imza hanesinde de, "General Cueli" ismi vardı. Alman istihbaratı bu generalin Mussolini'nin

saklanması ve korunmasıyla görevlendirilmiş olduğunu biliyordu. Her gün dinlenen ve çözülen binlerce mesajın birinde bu şahsın isminin çıkması hiç yoktan iyi bir emareydi.

Gran Sasso Apenin dağlarının en yüksek tepesiydi. Tepesi her zaman bulutlarla kaplı olan bu tepede Mussolini ve bir alay muhafızı nerede barınabilirdi ki?

Haritalarda böyle bir yer de yoktu. Savaştan önce basılmış olan turistik rehberler ve onlar için hazırlanmış haritalar incelendi. Ortaya şu çıktı; savaş başlamadan evvel Apenin dağlarının en yüksek yeri olan 1714 metre rakımlı kayalıkların üzerine "Campo İmparatore" adı verilen bir kışlık spor merkezi inşa edilmişti. Burası için hazırlanmış süslü broşürlerden de yerini tam olarak çıkarmak mümkün olmamasına rağmen, yine de buraya teleferik dışında gidilemeyeceği anlaşılıyordu.

Gran Sasso'ya çam ormanları içersinden giden bütün yollarm kapatılmış olduğunu öğrendiler, fakat dağa tırmanamadıkları için tepelerde ne olup bittiğini tesbit edemediler. Dağın eteklerindeki köylerde yaşayanlar da hiçbir şey duymamışlardı.

8 Eylül 1943 günü havadan keşif yapmak üzere fotoğraf makinesi yerleştirilmiş küçük bir uçakla Gran Sasso üzerine geldiklerinde, fotoğraf makinesinin sıkışmış olduğunu görüp lanetler okudular. Skorzeny akıl edip yamna aldığı portatif el makinesi ile uçağın top taretinde başım aşağıya sarkıtarak, düşmemesi için de iki kişinin arkadan onun ayaklarına

www.çizgiliforum.com

asılmasıyla yürütülen bir çalışma sonunda, yüzü buz tutmuş olsa da rahat bir nefes alabildi.

Dönüşte, Alman karargâhının ve inecekleri hava-alanı ile işletme barakalarının, Amerikan hava kuvvetleri tarafından bombardımana tutulduğunu gördüler. Amerikan uçaklarından kaçmak için adeta yere sürünerek uçmak zorunda kalmalarına rağmen, gene de piste indiler ve yanmakta olduğunu gördükleri fotoğrafhane barakasına koşarak, buradan bazı malzemeleri kurtardılar. Ama çektikleri fotoğrafları stroskopik olarak derinliğine gösterecek şekilde büyütecek fotoğraf atölyesi paramparça olmuştu.

Roma ayaklanmıştı. İngiliz ve Amerikan radyoları bar bar bağırarak İtalyanların teslim olduğunu bildiriyordu. General Eisenhovver'in İtalyanca beyanatı kısaca şöyleydi:

"İtalyan hükümeti ve silahlı kuvvetleri kayıtsız şartsız teslim olmuştur. Müttefik silahlı kuvvetleriyle İtalyan silahlı kuvvetleri arasındaki çatışmalar derhal kesilecektir. Bu andan itibaren istilacı Alman kuvvetlerini İtalyan topraklarından atmakta bize yardımcı olacak bütün İtalyanlar, müttefik devletlerden yardım ve destek görecektir."

İtalya, Skorzeny'nin Apeninlere keşfe gittiği gün, 8 Eylül 1943'de kayıtsız şartsız teslim oldu. Almanlar bu hükümetten başka bir şey beklenilmeyeceğim bildiklerinden ve buna göre hazır olduklanndan hemen duruma hâkim oldular ve bütün depolara el koydular. Teslim oyununu sahneye koyanlar birden can derdine düştü. İtalyan kralı, kraliçe ve hanedan mensup-

lan, bakanlar, generaller, milyarderler alelacele sarayları terk ederek, Adriyatik'e ulaşmak için, doğudaki dağların yamaçlarına giden yollara döküldüler. İki Amerikan savaş gemisi, mücadele deyince sadece canı aklına gelen bu yüksek soyluları, Almanların elinden kurtardı.

Campo İmparatore oteline ait çekilen fotoğraflarda, otelin önünde küçük bir alan, bir uçurumun üzerine inşa edilmiş yatay bir tesis ile teleferik istasyonu görülüyordu.

Bir köyden telefon ederek otelin resepsiyonunu aradıklarında, yer ayırtma lafım duyan kızgın bir İtalyan subayı belalar okuyup telefonu yüzlerine kapadı. Yapılan diğer araştırmalar da "esirin" orada olduğuna işaret ediyordu.

İş zor ve tehlikeli olduğu ölçüde, aynı zamanda delice idi. Otelin birkaç mil yamna sokulmak bile mümkün görünmüyordu. Otele girebilmek için en az bir İtalyan (karabina) jandarma taburu ile, otelin içine yerleşmiş bulunan diğer 250 askerle çarpışmak gerekecekti. Bütün bunları, farzedelim göze alınız, çatışmanın uzaması halinde, karşı taraf ani bir kararla Mussolini'yi kaşla göz arasmda öldürebilirdi. O takdirde de yapılacak hiçbir şeyin kıymeti kalmazdı. Kayalıkların tepesine tırmanmak sorun olduğu gibi, adı otel, kendisi kaleden farksız olan binaya girmek ise başka bir şeydi. Çok büyük kayıplar verileceği ortadaydı. Bu otelde mutlaka gizli dağ yollarına çıkan tüneller olmalıydı. Bu yollar da denenmesine rağmen, Mussolini'nin ele geçirileceği anlaşılırsa öldürüleceği de kesindi.

Klasik bir taarruz yapmadan önce bölgenin kuşatılması için, en az bir tümen gerekirdi. Böyle bir harekât neyi sağlayabilirdi? Hiçbir şey. Hava ağırlığının çok az olduğu bu yükseklikten paraşütçüleri kullanmak, hızla iniş ve kayalıklar üzerinde meydana gelecek çarpmalar sonunda İtalyanlarla çarpışmak için kaç kişi kalabilirdi ki? Civarda ise, en küçük bir uçağın dahi inebileceği tek bir düzlük yoktu.

Hiçbir şeyde bu kadar çaresizlik olamazdı. Daha geniş bir hayal gücüne ulaştı ve buldu. Bu iş planörlerle yapılamaz mıydı? Fotoğrafta otelin yanındaki üçgen şeklindeki düzlüğe bütün dikkatini toplayarak yeniden baktı. Eğer burası fotoğrafta görüldüğü kadar gerçekten düz ise birkaç planör buraya inebilirdi.

İlk inecek darbe unsuru, muhafızların şaşkınlığından ve baskm şokundan istifade ile Mussolini'ye ulaşıp onu dışarı çıkarabilir; aşağıdaki teleferik istayonu da daha önceden bir başka unsur tarafından ele geçirilebilirse, teleferik yoluyla, aynı yıldırım hızıyla bölgeden uzaklaşılabilirdi.

Skorzeny planörlerle hücum planını Alman hava indirme kuvvetleri komutam general Student'e açıkladı. Student planı tebessümle karşıladı ama Skorzeny'in azmini, taşıdığı yetki ve sorumluluğu çok iyi bildiğinden, planörler konusunda uzman iki hava indirme subayını çağırttırdı. Gelen subaylar fotoğrafları incelediler; "inilmesi planlanan yerin gülünç denecek kadar küçük olduğunu, böyle hafif bir hava ortamında bu daracık yere inmenin mümkün olamayacağını, inilmeye kalkışıldığı takdirde indirilmesi planlanan 100 kişiden ancak 20'sinin sağ kalabileceğini,

bunların da 250 muhafızla korunan bu kale gibi otele taarruz edemeyeceklerini, bu işten bir sonuç beklemenin hayal olduğunu" söylediler. Skorzeny'nin itirazları bu subayları yumuşatmaya yetmeyince, hiddetlendi; "Evet baylar, sizin bundan daha iyi bir planınız varsa onu konuşalım. Aksi halde benim sizlere söyleyecek başka bir sözüm yok" deyip görüşmeyi kesti.

General Student, Hitler tarafından kişisel olarak verilmiş olan bu görevin, yine bizzat Hitler tarafından geri alınmadıkça, bu işin başka çıkar yolu olmadığını iyi bilen biri olmasıyla birlikte, sonuçlarının neler doğuracağını da dikkatten uzak tutmayacak kadar zekiydi. Derhal, hiç vakit kaybedilmeden hazırlıklara başlanması emrini verdi.

İlk zorluk, Güney Fransa'da bulunan planörlerin buraya getirilmesi için asgari 3 güne ihtiyaç duyulması konusunda çıktı. Çare yok, bu sineye çekilecekti ve harekât günü 12 Eylül 1943 olarak tesbit edildi ve hücum saati olarak da, 07.00 esas almdı. Skorzeny, adamlarına tehlikenin büyüklüğünü anlattı ve göreve katılıp katılmama kararını onlara bıraktı. Hepsi de böyle bir vazifeden uzak kalmayı istemediğini belirterek, seve seve kabul ettiler. Skorzeny'nin onlara son sözü; "En büyük şansımız karşı tarafm kendini güvende hissetmesidir," oldu.

O gece, Skorzeny ve adamları uyumaya çalışırlarken, müttefik radyosu şunları söylüyordu; "Mussolini, İtalyanlar tarafından müttefiklere teslim edilmiş ve bir İtalyan harp gemisi kendisini Kuzey Afrika'ya götürmüştür."

www.çizgiliforum.com

Skorzeny'nin nefesi tıkanır gibi oldu. Sonra, Alman ajanlarının dikkatli bakışlarından kaçılamayacağırtı, İtalyan savaş gemilerinin şu sırada buna cesaret edemeyeceğini düşündü. Bu radyo palavraları, "Almanları Mussolini'nin izi üzerinden uzaklaştırmak için" başvurulan hilelerden biri olmalıydı. Fakat haberlerin etkisinden kurtulamayarak sabaha kadar, boşuna uyumaya çabaladı.

Gün ağarırken pist başında yerlerini almış olan Skorzeny ve adamlarına ilk kötü haber, "Güney Fransa'da Riviera'dan gelecek olan planörlerin saat 11.00' den önce, bulundukları Roma civarındaki havaalanına ulaşamayacakları" oldu. Halbuki harekâtın 07.00' de başlaması gerekiyordu. Hücum ertesi güne bırakılsa 24 saat kaybedilecek, o gün gidilse öğlen sıcağı ile soğuk hava akımlarının meydana getirebileceği türbülanslar sebebiyle planör konvoyu dağılıp gidebilirdi.

Skorzeny tereddüt etmedi. Öğlen saatleri baskın için daha uygundu. Saat 13.00'de kalkılacak, 14.00'de hedefe inilecekti. 12 planör ve bunları çekecek olan uçaklardan meydana gelen konvoy saat 12.30'da alanda yerlerini almış ve biniş hazırlıkları başlamıştı ki, alarm sirenleri çalmaya başladı. Kısa bir süre sonra da güneyden gelen av uçaklarının korumasındaki Amerikan bombardıman uçakları alana taarruza geçti. Planör ve çekici uçakların bazıları hasara uğradı ve uçuş pistleri de yer yer tahrip oldu.

Skorzeny'in bulunduğu planörü çeken uçak bu hengâme altında havalanabildi. Kendi arkasından gelen iki planör bomba çukuruna saplamp kaldı. Havalanabilen uçaklar ve planörleri beyaz bulutların içinden sıyrılıp 2000 metreye yükselince, o, önünde olması gereken birinci ve ikinci planörlerin ortalıkta bulunmadığmı dehşetle fark etti. Bu uçakların birinde Skorzeny'nin bölgenin fotoğrafını çekmek için gittiği uçağın pilotu vardı ve konvoya klavuz görevini o yapacaktı. Ayrıca onun çektiği planörle, diğer planördeki savaşçılar önden inip, hem emniyet hem de destek görevi yapacaklar, Skorzeny'nin bulunduğu planördekiler de Mussolini'yi bulup kurtaracak olanlardı.

Kılavuzda, emniyetçi ve destekçiler de artık yoktu.

"İnsanlar plan yapar, Tanrı gülermiş" Skorzeny[7] nin durumu bu sözle eşdeşleşmişti. Ama Skorzeny harekât sırasında ortaya çıkacak aksilikler karşısında paniğe kapılıp çözülecek, boyun bükecek yumuşaklıkta biri değildi. Zaten kendi planörünü çeken uçağın pilotu da bunu bildiği için, sanki talimat almış gibi uçağının rotasını Gran Saso'ya doğrultmuştu. Grand Sasso uzaktan hafif sisler ve beyaz tül gibi bulutlar arasında hayal meyal seçilebiliyordu.

Hedefin üzerine gelmişlerdi. Otel ve yanındaki küçük üçgen düzlük, yani inecekleri yer görünmüştü. Uçağın pilotuna "Bırak" işareti verdi, planörü çeken iki halat ayrıldı ve küçük planör bir martı gibi havada kaymaya başladı. Şimdi sadece rüzgârın kanatlarda çıkardığı sesten başka bir şey duyulmuyordu. Planörde bulunan herkes, nefes almaz şekilde, heyecanlarım olabildiğince kontrol etmeye çalışarak bu süzülüşe uymuştu.

Planörün pilotu, Skorzeny'e başını çevirip inecekleri üçgen parçasını gösterdi. "İnilecek yer burası mı yoksa?" der gibi baktı. Düzlük sanılan yerin yüzeyi gelişi güzel kaya parçalarıyla doluydu. Pilot yeniden başını çevirip, "Hâlâ buraya inmeye direniyor musun, yoksa aşağıdaki vadiye yöneleyim mi?" demek istiyordu. Otelin yanındaki üçgeni işaret etti ve bütün gücüyle bağırarak; "Dal ve mümkün olduğu kadar otele yakın bir yere in."

Planörün kuyruğundan açılan ve fren vazifesi gören paraşütün çırpıntıları arasında dağlara çarpacakmış gibi yaklaşmaya başladılar. Kısa bir süre sonra tekerlekler yere değdi ve planör, dalgalar üzerinde yalpalayan küçük bir kayık gibi, taşların arasından, üstünden sekmeye devam ederek, tüyleri diken diken eden bir çarpma sesiyle durdu.

Skorzeny'nin ilk düşünebildiği, yaşadığı ve elinde sadece 3 dakikasının olduğu idi. Sert bir hareketle hasara uğrayan planörü yırtarak dışarı fırladı. Otelin duvarı 20 metre önünde dev bir kaya gibi duruyordu. Bir İtalyan jandarması gökten düşen şeye afallamış gözlerle bakarken, Skorzeny ilk kapıdan içeri daldı. Girdiği yerde bir asker ve telsiz vardı. Askerin oturduğu iskemleyi tekme ile devirdi ve makinalı tabancasıyla telsizi kalbura çevirdi. Bu odada başka kapı olmadığını görünce dışan fırlayıp otelinin önündeki köşeye seyirtti. Arkasından kendi komandolarının geldiğini koşu seslerinden anlıyordu. Onların desteği ile, altında durduğu 4 metre yükseklikteki terasa çıktı. Başını yukarı kaldırdığında, üst katın penceresinden haftalardır aradıkları adamın dışarıyı seyrettiğini

gördü. Mussolini'ye doğru, "Geri çekil, pencereden geri çekil" diye bağırdı. Terası yıldırım gibi dolaştı ve iki nöbetçinin beklediği giriş kapısına ulaştığı an, komandoları da şoktaki İtalyan askerlerinin silahlarını ellerinden kaptılar. Her taraftan İtalyanca bağrışmalar gittikçe artıyordu. Skorzeny salona girdiğinde bir sürü askerle karşılaştı. Durumu kavrayabilseler ve hücum edenlerin bir avuç Alman olduğunu anlayabilseler, Skorzeny ve adamların hali acıklı bir trajediye dönüşebilirdi. Fakat onlar, ani bir kasırgaya yakalanıp yerlere kadar eğilen bitkilerin çaresizliği içindeydiler. Ne kimse bir şey düşünebiliyor ne de inisiyatifi ele alabiliyordu. Sanki tepelerine göktaşı düşmüştü.

Skorzeny göz açıp kapayıncaya kadar, rüzgâr hızıyla merdivenlere atılıp üst kata çıkmasıyla, köşedeki ilk kapıdan içeri daldı. Odanın ortasında iki İtalyan subayı ve onların arasında İtalyanların büyük Duçe'si Benito Mussolini donmuş gibi duruyorlardı. Skorzeny'nin hemen arkasından odaya, en cesur adamlarından biri olan Schwerdt girdi. Aynı anda pencerenin dışında iki insan kafası belirdi. Bunlar paratoner teline tutunarak yukarıya tırmanan kendi adamlarıydı.

Skorzeny yeni gelenlerle birlikte Schwerdt'e bağırdı: "Bizden burada olanları da emrine al, otelden çıkıncaya kadar Mussolini'den sen sorumlusun." Her şey o kadar hızlı dönüyordu ki, Mussolini'nin iki yanındaki subaylar tabancalarımn alınmasıyla bir köşeye ittirilip yüzü koyun düşürülüşlerini bile anlayamadılar.

www.çizgiliforum.com

Dışarıya baktığında alanda sadece iki planör olduğunu gördü. Diğer üç planörden biri yeni iniyor, ikisi de inmeye hazırlanıyordu. Yerdeki ikinci planörde bulunan üsteğmen Radl, adamlarının önünde elinde tabancayla otelin ana kapısına doğru koşuyordu. Skorzeny Radl'a bağırdı: "Kuş çantada... Aşağı katı emniyete al."

Üç planörde inişi tamamladı. Fırlayan komandolar otele koştular. Daha sonra gelen dördüncü planör yere çarparak paramparça oldu. Çarpmayı izleyen Skorzeny, elinde olmadan gözlerini kapadı. Saniyeler geçmesine rağmen planörden kimse çıkmadı. (Bu düşmede planörde bulunan 10 komandonun hepsinin öldüğünü otelden çıktığında öğrendi) Artık havada başka planör de görünmediği göre, bu, kuvvette gelmeyecek demekti.

Skorzeny kötü İtalyancasıyla holde karmakarışık bir şekilde duran İtalyanlara seslendi: "Komutanınızı istiyorum. Derhal bana gelsin." Bazı mırıltılar işitildi ve bir İtalyan albay Skorzeny'e doğru ilerledi. Albayın Fransızca bildiğini öğrenince de Fransızca: "Derhal teslim olun. Mussolini elimizde ve Alman milletinin güvenliği altındadır. Binayı ele geçirdik. Bütün bölge kuşatma altında. Kan dökülmesini istemiyorsanız size bir dakika mühlet veriyorum." Alman komandoları elleri tetikte İtalyan karabinalarının gözlerine bakıyorlardı. İtalyan albay yan odaya gitti ve elinde şampanya dolu bir kadehle geri döndü. Kadehi havaya kaldırarak; "kahraman galiplerin şerefine içiyorum" dedi. Pencereden dışarıya beyaz bir çarşaf sallanarak aşağıdaki Almanlara "işin bittiği" işareti verildi.

Skorzeny, Schwerdt'm vücudu arkasmda görünmez olan Mussolini'ye doğru yürüdü. Duçe, İtalyanm bu muhteşem diktatörü, halen iri yarı olmasına rağmen çökmüş, gözlerinin feri sönmüştü. Mat bakışlarla etrafta olup bitenleri çözmeye çalışıyordu. Hafif sakallıydı ve sırtında yeşil bir elbise vardı. Mussolini'nin üç adım karşısında esas duruşa geçerek onu dimdik selamladı. Almanca ve herkesin duyacağı yüksek bir sesle: "Sayın Duçe; Führer'im sizi kurtarma görevini bana verdi..." Salonda çıt yoktu. İki tarafın askerlerinin çoğu başlarını öne eğmiş sessizce duruyorlardı. Skorzeny bir ara iki Alman komandosunun gözlerinden yaşların süzüldüğünü gördü.

Mussolini tarihe sesleniyormuş gibi derinden gelen ama titreyen bir sesle, Skorzeny'e hitaben ve Almanca olarak; "Dostum Adolf Hitlerm beni terk etmeyeceğini biliyordum. Kurtarıcımı selamlarım" dedi.

Skorzeny, İtalyan askerlerinin silahtan arındırılmalarını kontrol etti. Esirler arasında General Gueli'nin de bulunduğu bildirildi. Hani şu İçişleri Bakanlığına "Gran Sasso etrafında alınması gereken emniyet tertibatı tamamlanmıştır" mesajını çeken ve Mussolini'nin tutuklanması ve korunmasına memur edilen general. Raslantıya bakın ki bu sabah erkenden emniyetin nasıl olduğunu kontrol etmek için Roma'dan kalkıp buraya gelmişti.

Mussolini'nin bulunduğu yere ulaşmak ve onu sağ ele geçirmek işi tamamdı. Şimdi diğer bir safha başlıyordu. "Emaneti" kimseye kaptırmadan, önce Almanların kontrolundaki havaalanma, oradan da

sağ salim Almanya'ya ulaştırmak görevine sıra gelmişti.

Teleferik istasyonunu Almanlar ele geçirmişti. Plana göre Mussolini teleferikle aşağı indirilecek, oradan da kara yoluyla kuvvetli bir koruma altında Aguila havaalanına götürülecekti. Bu havaalanı İtalyanların kontrolunda olmasına rağmen, Mussolini'nin kurtarılması bildiridiğinde, Roma'da bekleyen Alman paraşüt bölüğü havadan hücumla, baskın şeklinde bu alanı ele geçirecekti. Arkadan alana inecek olan üç Alman Heinkel uçağı da Mussolini'yi alarak hiç vakit kaybetmeden Almanya'ya götürecekti.

Şanssızlık burada da pusudaydı. Telsizler bir türlü Roma ile buluşamadı ve hazır bekleyen paraşüt bölüğü de harekete geçemedi. Kötü ihtimallerin hepsi düşünüldüğünden, arkalarından yola çıkmış olan ve şu sırada tepelerinde dolaşan küçük bir keşif uçağına talimat verilerek, vadideki düzlüğe indirildi. Bununla doğrudan Roma'ya gitmeyi düşündüler, fakat vadiye inen uçak görünmeyen bir çukura saplanarak iniş takımlarım paramparça etti.

Bir ara kesik kesik de olsa telsizle irtibat sağlandı ama çok zaman geçmişti ve paraşüt hücumuyla havaalam ele geçirmek, karadan oraya ulaşmak gibi planların artık geçerliliği yoktu. Skorzeny en tehlikeli çareye başvurdu ve hava indirme birlikleri komutanı General Studenf in, leylek tipi iki kişilik hafif keşif uçağının otele gönderilmesini istedi. Mussolini bu uçakla Roma'ya götürülecekti. Fakat bu uçak dahi otelin önündeki küçük alana nasıl inecek ve nasıl kalkaçaktı. Uçak geldi ve zar zor, meyilli kötü yere pilotun marifetleri sayesinde indi. Pilot, Mussolini ile beraber Skorzeny'ninin geleceğini duyunca nefesi kısıldı, boğazı düğümlendi. Alanın şimdi, bu kadar dar, taşlık ve meyilli olduğunu görünce Mussolini'den başka bir ağırlıkla bu yükseklikte, bu kısa mesafeden havalanabilineceğini sanmak, delilikten de öte intihar demekti.

Sonunda pilot, yüzbaşı Skorzeny gibi bir adama bunları söylemenin bir anlamı olmayacağını anladı, pes etti. "Sorumluluk bütünüyle sizin... tabiî sağ çıkılırsa. Bu tehlikenin kararı size aittir ve bizi dinleyen herkes şahittir." diyerek; "binin" diye sözünü bitirdi. Bu söz üzerine o ana kadar hiç konuşmalarına karışmadan onları dinleyen Mussolini, yine hiç itiraz etmeden çevik bir hareketle pilotun gerisinde kendine gösterilen yere geçip oturdu. Skorzeny de Mussolini'nin arkasına sanki birkaç kat bükülerek zorla yerleşti.

Pilot motoru çalıştırmaya hazırlanırken, 20 kadar komando, uçağı gövdesinden ve kuyruğundan tutarak ileri fırlamasına mani olmaya çalıştılar. Motor azami dönüşe ulaşmca, pilotun işaretiyle uçağa asılmayı bıraktılar. Uçak, küçük taşlara, tümseklere vurarak ileri fırladı, inişli yokuşlu kısımlarda sağa sola yatarak denge sağlamaya çalışırken ansızın büyük bir çukura çarparak sol tekerleği koptu ve kopan tekerlek yıldırım gibi bir hızla yaklaştıkları vadiden boşluğa doğru fırladı.

Bu olaydan sonra uçak nasıl olup da devrilip takla atmamıştı, akıl alacak şey değildi. Skorzeny uç-

www.çizgiliforum.com

makta olduklarını hissedince rahatladı. Mussolini'den hiç ses çıkmamıştı, sanki nefes dahi almıyordu. Küçük uçak tek tekerleği eksik halde çok büyük bir tehlike yaratmadan Roma'ya indi. Alanda heyecan içinde bekleyen bir diplomatlar ve generaller kalabalığı onları karşıladı. İndikleri alan uzun süre güvenilecek bir yer değildi ve etrafta çarpışmalar oluyordu. Burada geçecek her zaman tehlikelerle doluydu.

Skorzeny hemen, Mussolini'nin alanda bulunan küçük bir askeri uçağa binmesine yardım etti ve az soma da Alp dağları üzerinden sağnak yağmurlu bir havada kuzeye, Almanya'ya doğru uçmaya başladılar.

Uçak Avusturya üzerinde iken, Viyana radyosu müzik yayınını keserek, olayı bütün dünyaya kısa aralıklarla tekrar tekrar duyurdu. Washington'dan Londra'ya Berlin'den Tokyo'ya kadar bütün başkentler ayağa kalktı. Bu tip olaylar ancak rüyalarda ve masallarda olabilirdi. Gerçek hayatta böyle bir şey olabilir miydi?

Skorzeny ve yetiştirdiği ekipler savaşın sonuna kadar her yerde herkesin korkulu rüyası oldu. Müttefiklerin başkomutanı General Eienshovver kendi etrafında alman koruma tedbirlerinden bunaldı. Neredeyse tuvalete bile refaketle gitmesi istenir hale geldi.

"Kurt adamlarm şefi", "insan yiyen kaplan", "keskin zekâ", "olağanüstü adam", "kurt uluması", "görünmez şeytan" lakapları dost ve düşmanlarının Skorzeny'ye taktığı lakaplardır.

"Führer, Dönitz ve Student'i Mussolini'nin kurtarılması işini konuşmak üzere alıkoydu. İnşallah bu iş bana verilmez. Ben bundan bir sonuç alınacağını sanmıyorum."

Mareşal Rommel'in Anılarından

"Duçe'nin kurtarılması gerek yurt içinde gerek yurt dışında büyük heyecan yarattı. Düşmanlarımız üzerindeki etkisi çok daha müthiş oldu. Bu savaşın devamı boyunca, duygulara bu derece etki yapan bir askeri olay görülmemiştir."

Gobbels'in Anılarından, 1943

"Tarihin her devrinde herkesin kaçıp kurtuluşu hakkında dramatik, romantik ve bazen de hayali öykülere rastlanabilir. Fakat benim Gran Sasso'dan kaçırılmam, bunların en cüretlisi ve en romantiği, aynı zamanda usul ve stil itibarıyla en modern olanıdır."

Benito Mussolini

"Bir Yılın Öyküsü" Adlı Anılarından

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Ernesto Che Guevara ve Ölüm Ormanları "Ölüm Doğumdan Daha Zor Değildir, Benim İçin Ağlama"

1955 yılının Ağustos'unda Meksika'nın güney bölgelerindeki kasabaların birinde, gece yarısına doğru, yaşları 30 civannda üç kişi, sokağın aydınlık olan yerlerinden geçmemeye çalışarak saptıkları mahallede, küçük bahçeli tek katlı bir evin kapısını olabildiğince sessiz bir şekilde çaldılar. Evde hiçbir ışık yanmadan açılan kapının aralığından, üçü de bir hamlede içeriye girdiler.

Küçük bir hole bağlı salonun ortasında duran orta yaşlı, keskin bakışlı, esmer adam, karşıslnda duran ve heyecanlan her hallerinden anlaşılan üç gence, soruyu doğrudan yöneltti:

www.çizgiliforum.cor

— Beni görmek istemenizdeki amaç nedir?

Gençlerin en uzun boylusu ve biraz daha önde duranı:

— Efendim biz, Küba'daki diktatör Batista yönetiminden halkımızı kurtarmak istiyoruz. Bize yardım edin. Sizden istediğimiz, bizleri eğitmenizdir. Bize gayri nizami savaş taktik ve tekniklerini öğretiniz. Batista'nın sahip olduğu siyasi ve askeri güçle nasıl baş edebiliriz, bu konularda bizleri yetiştirmenizi istiyoruz. Eğer bunu yapmayı kabul ederseniz, bizler ve halkımız size sonsuza kadar minnettar olacak, şükran duyacağız.

Cevap gecikmedi:

— Bana 15 gün içersinde 30 adam ve malzemeler için yeterli parayı getirin. Getireceğiniz adamların fiziksel durumundan ziyade, idealist ve sizin davanıza inanmış olmalarına dikkat edin. Eğitiminizin de dört aydan önce bitmeyeceğini bilin...

İstenenler, verilen süreden daha kısa zamanda geldi. Para çok fazla olduğu gibi, adamların sayısı da çoktu. 30 yerine 81 kişi getirilmişti.

Gerilla eğitimi istenen kişi, eski İspanyol albayı Alberto Bayo idi. Dünya gerillaları ona üstad ve usta anlamında "general" diye hitap ederlerdi. Zeki, kurnaz, hayat gücü sonsuz, kalıp tanımayan, insanların düşlerinde bile göremeyecekleri işleri düşünebilen yetenekte biriydi. Gerilla savaşını yüzbaşı iken katıldığı ve iki sene boyunca mücadele ettiği Kuzey Afrika'daki İspanyol sahrasmdaki bedevilerden öğrenmişti. Bu insanlar, buluş ve yaratıcılıklarıyla, sürekli

değişik tekniklerle İspanyollara kök söktürüyorlardı. Yüzbaşı Bayo onlarca savaş tekniğini bedevilerden öğrendi. Öğrendiklerini geliştirerek, hem Afrika'da hem de daha sonraki görevlerinde kullandı. Aşırı ve aykırı fikirleri hep üstleri tarafından yadırgandı. Bir ara istifa etti, tekrar geri döndü, ordudan uzaklaştırıldı sonra yeniden çağrıldı. Sonunda İspanya'dan da ordudan da bir daha dönmemek üzere ayrıldı.

Üç genç kendisini bulduğunda Alberto Bayo, farklı bir isim ve kimlik altında, Meksika'daki kasabada bir okulda öğretmenlik yapıyordu. Gelen gençlerden biri, Fidel Castro bir diğeri ise Ernesto Che Guevara idi.

2 Aralık 1956'da 81 savaşçı Granma isimli tekneyle Küba'nın güneydoğu sahillerine çıktı. Çıkarmayı izleyen iki yıl boyunca, Sierre Maestra dağlarından yürütülen gerilla savaşları giderek halk desteği kazandı. Ocak 1959'da Batista Küba'dan kaçmak zorunda kaldı. Şubat 1959'da Castro başbakan oldu.

Ernesto "Che" Guevara 1928 yılında Arjantin'de doğdu. 1953'de tıbbiyeden mezun oldu. 1954 yılında Guatemala'da iken, siyasi mücadeleye karıştı. Fulgenci Batista'yı devirmek için Fidel Castro ve diğer devrimci gerillalara katıldı. Başlangıçta gerillaların doktoru iken mücadele içinde komutanlık yaptı. Küba'nın yeni yönetiminde merkezi liderlerden biri oldu. Merkez Bankası başkanlığı ve sanayi bakanlığı dahil olmak üzere, bir dizi mevkide bulundu. Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası platformlarda sık sık Küba'mn temsilciliğini yaptı. 1965 yılının başlarında yönetimdeki görev ve sorumluluklarından çe-

kildi. Diğer ülkelerdeki gerilla ve devrimci mücadelelere katılmak üzere Küba'dan ayrıldı. İlk önce Kongo'ya oradan da Bolivya'ya geçti, burada askeri diktatörlüğe karşı başlatılan gerilla harekâtına önderlik etti.

Bu bölümde anlatılacaklar; gerillanın başlangıç döneminin ne kadar sıkıntılı olduğu, tecrübeli bir lideri bile grubu ile birlikte ölüme götürebileceği, gerilla ile tecrübenin sadece yapana ait olduğu, insanca ve kardeşçe davranmanın yetmeyeceği, zamanı geldiğinde sert ve acımasız olmak gerektiği, birbirine benzeyen fakat zincirin baklaları gibi bir dizi hatanın sonunun nereye varacağı konularını kapsayacaktır.

Che'nin son derece büyük olan saygınlığı, yeteneği ve tecrübesi, onu Bolivya'daki hareketi hızlandırma açısından en uygun kişi haline getiriyordu. O, Bolivya'da gerillanın çıraklık devrelerini çarpışmalar sırasında geçirecek devrimciler için bir okul olacağını düşünüyordu. Che'nin bu işin başına geçmesi, başka yerden usta gerilla getirme prensibine de uygundu.

Che Guevara, ekonomik, siyasal ve toplumsal durum göz önüne alındığında, gerilla savaşında siyasi ve askeri yetkinin birleştirilmesinin şart olduğunu, mücadelenin rahat ve bürokratik odalardan değil, yalnızca gerillanın başında olarak yürütülebilineceğine sarsılmaz biçimde inanıyordu.

Ama gerilla üssü için yapılacak hazırlık safhasında, bir grup gözüpek ve ağzı sıkı kişilerin yardımına ihtiyaç olduğunu da biliyordu.

Bu savaşın önceden saptanamayan yanları çoktur; küçük bir gerilla grubu kaç kez yok olma tehlikesiyle karşı karşıya geleceğini bilmelidir ve hiçbir zaman halka, "bunlar âcizmiş" duygusu vermemelidir. İnsanlar her devirde, her türlü koşul altmda dövüşmemek ve taraf olmamak için yığınla bahane bulacaklardır. Gerilla onlara güçsüz olmadıklarını göstermek zorundadır.

Ernesto'nun 7 Kasım 1966 yılından Yuro Boğazmdaki çarpışmanın bir gün öncesinden, 7 Ekim 1967 gününe kadar, mümkün oldukça, fazla gün atlamadan kaleme aldığı günlük incelendiğinde, tıpkı Kongo'da yüz yüze kaldığı, sonunda da aynlmak zorunda olduğu sorunların Bolivya'da da karşısına çıktığı gözükmektedir. Bir idealist olduğu kadar, romantik bir yanı da olan Che, bunların hepsinin üstesinden zamanla gelebileceklerini hesaplamış, yılmamıştır.

İnsanüstü bedensel güçlerin harcandığı sıralarda, bir gerilla birliğinin başkam olmanın ağır yükümlülükleri altında, son derece zor koşullar içinde geçen bir mücadelenin güçlüklerle dolu devresinde olabildiğince direnmiştir.

Bir gerilla müfrezesinin henüz küçük bir çekirdek halinde olduğu evrede; çünkü, bu evrede gerilla grubu son derece aleyhte olan maddi koşullara ve sayıca üstün düşmana karşı koymak zorundadır; en küçük bir ihmalin, en basit bir yanlışın karşılığı ölümdür. Bu evrede lider, her zaman yapılandan daha fazlasını istemek zorundadır. Öte yandan her olaydan ya da her olgudan -bunlar ne kadar anlamsız görülse bile- gelecekteki gerilla müfrezelerini eğitmek için yararlanmak zorundadır.

www.çizgiliforum.com

Kasım 1966'da başlayan günlüğün, Eylül 1967'ye kadar olan döneminin özeti şudur: (Dünyanın neresinde gerilla harbi olmuşsa, okuma yazma bilen bütün gerillalar, ilke olarak günlük tutarlar. Defter ve kalem yanlarından hiç eksik olmayan iki malzemedir.)

Yiyecek, ilaç, telsiz, silah, mükemmel, uygun giysiler, yardımcı malzemeler ve sağlık personeli konularında zayıflık devam etmiş, tam bir düzen sağlanamamıştır.

Faaliyet bölgelerinde etkili bir denetim kurulamamış gerilla grupları arasında iyi bir irtibat yoktur.

Bolivya askerleri Che'nin grubunu birkaç kez sıkıştırmalarına rağmen, hızla yer değiştirmelerini engelleyemişlerdir. Çünkü birliklerin hareket yetenekleri düşük ve zayıf, takip edebilme iradeleri yoktur.

Che'nin grubunun bir pususuna maruz kalan Bolivya birlikleri, bir daha ormana girmeye çekinir hale gelmişlerdir.

Bolivya hükümet kuvvetleri, hareket halinde veya dururken de, hem gece hem de gündüz, gürültü kopartmadan bir iş yapamamaktadır.

Ordunun sadece bir iki birliği tekniğini geliştirebildiğinden, bunlar Che'nin grubunu hiç beklemediği yerde bastırmış fakat sonuca gidememişlerdir.

Köylüleri taraflarına çekmek ve seferber etmek söz konusu olamamış, bu iş ustaca ve etkili bir biçimde yürütülemediğinden, yok sayılmıştır.

Eylül 1967'den Ekim 1967'ye kadar olan ortalama 40 güne yakın sürede, aşağıdaki bir seri zincirleme hatalar yapılmıştır.

Bir sığırtmaca para vererek kendilerini gördüğünü kimseye söylememesini tembih etmişler, bir gün sonra, yürüyüş istikametlerindeki köylülerden kendilerine ait bilgilerin sığırtmaçtan alındığını öğrenmişlerdir.

Patikada uyuyup kalan gerillayı bulmak için iki saat yürüyüşe ara vermişler, yollarda bazı eşyalarmı düşürmüşlerdir.

Bir askeri birliğin önünde giden köpekli devriye, gerillalardan yakın olan biri kendiliğinden ateş açmıştır.

Uçakların kamp kurdukları yerin üzerinde daireler çizmesine rağmen ateş açmamaları, kendilerinin yerinin bulunamadığı şeklinde değerlendirilmiştir.

37 kişilik grupta doktor dahil iki kişi ağır hasta olmalarına rağmen, taşınmaya devam edilmiştir.

Uçaklarla birlikte helikopterlerin de sürekli üzerinde uçmalarına rağmen, ana yürüyüş mihveri değiştirilmemiştir.

Keşfe gönderilen bazı unsurları işi ciddiye almamış, karşılaşılan zorluklar bazılarının sinirlerim bozup aralarında hır çıkarmışlardır.

Gözcüler, üç dört köylüyü görmüş, fakat köylülerin onları görüp görmediğini anlayıp ortaya çıkaramamışlardır.

Uçaklar, gece de üzerlerinde uçmaya başlamasına rağmen, hareket güzergâhmda hâlâ belirgin bir değişiklik yapılmamıştır.

Belediye teşkilatı olan bir yere geldiklerinde, belediye başkanının onları ihbar etmek için bir gün önceden ayrıldığını öğrenmişlerdir!

İkide bir köylülerin "hiçbir askere rastlamadık" demelerinin anlamını çözmekte zorlanmışlardır.

Farklı asker gruplarıyla parça parça çatışmaya girilmesine, 46 asker geçti, 77 kişilik bir asker grubu daha geçti diye, görüp saymalarına, kendilerine daha önce kılavuzluk yapan köylüyü de askerlerle beraber tespit etmelerine rağmen, bölgenin tamamının askerlerle kaplanmış olduğu anlaşılamamıştır.

40 askerin kamp kurduğu yerin 2 km. yakınında ve uzaktan görülebilen 3 evde kamp kurmuşlardır.

Ulaşılan yeni yerlerde köylülerin asla yardımı ve muhbirliği kabul etmemesi, yürüyüş istikameti değiştirilince de, takip edilecek yönün kaybedilmesi, kabul edilemez hallerdendir.

Kamp kurdukları vadinin üzerinden 40 kadar askerin havaya ateş ederek onları bulundukları kanyondan uzaklaştırmaları, karşı tarafa tabi olmaktır.

Gün ortasında yerleşim bölgesindeki çukurda konaklamalarına, sürekli radyo dinlemelerine ve son haberlerde 37 gerillanın (hemen hemen bulundukları alam tam tarif ederek) çembere girdiklerine, o anda sığındıkları bölgenin adının söylenmesine, asker sayısının dahi 250 olarak bilinmesine rağmen...

8 Ekim saat 13.00'de pusuya düşürüldüler. Kaçabilen birkaç kişi dışmda Che dahil hepsi öldürüldü.

Bolivya deneyi, gayri nizami harbin siyasete uzanan yoldaki dinamosu olan gerilla gücünün başlangıçta, henüz çekirdek safhasında iken ne kadar hassas, ne kadar zayıf, dağınık ve hatta yorgun olduğunun, dolayısıyla da henüz kuluçka halindeyken ne kadar kolay baş edilebilineceğinin de tarihsel kanıtıdır. Liderin ise Alberto Bayo gibi bir ustanm öğrencisi olan, Küba ve Kongo tecrübelerini yaşamış, halen dünyanın birçok bölgesinde ismi hit ve efsane olarak yaşamaya devam eden; "Rekabet özgürlüğü mü yoksa, özgür tavuklar arasında özgür bir tilki mi?... Her gerçek insan, başkasının yanağına vurulan bir tokadı kendi yanağında da hissetmelidir... Ben bir yurtseverim. Ne zaman gerekse, hiç kimseden hiçbir şey istemeden, hiçbir şey talep etmeden, kimseyi kullanmadan, herhangi bir Latin Amerikan ülkesinin özgürlüğü için hayatımı veririm..." sözlerinin sahibi, Ernesto Che Guevara olmasına rağmen...

www.çizgiliforum.com

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Psikolojik Savaş

"Pek Çok Hastalık Yalnız Sakat Bir Zihinden Kaynaklanır Bu Dünya Her Zaman Bir Savaş Alanı Olacak"

Psikolojik savaş, silahlı bir harekâta girişmeden, farklı araç ve yöntemlerle, bir ülkenin, rejimine, topraklarına ve kaynaklarma, ulusal kültürünün meydana getirdiği bütünlüğe karşı, bizzat o ülkenin mensuplarını kullanarak yürütülen bir saldırı ve savaş türüdür.

Psikolojik savaş, insan, toplum ve tümü ile milletin fikir, düşünce ve duygu dünyasına zarar verecek konu, tema ve unsurlarm eylemler biçiminde harekete geçmesidir.

Psikolojik savaş, devletin, diğer devletler yanında, eşit koşullarda olabilmesi, ulusal çıkarlarım tam olarak koruyabilmesi, ekonomik özgürlük içerisinde bulunmasına gözdağı yöneltmesidir.

Psikolojik savaş, bu amaçla, milli politikaları oluşturan ve denetleyen, devlet üst yönetimi, siyasi partiler, basın, radyo, televizyon, üniversiteler, sendikalar, dernekler ve meslek kuruluşlarını etkilemek, ele geçirmeye çalışmaktır.

Psikolojik savaşta, milletin kendisi, yine aynı ülkede yaşayanlar kullanılmak suretiyle meydana getirilen bir saldırı ile karşı karşıya gelmektedir.

Bir düşman saldırısı ve faaliyetinin savaş sayılması için mutlaka kanlı çatışmalar ortaya çıkması kanaatini taşıyan vatandaş tavırları da, psikolojik savaşın rahat ve kolaylıkla yürütülmesine uygun koşullar sağlar. Oysa psikolojik savaş, "kansız bir savaştır."

Psikolojik savaş, psikolojik savaşı küçümseyenlerin teşkil ettiği görüntüyü de olumlu olarak değerlendirerek, bu ortamı da güçlendirmeye çalışır. Psikolojik savaşa dikkat çekip, tehlikeyi gösterenleri de itibarsız hale düşürmek, bu savaşın mekanizmalarından biridir.

Psikolojik savaşa karşı tedbirli olmak işini, kendisinden bilgili veya yetkili kişilere bırakmak gibi kolay yolu seçen insanlar, elde edilmek ve yanıltılmak bakımından en uygun haldekilerdir. Psikolojik savaş bu tip vatandaş örneklerini de çoğaltmaya çalışmaktır.

Psikolojik savaş, insanların psikolojik savaş faaliyet ve metotları konusunda bilgisiz kalması sayesinde kandırma, elde etme ve kullanma imkânlarının artacağını hesap ederek, onlara bilgi ulaşmasını engellemeye ve önlemeye çalışır.

Psikolojik savaşa karşı koymanın yegâne yolunun cahil kişilerin eğitimi, "yegâne tedbir" haline getirilerek, ülkede eğitimle yetinilmesi kanaatini güçlendirmeye çalışmak da psikolojik savaşın metodlarmdan biridir.

Ekonomik kalkınmayı ve hayat seviyesini yükseltmeyi "yegâne tedbir" olarak görenlerden de psikolojik savaş araçları büyük ölçüde faydalanır.

Psikolojik savaş, özgürlükler alanında ortaya çıkabilen bir hatalı görüşten de büyük ölçüde faydalanır. Bazı insanlar, ekonomik, sosyal ve kültürel konularda ortaya çıkan sorunları ve başarısızlıkları, özgürlük alanındaki meşru çözüm şekillerinden hiçbiriyle ortadan kaldırmanın mümkün olmadığım ileri sürerler. Ve bu noktada, söz konusu sorunları ve başarısızlıkları ortadan kaldıracak olan "yegâne çözüm şekli" ni özlemeye ve bunun "tek çözüm şekli" haline getirilmesini beklemeye başlarlar. İşte, psikolojik savaş, bu ortamlarda, kendi ideolojisinin "yegâne çözüm şekli", "tek çözüm yolu" olduğu kanaatini daha kolaylıkla yaymaya başlar.

Psikolojik savaş, fikir özgürlüğünden faydalanarak faaliyetlerini geliştirirken, demokrasi dışı müdahalelerle devleti ele geçirme hamlelerine büyük önem verdiği zaman, demokrasiyi "burjuva rejimi", "cici demokrasi", "sömürü ve soygun sistemi", "dirayetsiz idare" olarak kötüler, demokrasi ve seçim yoluyla sonuca ulaşmaya büyük önem verdiği zaman ise, de-

www.çizgiliforum.con

mokrasi savunuculuğu yaparak onu göklere çıkarır. Psikolojik savaş, her iki yolu bir arada denediği zaman ise demokrasiyi itibardan düşürmeye, demokrasiyi savunmaya kalkışacak faaliyetleri kösteklemeye çalışır.

Psikolojik savaş, fikir ve düşünce sahasına girerek yürüttüğü işlemlerde, silah olarak fikri, cephane olarak sözleri kullanır; "fikir savaşı", "yanıltma savaşı", "sinsi savaş" olarak geliştirir. İnsan zihni ve duygularına hâkim olmak, insan düşünce yapsım zehirlemek için girişilmiş bir saldırı olarak ortaya çıkan psikolojik savaş, fikir ve düşünce alanının egemen koşulu olan "ikna etme" unsurunu çiğnemekte, yalan, safsata, demagoji ve hile ile "kandırma" öğesine önem vermektedir.

Psikolojik savaş; "Fikirlerdeki değişmelerin şeylerdeki değişmelere, şeylerdeki değişmelerde fikirlerdeki değişmelere yol açar" diyalektik metodunu kullanır.

Psikolojik savaşı yürüten organizasyonlar, psikolojik savaşa yardımcı olan eğilimlerden istifade ederler, bu eğilimleri güçlendirir veya bu gibi eğilimleri bizzat yaratırlar.

Psikolojik savaşa yardımcı olan eğilimlerden biri, "korku"dur. Kendisine bir zarar gelmesinden çekinenler, bunu hesap edenler, her şeye seyirci kalmak durumuna düşerler.

"Aşın hırs" da psikolojik savaşa yardımcı olan bir eğilimdir. Aşırı hırs sahipleri, ulaşmak istedikleri mevki, makam veya imkânlara ulaşabilme yolunda,

meşru çerçevede hareket edip zaman kaybetmemek için, hareketi destekleyerek kendi hedeflerine kısa istikametten varmayı hesaplarlar.

"Aşırı ideolojilerden birini, şiddetle karşı olduğu başka bir aşırı ideolojiye karşı müttefik olarak seçme eğilimi," psikolojik savaşa destek sağlamaktır. Psikolojik savaş, ideolojilerden birine tepki gösterirken, diğerini güçlendirmiş olmaktır.

Bazı idealistlerde görünen "ufukta tehlike belirince paniğe ve bedbinliğe sürüklenme eğilimi", bu gibi kişilerin bir bölümünü psikolojik savaş ideolojilerinden birine destek olmaya sevkeder.

Psikolojik savaşa yardımcı olan başka bir eğilim, "bize bir şey olmaz" biçimindeki görüş sahipleridir. Bu ölçülü güven, sınırını aşarak tehlikeyi hiçe saymaya kalkışan, kontrolsuz güven eğilimidir.

Psikolojik savaş, ülke için asıl ve tek tehlikenin, ülkeye dışarıdan yöneltilecek silahlı saldırılar olduğu kanaatini yaymaktır. Böylece psikolojik savaş, ülke içinde, milletin mensuplanndan bir kısmını ele geçirerek yürüttüğü mücadeleyi gizlemeye çalışmaktadır.

Psikolojik savaş, eski çağların savaş Tanrısı Mars ile ilgili efsanelerden hareketle, "silah zoruyla her şeyin çözümlenebilineceği" inancını güçlendirmeye çalışır. Mars kompleksine sürüklenenler de, sınırlardaki savunmayla ilgili askeri tedbirleri yeterli bularak, psikolojik savaşın yarattığı sabırlı tehlikeyi küçümserler.

Psikolojik savaş ideolojileri, yabancı merkezlerin; milli bünye içinde ve sahip olunan toprakların tamamında, milli bütünlük, vatan bütünlüğü, devletin

merkezi otoritesi ve halkm özgürlük alanlarına karşı girişilen bölücü ve yıkıcı fikirler ile eylemlerdir.

Psikolojik savaş ideolojilerinin genel ilkeleri değişmemekle birlikte, bu savaşın yürütüldüğü ülkenin kendine özgü şartları daima dikkate alınır.

Propaganda, psikolojik savaş vasıtaları içerisindeki en önemli silahtır. Fikir ve düşünce özgürlüğünden istifade ederek, halkı ve toplumu yanıltmaya, elde etmeye çalışarak geliştirilir.

19'uncu yüzyıla kadar hitabet sanatı ile ilgili bir faaliyet olarak bilinen propaganda, bugün bilimsel metotlarla yürütülen ve insanın ruh yapısını etkilemeye çalışan bir ilim haline gelmiştir.

Modern propagandanın bir ilim haline gelmesiyle, propagandacı da bir teknik eleman niteliği kazanmıştır. Bugün propaganda, artık, bir şahıs faaliyeti olmaktan çıkmış, bir örgüt işi haline gelmiştir.

Halk kitleleri içine giren fikrin, enerji haline çevrilmesi, bu durumdan yararlanan propagandanın ilim, propagandacının ise teknisyen durumuna yükselmesini sağlamıştır. Haberleşme araçlarının gelişmesi iletişimin hızlanması, propagandanm da bu gidişe ayak uydurmasını gerektirmiştir.

Propaganda bilimsel metodlarla çalışmakla beraber, bilimsel olmayan görüş ve kanaatleri benimsetme gayreti halinde yürütülür.

Prapagandanm tarifleri de vasıtaları gibi çeşitlidir:

Propaganda, bir dinleyici kitlesine kasıtlı ve tek taraflı beyanda bulunmak, belirli fikir ve görüşleri yaymak ve taraftar çoğaltmak için söz, yazı ve başka vasıtalarla onları etkilemektir.

Propaganda, şahıslara etki yaparak, onları istenilen yola çevirmek için ortaya konan çabalar olup, belli bir dönemde, toplum için şüpheli ve bilimsel olmayan ölçülere dayanan faaliyettir.

Propagandanın gerçek amacı, görünen amaçtan değişik olan ve genellikle politik mahiyette olan tutum ve davranışlardır.

Propaganda, bilerek ve kasten, insanlarm zihinlerini, hislerini, sonra da hareketlerini etkilemek amacıyla yapılan kampanyadır.

Propaganda, örgütlü gruplar tarafından, inandıkları fikirleri yayma hareketidir.

Propaganda ve kamuoyu: Kamuoyunu meydana getiren görüşler, belli konular, sorunlar ve olaylar üzerinde yürütülen tartışma ve değerlendirmelerin sonucu olarak ortaya çıkar. Psikolojik savaş propagandası bunu önlemeye çalışarak, kendi istikametine geçmelerine gayret eder.

Propaganda ve **Kültür** Toplumun kültürünü var eden bütün değerlere saldırarak, yeni yaşayış şekilleri, tutum ve tavırlarla, inançlar ve etnik meseleleri kurcalar.

Propaganda ve **Ahlak:** İnsanlar, bireyler halinde, kendinden başka hiçbir şeyin kıymeti olmadığım ve toplumun yasalara ve geleneklere sağladığı ahlaki de-

www.çizgiliforum.com

ğerlere saldırır. Bunda amaç ayrıştırma ve yalnızlaştırmadır.

Propaganda ve Terbiye: Aktüel çıkarları öne çıkararak, kişilerin manevi yönünü ve ruhunu hedef alır.

Propaganda, bilim ve eğitim: Bilimi de, eğitimi de sadece kendi amaç ve düşüncelerine hizmet edecek tarzda insanlara takdim etmeye çalışır, fakat bunu çok incelikli olarak yürütür.

Propagandada fikirler sözlü ve yazılı olarak halka, topluma, kamuoyuna yayılır.

Halk ve kitleler üzerinde büyük etkisi olan sözlü propaganda, sözcüklerin ve kelimelerin her türlü anlamı yaratacak şekilde kullanılmasına imkân sağlar. Ses tonu, telaffuz şekli, alaycı tavırlar ile kamuoyunun yanıltılmasına çalışılır.

Sözlü propaganda, mesafe, yer ve zaman bakımından sınırlı olmak durumundadır. Ancak radyo ve televizyonlar, propagandaya yer ve zaman yönünden genişlik kazandırır.

Sözlü propagandanın süreklilik bakımından etkisi sınırlıdır. Konuşma bittikten sonra etkisi azalmaya başlar. Bunun sebebi insanların unutkanlığıdır. O nedenle, psikolojik savaş propagandasını yürütenler, sözlü propagandayı yoğun ve devamlı olarak tekrarlamak yolunu seçerler.

Sözlü propaganda çeşitlerinin başında fısıltı (söylenti) gelir. Fısıltı, psikolojik savaş propagandasında, heyecan, yılgınlık, yenilgi hissi, korku, güvensizlik gibi duygular yaratmak için yayılmaya çalışılan sözlerdir. Gerçeği değiştirmek, abartıya yol açmak, dedikoduları yoğunlaştırmak, fıkralar aracılığıyla müesseselere karşı küçümseyici anlatımlar oluşturmak, yalanları yaymak gibi fısıltılar vardır.

Fısıltı şeklinde yapılan propagandalar, belli kişilerin imzasını taşımadığı için yasal kovuşturmadan kurtulma imkânı verir. Belli bir teşkilat tarafından yapıldığı anlaşılamadığı için, bu çeşit propagandanın kontrolü da güçtür.

Psikolojik savaşta fısıltıdan fayda sağlanması için, fısıltının merkezi bir kaynak tarafından hazırlanmasına, örgütlü olarak yayılmasına, uygun biçimde düzenlenmesine özen gösterir.

Fısıltı, propagandanın etki çevresini, halka kullanarak genişletmektir. Resmen ortaya atılması sakıncalı görülen konularda fısıltı çarkı döndürülür.

Sözlü propagandanın hitabet ve konuşma şeklinde yürütülen türü; genellikle, radyolarda, televizyon yayınlarında, konferanslarda, açık oturumlarda, mitinglerde, formlarda, kongrelerde uygulanır.

Hitabet ve konuşma biçimindeki propaganda uygulamaları, eğlence programları, efekt, temsil ve müzikle birleştirilebilir.

Halk arasında dolaşan, bir belgeye dayanmayan, ama bazı önemli dokümanlara dayandığı ileri sürülen, doğruluğu ise hiçbir zaman belli olmayan şayia, rivayet ve söylentiler kısa ömürlü olmakla beraber, bunların bazısı bilinç üstüne çıkarak köklü inançlar haline gelir.

Ağızdan ağıza yayılan, kimin söylediği ve doğruluğu bilinmeyen söylentileri insanlar başkalarına naklederken, karşı tarafm da inanmasını garantiye almak için değiştirerek ve abartarak söylerler.

Şayia, rivayet ve söylenti, aktüel bir olay veya yöneticilerden biri hakkında düzenlenmişse çok hızlı yayılmaya başlar. Radyolar ve televizyonlar tarafından yayılırsa, belli bir kamuoyu meydana gelir.

Yönetimlere ve eylemlere ortam sağlayabilen söylentiler, meşru düzeni ve kişileri itibarsız hale getirir. Bu nedenle yoğun olarak başvurulan bir yöntemdir.

Psikolojik savaş ideolojisi tarafından hazırlanan söylentiler, bu ideolojinin propaganda ve tahrikçileri vasıtasıyla kitle içinde yayılır. Söylentinin, ilk yayıldığı biçimden sapmaması için, her yerde aynı biçimde yayılır, tekrarlanır. Bazen söylentilere, psikolojik savaş merkezine hizmet eden, roman, hikâye, fıkra, makale, piyes ve yorum gibi yayınlarda da yer verilir.

Psikolojik savaş, merkezlerinin hazırladığı söylentiler, son alıcıya kadar değişmeden götürüldüğü halde, ideolojik olmayan söylentiler son alıcıya kadar büyük değişikliklere uğrayarak ilerler.

Yüksek derecede bir toplumsal etkileşmenin varlığı, eylemde bulunmak veya eyleme hazırlanmak ihtiyacı, söylentinin yayılmasını kolaylaştırır.

Grubun veya toplumun dileklerindeki yoğunluk, şiddet ve uyumluluk, söylentiye uygun anlam katar.

Gruptaki ve toplumdaki korkuların, umutların, umutsuzlukların şiddeti, söylenti çıkaracaklar için doğru zaman olarak değerlendirilir.

Tatmin olunmamış haber ihtiyacı ve kişilerin haber alma hususunda birbirlerine muhtaç bulunmaları, söylentinin çıkarılmasını ve yayılmasını kolaylaştırır.

Haberlerin sansüre alınmaya kalkışılması ile bilgilerin çarpıtılmasının yaratacağı gerginlik halleri de söylentinin hızla benimsenip yayılmasını kolaylaştırır.

Yazılı propagandanın sözlü propagandaya göre, kalıcılık ve süreklilik özelliği vardır. Kitaplar, dergiler, broşürler, gazeteler ve bültenler yazılı propaganda alanında kullanılır.

Gazete vasıtasıyla yapılan yazılı propaganda, toplumu etkilemekte büyük önem taşır. Gazete, bir konuda susmak suretiyle bile propaganda yapabilir. Kitap vasıtasıyla yapılan yazılı propaganda, aydınların ve öğrencilerin şartlandırılmasında ve etkilenmesinde önemle ele alınır.

Yazılı propagandada kullanılan semboller, toplumun sürekli olarak etkilenmesi ve kışkırtılması için uygulama alanına konur. Sloganlar, kısalıkları dolayısıyla anlatımlardan kolayca etkilenmek için kullanılır.

Genel konulara göre propaganda, ekonomik, dini ve siyasi propaganda olarak üç alanda faaliyet gösterir. Psikolojik savaşta, ekonomik ve dini propaganda, siyasi propaganda ile iç içe kullanılır.

Ekonomik propaganda, doğrudan ekonomik kalkınmayı baltalamak, ekonomik kalkınmaya katkısı

www.çizgiliforum.com

olan kurum ve kişilerle toplumu birbirine düşürmek için kullanılır. Uluslararası ekonomik ilişkilerde tam ve sağlam bir sistemin kurulamaması, sürekli güvensizlik halinin bulunması, psikolojik savaş propagandasının bir bölümünü teşkil eder.

Dini propaganda, teokratik devlet özlemleri ve eylemleri yaratmak, ayrıca din ve mezhep bölücülüğü yürütmek maksadıyla kullanılmaktadır. Ayrıca, halk kitleleriyle, aydınlar arasında gerginlik ve suçlamalar yaratmak da dini propagandanın etki alanıdır.

Siyasi propagandanm saldırdığı hedef ise, milli politika ve milli güçtür.

Dayandırıldığı kaynak bakımından propaganda, açık, bulanık ve sinsi olmak üzere, türlere ayrılır. Birincide kaynak belli, ikincide, yarı belli, üçüncüde ise, kaynak ya belli değil veya sahtedir.

Propaganda, gaye faktörü göz önüne alınarak; basit propaganda, karşı propaganda ve destek propaganda olarak, muhatap kitle yönünden; istikrara propaganda, kandırıcı propaganda, bölücü ve yıkıcı propaganda, hedefleri itibariyle de, stratejik ve taktik propaganda olarak ayrılır.

Psikolojik savaşın propaganda uzmanları faaliyetlerini bir seri safhadan geçirerek uygularlar. İlk basamağı teşkil eden hazırlık döneminde, yıpratılacak politika ve hedeflerin belirlenmesini takiben, kamuoyu'nun, toplumun ideolojik ve fikri durumları tesbit edilir. Bu çerçevede propagandanın ortaya atacağı fikre uygun olanlar, tarafsız olanlar ve karşı çıkacaklar ayrı ayrı netleştirir. Propaganda ile ortaya

atılacak fikri benimseyenlerle, tarafsız olanlara aynı metod uygulanır. Karşı olanlar için "önce inandıkları fikre olan bağlarını çözme, bunların fikirlerini benimsemiş görünme" metodu uygulanır. Zor grup aldıkları için ayrıca, "bunları parçalamak, iç mücadele ile birbirlerine düşürmek, hizipçilik yapmak, içlerindeki zayıf karakterlileri kazanmak" metotları tatbik edilir.

Bir coğrafya veya ülke ele alınırken, muhataplaın yaşadıkları bölge, iklim özellikleri, teşkil ettikleri gruplar, grupların konulara duygu dereceleri, her grubu etkileyecek amaçlar, yollar ve kampanyanın yoğunluğu tespit edilir.

Organizasyon ve destek safhasında; propagandayı yayma araçları, konular ve haber kaynaklarının belirlenmesi, uygulama sırasında irtibat sağlama usûlleri tesbit edilir.

Kamuoyu propagandaya hazır halde ise, ön propaganda safhası başlatılır. Uygulama safhası da olgunlaştırma, billurlaştırma ve sonuca gitme dönemlerinden geçilerek amaca erişilir.

Propagandaya girişte ve uygulamada çeşitli yöntemler kullanılır.

Ölüm Busesi Metodu:

Propagandaya girerken bu metod kullanılırsa, önce hedef kitle veya propagandanın yıkmak istediği şey övülür, sonra, aşılama ve kötüleme maksadına geçilir.

Kötülercesine Ovme Metodu:

Bu metod kullanılırken, yıpratılmak istenen hedef abartılı bir şekilde methedilir veya muhatabın kötü kabul edeceği durumların kasten ve hissedilecek biçimde övgüsüne girişilir. Övüldüğünü sanan hedef, gerçekte kötü olarak gösterilir.

Aşın Taahhüde Sokma, Şişirme Metodu:

Propagandanın hedeflediği kişiler, kurum ve müesseseler, bu metodla, yapamayacakları, gerçekleştiremeyecekleri uygulama ve sonuçlara yönlendirilirler. Bunlara sahte güven aşılanarak altından kalkamayacakları taahhütlere girmeleri sağlanır.

Kasıtlı alıntı Yapma Metodu:

Hedef olarak ele alınan kişilerin veya müesseselerin beyan ve metinlerinden sadece propagandanın işine yarayacak alıntılar yapılır. Aynı yöntem, hedef dışındaki beyan ve metinlerden de kasıtlı alıntılar yapmak suretiyle kullanılır.

Hedefi Gülünç Duruma Düşürme Metodu:

Bu yöntem kullanılırken, hedef olarak seçilen kişi ve kurumdaki çelişkili tutumlar, ehliyetsizlik halleri ve zayıflıklar ortaya konularak toplum karşısında gülünç hale düşürülmeleri istenir.

Kasıtlı İlişki Kurma Metodu:

Hedef olarak seçilen kişi ve müessese, toplumun hoş görmeyeceği, tepki göstereceği ilişkiler içinde

gösterilmeye çalışılır. Mevcut ilişkiler bu amaçla değerlendirilir veya hayati olarak yaratılan ilişkiler halinde sunulur.

Psikolojik savaşta ilim haline getirilen propaganda, öngörülen hedef ve sonuçlara ulaşmak için propaganda yasaları göz önünde bulundurularak hazırlanır ve yürütülür.

Dozaj Yasası:

Propagandada fikir, söz, yazı, şekil ve sembollerle meydana getirilecek kompozisyonların belli miktar ve oranda tayin edilmesidir. Bu düzenlemelerde bulunabilecek, aşırı istinatlar ve mantıksızlıklar dozajı bozar ve propagandanın etkisini düşürür. Bu nedenle, insanların anlayamayacağı bir dozaj kullanılır.

Bıkma Psikolojisini Gözönünde Bulundurma Yasası:

Propaganda, bıkma psikolojisiyle temasa geçtiği zaman inandırıcılığını ve etkileme şansını kaybeder. Propaganda bundan kurtulmak için kompozisyonların biçim ve içeriğini sık sık değiştirir.

Yönetim ve Ahenk Birliği Yasası:

Kontrol ve takibin elden kaçırılmaması için gereklidir. Falsolu beyanlar ve sesler kamuoyunda şüphe ve güvensizlik yaratacağından, hatta propaganda silahı geri tepeceğinden, propagandanın iyi idare edilmesi ve bütünlük içersinde olması şarttır.

www.çizgiliforum.com

nefsi üzerindeki kontrolünü kaybeden kişi, kendi iradesini kitlenin eline bırakır.

Kitle psikolojisinin, düşünmeden propagandalara kapılma eğiliminden faydalanmak suretiyle çalışılan, umutsuz, tepkiye her an hazır, daima memnuniyetsiz ve şikâyetçi toplum, tahrikçiler tarafından gerektiği zamanlarda yıkıcı eylemlere geçirtilir.

Kitlenin diğer özellikleri de şunlardır:

Toplumda hafıza zayıftır ve çocuk psikolojisi içinde yöneltilmeye muhtaç durumdadır, bilinçaltı ile hareket eden kitle aynı zamanda duygusaldır, kolay inanır. Kitlede dinamizm mevcut olduğundan hemen tahrik edilebilir, kitle taklitçidir. Kitle aşırıdır ve abartıya yatkındır, kitle dogmatizme meyillidir, kitle anlayışlı ve yumuşak huylu kişiyi zayıf, heyecanlı ve cüretli kişiyi ise kuvvetli olarak görür. Kitle ve kalabalık ayrı şeylerdir. Her kitle bir kalabalıktır ama her kalabalık bir kitle değildir. Kitle olabilmek için, ortak duyguya, ortak bir psikolojiye ihtiyaç vardır.

Bireyin günlük yaşantısmdaki tepkileri genellikle dört temel içgüdüye dayanır. Bunlar, ölüme karşı, tehlikeye karşı, açlığa karşı merhamet ve kızgınlık şeklindedir. Psikolojik savaş bunlardan açlığa karşı olanı öne çıkartır, çünkü beslenme olmaksızın canlının yaşamı diye bir şey de olamaz.

Kişi, yaşadığı hayatta yetişemediği ve kavuşamadığım özler, bunları vaad edenleri destekleme eğilimi gösterir.

Kişi zihni faaliyetlerinde, çeşitlilikten çok, tek benzerliğe, karmaşıklıktan çok basitliğe, alternatifli

çözüm şekillerinden ziyade tek çözüm şekline yatkındır.

Kişi, mensubu olduğu kavmi, ırkı, dini, mezhebi, sınıfı, zümreyi, bölgeyi diğerlerinden üstün görme eğilimindedir. Psikolojik savaş bu doğal fırsat ve imkânları kullanarak, ırkçılık, mezhepçilik, bölücülük ve bölgeciliği propagandanın malzemesi yapar.

Psikolojik savaşta tahrik, çok defa propaganda ile iç içe yürütülür, genellikle de propagandayı takip eder.

Propaganda bir siyasi grup menfaati için insanları kandırıp kendi tarafına çekmek faaliyetidir. Tahrik ise bir siyasi grup çıkarı için başkalarını kışkırtmaktır. Diğer bir ifade ile, bilinçli ve belirli bir çıkar uğruna, henüz ikna edilmemiş birey ve grupların zihinlerine belirli fikir ve inançların aşılanması propaganda; aşılanan kişi ve grupların belli hedeflere doğru kışkırtılması da tahrikdir.

Böylece, propaganda ile ideolojik fikirlere açılan kitlelerin içgüdüleri ve duyguları bilimsel bir şekilde sömürülerek eylem istediği haline dönüştürülür ve tahrik faaliyeti meydana getirilir.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Barış Sonsuz Bir Rüyadır

İnsanların çoğu, gerçekleri görmezden gelerek yollarına devam ederler. Dünyada haksız yere dökülen kanlardan bütün insanlık sorumludur.

Bütün canlılar, insanlar da dahil, başlangıçtan beri bağlılık duygusuyla yaşarlar. Büyük çoğunluğu kendilerine bir başkan ya da koruyucu bulmak isteğinden hiçbir zaman kurtulamazlar. Gene insanlar, içinde doğdukları bu koşulları olduğu gibi kabul ederler ve işin ötesine bakmazlar.

İnsanlar yeryüzünü kendi malları sanırlar. Yeryüzü insanların malı değildir, insan yeryüzünün malıdır. Beyni ve sinir dokusu, ekmek ve suyun, pastayla gelen bir sürü dertten yeğ olduğunu anlamakta zorlanır.

İnsan her şey gibi önceden kestirilebilen bir varlıktır. Onun geleceğinin tahmin etmedeki tek zorluk,

www.çizgiliforum.com

geçmişinin tam olarak bilinememesidir. Geçmişi bütün detaylarıyla bilindiği an, geleceği de görülebilir.

Deneyler ve olaylar, insanın kalıp ve mekanik varlıklar şeklinde davrandığını, içlerinde özgürlük denilebilinecek şeyin yeterli olmadığını göstermektedir. Bedeni dış dünyadan gelen, kişiliği başkaları tarafından verilen insan, bu yüzden, başkalarının hakkında düşündüklerinden korkar. Bunun nedeni, kontrolün tümüyle onların elinde olmasındandır.

Özgürseniz, gerçek eylemler yaparsınız ve artık hiç kimse sizin ne yapacağınızı kestiremez. Alışkanlıklar ise matematikseldir; kendilerini tekrarlar. İnsan usta olunca bilinç gerekmez. O işi yaparken başka şeyler düşünebilir, beden yeterlidir. Bilinç ve zihin gerekmez. Ustalık bir şeyde hata yapmayacak kesinliğe ulaşmalıdır. Özgürlükte ise yanlış yapmak her zaman olasıdır. Bir makine hata yapmaz; hata yapmak için bilinçli olmak gerekir.

Kültürel olarak batılı, zihin, mantık, tutarlılık, sistem ve savlar bağlamında düşünür; fazla derine inmez, kapsamlı olabilir ama yoğunlaşamaz. Yalnızca mantıklı olmakla, akıllı davranılamaz; mantığın saldırgan ve şiddete eğilimli yanı kaçınılmazdır. Teorik, felsefi, metafizik soruları yanıtlar. Bu sorular doğası nedeniyle yanıtlanamaz.

İnsanlar, dumandan kaçarken ateşe tutulacak kadar aymazlık gösterebilirler, zorbalıkla gerçeği yok etmeye kalkışırlar, başka bir ülkenin haklarım gaspa girişerek, nehirde timsahla oynamaya niyetli görünürler. Bir türlü, kendi ruhunu ve bedenini tam öğrenemez.

O. Seyfi Orhon'dan:

"Bu değersiz içi boş şekli alıp,
Görgü koy, tecrübe koy, mana koy,
Yine dolmaz o kadar toysun, toy!
Pişmemişsin bâlâ çiysin, ham adam!
Asırlar yapamadı ancak, tam adam!"

Özgürlüğü gasp edilmiş toplumlar ne kadar zengin ve refah içinde yaşasalar da bunun hiçbir anlamı yoktur. Özgürlük en büyük erdemdir ve sevmeyen ona sahip olamaz. Özgürlük kimsenin lütfuna muhtaç duruma düşürülemez, pazarlığı yapılamaz. Bireyleri özgür ruha sahip olmayan bir ülkenin halkı özgür değildir; tüm mücadeleler özgürlük içindir. Özgür ulusun görevi, özgürlüğü gelecek nesillere aktarmaktır. Çünkü, özgür olmamanın sonu, hesap edilemeyecek felaketlere sürüklenmek olacaktır.

Doğa, dilsiz (insanlar öyle sanır) hayvanlara bile özgürlük vermiştir. Özgürlük sorumluluk olduğu için insanlar ondan korkar. İnsanı özgürlüğe kavuşturacak en güçlü silah onun iradesidir. Karar vermek zorundadır; ya başı dik yaşayacak, ya da boyun eğecek.

Tagore'nın deyimiyle:

"Ey özgürlük! Üzülerek söylüyorum ki, bu insanlar seni hak etmiyor."

Pascal da özetliyor:

"Dünyaya gelince nedenini bilemedim, yaşarken de nasıl yaşanacağını bilemedim, şimdi ölüme gidiyorum, yine nedenini bilmiyorum."

Barış yolunda ilerliyorlarmış! İnsan doğası olduğu yerde dururken mi!

Bir Afrika atasözü:

"Maymun maymunla alay etmez."

Doğa düzen demektir. Canlı ve cansız her şey bütünlük içersindedir. Bu yapı, insanların hayallerinin hiçbir zaman kavrayamayacağı, muhteşem fiziksel ve matematiksel mühendisliğin var ettiği ve yürüttüğü, devasa bir düzenektir. Bu ihtişamlı yapıda, tüm yaşam ortalamalarına göre canlılar içersinde kendini zorlayan tek cins, orta uzunlukta ömre sahip olan insandır. Kendi türünü yok etme icatlanyla yetinmeyip, doğaya da savaş açmıştır. Bugüne kadar, aklınca, doğaya karşı yürüttüğünü sandığı mücadelenin cevabını; salgın hastalıklar, seller ve depremler olarak aldığında bile, âczini anlamaktan âcizdir.

Başına gelenler ve gelmeye devam edecek olanların büyük bir bölümü bizzat kendi doğasından kaynaklanmaktadır.

Arnold Toynbee'nin aşağıdaki tanım ve anlatımında olduğu gibi, bir fasit daire çevresinde döner durur:

"Dünyanın uygarlık tarihi, şu aşamalardan geçer: Kölelikten imana, imandan cesarete, cesaretten özgürlüğe, özgürlükten bolluğa, bolluktan bencilliğe, bencillikten itaate, itaatten umursamazlığa, umursamazlıktan özgürlüğün kaybolmasına kadar devam eder.

Yirmi büyük uygarlığın on dokuzu iç tehditlerden dolayı yok olmuştur.

Görüldüğü gibi medeniyetler, kölelikten başlar ve kölelikte biter. Bu süre iki yüzyıl kadar sürer ve tekerrür eder."

Koşulları tahrik ve teşvik edilirse, yıkıcı ve kemirici bir savaş tipi olan -günün klasik tabiriyle- terör, ince bir nitelik taşıyan muharebe tekniğinden başka bir şey değildir.

Terör, gerilla, yıkıcı yeraltı faaliyeti, siyasi amaçlı ve belli bir ölçüde de olsa, halk destekli, kamufle edilmiş savaş tarzıdır. Binlerce yıllık savaş tarihinde uygulananlara bakarak ta; yeni, farklı, değişik anlamında "modern" sayılması da doğaldır.

Birçok küçük darbe ve tehdit, tesir yönünden, büyük vuruşlardan daha iyi sonuç verir. Bu küçük darbelerin birbirini sıkça izlemesi, darbeleri yiyeni psikolojik olarak yıkar, güven duygularını yok eder, yıllara yayıldığı zaman da, hem sabrını hem de ekonomisini tüketir.

Gayri nizami savaşı yürütenler, daima dinamik daima hızlıdır. Hayal gücü ve yaratıcı zekâ, ateşlilik ve aklın saldırganlığını, sokak kedisinin kurnazlığını kullanmak zorundadırlar. Kalıplara sığmazlar, çünkü kalıplar hangi taraf olursa olsun, muharebede onların ölüm sebebi olacaktır. Üstün bir ustalık isteyen bu savaş modeli, aklın ve ruhun özel yeteneklerine muhtaçtır.

www.çizgiliforum.com

Bu tip ve tarz mücadeleler halen dünyanın birçok bölgesinde yapılmasının yanında, gelecekte; bugünkülerden, hem sayıca fazla, hem de çok şiddetli olarak cereyan edecektir.

Devlet ve ulus olarak bu tür çatışmaları tam anlamayanlar, halkı organize edemeyeceklerinden bununla başa çıkamayacaklardır. Çünkü karşı taraf gönüllü olarak veya zorlamayla halkın bir kısmımn desteğini alabiliyorsa bunlar askeri yollarla hiçbir şekilde mağlup edilemez.

Dünyadan güneşi kaldırmak ne anlama geliyorsa, sürekli barış da aynı manaya gelir. Barış bir idealdir ve insanların böyle hayallere ihtiyacı vardır.